

Muuramen kunnan toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2015

Kh 29.3.2016
Valtuusto 23.5.2016

SISÄLLYSLUETTELO

1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	1
1.1	Kunnanjohtajan katsaus.....	1
1.2	Kunnan hallinto.....	3
1.2.1	Muuramen kunnan hallinto-organisaatio.....	3
1.3	Suunnitelmaperusteet vuodelle 2015.....	5
1.3.1	Yleisperustelut.....	5
1.3.2	Talousarvion laadinnan lähtökohdat ja toteuttaminen.....	6
1.3.3	Kuntastrategia ja kehittämistavoitteet.....	7
1.4	Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalous.....	9
1.4.1	Toimintaympäristön kehitys.....	10
1.4.1.1	Väestörakenteen kehitys.....	11
1.4.1.2	Alueellinen kehitys: Asuntojen rakentamistarve, suunnittelukauden kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan kehitys.....	12
1.4.1.3	Työvoima, työllisyys.....	13
1.4.1.4	Henkilöstö.....	15
1.5	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	16
1.6	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	17
1.6.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	17
1.6.2	Toiminnan rahoitus.....	19
1.7	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	20
1.8	Kokonaistulot ja -menot.....	23
1.9	Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	24
1.9.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	24
1.9.2	Muuramen kunnan konsernirakenne.....	25
1.9.3	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	26
1.10	Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.....	30
2	KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	31
3	KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN.....	36
3.1	Keskusvaalilautakunta.....	36
3.2	Tarkastuslautakunta.....	38
3.2.1	Tilintarkastus.....	38
3.3	Kunnanhallitus.....	40
3.3.1	Yleishallinto.....	40
3.3.2	Sisäiset palvelut.....	45
3.3.3	Elinkeinoelämä.....	46
3.3.4	Joukkoliikenne.....	52
3.3.5	Muu toiminta.....	54
3.4	Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta.....	57
3.4.1	Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta.....	57
3.4.2	Hallinto.....	57
3.4.3	Varhaiskasvatuspalvelut.....	59

3.4.4	Lasten ja perheiden palvelut	62
3.4.5	Perusopetus.....	69
3.4.6	Toisen asteen koulutus.....	75
3.4.7	Taiteen perusopetus	78
3.4.8	Nuorisopalvelut	84
3.5	Asukaspalveluiden lautakunta	88
3.5.1	Asukaspalveluiden lautakunnan hallinto.....	88
3.5.2	Vanhus- ja vammaispalvelut	90
3.5.3	Sosiaalityön palvelut	99
3.5.4	Perusterveydenhuolto	111
3.5.5	Erikoissairaanhoido	112
3.5.6	Vapaa-aikapalvelut	113
3.6	Teknisten palveluiden lautakunta	124
3.6.1	Yhdyskuntasuunnittelu	125
3.6.2	Rakennusvalvonta	133
3.6.3	Ympäristöhuolto	135
3.6.4	Liikuntapaikat	138
3.6.5	Matkailukohteet	139
3.6.6	Liikenneväylät ja yleiset alueet.....	140
3.6.7	Palo- ja pelastustoimi.....	143
3.6.8	Kiinteistötoimi	144
3.6.9	Sisäiset palvelut	148
3.6.10	Jätehuolto	150
3.6.11	Muu toiminta	153
4	TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN	156
5	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	158
5.1	Aineettomat hyödykkeet	158
5.1.1	Atk-ohjelmat.....	158
5.1.1.1	Kunnanhallitus	158
5.2	Aineelliset hyödykkeet.....	159
5.2.1	Maa- ja vesialueet	159
5.2.1.1	Kunnanhallitus	159
5.2.1.1.1	Maa-alueet.....	159
5.2.2	Muut osakkeet ja osuudet.....	159
5.2.3	Rakennukset.....	160
5.2.3.1	Teknisten palveluiden lautakunta	160
5.2.3.1.1	Virastotalo	160
5.2.3.1.2	Mäkelänmäen koulun korjaaminen	160
5.2.3.1.3	Uimahallin peruskorjaus	161
5.2.3.1.4	Nisulanmäen koulun korjaaminen	162
5.2.3.1.5	Kinkomaan koulun laajennus.....	163
5.2.3.1.6	Terveyskeskus.....	164
5.2.3.1.7	Paloaseman rakentaminen	164

5.2.4	Kiinteät rakenteet ja laitteet	165
5.2.4.1	Teknisten palveluiden lautakunta	165
5.2.4.1.1	Liikenneväylät.....	165
5.2.4.1.2	Tievalaistus	169
5.2.4.1.3	Puistot	169
5.2.4.1.4	Urheilu- ja ulkoilualueet	170
5.2.4.1.5	Koulunmäen piha-alueet.....	171
5.2.5	Koneet ja kalusto	172
5.2.5.1	Kunnanhallitus.....	172
5.2.5.1.1	ATK-laitteet	172
5.2.5.2	Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta.....	173
5.2.5.2.1	Lasten ja perheiden tuen palveluiden kalusto- ja laitehankinnat	173
5.2.5.2.2	Perusopetuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteiset kalusto- ja laitehankinnat	174
5.2.5.2.3	Lukion sähköiseen yo-kirjoitukseen varautuminen	175
5.2.5.3	Asukaspalveluiden lautakunta.....	176
5.2.5.3.1	Uimahallin ja kuntosalin peruskorjauksen kaluste- ja laitehankinnat	176
5.2.5.4	Teknisten palveluiden lautakunta	178
5.2.5.4.1	Tekninen irtaimisto	178
6	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	180
7	YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTTAMISESTA	181
8	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	184
8.1	Tuloslaskelma	184
8.2	Rahoituslaskelma	185
8.3	Tase	186
8.4	Konsernilaskelmat	188
9	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	192
9.1	Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	192
9.2	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	192
9.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	194
9.4	Tasetta koskevat liitetiedot	197
9.5	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	204
10	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	206
10.1	Eriytetty vesihuolto	206
11	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	216
12	LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	217
13	SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ	218
14	MENETELMÄKUVAUS	219

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2015

Vuosi 2015 oli jälleen kerran haastava ja työntäyteinen – aivan kuten kasvukunnan toimintaan kuuluukin. Alueen kunnissa tehtiin päätökset Jyväskylän kaupunkiseudulle määrätystä erityisestä kuntajakoselvityksestä, joissa todettiin yksimielisesti, että seudun kuntarakenne jatkuu nykyisenlaisena. Sote-uudistusta valmisteltiin ennen eduskuntavaaleja parillakin eri mallilla ja vaalien jälkeen mukaan liitettiin aluehallinnon uudistaminen. Valmistusta ei tullut ainakaan viime vuoden kuluessa ja asetetut aikataulut vaikuttavat varsin haastavilta valtakunnallisen mallin toteuttamiselle. Muuramen kunta ei kuitenkaan ole jäänyt odottelemaan valtakunnallisten ratkaisuiden viipymistä, vaan on osaltaan jatkanut oman sosiaali- ja terveydenhuollon ratkaisun etsimistä. Selvitystyön perusteella vuonna 2015 perustettiin Muuramen Hyvinvointi Oy, joka on kunnan 100 % omistama sosiaali- ja terveydenhuollon osakeyhtiö. Yhtiö aloittaa toimintansa vuoden 2017 alusta lukien.

Erityistä tyytyväisyyttä voin kokea onnistuneesta elinkeinopolitiikasta. Viime vuonna yritystonttien varaukset kasvoivat korkeimmalle tasolle vuosiin ja etenkin uuden liikekeskusalueen mukanaan tuoma työpaikkojen määrän lisäys on merkittävä. Tässä yhteydessä onkin syytä kiittää kaikkia hankkeen eteen töitä tehneitä ja todeta ilolla, että poliittinen päätöksentekokoneistomme toimii loistavasti tilanteissa, joissa tarvitaan nopeita ja kauaskantoisia ratkaisuja. Muutoinkin kasvun merkit ovat ilmassa, omakotitalotonttikauppoja tehtiin poikkeuksellisen paljon eli 37 kappaletta.

Talous

Talouden osalta tilinpäätös vuodelta 2015 näyttää poistojen jälkeen noin 226 000 euron alijäämää, mikä vastaa varsin hyvin asetettua talousarviotavoitetta. Etenkin omassa toiminnassa kustannuskehitys pysyi annetuissa raameissa ja tilinpäätös kesti muutaman yllätyksen, jotka vuoden aikana tulivat vastaan. Lisäksi lauhat talvet säästivät edellisen vuoden tavoin kustannuksia teknisessä toimessa. Suurimmat ylitykset tapahtuivat erikoissairaanhoidon puolella.

Vaikka talousarviovuoden tulosta voidaan pitää hyvänä, huolta aiheuttaa verotuloissa tapahtunut notkahdus. Verotulojen kasvu oli minimaalisen pientä, vaikka vuoden aikana ennakkotilitykset antoivat virheellisesti kuvaa, että verokertymä olisi annettuja ennusteita parempaa. Työttömien määrä väheni vuoden kuluessa, ollen lopulta noin 11 % luokkaa. Jatkossakin Muuramessa on tehtävä edelleen töitä, jotta työllisyys, työpaikat ja sitä kautta verotulot lähtevät taas kasvuun.

Väestö, peruspalvelut, elinvoimaisuus ja työllisyys

Kunnan väkiluku kasvoi vuoden aikana alustavien tietojen mukaan 82 hengellä, mikä nosti asukasluvun 9782 henkilöön. Tämä on jonkin verran alle edellisen vuoden, mutta edellä todettu tonttikaupan piristymisen myötä on oletettavaa, että väestönkasvu jatkuu tulevinakin vuosina. Vuoden aikana valmistui merkittäviä investointeja, kun peruskorjattu uimahalli otettiin käyttöön ja vuonna 2016 käyttöönotettava Kinkomaan koulun laajennus vastaanotettiin. Molemmat osaltaan toivat merkittäviä parannuksia kunnan palvelutarjontaan. Lisäksi yksityisen palvelutoiminnan puolella etenkin Tenava-päiväkodit lisäsi merkittävästi panostustaan Muurameen perustamalla ja rakentamalla uuden päiväkodin keskusta-alueelle ja avaamalla Kinkomaalle Vitapoliksen alueelle oman päiväkotiyksikön.

Elinkeinopolitiikassa seudullista yhteistyötä on arvioitu ja uutta toimintamallia on ajettu sisään jo vuoden 2015 aikana. Osana arvioinnin lopputulosta päädyttiin perustamaan kuntaan uusi yrityskoordinaattorin tehtävä, jolla elinkeinopolitiikan ja toisaalta työllisyydenhoidon panostusta kunnassa lisättiin.

Henkilöstö ja luottamushenkilöt

Kunnan henkilöstömäärä on pudonnut viime vuosina, mutta se ei ole näkynyt tehdyn työn ja tuotettujen palveluiden laadussa. Iso kiitos siitä kuuluu työntekijöille ja työyhteisölle, jotka tuottavat käytännön tasolla kunnan palvelut. Samalla kiitos kohdistuu myös esimiehille, jotka ovat haastavissa oloissa vieneet organisaatioitaan eteenpäin.

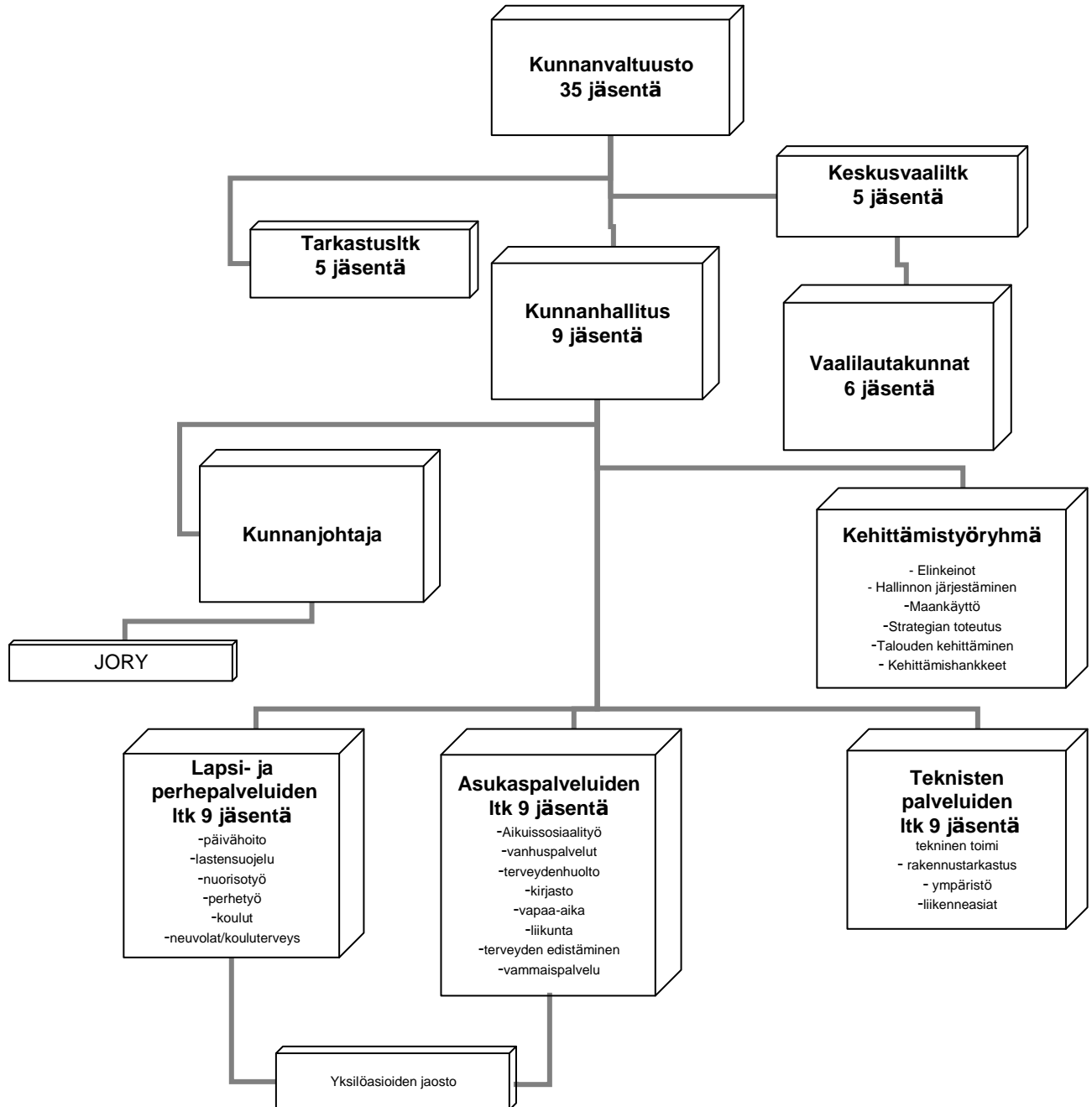
Myös luottamushenkilöiden rooli on ollut tärkeä ja merkittävä haastavina aikoina. Kunnan eteenpäin vieminen on ollut helppoa, kun on voinut luottaa siihen, että toiminnalle on yhte-näisen, Muuramen etua ajavan, luottamushenkilöjoukon tuki. Riitelemällä ja eripuraa luomalla emme olisi tilanteessa, jossa nyt olemme. Se on arvo, jonka tärkeyttä muuramelaisessa pää-töksenteossa on hyvä aika ajoin korostaa - kiitos siitä jälleen kerran.

Ari Ranta-aho
kunnanjohtaja

1.2 KUNNAN HALLINTO

1.2.1 MUURAMEN KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO

Toimielinorganisaatio

KUNNAN VIRASTO- JA HALLINTO-ORGANISAATIO

Muuramen kunnan hallinto on jaettu palvelukeskuksiin, jotka noudattelevat kunnan lautakuntajakoa. Palvelukeskukset ovat asukaspalveluiden palvelukeskus, lapsi- ja perhepalveluiden palvelukeskus sekä teknisten palveluiden palvelukeskus. Lisäksi kunnan yleis- ja taloushallinnosta vastaa talous- ja hallintopalvelukeskus.

Asukaspalveluiden palvelukeskus vastaa kunnan aikuissosiaalitoimen, vanhuspalveluiden, vammaispalveluiden, aikuisväestön sivistyspalveluista sekä kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja muiden vapaa-ajan palveluiden tuottamisesta kuntalaisille.

Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta tuottaa palveluita lapsiperheiden tarpeisiin vastaten mm. lasten päivähoiton, lapsiperheiden sosiaalityön, koulutoimen, iltapäivätoiminnan ja nuorisotoimen tehtävien järjestämisestä.

Teknisten palveluiden keskus vastaa kunnan teknisen toimen tehtävistä sekä vastaa kunnan kaavoituksesta, mittauksesta, infrastruktuurin rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristönsuojelusta. Lisäksi kaikki kunnan kiinteistöt ja niiden ylläpitotehtävät sekä kunnan keittiötoiminta kuuluvat teknisten palveluiden keskuksen toimialaan.

Talous- ja hallintopalvelukeskus vastaa osaltaan kunnan yleishallinnon toimivuudesta ja tuottaa lisäksi keskitetysti kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut.

Johtoryhmä

Johtoryhmä toimii kunnanjohtajan johdolla ja siihen kuuluvat palvelukeskusten johtajat ja talous- ja henkilöstöjohtaja sekä henkilöstön edustaja. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti 2 krt/kk.

Johtoryhmä vuonna 2015:

Kunnanjohtaja Ari Ranta-aho
 Hallintojohtaja Sami Niemi
 Palvelujohtaja Jarkko Määttänen 20.9.2015 saakka
 Vs. palvelujohtaja Auli Lepoaho 6.12.2015 asti
 Palvelujohtaja Simo Oksanen 7.12.2015 alkaen
 Tekninen johtaja Julia Virtanen
 Talous- ja henkilöstöjohtaja Jukka Kaistinen
 Tiedottaja Tiina Riuttanen
 Henkilöstön edustaja Teppo Näivö

Pöytäkirjat

Valtuuston ja muiden toimielinten pöytäkirjat vuodelta 2014 ovat nähtävissä Internet-osoitteessa www.muurame.fi. **Pöytäkirjoista on löydettävissä kokonaisuudessaan kunnan eri toimielimiin vaalikauden alussa valitut luottamushenkilöt.**

1.3 SUUNNITELMAPERUSTEET VUODELLE 2015

1.3.1 YLEISPERUSTELUT

Muuramen kunnan talousarviota vuodelle 2015 on tehty 2014 vuoden tapaan varsin haastavassa tilanteessa. Julkisen talouden haasteet ovat suuria ja niiden vaikutukset myös yksittäisten kuntien talouteen ovat merkittäviä. Suomen talouteen vaikuttaa edelleen Ukrainan kriisi ja siihen liittyvät EU:n Venäjään kohdistamat talouspakotteet. Yhdessä hiipuvan globaalien talouskasvun kanssa nämä ovat heikentäneet talouskehitystä jopa ennusteita kehnommaksi.

Suomen kohdalla syksyllä 2014 tehty luottoluokituksen lasku lisäsi epävarmuutta maan omaan talouskehitykseen. Kuntauudistukseen liittyvistä laeista kuntalaki ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki olivat molemmat edelleen valmistelussa. Kuntien valtionosuuslainsäädäntö saatiin säädettyä loppukesästä 2014. Sen vaikutukset kehyskuntien valtionosuuksiin oli juuri pelätynkaltainen eli valtionosuuksien osalta Muuramesta tuli selkeä häviö. Kun samaan aikaan verotulojen kasvun oletettiin olevan pientä, oli tulorahoituksen pohja ohuempi kuin aiempina vuosina. Kapenevaa rahoitus pohjaa pystyttiin tilkitsemään tiukalla menokurilla ja kunnan menokehitys vastasi suunnilleen vuoden 2012 talousarvion tasoa.

Kunnan väestönkehitys oli 2014 aikana aiempaa vilkkaampaa ja yhtenä keskeisenä tavoitteena onkin edelleen tulevana talousarviovuonna ja suunnitelmavuosina vauhdittaa väestönkasvua. Kuntastrategiaan vuonna 2008 kirjatuista suunnitelmaluvuista on jääty selkeästi jälkeen eikä strategiakaudelle tavoiteltu asukasluku tule toteutumaan. Hidastuva väestönkasvu on myös osaltaan vaikuttanut asuntomarkkinoiden toimintaan. Etenkin vuokra-asuntopuolella asuntojen vuokrausasteet ovat pudonneet eikä uusien kerrostalohuoneistojen kauppa ole käynyt kasvuvuosien tahtiin. Omakotitalotonttien osalta kauppa on käynyt edelleen kohtuullisesti ja vanhojen talojen myyntiajat ovat olleet edelleen kohtuullisen lyhyitä. Vuokra-asuntojen osalta myös vanheneva asuntokanta sekä ongelmien keskittyminen tiettyihin taloyhtiöihin, on vaikuttanut asuntojen täyttöasteeseen ja vaikuttaa näin ollen myös paineeseen nostaa vuokria. Toisaalta on huomioitava, että lainojen uudelleenjärjestelyiden kautta paine vuokrankorotuksiin on pienentynyt rahoituserien laskun myötä.

Työllisyystilanne ei ole Keski-Suomessa kehittynyt toivottuun suuntaan. Talousarvion 2015 valmisteluvaiheessa työttömyysaste oli ollut Muuramessa jonkin verran korkeampi kuin aiempina vuosina. Elinkeinoiminnan osalta Muuramen kunnan keskeiset haasteet ovat teollisuustontteihin soveltuvien alueiden hankinta ja kaavoittaminen sekä aktiivinen tonttimarkkinointi. Myös olemassa olevien tonttien rakentamiskelpoisuuteen tulee kiinnittää huomiota nykyistä enemmän. Kunnan kannalta korkea työttömyysaste nousi erityisen ongelmalliseksi uuden TYP-lain kautta, jossa kunnan taloudellinen vastuu työllisyyden hoidosta nousee entisestään. Kunta joutuukin aktivoimaan työllistämistoimia ja siihen varattiin määrärahat yhteisesti.

Kuntien yhteistoiminnan osalta viime vuosien kehitys Jyväskylän kaupunkiseudulla on ollut varsin nopeatempoista. Paras -hankkeen alussa vuonna 2005 vallalla oli verkostokaupunkiajattelu, jossa Jyväskylän kaupunkiseudun kunnat pohtivat yhteisesti seudun kehittämistä omista vahvuuksistaan lähtien. Viime vuosien aikana etenkin Jyväskylän kaupunki on muuttanut omaa toimintaansa niin, että kuntien yhteistoiminnan sijaan pyritään kuntaliitoksiin, joista ensisijainen on Muuramen kunnan ja Jyväskylän kaupungin kuntaliitos. Tähän liittyen valtiovarainministeriö oli asettanut seudulle erityisen kuntajakoselvityksen, jossa selvitetään yhdeksän kunnan osalta kuntajaotuksen muuttamista. Muuramen kunta antoi osaltaan vastaukset kuntajakoselvityksen lopputuloksiin maaliskuun 2015 lopulla.

Vuoden 2015 aikana selvitettiin osana kunnan palvelutuotannon toteuttamisvaihtoehtoja mm. perusterveydenhuollon palveluiden järjestämistä sekä elinkeinoiminnan toteuttamisen vaihtoehtoja. Myös kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa työllistämistoimenpiteiden kautta työttömyydenhoitoon, selvittiin erilaisten toimenpiteiden kautta.

Taloussuunnitelman tehtävät

Kunnan taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarvion ja -suunnitelman tehtävänä on osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Suunnitelmien tulee turvata kunnan tehtävien hoitaminen.

Talousarvion – ja suunnitelman kolme päätehtävää ovat:

- 1) Asetetaan tavoitteet palvelutoiminnalle ja investointihankkeille
- 2) Budjetoidaan menoja ja tuloja koskevat arviot eri tehtäville ja hankkeille
- 3) Osoitetaan miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan

Käyttötalous – ja investointiosassa esitetään palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet ja niiden edellyttämien menojen ja tulojen budjetointi. Tuloslaskelmaosassa ja rahoituslaskelmassa osoitetaan toiminnan ja investointien pääomarahoitusta ja siihen liittyvät korvaukset. (Kuntaliitto 2011.)

1.3.2 TALOUSARVION LAADINNAN LÄHTÖKOHDAT JA TOTEUTTAMINEN

Talousarvion laadinnan lähtökohtana oli talouden saattaminen tasapainoon lisääntyvien menojen ja vähenevien valtionosuuksien asettamassa ristipaineessa. Menokehykseksi sovittiin keväällä kunnanhallituksen talousarviovalmistelussa 0–2 % nousu, joka sisälsi palkankorotusvaraa 1,5 %. Verotulojen kasvuksi arvioitiin 3 % ja valtionosuusleikkauksiksi arvioitiin 250.000,- euroa.

Talousarvion laadinnassa kunnan omissa toiminnoissa päästiin pääsääntöisesti tavoitteen mukaiseen lopputulokseen, poikkeuksena oli lähinnä kehitysvammapalveluiden voimakas kasvu uuden palvelutalon myötä. Myös kunnan ulkopuoliset, pitkälti lakisääteiset palvelut aiheuttavat lisäpainetta talousarviotavoitteiden toteuttamiseen.

Kuntiin jo syksyllä 2013 aikaansaatu maltillinen tuloratkaisu helpotti osaltaan talousarvion laadintaa asetettujen tavoitteiden mukaiseksi.

Laadinnan edetessä kävi selväksi, että valtionosuusjärjestelmän leikkaukset olivat Muuramen osalta merkittävästi ennakoitua arvoa suuremmat. Kun tähän yhdistettiin vielä 2014 vuodelle optimistisesti arvioitu valtionosuus, oli leikkaus suunnitellusta 2014 tasosta vuodelle 2015 noin 1.290.000,- euroa. Valtionvarainministeriö (VM) vahvisti 2015 osuudet vasta joulukuussa. Laskelmat vahvistivat Muuramen valtionosuuden tasoksi 2015 yhteensä 8,255 miljoonaa euroa. Ennusteen mukaan verotulojen tasausta Muuramen kunnalle kertyi maksettavaksi 81.000,- euroa. Arvio kokonaisverotuloista oli 38 miljoonaa euroa, jossa ennakoitiin kasvua edelliseen vuoteen 2,7 %. Verotulon tasauksen pienennetyllä maksuvähennyksellä vuoteen 2014 verrattuna on osin tarkoitus korvata alentunutta valtionosuutta. Missään tapauksessa se ei kuitenkaan korvaa koko yhteisrahoituksellista vähennystä tulopuolella.

Talousarvioehdotus käytiin läpi ja etsittiin lisäsäästöjä sekä tulopuolelle kohennuksia. Alijäämää saatiin pienennettyä, mutta vaikka menokehys saatiin pidettyä 2014 tasolla, niin silti tulos 2015 vuoden osalta, näytti jäävän niukasti alijäämäiseksi.

Talousarvio toteutui kokonaisuutena tarkastellen poikkeuksellisen hyvin. Toimintatulot saatiin taksoituksella nousuun ja tulot osin jopa ylittivät tavoitteet. Toimintamenokehys piti lopulta, kun henkilöstömenot eivät toteutuneet täysimittaisena, palveluiden ostossa vain erikoissairaanhoidon osuus ylitti talousarviossa varatun osuutensa. Mainittavaa on myös perusterveydenhuollon hyvä tulos JYTE:n osalta. Verotulojen osalta erityisesti kunnallisveron tuotto alitti reilusti talousarviossa asetetut tuotto-odotukset. Kokonaistuotto jäi 1,2 miljoonaa verotulojen tavoitteesta ja edelliseen vuoteen verrattuna verotulot kasvoivat vain 0,5 %. Kunnallisveron tuotto ei kasvanut käytännössä lainkaan 2015, kasvu syntyi kiinteistö- ja yhteisöveron avulla. Valtionosuudet toteutuivat ennakoituina. Satunnaisina erinä kuluiksi kirjattiin Kiinteistö Oy Kylänkartanon konkurssista aiheutuva takaustappio ja poistolaskelmassa huomioitiin täysimittaisena Kylänlahden päiväkodin poistuminen palvelukäytöstä. Näistä yhteensä syntyi 0,8 miljoonan euron tulosrasite.

Alijäämäinen tulos toteutui lopulta muutama kymmenen tuhatta suurempana kuin talousarviossa oli suunniteltu. Tulosta voidaan pitää erinomaisena oman toiminnan osalta ja kokonaisuutenakin torjuntavoittona yleiseen taloustilanteeseen peilaten.

Eriyisen raskas investointiohjelma saatiin aikataulun mukaisesti päätökseen 2015 aikana. Uimahallin peruskorjaus ja Kinkomaan koulun laajennus valmistuivat loppuvuoteen 2015. Investointiohjelma toi muassaan lainamäärän kasvun, joka kuitenkin kasvoi vähemmän kuin talousarviossa odotettiin. Reilu kolmen miljoonan euron lisäys lainan kokonaismäärässä on merkittävä. Korkokulut eivät kuitenkaan kasvaneet kuin tuhannella eurolla, mikä kertoo erityisen alhaisista korkokustannuksista. Kunnan lainakanta on painottunut lyhytaikaiseen lainoitukseen, jonka korko historiallisen alhainen.

1.3.3 KUNTASTRATEGIA JA KEHITTÄMISTAVOITTEET

Valtuusto hyväksyy valtuustokaudeksi tai sitä lyhyemmäksi ajanjaksoksi kuntastrategian ja palvelusuunnitelman, jotka ovat talousarvion ja – suunnitelman laadinnan keskeisiä perusteita. Kuntastrategia näyttää tulevan kehityksen päälinjat. Strategiassa esitetään kunnan visio, arvot, strategiset päämäärät ja näkökulmat, kriittiset menestystekijät ja toimintaympäristön haasteet. (Kuntaliitto 2011).

Palvelusuunnitelma (palvelukohtaiset tavoitteet)

Tiivistelmä palvelusuunnitelmasta voidaan ottaa kuntastrategian yhteyteen talousarvion ja -suunnitelman alkuun tai esittää ne erikseen kunkin palvelualueen budjettiosuuden alussa.

- Strategiset tavoitteet
- Palvelusuunnitelma
- Toiminnalliset tavoitteet
- Kehittämistavoitteet

Muuramen kunnan toimintaa ohjaa valtuuston hyväksymät arvot, jotka ovat olleet vuodesta 2008 lähtien luotettavuus, avoimuus, luovuus ja rohkeus. Näiden pohjalta kunnan toimintaa ohjaa visio Mahdollisuuksien Muurame, joka toisaalta kuvaa kunnan luomia mahdollisuuksia, mutta ennen kaikkea kuntalaisten mahdollisuutta elää monipuolista ja tavoitteellista elämää muuramelaisina. Arvojen ja vision pohjalle on rakennettu strategiset päämäärät, joita kohti kuntaa viedään ja joiden kautta toteutetaan visiotavoitteita.

Kunnan yleisstrategioiden lisäksi kuntaan on laadittu osastrategioita, joista keskeisin on kunnan elinkeino- ja mainestrategia sekä palvelustrategia, joka on vielä jossain määrin keskenäinen. Palveluiden osalta kunta joko tuottaa tai järjestää kuntalaisille suunnatut lakisääteiset tai vapaaehtoiset palvelut. Palvelut voidaan tuottaa itse tai yhteistyössä muiden kuntien tai yrittäjien kanssa.

Kuntastrategiakokonaisuus valmistellaan ja tuodaan päivitettäväksi vuoden 2016 aikana.

Vuoden 2015 talousarvio sisältää tiivistyksiä. Talousarvion laadintaan vaikuttaa nyt ja mahdollisesti tulevaisuudessa yhä suuremmin se, miten kunnan ulkopuolelta hoidettavat, kunnan järjestämis- tai maksuvelvoitteeseen kuuluvat palvelut tuotetaan. Kunnan kannalta onkin keskeistä pyrkiä vaikuttamaan siihen, millä tavoin ja millaisin sisällöin nyt valmistelussa oleviin lakeihin liittyvät palvelut tuotetaan jatkossa.

Elinkeinoelämän edellytyksistä huolehditaan jatkossakin vaalien kunnan vahvaa elinkeinopoliittista historiaa ja toimintatapaa. Kunta toimii edellytysten luojana ja tukena yritysten/yrittäjien hoitaessa oman osuutensa liiketoiminnan kehittäjänä.

Kunnan sisäistä toimintaa kehitetään etenkin henkilöstöhallinnon voimavaroja lisäämällä ja tekniikan hyväksikäyttöä hyödyntäen. Voimavarojen kohdentaminen tapahtuu tehtävien uudelleenjärjestelyjen ja henkilöstökoulutuksen avulla. Tekniikan osalta keskeisimmät kehityskohteet ovat kulunvalvonnan ja sähköisen työajanseurannan käyttöönotossa ja jatkokehittämisessä.

Vuoden 2015 keskeiset kehittämishankkeet liittyvät keskusta-alueen kehittämissuunnitelman eteenpäin viemiseen. Lisäksi kunnan uuden strategiakauden suunnittelua jatketaan vuoden aikana siten, että se on hyväksyttävissä vuoden 2015 aikana. Kunnassa seurataan myös aktiivisesti kunta-alan lainsäädännön kehitystä ja ollaan tarvittaessa valmiita reagoimaan niissä tapahtuviin muutoksiin ja muutostarpeisiin.

Kunnan eri osa-alueidotoiminnalliset tavoitteet ja palvelusuunnitelmat on esitetty kunkin palvelualueen osana.

Yleinen taloudellinen kehitys

- Kansantalous
 - Kuntatalouden kehitys
 - Toimintaympäristön kehitys
1. Väestörakenne kehitys:
 2. Alueellinen kehitys: Asuntojen rakentamistarve, suunnittelukauden kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan kehitys
 3. Työvoima, työllisyys
 4. Hallinto ja henkilöstö

Toimintojen rahoitus

1. Verotulot
2. Valtionosuudet
3. Myyntituotot
4. Maksutuotot
5. Tuet ja avustukset
6. Muut toimintatuotot

Talousarvio menojen ja tulojen arviointi

Käyttötalouden budjetointikäytäntö määräytyy tehtäväkohtaisesti. Rahoitustavan perusteella kunnan palvelutehtävät voidaan jakaa budjettirahoitteisiin ja kohderahoitteisiin tehtäviin.

- Käyttötalous tehtäväalueittain
- Asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot

1.4 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS JA KUNTATALOUS

Maailman talouden kehittyminen on edelleen ollut kaksijakoista. Teollisuusmaissa kasvu alkaa kiihtyä ja kehittyvien talouksien kehitys heikkenee. Kiinan poikkeuksellisen pitkään vahvana pysynyt kasvu hidastuu. Yhdysvalloissa saavutetaan 2015 ennustettu kolmen prosentin kasvu ja pitkään jatkuneet paineet koronnostoonkin realisoituivat lopulta, kun Yhdysvaltain keskuspankki (FED) nosti ohjaukorkoiaan neljännesprosentilla joulukuussa 2015.

Euroalueella kasvua jarruttaa korkea työttömyys. Saksan kasvunäkymät ovat heikot. Toisaalta taas naapurimaassa Ruotsissa ja Isossa Britanniassa kasvu jatkuu euroaluetta nopeampana. Venäjän ennustetaan pysyvän taantumassa yhä 2016, mikä vaikuttaa suoraan Suomen BKT:n kehitykseen. Euroalueen korkokehitys ennustetaan pysyvän matalalla vielä pitkään ja siltikään korkotasoa ei tule kohoamaan samalle tasolle, mitä se oli ennen lamakautta.

Valtioneuvoston kanslian alustavien kansantalouden tunnuslukujen mukaan Suomen talous kasvoi BKT:n osalta 0,2 % vuonna 2015. Ennusteesta vuodelle 2015 jäätin siten tasan prosenttiyksikkö.

Valtionvarainministeriö ennustaa vuoden 2016 ja 2017 kasvuksi 1,2 %/vuosi. Kasvuennusteet ovat vaatimattomampia kuin mitä vielä edellisinä vuosin ennustettiin. Yksityinen kulutus kasvaa, mutta senkin kasvu hidastuu kuluvasta vuodesta, kun kotitalouksien reaalityulojen kasvu vaimenee. Yksityiset investoinnit tukevat osaltaan kasvua. Viennin kasvu jää edelleen maailmankaupan kasvua heikommaksi ja edelleen markkinaosuuksien menettäminen jatkuu.

Työmarkkinoiden tilanne ei olennaisesti parane vuonna 2016 ja työttömyysasteen ennusteena pysyvän reilussa 9 %:n tasossa, pitkäaikaistyöttömien osuus on nousussa sekä rakenteellinen työttömyys kasvaa.

Suomen valtion ja kuntien luottoluokitus on pysynyt toiseksi korkeimmalla tasolla (AA+), luottamus tiukkaan taloudenpitoon on vahva. Lainarahoituksen korot ovat pysyneet historiallisen alhaisella tasolla. Vaikka lainojen marginaaleissa on tapahtunut liikehdintää, ei merkittäviä muutoksia korkotasoon ole lyhyellä aikavälillä edelleenkään odotettavissa.

Kun kuntatalous oli 2014 kehittymässä selvästi positiivisempaan suuntaan, on kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kehitys pysähtynyt 2015. Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien vuosikate on laskemassa jopa viidenneksen. Tilikauden tulos kaikkien kuntien osalta (liikelaitokset mukaan lukien) oli 2014 yli 2 mrd euroa, nyt 2015 ennusteessa tulos jää 0,07 mrd euroon. Tulos ei ole suoraan vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin, koska kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen kasvatti kuntien satunnaisia tuloja. Kuitenkin se kertoo, että taloustilanne on yleisesti heikentynyt.

Vuosikate ei riitä poistoihin 135 kunnan osalta, mikä kuitenkin on esimerkiksi 2012 tilanteeseen paljon parempi, jolloin näin oli yli 200 kunnassa.

Kuntien toimintamenot eivät kasvaneet 2015, mutta liikelaitosten ja ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen vaikutti lukuihin. Todellisuudessa toimintakulut ovat kunnissa kasvaneet noin prosentin, mutta yhtiöittämisen vuoksi kulut näyttävän pienentyneet tuon prosentin verran.

Valtionosuudet laskivat 2015, mutta eivät kokonaisuutena enää yhtä voimakkaasti kuin 2014. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtiin valtiontalouden kehyspäätösten mukaan 236 miljoonan euron lisäleikkaus vuoden 2014 tasoon verrattuna. Täytyy kuitenkin tarkentaa, että koska valtionosuuksia on leikattu jo vuodesta 2012 alkaen, on kerrannaisvaikutus merkittävä.

Huolestuttava suuntaus on verotulojen heikko kasvu. Kunnallisverotulot ovat kasvaneet vain 1,8 %, vaikka 98 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2015 (vuodelle 2014 nosti tuloveroprosenttia 156 kuntaa). Hidas kasvu johtuu tällä hetkellä lähes yksinomaan heikosta talouskasvusta. Jos palkkojen osalta jäädään edelleen nollatasoon korotuksissa, ei kunnallisveron tuotto-odotukset nouse edes lähivuosina. Kiinteistöverotuotot nousivat 6,1 % ja yhteisöverotulot kasvoivat edelleen yli 10 % - 12,3 %.

Vaikka kunnat ovat onnistuneet hillitsemään menojen kasvua, eivät kunnat ole kokonaisuudessaan pystyneet tasapainottamaan talouttaan. Kun tarkastellaan vuosikatteen kehitystä tältä vuosikymmeneltä, näkyy selvästi se, että menojen kasvua on pystytty leikkaamaan lähes pudonneiden tulojen verran. Mutta samaan aikaan on kuitenkin rajusti investoitu ja investoinnit puolestaan väistämättä kasvattavat käyttötalouden menoja ja lisäävät poistoja. Julkisin investoinnein on taisteltu taantumaa vastaan ja investointien vaikuttavuus on varmasti merkittävämpi kuin niiden aiheuttama käyttötalouden kasvu. Kuntataloutta tämä kuitenkin rasittaa, kun kuntien lainakanta on tällä vuosikymmenellä kasvanut puolitoistakertaiseksi. Matalat lainakorot ovat osaltaan tukeneet ja helpottaneet tätä kehitystä, mutta lainakantaa tulisi saada merkittävästi pienennettyä ennen mahdollista korkojen nousua seuraavalla vuosikymmenellä.

1.4.1 TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

Kuntien toimintaympäristössä talouden kehitys on keskeinen tekijä. Siihen liittyy paitsi yleinen taloudellinen kehitys maailman talouden ja kansantalouden osalta, myös erittäin oleellisena osana alueellinen talouskehitys. Muuramen kannalta on valitettavaa, että lähiympäristön kuntien ja yritysten talouskehitys on ollut heikkoa ja vaikuttaa koko seudun kehitykseen hidastavasti. Toki samat haasteet koskevat myös Muuramen kuntaa, mutta ainakin tällä erää olemme selvinneet esimerkillisesti haastavassa tilanteessa. Seudun ja maakunnan verrokki-alueet tilastojen valossa löytyvät edelleen taantuvista maakunnista, vaikka maakuntamme maantieteellinen sijainti on huomattavasti parempi.

Toinen merkittävä toimintaympäristössä tapahtunut muutos on kunta-alan lainsäädännön kokonaisremontti, jossa valmisteltiin nopealla aikataululla ennennäkemättömän suurta ja monimutkaista lainsäädäntöuudistusta. Uudistusta, jolla olisi ollut kaiken lisäksi merkittävät vaikutukset kansalaisille tuotettaviin palveluihin niin sisällön kuin rahoituksen osalta. Muuramen näkökulmasta tarkasteltuna lainsäädännön uudistuksessa ei otettu riittävästi huomioon sitä, että kunnat ovat asukasrakenteeltaan ja maantieteeltään erilaisia. Valtakunnassa tapahtuva väestön vanhenemiskehitys ja talouden taantuminen ei ole samanlaista kaikkialla, eivätkä näin ollen myöskään suunnitellut muutokset olisi tukeneet kaikkien kuntien palvelurakenteen kehittämistä. Muuramen tapaisten nuoren väestön kuntien osalta etenkin sosiaali- ja terveyshoitojen irrottaminen kunnan perustoiminnasta voisi koitua kohtalokkaaksi ja kalliiksi kokeiluksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki kaatui perustuslaillisiin ongelmiin ja uudistus siirtyi tulevaisuuteen. Julkisen talouden suurin tuottavuuteen vaikuttava hanke viivästyy näin merkittävästi. Muuramen kunta jatkoi omaa sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamista ja jatkoi Muuramen Hyvinvointi Oy:n ylösajoa. Sopimuksella on siirretty molemmat näistä merkittävistä palveluista Hyvinvointi Oy:n vastuulle ja Muuramessa tehdään tämä tuottavuusloikka omana mini-SOTEna.

Valtiovarainministeriön asettama erityinen kuntajakoselvitys päättyi. Pakkoliitoksiin ministeriö ei lähtenyt kuntia pakottamaan. Valtuusto totesi yksimielisesti 30.3.2015, että Muuramen kunta ei ole mukana mahdollisesti selvityksen pohjalta tapahtuvissa liitoksissa, joiden tavoitteena on perustaa uusi kunta, jonka nimeksi tulee Jyväskylä eikä kuntarakennelain 8 §:n mukainen yhdistymissopimus koske miltään osin Muuramen kuntaa. Näin pitkä prosessi sai yhdellä nuijakopautuksella lopun. Paljon työtä teettäneestä selvitystyöstä jäi käteen käyttökelpoista selvitysaineistoa kuntien toimintakyvystä ja kantoja kuntarakenteesta ja sen pohjalta päästään takaisin kymmenen vuoden takaiseen yhteistoimintaan, jossa keskiössä oli kuntarakenteen sijasta palvelut, joita varten kunnilla on lopulta olemassa olemassaolonsa oikeutus. On toivottavaa, että kuntajakoselvityksessä kerätyn aineiston pohjalta voidaan tulevaisuudessa kehittää seudun kuntien toimintaa luotettavaan tietopohjaan perustuen.

Toimintaympäristössä yritysten ongelmat näyttävät aiempaa laajemmin ja niiden vaikutus kuntien verotuloihin ja palvelutarpeen volyyymiin on jo merkittävä. Myös Muuramen kunnan osalta on havaittu, että verotulokertymässä on ollut hidastumista ja työllisyysasteen jämähtäminen liki 12 % tasoon, on tuonut omat haasteensa myös palveluiden tuottamiselle. Lisäksi lisääntyvät lainsäädännön velvoitteet ovat osaltaan kaventaneet entisestään kunnan liikku- mavaraa ja lisännyt vastuita.

Yhteistyö lähikuntien kanssa on viriämässä ja vierekkäin sijaitsevat kasvavat kunnat voivatkin yhdessä ratkoa kaikkia koskettavia ongelmia.

1.4.1.1 Väestörakenteen kehitys

Kunnan väestönkasvu on muutaman hitaamman kasvuvuoden jälkeen taas vilkastunut. Väestön ikärakenteessa on tapahtunut aiempaa nopeampaa vanhentumista, kun yli 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä on noussut 0,8 prosenttiyksikköä. Silti Muurame on nuorekas kunta ja väestön keski-ikä on tällä hetkellä noin 38,7 vuotta, kun myös alle 14 vuotta täyttäneiden osuus on kasvanut 0,4 prosenttiyksikköä. Väestönkasvun muutokset muuttavat palvelurakenteen tarpeita. Päivähoidon ja perusopetuksen osalta on vain vähäistä kasvua, mutta alueellisen kasvun erilaisuus on silti lisännyt palveluiden tarvetta ja vaatinut uusien investointien toteuttamista.

Vuoden 2015 aikana asukasluku nousi 82 hengellä (123 henkeä v. 2014). Alueellisesti edelleen Kinkomaan alueen väestö kasvaa nopeimmin ja koulun peruskorjaus ja laajennus valmistui 2015.

Väestö	
Väkiluku 31.12.2015 ^{*ennakko}	9 782
Väkiluvun muutos, % 2014–2015	0,8
0–14-vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2014	22,4
15–64-vuotiaiden osuus väestöstä, % 31.12.2014	62,4
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä, % 31.12.2014	15,2
Ruotsinkielisten osuus väestöstä, % 31.12.2014	0,1
Ulkomaiden kansalaisten osuus väestöstä, % 31.12.2014	0,8
Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, henkilöä 2014	70
Syntyneiden enemmitys, henkilöä 2014	55
Perheiden lukumäärä 31.12.2014	2 776
Valtionveronalaiset tulot, euroa/tulonsaaja 2014	36 311

Kunnassa ikääntymisen myötä vanhuspalveluiden tarve on kasvanut, entistä monipuolisempia palveluita sekä tarvitaan että vaaditaan. Edelleen on kuitenkin huomioitava, että muihin kuntiin verrattuna ikärakenteen muutos ei ole ollut mitenkään erityisen dramaattinen. Kuntajakoselvityksestä nousi esiin tieto, että Muuramen kunnan osalta ikärakenteen vanheneminen on seudun nopeinta, mutta on huomattava, että silti tarkastelujakson lopussakin Muuramen väestörakenne on seudun nuorin.

1.4.1.2 Alueellinen kehitys: Asuntojen rakentamistarve, suunnittelukauden kehittämishankkeet, elinkeinotoiminnan kehitys

Muuramen kasvu on viime vuosina keskittynyt kahdelle alueelle eli keskustaan (mukaan lukien Tervämäen ja Seunavuoren alueet) sekä Kinkomaalle. Asuntotuotanto on ollut lähinnä pientalorakentamista, jota on täydentänyt muutama keskusta-alueelle rakennettu kerros- ja rivitalo. Tonttitarjonta oli 2015 aikana jopa runsasta ja omakotitontteja meni vuoden aikana kaupaksi 37 kappaletta. Myös 2015 aikana lähti liikkeelle kaksi kerrostalokohdetta, josta toinen myös käynnistyi ja valmistuu 2016 aikana.

Vuokra-asuntoja ei ole rakennettu kunnan toimesta vuoden 2004 jälkeen ja viime vuosien strategiana on ollut luopua velvoitteista vapautuneista vuokra-asunnoista. Näiden tilalle ei kuitenkaan ole ollut tarvetta rakentaa alhaisesta täyttöasteesta johtuen uusia kohteista. Vuokra-asuntojen osalta paineet ovatkin ennen kaikkea niiden kunnossapidon ja houkuttelevuuden lisäämisen osalla.

Asuntotuotannossa on lisätty merkittävästi erityisryhmille suunnattuja asumispaikkoja niin vanhusten kuin kehitysvammaisille suunnattujen palveluasuntojen muodossa. Asuntorakentamista ja asuntokannan perusparantamista tuetaan nykyisin korkotukilainoilla ja investointiavustuksilla. Toiminnassa on pyritty siihen, että arava/korkotukituotanto säilyy riittävällä tasolla. Vuosittainen tuotanto täsmennetään asuntomarkkinatilanteen mukaan. Asuntolainoituksen painopistettä on suunnattu kysyntä-tarjonta -tilanne huomioon ottaen. Kunta on tehnyt vuosittaisen asuntomarkkinaselvityksen asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuselle ja ympäristöministeriölle.

Suunnittelukauden keskeisiksi kehittämishankkeiksi kunnassa on määritelty keskustan kehittämiseen liittyvät toimenpiteet. Kustantamisen on tullut erityisen ajankohtaiseksi sen jälkeen, kun ns. vanhan liikekeskuksen lisäksi kuntaan tuli 9-tien varteen uusi kauppakeskus. Osa keskustalla olleista liikkeistä siirtyi uuden kauppakeskuksen tiloihin, eikä ns. vanhaan kiinteistöön ole löytynyt uusia yrittäjiä. Lisäksi keskustan käyttöä ja sinne sijoittuneita palveluita tulee selvittää laajana kokonaisuutena ja tarvittaessa tehdä kaava- tai käyttö-tarkoituksen muutoksia alueen rakenteeseen. Myös jokialueen ottaminen osaksi keskustan aluetta tulee pohdittavaksi. Samalla on kehitetty myös ns. uuden kauppakeskuksen aluetta aloittamalla sinne kaavoitus ja suunnitelmien teko maa-alueen kaupallisesta käytöstä kiinnostuneiden tahojen kanssa.

Toisena tärkeänä kehittämishankkeena on ollut koko kunnan rakenteen suunnittelu ja alueva-
raukset sekä niiden suhde palveluiden sijoittamiseen kunnan alueella. Suunnittelussa on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota siihen, miten esimerkiksi päiväkotitai koulupalvelut mahdollistavat lisäväestön muuton alueelle. Kunnan tarjoamien tonttien tulee jatkossa nojata alueisiin, joilla saadaan mahdollistettua optimaalinen palveluiden järjestäminen kunnan asukkaille kustannustehokkaasti ja kohtuullisten välimatkojen päässä.

Hallinnon toiminnassa painopiste on ollut henkilöstöhallinnon kehittämisessä ja yhtenäistämässä. Henkilöstöhallintoon on jo lisätty resursseja ja henkilökunnan koulutusta sekä erityisesti esimiesten koulutusta jatkettu siten, että kunnan henkilöstöhallinnon käytänteet saadaan yhtenäisiksi ja sopimustenmukaisiksi nykyistä paremmin. Lisäksi virastotalolla otettiin sähköinen työajanseuranta, joka vastaa työsuojeluviranomaisten kehotuksiin tarkentaa työaikojen seuraamista.

Hallinnon osalta aloitettiin myös kuntastrategian uudistaminen. Nykyisen voimassa olevan strategian aikajänne on vuosille 2008–2015, joten sen päivittäminen ja uudelleenkirjoittaminen tuli ajankohtaiseksi jo vuonna 2014. Kuntastrategian uudistamista ja tulevaisuuden visiointia joudutaan tekemään varsin haastavissa olosuhteissa, kun julkinen talous on alamaissa, lainsäädäntöhankkeiden aikatauluista ja vaikutuksista ei ole varmuutta ja koko maan kunta-rakenne on käymistilassa. Lisäksi näyttää siltä, että vuonna 2008 uhiksi koetut asiat ovat nykyisen kuntastrategian aikana konkretisoitumassa ja mahdollisuudet jääneet paljolti hyödyntämättä tai toteutumatta.

Kunnan ylimmässä johdossa tapahtui merkittävä muutos, kun syksyn 2015 aikana suurimman budjettivastuualueen omaava palvelujohtaja vaihtui.

1.4.1.3 Työvoima, työllisyys

Viimeisempien tilastokeskuksen tilastojen valossa (vuosi 2013) kunnan työvoima on ollut 4776 henkilöä, joista työssä olevia on 4191 ja työttömiä 566 (12,2 %). Työssä olevien osuus koko väestöstä on 43,7 %.

Vuoden 2015 työttömyystilastojen (ELY-keskus) mukaan muuramelaisista 12,8 % oli työttöminä vuoden vaihteessa. Yli vuoden työttömänä olleiden määrä laski vuoteen 2014 verrattuna 6,5 %.

Työssä toimivan väestön lukumäärät ja prosenttiset osuudet toimialoittain 31.12.2000, 2010, 2012 ja 2013

Toimiala	2000	%	2010	%	2012	%	2013	%
Maa- ja metsätalous	83	2,3	69	1,7	54	1,3	68	1,6
Teollisuus	904	25,4	831	19,9	758	17,9	710	16,9
Rakennustoiminta	278	7,8	315	7,6	311	7,4	310	7,4
Kauppa	434	12,2	416	10,0	445	10,4	451	10,8
Liikenne	178	5,0	153	3,7	160	3,8	155	3,7
Palvelut	1617	45,4	2332	56,0	2397	56,7	2463	58,8
Elinkeino tuntematon	64	1,8	51	1,1	51	1,2	34	0,8
Yhteensä	3558	100,0	4167	100,0	4229	100,0	4191	100,0

Merkittävimmät muutokset elinkeinorakenteessa viime vuosina ovat teollisuudessa toimivien osuuden lasku sekä palveluelinkeinoissa toimivien määrän nousu. Myös hoiva-alan työpaikkojen määrä on kasvanut Muuramen kunnan alueella etenkin Vitapolis-alueen kasvun myötä. Maa- ja metsätalouden osuus on kasvanut myös vuodesta 2012.

Muuramen kunnan tavoitteissa on jatkuva uusien työpaikkojen syntyminen kunnan alueelle ja niihin liittyen kunnassa on pidettävä jatkuvasti riittävää varantoa työpaikka-alueista. Tällä hetkellä keskeiset painopistealueet ovat Muuramen teollisuuskylän, Punasillan alueen sekä Vitapolis-alueen kehittämisessä. Toisaalta samanaikaisesti on Jykes Oy:n avulla lähdetty kehittämään konseptia jo toiminnassa olevien yritysten kasvun tukemiselle. Oman haasteensa työpaikkojen osalta aiheuttaa globaali talouskehitys, josta johtuen myös muuramelaisissa yrityksissä on ollut irtisanomisia, toiminnan supistuksia ja lomautuksia. Toisaalta on huomattava, että samanaikaisesti osa yrityksistä myös kasvaa ja synnyttää uusia työpaikkoja.

Kunnan työpaikkarakenteen muutokset 2010-luvulla merkitsevät lähinnä seuraavaa:

Tasaantumista on maa- ja metsätalouden aloilla, nousua kaupan ja palvelujen työpaikkojen määrissä. Kuluvan suunnittelukauden aikana ennustetaan palvelujen alojen kehittyvän selvästi eniten, joskin yleinen talouskehitys estää nopean kasvun. Palvelut saavat uutta kasvovoimaa matkailusta ja erityisesti kaupasta – todellisuudessa matkailun osuus ei ole noussut, koska venäläisten turistien määrä on kääntynyt laskuun. Työpaikkasuunnite on tavoitteellinen. Vuonna 2013 omavaraisten työpaikkojen osuus oli 66,7 %. Tavoitteena on, että suunnittelukauden keskimääräinen työpaikkojen lisäys olisi vuosittain noin 100–150.

Jotta työttömyys pystytään pitämään alhaisena ja väestösuunnitteessa esitetty väestönkasvu tapahtuisi, liittyvät nämä molemmat tekijät työpaikkojen määrän vastaavaan lisäykseen. Tämä taas edellyttää jatkuvia ponnistuksia elinkeinoelämän edistämiseksi ja edelleen monipuolistamiseksi, koska aina huomattava osa uusista luoduista työpaikoista jää korvaamaan joillakin aloilla väistämätöntä työpaikkojen vähenemistä.

1.4.1.4 Henkilöstö

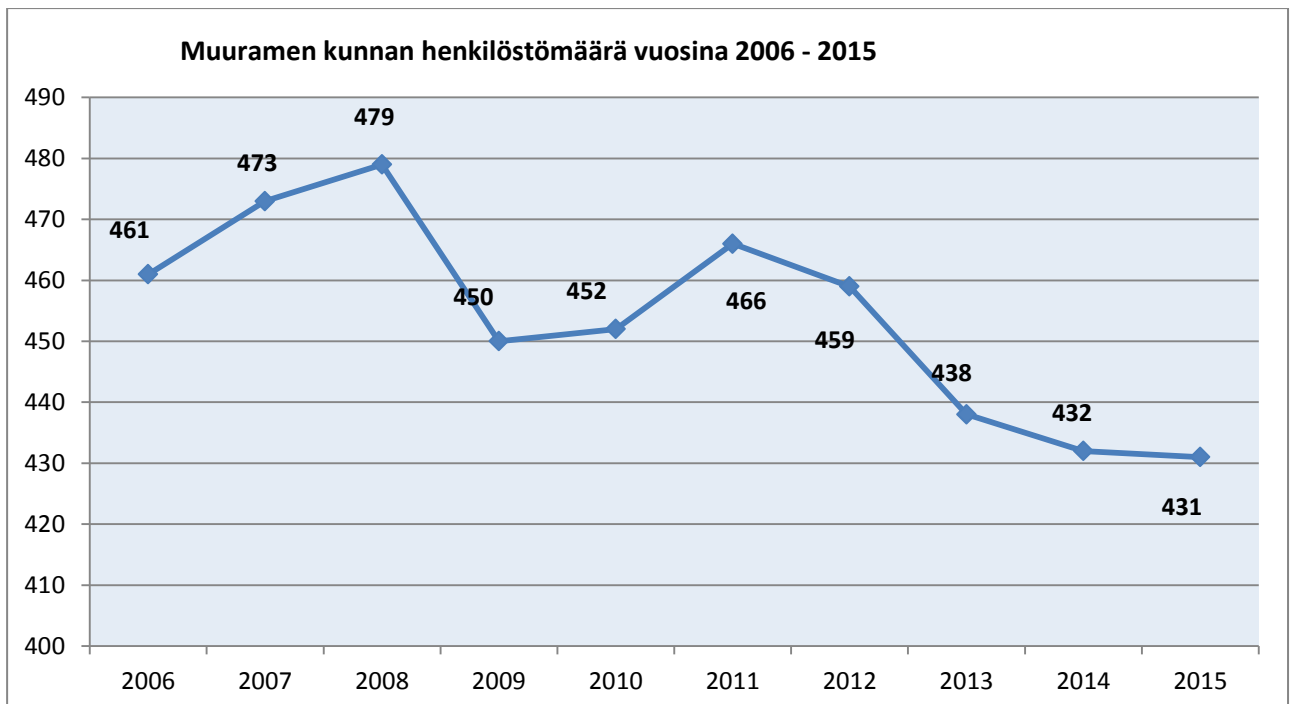
Henkilöstöä koskevista tiedoista laadittiin vuodelta 2015 erillinen henkilöstökertomus, joten tässä toimintakertomuksessa on vain henkilöstön määrää koskevat tiedot. Henkilöstökertomuksessa on lisäksi tietoja henkilön ikä- ja sukupuolijakaumasta, henkilöstökustannuksista, koulutuksista, johtamisesta ja erilaisista työhyvinvointiin liittyvistä asioista.

Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrällä tarkoitetaan palvelussuhteessa kuntaan olleiden henkilöiden lukumäärää. Vuoden 2015 lopussa oli kunnan vakinaisesti työskentelevän henkilöstön määrä 358. Vakituisten henkilökunnan määrä laski kahdella henkilöllä ja koko kunnan henkilöstömäärä laski yhdellä henkilöllä. Vuoden lopussa oli vakituisesta henkilöstöstä 39 osa-aikaisessa työsuhteessa.

Suurin osa henkilöstöstä on kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen piirissä. Opetusalan henkilöstöllä, teknisellä henkilöstöllä ja tuntipalkkaisilla työntekijöillä on omat virka- ja työehtosopimukset sekä palkkausjärjestelmät.

Toimintayksikkö	Vakituiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
Sivistystoimi	162	31	1	194	193
Sosiaalitoimi	108	17	13	138	125
Yleishallinto	15	1	0	16	16
Tekninen toimi	73	8	2	83	81
YHTEENSÄ	358	57	16	431	415

1.5 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnanhallitus on hyväksynyt 21.8.2006 sisäisen valvonnan ohjeet. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan tarkastussäännön mukaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen, toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen, kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen, erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen sekä varojen huolellisen hoidon turvaamiseen. Sisäinen valvonta on riskien hallintaa. Se on osa operatiivista johtamista.

Vuonna 2015 ei tullut esiin talouden osalta väärinkäytöksiä tai epäselvyyksiä. Taloudellisista riskeistä toteutui kuitenkin Kylänkartanon takausvastuu kiinteistöissä esiin tulleiden sisäilma-ongelmien takia. Takausvastuun laukeaminen kuitenkin mahdollistaa jatkossa alueen uudelleenkäytön.

Sisäinen valvonta käsittää myös siitä huolehtimisen, että kunnan toiminnan tarkoitus ja asetetut tulostavoitteet on saatettu organisaation kaikille tasoille ja että asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan. Lisäksi sisäisen valvonnan keinoin varmistetaan, että yhteistoiminta on riittävää organisaation kaikilla tasoilla.

Suurimpana riskinä kunnassa voidaan edelleen pitää henkilöriskejä tehtävien hoidossa, koska osa avaintehtävistä on vastuutettu hyvin harvojen henkilöiden osaamisen varalle. Henkilöväjettä on pystytty viime vuosina kuitenkin paikkaamaan.

Muilta osin riskienhallinnan voidaan katsoa olevan kunnossa. Aiempiin tilinpäätöksiin verrattuna vastuualejohtajien vastuita ja edellytyksiä seurata talouden ja toiminnan kehittymistä on parannettu ja siihen liittyen on edelleen järjestetty merkittävässä määrin koulutusta. Talous- ja henkilöstöjohtaja on jatkanut talouden ennakkointiin ja sitä kautta riskien etukäteiseen tunnistamiseen tähtäävää työtä, mikä näkyy aiempaa paremmin talousarvion mukaan toteutuneena tilinpäätöksenä.

Toimintaa on hoidettu pääsääntöisesti voimassa olevia lakeja noudattaen. Vuoden 2015 aikana ei tullut tuomioistuinten käsittelyssä olevista valituksista päätöksiä.

Osastoilla sisäistä valvontaa on hoidettu edellisvuosien tapaan. Vuoden aikana ei ole tullut esille puutteita tai väärinkäytöksiä ja talousarvio on toteutunut oman toiminnan menojen osalta monin paikoin talousarviossa asetettuja tavoitteita paremmin.

Sisäinen valvonta on hajautettu osastojen sisällä eri henkilöille. Valvonnalla on pyritty parantamaan osastojen toimintaa ja tuloksellisuutta. Toimistoissa on jaettu eri henkilöiden tehtäväksi henkilöstöasioiden hoito, laskutukset, talousarvion seuranta, tulevien laskujen käsittely, palkkausasiat ja vakuutusasiat. Tulevien laskujen käsittelyssä on laskun vastaanotto, laskun numeerinen tarkastus ja laskun hyväksyminen. Laskuja seurataan tarkasti ja samalla myös huolehditaan laskujen oikea-aikaisesta maksatukseen menosta. Vakuutusasiat on myös keskitetty kunnan tasolla muutaman henkilön hoidettavaksi asioiden oikean hoidon varmistamiseksi. Vuoden aikana ei ole tullut suurempia vakuutusten kautta hoidettavia vahinkoja tai tapaturmia. Osastoilla ei käsitellä merkittävässä määrin käteistä rahaa.

1.6 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.6.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

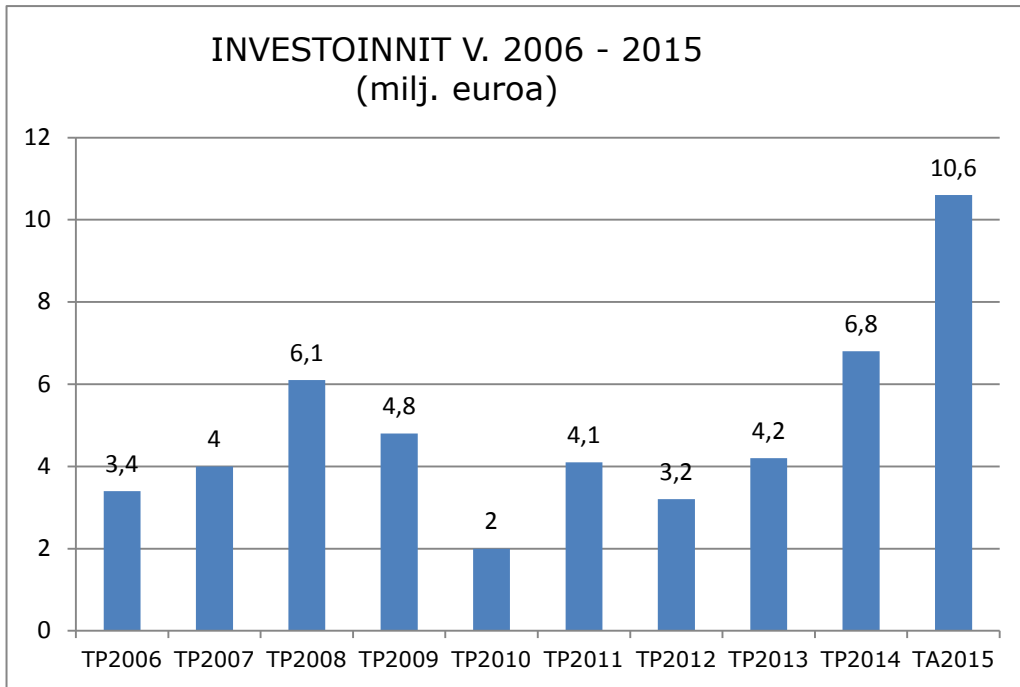
		V.2015	V.2014
		1000 e	1000 e
TULOSLASKELMA			
**	TOIMINTATUOTOT	8.313	7.651
**	VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	350	357
**	TOIMINTAKULUT	50.808-	49.245-
	TOIMINTAKATE	42.145-	41.237-
*	Verotulot	36.837	36.641
*	Valtionosuudet	8.416	9.275
	Rahoitustuotot ja -kulut		
*	Korkotuotot	4	5
*	Muut rahoitustuotot	188	156
*	Korkokulut	99-	98-
*	Muut rahoituskulut	1-	1-
	VUOSIKATE	3.200	4.741
*	Poistot ja arvonalentumiset	3.427-	3.102-
	TILIKAUDEN TULOS	226-	1.639
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	226-	1.639

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

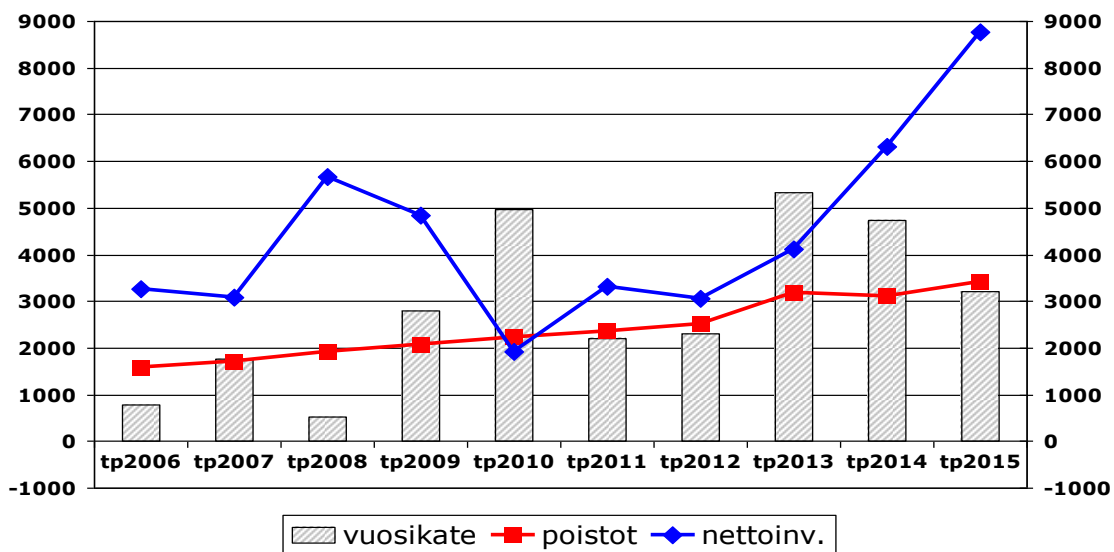
Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	16,5 %	15,7 %
Vuosikate/Poistot, %	93,3 %	152,8 %
Vuosikate, euroa/asukas	327 €/as	489 €/as
Asukasmäärä	9782	9700

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

MUURAMEN KUNNAN VUOSIKATE, POISTOT JA NETTOINVESTOINNIT v.2006 -2015 (1000 €)

1.6.2 TOIMINNAN RAHOITUS

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	V.2015 /1000 e	V.2014 /1000 e
RAHOITUSLASKELMA		
Toiminnan rahavirta		
** Vuosikate	3.200	4.741
** Tulorahoituksen korjauserät	1.445-	964-
Investointien rahavirta		
* Investointimenot	10.607-	6.823-
* Rah.osuudet invest. menoihin	895	416
* Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2.392	1.065
*** Toiminnan ja invest. rahavirta	5.564-	1.565-
Rahoituksen rahavirta		
* Antolainojen muutokset		
* Antolainojen lisäykset	0	0
* Antolainojen vähennykset	41	36
Lainakannan muutokset		
* Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	5.000
* Pitkäaikaisten lainojen vähenn	2.504-	2.327-
* Lyhytaikaisten lainojen muutos	5.900	500
* Muut maksuvalmiuden muutokset	258	70
*** Rahoituksen rahavirta	3.695	3.279
***** RAHAVAROJEN MUUTOS	1.869-	1.714
* RAHAVAROJEN MUUTOS	1.869	1.714-
Rahoituksen tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, (1000 e)	-7564	1081
Investointien tulorahoitus, %	30,2	69,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	25,1	51,8
Lainanhoitokate, %	0,75	1,27
Kassan riittävyys, pv	1,27	13,1

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %
= 100 x Vuosikate/ Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus, %
= 100 x Vuosikate/ (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)
Pitkäaikaiset lainat on huomioitu laskelmassa todellisen lyhennysohjelman mukaisesti. Kunnan lainakannan lyhytaikaiset lainat ovat kertalyhenteisiä. Lyhytaikaisten lainojen lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa otetaan laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla em lyhytaikainen lainakanta 31.12. kahdeksalla.

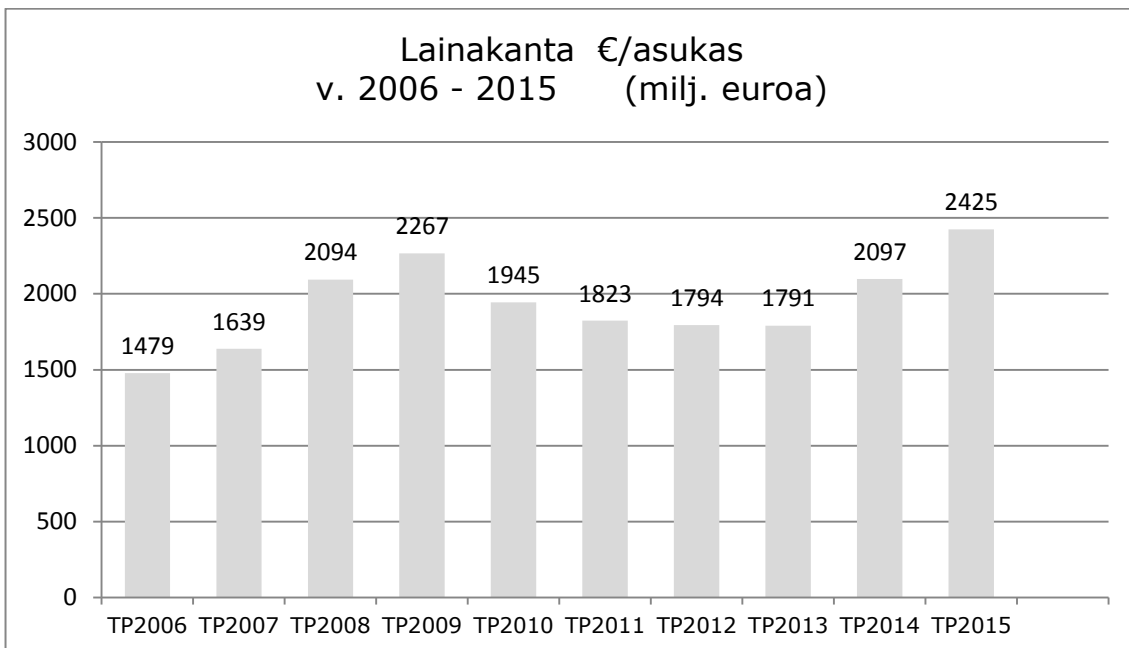
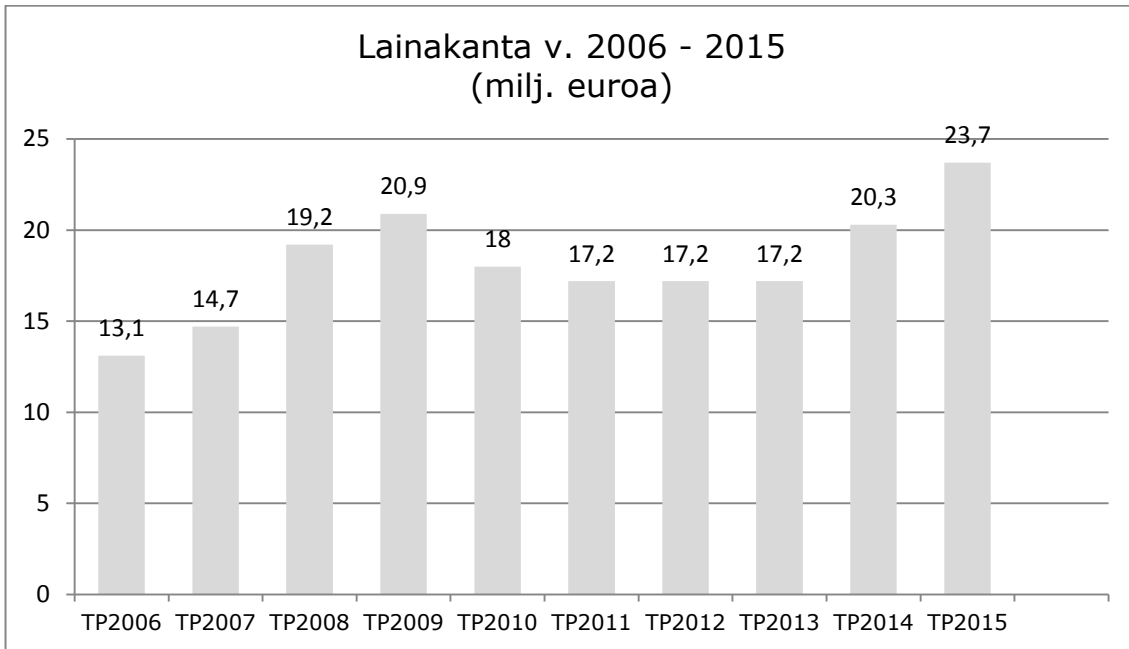
Kassan riittävyys
= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

1.7 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	V.2015 1000 e	V.2014 1000 e
T A S E		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
* Aineettomat oikeudet	36	52
** Aineettomat hyödykkeet yht.	36	52
Aineelliset hyödykkeet		
* Maa- ja vesialueet	8.075	8.067
* Rakennukset	34.218	27.367
* Kiinteät rakenteet ja laitt	9.439	9.007
* Koneet ja kalusto	566	392
* Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	0	2.233
** Aineelliset hyödykkeet yht.	52.298	47.066
Sijoitukset		
* Osakkeet ja osuudet	3.956	3.834
* Muut lainasaamiset	204	244
* Muut saamiset	74	74
** Sijoitukset yht.	4.234	4.153
**** PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	56.569	51.271
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
* Lahj.rahastojen erityiskatt.	2	1
**** TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2	1
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
* Myyntisaamiset	1.077	1.095
* Lainasaamiset	163	175
* Muut saamiset	750	703
* Siirtosaamiset	1.420	1.346
** Lyhytaikaiset saamiset yht.	3.409	3.318
*** Saamiset yht.	3.409	3.318
Rahoitusarvopaperit		
* Osakkeet ja osuudet	15	15
** Rahoitusarvopaperit yht.	15	15
Rahat ja pankkisaamiset		
** Rahat ja pankkisaamiset yht.	205	2.074
**** VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	3.629	5.408
***** VASTAAVAA YHTEENSÄ	60.199	56.680

	V.2015 1000 e	V.2014 1000 e
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
* Peruspääoma	18.365-	18.365-
* Arvonkorotusrahasto	25-	25-
* Muut omat rahastot	1.012-	1.012-
* Ed.tilikausien yli-/alijäämä	8.500-	6.861-
* Tilikauden yli-/alijäämä	226	1.639-
*** Oma pääoma yhteensä	27.675-	27.902-
POISTOERO JA VAPPAEHT.VARAUK.		
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
* Lahjoitusrahastojen pääomat	2-	1-
* Muut toimeksiantojen pääomat	107-	101-
*** Toimeksiantojen pääomat yht.	109-	102-
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
* Lainat vakuutus- ja rah.lait	6.780-	8.921-
* Lainat julkisyhteisöiltä	140-	280-
* Liittymismaksut ja muut vela	1.587-	1.454-
** Pitkäaik.vieras pääoma yht.	8.507-	10.656-
Lyhytaikainen		
* Lainat rahoitus- ja vak.lait	16.665-	10.969-
* Lainat julkisyhteisöiltä	140-	159-
* Saadut ennakot	18-	25-
* Ostovelat	3.294-	3.097-
* Liittymismaksut ja muut vela	788-	788-
* Siirtovelat	3.004-	2.982-
** Lyhytaikainen vieras pääoma	23.908-	18.020-
*** Vieras pääoma yhteensä	32.415-	28.676-
***** VASTATTAVAA	60.199-	56.680-
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus, %	46,1	49,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	60,5	53,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 e	8274	8500
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	846	876
Lainakanta 31.12., M€	23,7	20,3
Lainakanta 31.12., €/asukas	2425	2097
Lainasaamiset, M€	0,3	0,3
Asukasmäärä	9782	9700
Omavaraisuusaste, %		
= 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)		
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		
= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		
Lainakanta 31.12.		
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)		
Lainasaamiset 31.12.		
= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset		

1.8 KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT		
	Milj. euroa	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	8,3	13,2
Verotuotot	36,8	58,6
Valtionosuudet	8,4	13,4
Korkotuotot	-	
Muut rahoitustuotot	0,2	0,3
Satunnaiset tuotot	-	
Tulorahoituksen korjaukset		
- Pysyvien vastaavien myyntivoitot	1,5	2,3
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	0,9	1,4
Pysyvien vastaavien myyntituotot	0,9	1,4
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	-	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	5,9	9,4
Oman pääoman lisäykset		
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	62,8	100
MENOT		
Varsinaisen toiminnan menot		
Toimintakulut	50,8	79,2
- Valmistus omaan käyttöön	-0,4	
Korkokulut	0,1	0,2
Muut rahoituskulut	-	
Satunnaiset kulut	-	
Tulorahoituksen korjaukset		
+/- Pakollisen varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien myyntitappiot		
Investoinnit		
Investointimenot	10,6	16,7
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2,5	3,9
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman vähennykset		
KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	63,6	100

1.9 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.9.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

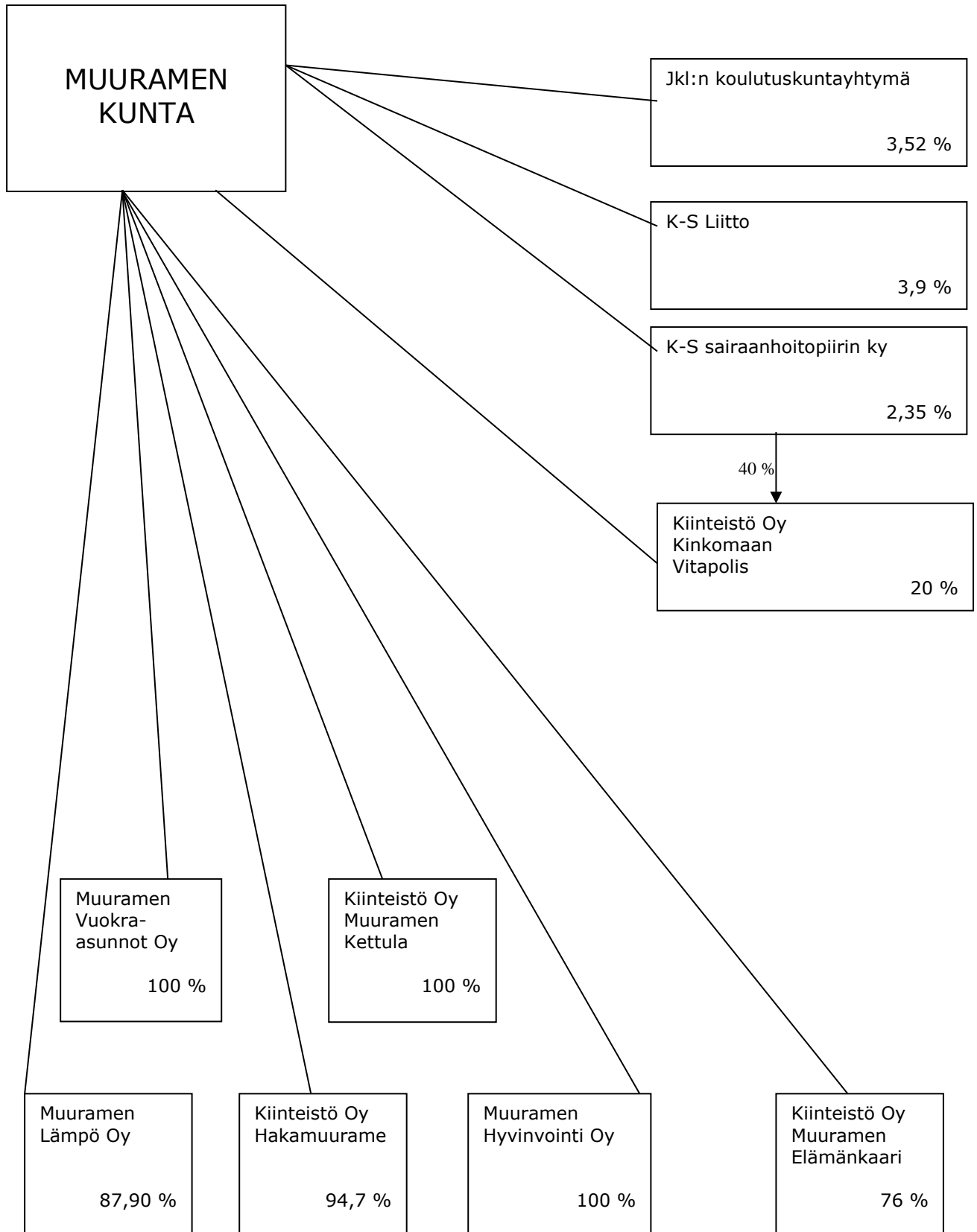
YHDISTELY KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN		
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	2	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	1	
Yhteensä	9	

Tytäryhteisöt:
yhdistely tytäryhteisön oman pääoman eristä hankintahetkellä konsernille kuuluvaa osuutta vastaan, vähemmistöosuudet erotettu
Muuramen Hyvinvointi Oy on yhdistelty vain osakepääoman osalta, tytäryhteisöllä ei toimintaa vielä vuonna 2015.

Kuntayhtymät:
yhdistely suhteellisen peruspääomaosuuden mukaan

Osakkuusyhteisöt:
yhdistely pääomaosuusmenetelmällä

1.9.2 MUURAMEN KUNNAN KONSERNIRAKENNE

1.9.3 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	22 327	21 432
Toimintakulut	- 64 986	- 63 466
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	17	39
	-	
TOIMINTAKATE	- 42 642	- 41 994
	-	
Verotulot	36 837	36 641
Valtionosuudet	11 615	12 639
Rahoitustuotot ja -kulut	-	
Korkotuotot	8	11
Muut rahoitustuotot	195	157
Korkokulut	- 565	- 670
Muut rahoituskulut	- 23	- 20
	-	
VUOSIKATE	5 426	6 762
	-	
Poistot ja arvonalentumiset	-	
Suunnitelman mukaiset poisto	- 5 849	- 5 435
Omistuksen eliminointierot	- 1	
Arvonalentumiset	-	
Satunnaiset erät	-	43
	-	
TILIKAUDEN TULOS	- 425	1 370
Tilinpäätössiirrot	- 27	- 166
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	- 25	- 6
Vähemmistöosuudet	1	1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	- 476	1 199
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	34,4	33,8
Vuosikate/Poistot, %	92,8	124,4
Vuosikate, euroa/asukas	555	697
Asukasmäärä	9782	9700

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman luvut.

Vertailuvuoden 2014 poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on oikaistu vuoden 2015 konserniyhteisöjen mukaisesti.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2015 1 000 €		2014 1 000 €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	5 426		6 757
Satunnaiset erät	-		43
Tulorahoituksen korjauserät	- 1 069	-	956
	-		-
Investointien rahavirta	-		-
Investointimenot	- 11 890	-	8 202
Rahoitusosuudet investointeihin	898		418
	-		-
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 614		1 133
Toiminnan ja invest. rahavirta	- 4 022	-	807
	-		-
Rahoituksen rahavirta	-		-
Antolainauksen muutokset	-		-
Antolainasaamisten lisäykset	-		-
Antolainasaamisten vähennykset	4		2
	-		-
Lainakannan muutokset	-		-
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-		5 276
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	- 4 030	-	4 047
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 090		671
Oman pääoman muutokset	-		-
	-		-
Muut maksuvalmiuden muutokset	-		-
Toimeksiant.var.ja po:n muutok	4		21
Vaihto-omaisuuden muutos	11		6
Saamisten muutos	759	-	1 247
Korottomien velkojen muutos	- 544		1 465
Rahoituksen rahavirta	2 294		2 148
	-		-
RAHAVAROJEN MUUTOS	- 1 728		1 340
	-		-
Rahavarojen muutos	-		-
Rahavarat 31.12	1 446		3 172
Rahavatat 1.1.	3 174		1 830
	<u>- 1 728</u>		<u>1 341</u>
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, (1000 €)	-4 022		2 624
Investointien tulorahoitus, %	49,4		86,8
Lainanhoitokate	1,3		1,6
Kassan riittävyys	6		15

Vuoden 2014 rahavarat 31.12. laskettiin Jyväskylän koulutus kuntayhtymän rahavaroista ja rahavarat 1.1 Jyväskylän koulutus kuntayhtymän konsernitaseen rahavaroista.

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan rahoituslaskelman luvut.

Vertailuvuoden 2014 poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on oikaistu vuoden 2015 konserniyleisohjeen mukaisesti.

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	341	378
Muut pitkävaikuttiset menot	69	82
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinat		
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	410	460
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	9 414	9 837
Rakennukset	54 068	48 699
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 286	11 039
Koneet ja kalusto	1 905	2 390
Muut aineelliset hyödykkeet	24	25
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	780	2 482
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	77 477	74 471
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	447	430
Osakkeet ja osuudet	1 891	1 929
Muut lainasaamiset	94	99
Sijoitukset yhteensä	2 432	2 458
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	80 319	77 389
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	53	215
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	154	166
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	4 967	5 926
Rahoitusarvopaperit	59	38
Rahat ja pankkisaamiset	1 437	3 134
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 617	9 263
VASTAAVAA	86 989	86 867

VASTATTAVAA	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	- 18 365	- 18 365
Arvonkorotusrahasto	- 30	- 30
Muut omat rahastot	- 2 477	- 2 421
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	- 2 992	- 2 030
Tilikauden yli-/alijäämä	476	- 1 198
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	- 23 388	- 24 044
VÄHEMMISTÖOSUUDET	- 5	- 2
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	-	-
Vapaaehtoiset varaukset	-	-
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	-	-
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	- 337	- 343
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	- 337	- 343
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	- 177	- 336
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	- 27 547	- 34 659
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	- 2 198	- 2 565
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	- 23 339	- 14 090
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	- 9 998	- 10 827
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	- 63 082	- 62 141
VASTATTAVAA	- 86 989	- 86 867

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

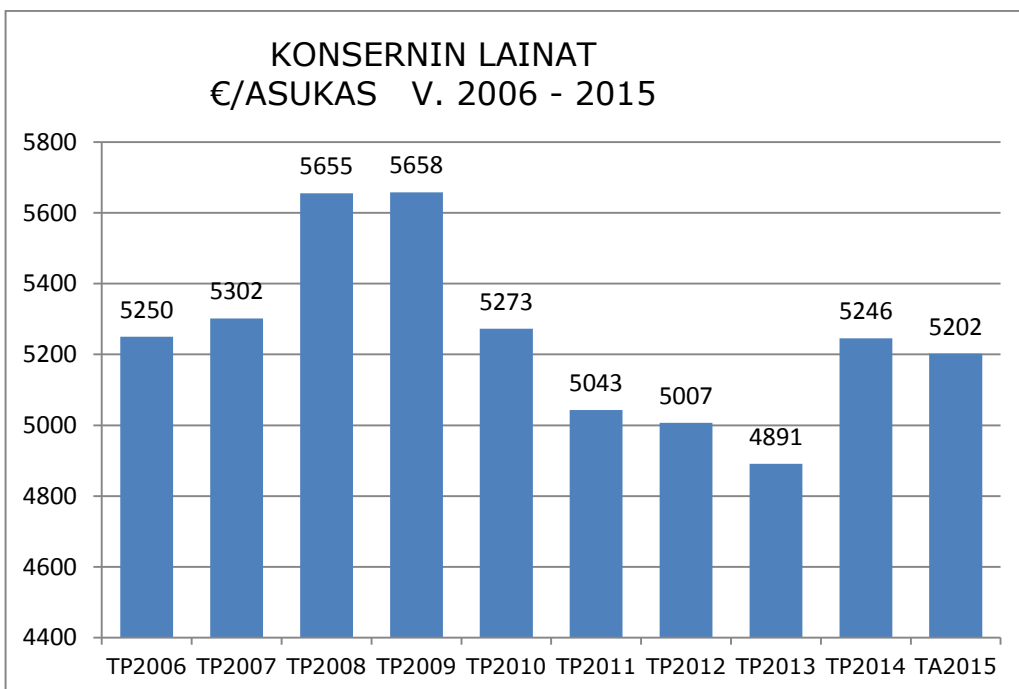
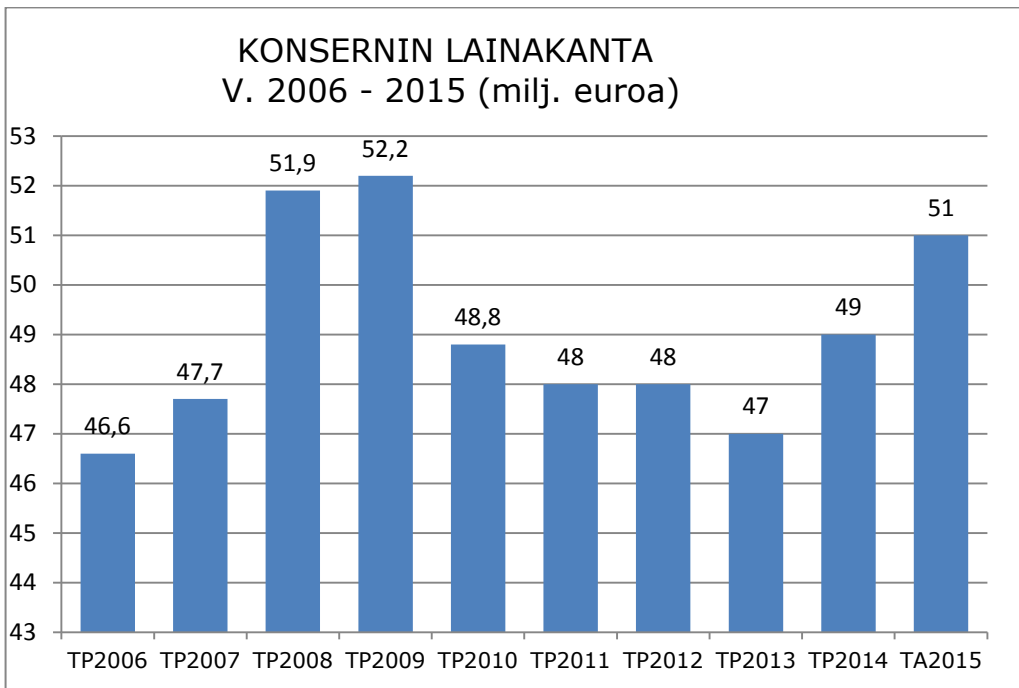
Omavaraisuusaste	26,9	27,7
Suhteellinen velkaantuneisuus %	89,1	87,9
Kertynyt <u>ylijäämä</u> (alijäämä), 1000 €	2 516	3 228
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € /asukas	257	333
Konsernin lainat, €/asukas	5 202	5 246
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	51	49
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	0,1	0,1
Kunnan asukasmäärä	9 782	9 700

Omavaraisuus, %

= 100 x (Oma pääoma+ Vähemmistöosuudet+Konsernireservi+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/ (Koko pääoma- Saadut ennakot)

Konsernin taseen tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan taseen tunnusluvut.

Vertailuvuoden 2014 poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on oikaistu vuoden 2015 konserniyleisohjeen mukaisesti.

1.10 KUNNANHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ

Kunnanhallituksen on kuntalain 69 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tulos on tuloslaskelman mukaan 226 479,76 euroa alijäämäinen. Kunnanhallitus esittää, että 226 479,76 euron alijäämä vähennetään edellisten tilikausien ylijäämästä kuluvan vuoden kirjanpidossa. Edellisten tilikausien ylijäämä on taseessa 8 499 911,70 euroa.

2 KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

MUURAMEN VUOKRA-ASUNNOT OY

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA JA SEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Yhtiö on rakennuttanut Muuramen kunnan lukuun päiväkotia TENAVAT osoitteeseen Manttaalitie 10. Kohde valmistui 30.6.2015.
Yhtiö on liittynyt Saunalahti taloyhtiölaajakaistaan.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Yhtiön hoito- ja rahoituskulut muodostuvat aiempien vuosien menojen mukaisesti, kustannustason nousu huomioiden.

MUUT YHTIÖN VAIKUTTAVAT ASIAT

Yhtiöllä on hallinnassa 3 kappaletta osakehuoneistoja. Yhtiö hoitaa Muuramen kunnan asukasvalinnat sekä on välivuokrannut Y-säätiöltä 46 asuinhuoneistoa.

TILINPÄÄTÖS

Tuloslaskelmaan sisältyy luottotappiokirjaus 32 602,84 euroa ja jälkiperintätuottoja 9738,59 euroa.

Tilinpäätös osoittaa 0 euron tulosta. Hallitus esittää, että tulos siirretään edellisten vuosien voitto/tappio tilille ja että osinkoa ei jaeta.

	TA2015	TP2015	poikkeama
Toimintatuotot	3977029,91	3621452,70	-355577,21
Toimintakulut	-3997976,33	-2309130,27	1688846,06
Toimintakate	-20946,42	1312322,43	1333268,85
Rahoitusmenot		-123849,76	
Poistot		-1059297,49	
Asuintalovaraus		-129175,18	
Tilikauden tulos		0,00	

KIINTESTÖ OY MUURAMEN KETTULA

Kunnan omistusosuus 100 %

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2015

Yhtiön tehtävänä on hallita ja ylläpitää sille vuokrattuja tontteja ja niille rakennettuja rakennuksia. Yhtiön omistamia asuntoja vuokrataan muuramelaisille syrjäytymisuhan alaisille tai syrjäytyneille, entisille tai nykyisille päihteiden käyttäjille ja muille henkilöille, joiden on vaikea saada muuta asuntoa.

Yhtiö tarvitsee lähes vuosittain avustusta kunnalta, koska toiminta on tappiollista. Vuoden 2015 aikana kunnalta saatu avustus oli 28.500 €. Taloudellisena tavoitteena on, että tarvittavan avustuksen määrä pienenee vuosi vuodelta. Tällä hetkellä tyhjiä huoneistoja on kaksi, käyttöaste on noussut.

	TA2015	TP2015	poikkeama
Toimintatuotot	70840	80244,03	-9404,03
Toimintakulut	36244	49022,28	-12778,28
Toimintakate	34596	31221,75	3374,25
Rahoitusmenot	34596	11841,15	22754,85
Poistot	0	21253,59	-21253,59
Tilikauden tulos	0	-1872,99	4875,51

KIINTESTÖ OY MUURAMEN ELÄMÄNKAARI

Kunnan omistusosuus 76 %

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2015

Yhtiön tehtävänä on hallita ja ylläpitää sille vuokrattua tonttia ja sille rakennettua kiinteistöä. Yhtiön osakkaina ovat Muuramen kunta (76 %) ja Lasten Löytöretki Oy (24 %). Jälkimmäinen osakas on samalla yhtiön vuokralainen ja harjoittaa oman toimialansa ja tavoitteidensa mukaista toimintaa. Muuramen kunta aloittaa tyhjinä olevien tilojen remontoimisen asunnoiksi vuoden 2016 aikana.

Taloudellisena tavoitteena on, että yhtiön tulot kattavat menot. Tähän tavoitteeseen päästiin ja suunnitelman mukaiset poistot on kirjattu. Tulos on voitollinen (10.946,29 €).

	TA2015	TP2015	poikkeama
Toimintatuotot	150367,51	148392,26	1975,25
Toimintakulut	73638,00	65569,42	8068,58
Toimintakate	76729,51	82822,84	-6093,33
Rahoitusmenot	14579,16	10223,04	4356,12
Poistot	60719,78	61653,51	-933,73
Tilikauden tulos	1430,57	10946,29	-9515,72

Muuramen Lämpö Oy

TALOUSARVIOPERUSTEIDEN 2015 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet

- Pyritään kiirehtimään koulun alueen kaavoitusta ostotilanteen periaatteen mukaisesti*
 Toteuma: Kunnanvaltuusto hyväksyi 15.11.2010 alueelle uuden kaavan. Kaavasta on tullut lainvoimainen 14.1.2011.
- Vanhojen omakotialueiden kaukolämpöön liittyminen:*
 Toteuma: Liittymisperiaatteista on tehty päätökset siten, että liittymismaksu on määritelty kiinteäksi.
Runkoputkiston rakentamisen yhteydessä huomioitavat liittymät
 Toteuma: Tilivuonna ei ole rakennettu runkoputkea laisinkaan.
Runkoputkistoon liittyjät
 Toteuma: Tilivuonna on 3 liittyjää (Sipiläntie 2, Setäläntie 3, Manttaalintie 10).
- Pyritään yhteistyöhön kaavoituksen kanssa uusien kaava-alueiden saatamiseksi kaukolämmön piiriin*
 Toteuma: Soveltuvia kaavoitusalueita ei tilivuonna ollut.
- Talopalvelun ja siivouksen osalta taataan asiakkaille laadukas hoito*
 Toteuma: Palvelua on jatkettu entiseen malliin ja lisäksi on kehitetty huoltopuolelle vastuullinen 3 alueen aluejako huoltomiehille.
Uusia huoltokohteita
 Toteuma: Tilivuonna ei tullut uusia kohteita.
- Yhtiön jatkuvuuden takaamiseksi vuosituloksen tulee olla voitollinen*
 Toteuma: Tilivuoden 2015 tulos on tappiollinen 303.486,57 €. Tuloksen painoi tappiolliseksi Setäläntien KPA-laitoksen alaskirjaus.

Jani Lehtonen, toimitusjohtaja

	TA2015	TP2015	poikkeama
Toimintatuotot	2110860	2000941,46	109918,54
Toimintakulut	1884788	2094368,79	-209580,79
Toimintakate	226072	-93427,33	319499,33
Rahoitusmenot	47750	46552,24	1197,76
Poistot	142357	163507	-21150
Tilikauden tulos	35965	-303486,57	339451,57

KIINTEISTÖ OY HAKAMUURAME**OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA JA SEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN**

Tilikauden aikana on julkisivun elementtisaumaukset uudistettuja ja puu-, betoni-, teräsosat maalattu sekä takapiha-alueen kallistuksia muutettu talosta pois-päin.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Taloyhtiön hoitokulut muodostuvat aiempien vuosien käyttömenojen mukaisesti, kustannustason nousu huomioiden.

PYSYVÄT RASITTEET JA KIINNITYKSET

Yhtiötä koskevat aravatuotantolain mukaiset rajoitukset ovat päättyneet 30.09.2001. Tämän jälkeen rajoitusaikaa on vielä jatkettu 10 vuodella, laki aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annettu lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta, 11.07.1997. Valtion Asuntorahaston päätöksen 27.06.1996, jolla talon peruskorjauslaina on hyväksytty korkotukilainaksi, mukaan asuntoja on käytettävä vuokra-asuntoina vähintään 20 vuotta korkotukilainan ensimmäisen erän nostamisesta 15.07.1996 eli 15.07.2016 saakka.

	TA2015	TP2015	poikkeama
Toimintatuotot	110493	106256	4237
Toimintakulut	78749	95043	-16294
Toimintakate	31744	11213	20531
Rahoitusmenot	31744	1223	30521
Poistot		12595	-12595
Varausten muutos		2605	
Tilikauden tulos	0	0	38457

3 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

3.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia yhdessä kunnanhallituksen kanssa valtiollisten ja kunnallisten vaalien ja äänestysten lainmukaisesta läpiviennistä Muuramen kunnan alueella. Lisäksi keskusvaalilautakunta aktivoi kuntalaisia käyttämään äänioikeuttaan ja vaikutusmahdollisuuksiaan vaaleissa ja edistää näin ollen kuntalaisten osallisuutta. Lisäksi keskusvaalilautakunta vastaa ennakkoäänestyksen ja koti- sekä laitosaänestyksen järjestämisestä Muuramen kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Vuoden 2015 aikana järjestettiin eduskuntavaalit. Vaalien varsinainen äänestyspäivä oli sunnuntai 19. huhtikuuta ja vaalien ennakkoäänestys järjestettiin 8. - 14.4.2015. Ennakkoäänestys järjestettiin aiempien vaalien tapaan kunnan omana toimintana. Isolahden äänestysalueen osalta tapahtui europarlamentin vaaleihin nähden sellainen muutos siten, että varsinaisen vaalipäivän äänestys tapahtuu jälleen Isolahden koululla. Erillisestä ennakkoäänestyspäivästä Isolahdessa luovuttiin sen vähäisen käytön takia.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Vaalien järjestäminen liittyy strategisista päämääristä erityisesti osallisuuden edistämiseen.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Toteutetaan toimenpiteitä, joilla pyritään lisäämään äänestysaktiivisuutta verrattuna edellisiin eduskunta-vaaleihin.	Vaikuttavuustavoitteet Tiedotetaan tehokkaasti vaaleista, äänestyspaikoista ja äänestysajoista.	Vaalien äänestysprosentti verrattuna edellisiin vaaleihin	Tiedottaminen Muuramelaisessa ja kunnan internet-sivuilla onnistui, koska äänestysaktiivisuus kasvoi edellisistä vaaleista.
Tuottavuustavoitteet Toteutetaan vaalit valtion maksamalla avustuksella.	Tuottavuustavoitteet	Kustannuksia verrataan suhteessa valtiolta tulevaan avustukseen.	Vaalit toteutettiin 98,6 % valtion maksamalla avustuksella.

Talousarvion toteutuminen

Kunta järjestää valtiolliset vaalit ns. toimeenpanotehtävänä kunnan alueella. Vuoden 2015 aikana järjestettiin eduskuntavaalit. Valtio maksaa valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnille avustusta, joka on ollut noin 1,70 euroa/äänioikeutettu kuntalainen. Muuramessa on pystytty vaalit järjestämään lähes kokonaisuudessaan saadulla avustuksella. Ylitys muodostui ennakoitua suuremmista kokouskustannuksista.

Vaalien äänestysprosentti oli Muuramessa erittäin hyvä eli 74,4 %, joka oli koko maakunnan kolmanneksi korkein äänestysprosentti. Ainoastaan Luhangassa ja Kinnulassa äänestysprosentti oli korkeampi. Maakunnan keskiarvo äänestysprosentissa oli 69,7 % ja koko maan osalta 70,1. Edellisiin vuonna 2011 järjestettyihin eduskuntavaaleihin verrattuna äänestysaktiivisuus oli Muuramessa 73,4 %, joten äänestäjien aktivointi onnistui edellisiä vaaleja paremmin.

Vaaliteknisesti vaalit onnistuivat hyvin niin äänestyksen kuin ääntenlaskun suhteen. Eduskuntavaaleissa Isolahden äänestysalue (005) toimi jälleen vaaleissa omana äänestysalueena, jossa järjestettiin varsinaisen vaalipäivän äänestys. Äänestysaktiivisuus oli huomattavasti parempi kuin kylälle viedyssä ennakoäänestyksessä, jossa ennakoäänestys järjestettiin yhtenä iltana Isolahden koululla. Suoranainen vertailu on kuitenkin hankalaa, koska europarlamentin vaalien ja eduskuntavaalien äänestysaktiivisuus on yleisesti ottaen aivan eri tasolla.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
10	KESKUSVAALILAUTAKUNTA				
10	VAALIT				
***	Toimintatulot	12.500	0	14.855,40	2.355,40-
***	Toimintamenot	14.420-	0	16.747,77-	2.327,77
****	Toimintakate (Netto)	1.920-	0	1.892,37-	27,63-

3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

3.2.1 TILINTARKASTUS

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kunnan hallinnon ja talouden ulkoisesta valvonnasta.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunta sekä tilintarkastaja arvioivat myös tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla.

Palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunta toimii valtuuston alaisena lautakuntana hallinnon ja talouden tarkastusta koskevissa asioissa. Lautakunta tutustuu toiminnassaan eri toimialojen toimintaan ja tekee niihin liittyviä kehittämissesityksiä. Lautakunta tuottaa myös edellistä tilikautta kokevan arviointikertomuksen osana kunnan tilinpäätösprosessia.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Arviointikertomus	Toimialoihin tutustuminen kokouksissa	Kokousten lukumäärä	Arviointikertomuksen laatiminen siten, että valtuusto pystyy käsittelemään tilinpäätöksen tarvittaessa jo toukokuussa
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Tarkastuspäivien lukumäärä	11,6	12	12

Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa tarkastuslautakunnan talousarvio on säilytetty edellisen vuoden tasolla kunnan muiden toimintojen tapaan.

Tarkastuslautakunnan määrärahaa nostettiin vuoden aikana. Määrärahamuutoksen myötä tarkastuslautakunnan talousarviototeuma oli 100,1 %.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
11	TARKASTUSLAUTAKUNTA				
11	TARKASTUSLAUTAKUNTA				
***	Toimintamenot	21.720-	3.280-	24.972,22-	27,78-
****	Toimintakate (Netto)	21.720-	3.280-	24.972,22-	27,78-

3.3 KUNNANHALLITUS

Budjettirahoitteinen

3.3.1 YLEISHALLINTO

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelukeskus vastaa kunnassa talous-, atk- ja hallintopalveluiden tuottamisesta kunnan ulkoisille ja sisäisille asiakkaille.

Hallintopalvelukeskuksen tehtävänä on tuottaa kirjanpidon, laskentatoimen, palkanlaskennan ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä vastata kunnan yleishallinnosta, kunnanhallituksen ja valtuuston asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä muista keskushallinnon tehtävistä. Lisäksi talous- ja hallintopalvelukeskus vastaa Muuramelainen-lehden julkaisemisesta.

Palvelusuunnitelma

Talous- ja hallintopalvelukeskus vastaa asiakaspalvelun sujuvuudesta ja hallinnollisten palveluiden toimivuudesta. Keskushallinnon tavoitteena on luoda puitteet toimivalle ja tehokkaalle luottamushenkilötyöskentelylle ja varmistaa eri hallintokuntien välisen yhteistyön toimivuus asioiden valmistelussa. Eryteisesti keskushallinto tukee toiminnallaan kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätöksentekoa ja päätösten toimeenpanoa. Keskushallinto vastaa myös tiedotustoiminnan järjestämisestä kuntalaisille muun muassa tiedotuslehti Muuramelaista julkaisemalla.

Kunnan laskentatoimesta huolehditaan siten, että kirjanpito on oikein ja ajan tasalla. Maksuliikenteestä ja rahoituksen riittävydestä huolehditaan siten, että maksatus ja perintä ovat tehokkaita ja ajan tasalla sekä rahavarojen hoito tehokasta ja tuottavaa. Rahoituksen osalta otetaan käyttöön erilaisia instrumentteja, joilla rahoitustarpeen ennakointia kyetään parantamaan nykyisestä.

Palkanlaskenta ja siihen liittyvät työnantajatilitykset ja -ilmoitukset hoidetaan oikein ja oikea-aikaisesti. Kunnan henkilöstöhallinnon osalta määritellään pitkäjänteisesti vastuut, joiden mukaisesti kunnan henkilöstöhallinnon toimintaa kehitetään.

ATK-ohjelmia ja laitteita hyödynnetään riittävällä koulutuksella korkean käytettävyyssasteen saavuttamiseksi. Lisäksi tehtävänä on ATK-tuen tarjoaminen käyttäjille sisältäen työasemien, laitteiden, ohjelmistojen ja tietoturvan ylläpidon. Tavoitteena on järjestelmien kehittäminen siten, että päämääränä ovat helppokäyttöisyys, korkea käyttötehokkuus ja sekä nykyistä pienemmät kustannukset. Seudullisten tietojärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien ylläpito ja kehittäminen on osa Muuramen kunnan ATK-toimintaa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Vaalien järjestäminen liittyy strategisista päämääristä erityisesti osallisuuden edistämiseen			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikutavuustavoitteet	Vaikutavuustavoitteet		
Päätöksenteon oikeellisuus	Päätökset ovat oikeita ja laillisia Sähköisten järjestelmien kehittäminen hallinnon eri sektoreilla Sähköinen kulunvalvonta	Mahdollisten päätöksistä tehtyjen valitusten käsittely tuomioistuimissa. Sähköisten hallintopalveluiden (työajanseuranta, tukipalvelut, laskutus) toteuttaminen	Huolellinen asioiden valmistelu. Vuoden aikana on ollut yksi asia hallinto-oikeudessa, joka on kesken. Sähköinen kulunvalvonnan ja työajanseuranta on saatu kuntoon. Taloushallinnon sähköisen toimintaympäristön kehittäminen on kesken.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Tulo- ja menorahoituksen kehitys	Hallituksen talousarvio- raamin toteuttaminen	Menojen ja tulojen kehitys suhteessa talousarvioon	Talousraportointia on tehostettu

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Henkilöstömäärä	16	16	16

Talousarvion toteutuminen

Talous- ja hallintopalvelukeskus tuottaa talous-, henkilöstö- ja yleishallinnon palveluita kaikille kunnan toimialoille.

Vuoden 2015 aikana talous- ja hallintopalvelukeskuksessa korostui talouden tasapainottamiseen liittyvät toimenpiteet ja uuden talous- ja henkilöstöjohtajan roolin vakiinnuttaminen. Erityisesti tietopohjan lisääminen osana ennakointia ja kuntajohtamista on nousut aiempaa suurempaan rooliin ja talousraportointia on tehostettu luottamushenkilöiden suuntaan. Vuoden aikana aloitettiin toimistotehtävien osaamisalueiden selvittäminen sekä mahdollisuuksien kartoittaminen osastot ylittävän yhteistyön lisäämiselle.

Tiedottamisen osalta Muuramelainen-lehti jatkoi toimintaansa entisellä tavalla toteutettuna. Muuramelainen-lehti ilmestyi 20 kertaa vuonna 2015. Peruslehti on 8-sivuinen ja isompia lehtiä tehdään tarvittaessa, esim. Markkinaliite ja mahdolliset muut liitteet. Tulot ylittyivät huomattavasti talousarviossa arvioidusta, mutta samanaikaisesti kustannukset pysyivät talousarvion mukaisina. Vuoden aikana aloitettiin myös kunnan uusien internet-sivujen valmistelu ja tavoitteena on, että uudet sivut ovat valmiina kesällä 2016.

Talous- ja hallintopalvelujen osalta menoylityksen aiheuttivat Kylänlahden päiväkodin takausvastuiden ja Kylänlahden päiväkodin purkuun liittyvien kertapoistojen kirjaaminen kunnanhallituksen alle. Näiden yhteenlaskettu vaikutus oli noin 700 000 euroa, mikä kuitenkin luo mahdollisuuksia keskusta-alueen kehittämiseksi.

KUNTASUUNNITELU

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kuntasuunnittelun tehtävänä on kunnan kokonaisvaltainen toiminnan ja talouden suunnittelu ja seuranta, tulevaisuuden visiointi, suunnan näyttäminen ja toimintastrategiain luominen asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä ja Muuramen alueen kehittämistä varten.

Palvelusuunnitelma

Kuntasuunnittelun pohjalta luottamuselimet ja toimialat saavat käyttöönsä tietoa, joiden perusteella kunnan kasvun ja palveluiden tuottamiselle saadaan kestävä ja luotettava perusteet. Kuntasuunnittelussa ennakointi on keskeisessä asemassa arvioitaessa kasvuvauhtia ja kasvusuuntia kunnan alueella.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Muurame on turvallinen ja viihtyisä kunta asua ja elää.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Asuinympäristön viihtyisyys	Kuntalaiskyselyn järjestäminen	Arvot suhteessa edelliseen kyselyyn	Kuntalaiskysely suoritettiin JAMK:n innovaatioviikon osana kyselytutkimuksella lokakuussa 2015
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Väestönkehitys	Kehittämistyöryhmän linjaukset väestönkasvun määrään ja sijoittumiseen liittyen	Väestömäärän ja rakenteen muutos	Kunnan väestö kasvoi 82 henkeä vuonna 2015

Talousarvion toteutuminen

Kuntasuunnittelua on tehty aiempaa laajempaa yhteistyönä eri hallinnonalojen välillä ja liittänyt kuntasuunnittelun painotusta maankäytön, talouden ja palveluiden yhteensovittamiseen. Kuntasuunnittelussa on talousarvion mukaisesti kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota suunnittelun pitkäjänteisyyteen ja painotettu kunnan kehittämisen yhteyttä olemassa oleviin ja suunniteltuihin palvelurakenteisiin optimaalisen palvelutarjonnan turvaamiseksi.

MUU YLEISHALLINTO

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Muun yleishallinnon sisältämiä menoja ovat suhdetoiminnan, erilaisten jäsenmaksujen, vakuutuksien ja käyttövarausmaksujen menot. Osuudet Keski-Suomen liitolle ja Suomen kuntaliitolle sisältyvät näihin määrärahoihin.

Palvelusuunnitelma

Jäsenmaksut:

Kopioisto

Teosto ry

Gramex ry

Päijänteen virkistysalueyhdistys ry

Muuramen Yrittäjät ry

Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry

Käyttövarausmäärärahat:

Kunnanvaltuuston käyttövarat

Kunnanhallituksen käyttövarat

Kunnanjohtajan käyttövarat

Teknisen johtajan käyttövarat

Varaus avustuksiin Muuramen Innola ry:lle, Jyväsräihä ry:lle ja KOY Muuramen Kettulalle.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Vaalien järjestäminen liittyy strategisista päämääristä erityisesti osallisuuden edistämiseen

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikutavuustavoitteet	Vaikutavuustavoitteet		
Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet	Turvataan yhdistysten toimintaedellytyksiä avustusten muodossa	Yhdistysten toiminnassa mukana olevien määrä	Vuoden aikana on aloitettu avustusten jaossa uudenlaisten jakoperusteiden valmistelu, joka valmistuu vuoden 2017 talousarviota varten
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Talousarvion toteutuminen

Muun yleishallinnon sisältämät avustukset pysyivät aiemmalla tasolla.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
12	KUNNANHALLITUS				
12	YLEISHALLINTO				
***	Toimintatulot	173.300	5.770	248.735,33	69.665,33-
***	Toimintamenot	2.105.680-	12.540-	2.825.266,40-	707.046,40
****	Toimintakate (Netto)	1.932.380-	6.770-	2.576.531,07-	637.381,07
***	Suunnitelmapoistot	81.530-	0	76.135,55-	5.394,45-
***	Laskennalliset tulot	849.560	0	829.661,49	19.898,51
***	Laskennalliset menot	61.570-	0	59.111,47-	2.458,53-

3.3.2 SISÄISET PALVELUT

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Sisäisten palveluiden avulla kunnan eri toimialat pystyvät tuottamaan palvelunsa kuntalaisille tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Kustannukset vyörytetään palveluihin yhteisesti sovitulla periaatteilla.

Palvelusuunnitelma

Määrärahaan sisältyy kopioinnin, puhelinkeskuksen, postituksen ja toimistotarvikkeiden kustannukset.

Talousarvion toteutuminen

Toimintaa on hoidettu talousarvion mukaisesti.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
12	KUNNANHALLITUS				
14	SISÄISET PALVELUT				
***	Toimintatulot	500	0	312,39	187,61
***	Toimintamenot	108.100-	0	96.355,37-	11.744,63-
****	Toimintakate (Netto)	107.600-	0	96.042,98-	11.557,02-
***	Laskennalliset tulot	107.600	0	96.042,98	11.557,02

3.3.3 ELINKEINOELÄMÄ

SEUTU- JA ALUEYHTEISTYÖ

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Muuramen kunta osallistuu aktiivisesti ja pitkäjänteisesti Jyväskylän seudulla toteuttaviin yhteisiin hankkeisiin sekä lakisäateisiin selvityksiin, joilla kuntien palveluita on pyritty ja edelleen pyritään yhteen sovittamaan eri sektoreiden nykyinsäädännön tavoitteita vastaaviksi. Lisäksi kunta on mukana seudullisissa yhtiöissä, jotka tuottavat palveluita alueen kunnille ja niiden kuntalaisille.

Palvelusuunnitelma

Muuramen kunta osallistuu aktiivisesti ja yhteistyöhaluisesti Jyväskylän seudun ja Keski-Suomen maakunnan kehittämiseen erilaisten kehittämishankkeiden kautta. Kunta harkitsee tapauskohtaisesti etenemistapansa lainsäädännöllisten velvoitteiden täyttämässä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Muuramen kuntaorganisaatio on innovatiivinen, kyvykäs ja taloudellisesti tuloksellinen ja se hyödyntää seutuyhteistyön mahdollisuuksia.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet Aktiivinen rooli seutuyhteistyössä		Aktiivinen osallistuminen kuntajohtajaverkostoon, ylikunnallisiin yhteistyöelimiin ja vuonna 2015 päätöksenteko erityisestä kuntajakoselvityksestä sekä osallistuminen Jykesin roolin uudelleenarviointiin
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Talousarvion toteutuminen

Jyväskylän kaupunkiseudulla tehtiin vuonna 2015 päätökset erityisen kuntajakoselvityksen vaikutuksista kuntarakenteeseen. Selvitystyön lopputulemana oli se, että seudulla jatketaan olemassa olevalla kuntarakenteella. Kuntien välisessä yhteistyössä on ollut selvityshankkeita mm. Jykesin roolista ja Mustankorkean omistusjärjestelyistä. Samanaikaisesti tapahtunut kunta- ja julkistalouden kriisiytyminen on myös omalta osaltaan ollut vaikuttamassa yhteistyön toteuttamisedellytyksiin. Myös valtionhallinnon toimesta tapahtunut hallintorakenteiden uudistamisprosessi on vienyt edellytyksiä keskittyä kunnille ja kuntalaisille oleellisten palveluiden ylikunnalliseen suunnitteluun.

ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Muuramen kunta on mukana osakkaana seudullisessa elinkeinoyhtiö Jykes Oy:ssä. Osakkuus ei kuitenkaan tarkoita sitä, ettei kunta olisi omassa elinkeinotoiminnassaan itsenäinen toimija. Muurame hyödyntää Jykesin osaamista ja asiantuntemusta erityisesti edunvalvonnassaan ja markkinoinnissaan. Kunta pyrkii myös toiminnallaan luomaan asumisen ja muiden ratkaisuiden kautta seudullisen elinkeinoelämän kehittämiseksi edellytyksiä ja turvaamaan omalla aktiivisella elinkeinopolitiikalla edellytykset tuottaa kuntalaisten tarvitsemat palvelut.

Kunnan omalla, aktiivisella elinkeinotyöllä, joka tukeutuu elinkeinostrategiaan, luodaan kilpailukykyinen toimintaympäristö yrityksille. Tätä vahvistetaan aktiivisella yhteistyöllä eri tahojen kanssa. Koulutuksen ja osaamisen merkitys strategisena menestystekijänä on tärkeä osa elinkeinoelämän kehittämisessä.

Palvelusuunnitelma

Kunnan elinkeinoelämän kehittämisessä hyödynnetään sekä kunnan omaa henkilöstöä että Jykes Oy:n organisaatiota muuramelaisen ja sitä kautta koko seudun elinkeinoelämän edelleen kehittämiseksi. Kunta tekee yhteistyötä yrittäjien, yritysten ja yrittäjäjärjestön sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Kunnassa on käytössä yritysvaikutusten arviointi, jolla arvioidaan kunnan erilaisten toimintojen vaikutuksia yrityksiin, yrittäjyyteen ja työpaikkoihin.

Kunnan elinkeinopolitiikassa tuetaan eri tavoin aloittavia tai kuntaan sijoittuvia yrityksiä, mutta samanaikaisesti huolehditaan jo olemassa olevien yritysten kasvu- ja kehitysedellytysten turvaamisesta. Kunnan strategiana on huolehtia niin palvelualan kuin tuotannollisten yritysten toimintaedellytysten turvaamisesta. Kunta on myös aktiivinen toimija ja yhteistyökumppani yritysten elinkaaren ja toiminnan eri vaiheissa.

Muuramen kunta toteuttaa elinkeino- ja mainestrategiaa, jonka seuranta ja toteuttaminen ovat keskeisessä roolissa siinä asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Syksyn 2014 aikana on aloitettu Jykesiä koskeva selvitysprosessi, jossa omistajakunnat arvioivat Jykesin roolia ja toimintaa tulevaisuudessa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Muurame on yritysystävällinen ja -aktiivinen, hyvämaineinen ja menestyvä kunta			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Yritystonttien ja tilojen riittävyys	Aktiivinen rooli seutuyhteistyössä	Vapaina olevien yritystonttien määrä Kunnan sijoittumisen yrittäjyytutkimuksissa	Maanhankinnalla ja kaavoituksella varmistetaan riittävä yritystonttien määrä. Tavoitteita on toteutettu mm. uuden liikekeskuksen osalta.
Kunnan nopea päätöksenteko	Yritysten toimintaedellytyksiin liittyvät asiat käsitellään viivytyksittä		Asiat on liikekeskusalueen osalta valmisteltu ja käsitelty nopeasti.
Aktiivinen elinkeinopoliitiikka	Kunta on aktiivinen ja ennakkoiva toimija yritysasioissa		Kunta on järjestänyt 2 yrittäjätaltoa sekä käynyt aktiivista vuoropuhelua elinkeinoelämän suuntaan.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Työpaikkaomavaraisuus	63 %	65 %	65,6 %
Kunnan yrityskäyttöön luovuttamien tonttien määrä	3	5	8

Talousarvion toteutuminen

Kuntatalouden haasteissa aktiivisella elinkeinopoliitiikalla ja sen onnistumisella on merkittävä asema kuntatalouden liikkumavaran parantamisessa. Aktiivisen ja onnistuneen elinkeinopoliitiikan tuloksena kuntaan luodaan työpaikkoja, verotuloja ja hyvinvointia, jonka välilliset vaikutukset kuntatalouteen ovat merkittäviä. Vuoden 2013 tietojen perusteella työpaikkaomavaraisuus on noussut 63,1 %:sta 65,6%:iin, mikä on tarkastelujaksolla 2007–2013 toiseksi paras työpaikkaomavaraisuus. Talousarvion seurannan osalta tietojen jälkikäteisyys asettaa kuitenkin haasteita, koska tilinpäätösvaiheessa ei ole käytettävissä kuin kaksi vuotta vanhoja tietoja. Tämä hidastaa myös osaltaan työpaikkaomavaraisuuden lisääntymisen viivettä mm. valtionosuuksien maksatuksessa.

Haastavassa kunnallistalouden tilanteessa elinkeinoelämään kohdentuvien toimenpiteiden vaikuttavuus korostuu entisestään. Lisäksi valtionosuuksissa työpaikkaomavaraisuus on nostettu yhdeksi valtionosuuden määräytymisperusteeksi, mikä entisestään korostaa kunnan elinkeinopolitiikan vaikuttavuuden merkitystä. Valtionosuusuudistuksessa korostuu aiempaa selkeämmin kuntien keskinäinen kilpailu työpaikoista ja aiemmin keskeiseksi koettu alueellinen elinkeinopolitiikka uhkaa jäädä toissijaiseksi toimintatavaksi. Työpaikkaomavaraisuuden kannalta merkittävin uusia työpaikkoja luova hanke oli Muuramen kauppakeskuksen alueen viereen toteutettava liikekeskushanke, joka tuo noin sata uutta työpaikkaa avautuessaan keväällä 2016.

Tavoitteeksi asetettu seudullisen elinkeinomittariston valmistelu ei ole edennyt siten, kuin siitä on ollut talousarviovaiheessa ajatus.

Suunnitelmakaudelle tavoitteeksi asetettu maavarannon riittävyys yritystoimintaa varten on edennyt neuvottelutasolla ja on oletettavaa, että suunnitelmakauden aikana pystytään lisäämään yritys- ja liiketoiminnan maareserviä asetetun tavoitteen mukaisesti.

MATKAILUN EDISTÄMINEN

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Matkailun edistäminen on hoidettu seudullisena toimintana, jota on jossain määrin vahvistettu myös kunnan omalla toiminnalla. Kunnassa toimii lukuisia matkailuyrittäjiä, joiden kanssa yhteistyössä kehitetään matkailua. Lisäksi kunta pyrkii osaltaan osallistumaan resurssiensa puitteissa erilaisten tapahtumien järjestämiseen kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Matkailuelinkeino on ollut kohtuullisen pienellä painotuksella Muuramen elinkeinopolitiikassa, mutta sen merkitys on korostumassa ja toimialan mukanaan tuomia laajenemismahdollisuuksia seurataan jatkuvasti. Kunta on ollut taustaroolissa mukana Riihivuoren alueen kehittämisessä, jossa on myös jatkossa painopiste matkailuelinkeinojen kehittämisessä kunnan alueella.

Kunta on matkailuelinkeinojen osalta mukana maan- ja alueidenkäytön suunnittelussa, aloitavien ja toimivien yritysten toimintaedellytysten varmistamisessa ja edelleen kehittämisessä. Lisäksi kunta osallistuu yritysten ja seudullisten toimijoiden kanssa toteuttavaan markkinointiyhteistyöhön.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet Matkailuelinkeinon kasvattaminen osana kunnan elinkeinopolitiikkaa	Matkailijamäärän kasvu kunnassa	Kunta tukee matkailuun liittyvien yritysten toimintaa yleisten elinkeinoelämää koskevien pelisääntöjen mukaisesti.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Talousarvion toteutuminen

Matkailun edistämiseen ei ole varattu lisämäärärahoja edellisiin vuosiin verrattuna. Talousarviokohdan menot olivat kunnan omaa matkailun edistämiseen varattua rahoitusta, minkä lisäksi Jykes Oy hoitaa sopimuksensa puitteissa Muuramen matkailupalveluita. Jykes Oy on siirtänyt osan tehtävistä Jyväskylän kaupungille, mutta palveluista tehtyjä leikkauksia ei ole huomioitu Muuramen kunnan maksuosuudessa. Näin ollen matkailupalveluiden tuottaminen jatkui normaalisti Jykes Oy:n toiminnassa kuluneenakin vuonna.

MAATALOUDEN HALLINTO JA LOMITUS

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Maaseutuhallinnossa vastataan lainsäädännöllä kunnalle määrättyjen tehtävien hoitamisesta Muuramen kunnassa sekä edistetään maaseudun elinvoimaisuutta maatalous- aluepoliittisten tukien avulla. Vuoden 2013 alusta lukien toiminta on hoidettu Laukaan isännöimän yhteistoiminta-alueen taholta.

Palvelusuunnitelma

Viljelijöiden päätukihaku on huhtikuussa. Päätukihakemusten lisäksi kunnassa päätetään tilatukioikeuksien omistuksen- ja hallinnansiirroista, hoidetaan kartta-aineistoa, käsitellään erilaisia muutoshakemuksia, vahvistetaan sitoumuksia sekä päivitetään eläintenpitäjä- ja pito-paikkarekisteriä.

Tukiehdot muuttuvat jatkuvasti. Muutosten sisäistäminen ja käytäntöön soveltaminen ovat haasteellisia niin viljelijän kuin viranomaisenkin kannalta.

Vuonna 2013 maaseutuhallinnon vastuu on siirtynyt Laukaan kunnalle. Yhteistyöalue muodostuu seuraavista kaupungista/kunnista: Jyväskylä, Muurame, Laukaa, Hankasalmi, Toivakka, Uurainen, Joutsa ja Luhanka.

Talousarvion toteutuminen

Maatalouden hallinnon palvelut on tuotettu yhteistoiminta-alueella Laukaan kunnan puolesta ja maatalouden lomituspalvelut Keuruun kaupungin toimesta.

Muuramen kunta tuki aiempien vuosien tavoin maksullista lomitusta edelleen neljä euroa/tunti.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
12	KUNNANHALLITUS				
16	ELINKEINOELÄMÄ				
***	Toimintatulot	0	0	37,91	37,91-
***	Toimintamenot	279.890-	0	315.742,67-	35.852,67
****	Toimintakate (Netto)	279.890-	0	315.704,76-	35.814,76

3.3.4 JOUKKOLIIKENNE

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Joukkoliikenteen tehtävänä on järjestää kuntalaisille edulliset, tarkoituksenmukaiset kulkuyhteydet työ-, asiointi- ja vapaa-ajan liikenteessä. Muuramen kunta kuuluu 1.1.2012 toimintansa aloittaneeseen Jyväskylän seudulliseen joukkoliikenneorganisaatioon ja osallistuu sen toimintaan. Kyseinen organisaatio toimii joukkoliikenteen järjestämismvastuussa seudulla.

Palvelusuunnitelma

Joukkoliikenteen palvelutarjonnan tavoitteena on käyttäjäkunnan laajentaminen sekä järkevän joukkoliikenneverkon toteuttaminen. Asiakaskunnan laajenemisen ja toimivien reitistöjen kautta tavoitellaan mahdollisimman tehokkaasti ja tasapuolisesti rahoitettua joukkoliikennettä seudulla.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Joukkoliikenteen hyvä palvelutaso Muuramessa

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Kattavan ja taloudellisesti tehokkaan joukkoliikenteen toteuttaminen Muuramessa	Joukkoliikenteen yhteensovittaminen muun palvelutuotannon kanssa	Vuorojen ja käyttäjien määrän kehitys	Kunta on vaikuttanut joukkoliikenneorganisaatiossa muuramelaisten joukkoliikenteen kehittämiseksi sekä huomioinut joukkoliikenteen omassa tiedottamisessaan.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion perusteena on käytetty Jyväskylän kaupungin organisaatiosta saatua arviota kustannuskehityksestä vuodelle 2015. Epävarmuutta tilanteeseen toi se, että vuoden 2014 aikana kustannukset eivät ole kasvaneet talousarviossa oletetun mukaisesti ja etenkin koululaisliikenteen osalta oletettu käyttö vaikuttaa suurelta. Joukkoliikenteen kokonaisuus meni ylitse n. 18 %. Uudistuksen jälkeisen tason löytyminen helpottaa talousarvion tekoa vuodesta 2017 lähtien.

Isolahden suunnan liikenne on osa kilpailutettua liikennettä, joten siitä ei tule enää jatkossa erillistä laskua.

Muuramen kunta kuuluu Jyväskylän seudulliseen joukkoliikenneorganisaatioon ja sen toimintaan. Kyseinen organisaatio on aloittanut toimintansa 1.1.2012. Joukkoliikenteen kehitysasiat hoidetaan Muuramessa kyseisen organisaation kautta. Muuramella on edustus niin virkamiehistä koostuvasta kaupunkiseudun joukkoliikennetyöryhmässä kuin luottamushenkilöistä koostuvasta joukkoliikennejaostossa.

Jatkossa mm. seuraavia kehitystoimia valmistellaan ja toteutetaan seudullisesti:

- Jyväskylän seudun joukkoliikennesuunnitelmaa valmistellaan parhaillaan. Siihen sisältyy sekä joukkoliikenteen palvelutason määrittely että uusi paikallisliikenteen linjastosuunnitelma
- paikallisliikenteen informaatiojärjestelmän suunnittelu ja kehittäminen
- aiemmin valmistuneiden joukkoliikenteen organisointiselvitystyön sekä JYSELI 2025 joukkoliikenteen kehitystyön pohjalta kehitetään joukkoliikennettä edelleen jatkossa

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
12	KUNNANHALLITUS				
18	JOUKKOLIIKENNE				
***	Toimintatulot	36.400	0	3.416,91	32.983,09
***	Toimintamenot	280.020-	0	331.204,26-	51.184,26
****	Toimintakate (Netto)	243.620-	0	327.787,35-	84.167,35

3.3.5 MUU TOIMINTA

ASUNTOTOIMI

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Asuntotoimen tehtävänä on antaa neuvontaa ja ohjausta, toimia valvovana viranomaisena ja hoitaa arava- ja korkotukilainsäädännöstä kunnalle kuuluvia tehtäviä, hyväksyä asumisoikeuden ja osaomistusasuntojen haltijat asumisoikeus- ja osaomistusasuntoihin sekä huolehtia korjaus- ja energia-avustusten myöntämisestä.

Palvelusuunnitelma

Asuntotoimi tukee ja edistää kuntalaisten asumistason kehittämispyrkimyksiä tarjoamalla heille asuntojen avustus- ja lainoituspalveluja sekä asumiseen liittyvää yleistietoutta ja valvontaa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Asuntotoimen tarkoituksena on: asuntotuotannon edistäminen, asumistarpeen tyydyttäminen, asumisturvasta vastaaminen

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Asuinympäristön viihtyisyys</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Asuntotarjonta on monipuolista ja nojaa asuntomarkkina-tilanteeseen.</p>	<p>Riittävä valtion tukema asuntotuotanto hyväksytty lainoituksen piiriin</p>	<p>Tiiviin lainoitus- ja muun asuntopoliittisen yhteistyön harjoittaminen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen sekä muiden toimijoiden kanssa asuntotuotannon rahoituksen ja toteutumisen turvaamiseksi.</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Asumistason kehittäminen</p> <p>Asumistarpeen tyydyttäminen</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Asuntojen korjaustoiminnan edistäminen</p> <p>Lainsäädännön puitteissa pyritään tarjoamaan asunto niitä tarvitseville ja työhön tuleville.</p>	<p>Korjaus- ja energia-avustuksien myöntäminen valtiolta saatavan määrärahan puitteissa</p> <p>Kunnan valvontaa ja MVA Oy:n ylläpitämät asukasvalinta- ym. tiilastot</p>	<p>Avustuksista tiedottaminen kohderyhmille ja eri yhteistyökumppaneille</p> <p>Avustuksien myöntäminen</p> <p>Asukasvalinnassa noudatetaan valtion tukemien vuokra-asuntojen asukasvalintaa koskevia säännöksiä ja valtioneuvoston vahvistamia asukkaiden valintaperusteita, joita noudatetaan ARA-asunnoissa (arava- ja korkotuki)</p>

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Asuntohakemuksia kpl	160	250	171
Asunnon saaneita talouksia kpl	126	200	129
Valvonta			
Kunnan määräämis- vallassa olevien as oy:n (MVA Oy) asuntojen lukumäärä	527	523	523
(muut)	121	128	110
Palveluasunnot	43	43	43
Asumisoikeus- ja osa- omistusasunnot	124	124	124
Myönnettyjä korjaus- ja energia-avustuksia €	6 800	20 000	17 661

Talousarvion toteutuminen

Asuntorakentamista ja asuntokannan perusparantamista tuetaan nykyisin korkotukilainoilla ja investointiavustuksilla. Pyritään siihen, että arava/korkotukituotanto säilyy riittävällä tasolla. Vuosittainen tuotanto täsmennetään asuntomarkkinatilanteen mukaan. Asuntolainoituksen painopistettä suunnataan kysyntä-tarjonta -tilanne huomioon ottaen. Kunnan tulee vuosittain tehdä asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseksi ja ympäristöministeriölle asuntomarkkinaselvitys.

Asuntojen perusparantamiseen myönnetään korjaus- ja energia-avustuksia valtiolta saatavan määrärahavaltuuden puitteissa. Terveystukien avustukseen ei ollut määrärahaa vuonna 2015.

Aran myöntämä asunto-osakeyhtiöiden perusparannuksen korkotukilaina päättyy 2015. Uusi valtiontakausta korvaa aiemmin käytetyn asunto-osakeyhtiöiden perusparannuksen korkotukilainan.

ASUNTOJEN JA RAKENNUSTEN VÄLIVUOKRAUS

Toimintastrategia

Yksinäisten asunnottomien henkilöiden asuntojen hankinta yhteistyössä Y-Säätiön kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Mahdollisimman kohtuuhintaisten asuntojen aikaansaaminen järjestämällä niiden rahoitus siten, että vuokrat muodostuvat käyttäjäkunnan maksukykyä vastaaviksi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2015 ei tehty asuntokauppoja. Asunnot on hankittu velattomina ja kohtuuhintaisina vanhasta tai uudesta asuntokannasta.

Vuokrataso on 10,70 €/m². Asuinpinta-ala 35,50 m²/henkilö. Asunnot on tarkoitettu pysyviksi, asukasvaihto on vähäistä. Välivuokraus Muuramen Vuokra-asunnot Oy:llä.

Tunnusluvut

Välivuokratut asunnot	TA 15	TP 15
Asuntoja	45	45
Asukkaita	46	46

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
12	KUNNANHALLITUS				
19	MUU TOIMINTA				
***	Toimintamenot	25.720-	0	28.353,33-	2.633,33
****	Toimintakate (Netto)	25.720-	0	28.353,33-	2.633,33
***	Laskennalliset menot	1.290-	0	1.265,00-	25,00-

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
12	KUNNANHALLITUS				
***	Toimintatulot	210.200	5.770	252.502,54	36.532,54-
***	Toimintamenot	2.799.410-	12.540-	3.596.922,03-	784.972,03
****	Toimintakate (Netto)	2.589.210-	6.770-	3.344.419,49-	748.439,49
***	Suunnitelmapoistot	81.530-	0	76.135,55-	5.394,45-
***	Laskennalliset tulot	957.160	0	925.704,47	31.455,53
***	Laskennalliset menot	62.860-	0	60.376,47-	2.483,53-

3.4 LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LAUTAKUNTA

LAPSI- JA PERHEPALVELUALUE

Lapsi- ja perhepalvelualue sisältää seuraavat ydinprosessit:

- varhaiskasvatus
- perusopetus
- toisen asteen koulutus
- taiteen perusopetus
- lasten ja perheiden hyvinvointipalvelut
- nuorisotyö

Lapsi ja perhepalvelualueen toiminnassa keskeisiä tavoitteita ovat:

- lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen ja omaehtoisen toiminnan tukeminen
- lasten ja nuorten kasvuolosuhteiden parantaminen
- perheiden kasvatustyön tukeminen sekä lasten ja nuorten osallisuuden kehittäminen
- perheiden toimintakyvyn ja toimeentulon edellytysten parantaminen
- perheiden sosiaalisen turvallisuuden ylläpitäminen
- taloudellisten, tehokkaiden rakenteiden ja toimintatapojen edistäminen

3.4.1 LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunnan tehtävänä on tuottaa lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen palveluja, joilla turvataan lasten ja nuorten hyvinvointi, tuetaan kasvua sekä edistetään lasten ja nuorten omaehtoista toimintaa.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
***	Toimintamenot	19.350-	0	15.318,74-	4.031,26-
****	Toimintakate (Netto)	19.350-	0	15.318,74-	4.031,26-
***	Laskennalliset tulot	0	0	15.318,74	15.318,74-

3.4.2 HALLINTO

Toiminta-ajatus

Palvelualueen hallinto huolehtii hallinnon, suunnittelun ja talouden koordinoimisesta ja ohjaamisesta ydinprosessialueella. Hallinto osallistuu kunnan kokonaisvaltaiseen kehittämiseen yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa.

Lapsi- ja perhepalvelualueen hallinto suunnittelee ja ohjaa palvelualueen kokonaisuuden toimintaa ja kehittämistä. Hallinto koordinoi ydinprosessien välistä yhteistyötä ja kehittämistä sekä lautakunnan ja operatiivisen toiminnan yhteistyötä.

Tavoitteet

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
	Vastuualueiden yhteistyön kehittäminen		Johtotiimityöskentelyn kehittäminen
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Taloudelliset ja tehokkaat rakenteet sekä toimintamallit	Tehtävien hoitaminen tehokkaasti ja taloudellisesti ydinprosessien yhteistyötä lisäämällä.		Suunnitelmallisuuden ja ydinprosessien yhteistyön lisääminen
	Sähköisten palveluiden kehittäminen	Sähköisten palveluiden käyttäjäprosentti/kokonaisasiakasmäärä	Sähköinen esiopetuksen ja kouluun ilmoittautuminen

Tunnusluvut

Hallinto	TP 14	TA 15	TP 15
Henkilöstö	2,8	2,8	2,8

Talousarvion toteutuminen

Suunnitelmakaudella kunnan väkiluku kasvoi ja samalla hallinnon tarjoamien palvelujen määrän tarve lisääntyi. Valtakunnalliset sosiaali- ja terveyspalvelujen lainsäädännön muutokset kuormittavat palvelualueiden toimintaa ja aiheuttavat epävarmuutta henkilöstössä. Viestinnän rooli korostuu nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Hallinnon palvelutaso säilytetään. Kustannustehokkuus ja -vaikuttavuus kasvaa.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
21	HALLINTO (LAPSI- JA PERHEP.LTK				
***	Toimintatulot	2.400	0	2.328,71	71,29
***	Toimintamenot	452.560-	0	454.260,28-	1.700,28
****	Toimintakate (Netto)	450.160-	0	451.931,57-	1.771,57
***	Suunnitelmapoistot	2.430-	0	2.435,03-	5,03
***	Laskennalliset tulot	0	0	491.131,17	491.131,17-
***	Laskennalliset menot	37.290-	0	36.747,00-	543,00-

3.4.3 VARHAISKASVATUSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea perheiden kasvatustyötä sekä lasten myönteistä kasvua ja kehitystä perheiden ja yhteiskunnan muuttuvien tarpeiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Päivähoidon tavoitteena on päivähoitolain mukaisen subjektiivisen oikeuden toteutuminen. Päivähoitoa järjestetään päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Perusopetuslain mukaista esiopetusta järjestetään koko ikäluokalle päiväkodeissa tai kouluilla. Varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan kehittämistä jatketaan päivähoidon vaihtoehtona.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
<p>Päivähoitoa, esiopetusta ja avoimia varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kysyntää vastaavasti. Omistajapolitiikkaan kiinnitetään huomiota ja varhaiskasvatuspalveluja järjestetään oman tuotannon ohella yhteistyökumppaneiden avulla. Kotihoidontuella/kotona oleville lapsille ja perheille tarjotaan päivähoidon vaihtoehdoksi avoimia varhaiskasvatuspalveluja. Varhaiskasvatuspalvelut tukevat ennaltaehkäisevää lastensuojelu- ja perhetyötä.</p>			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin ja tasapainoisen kasvun ja kehityksen turvaaminen.</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kysyntää vastaavasti. Päivähoidossa kiireelliset tapaukset 2 vko, ei kiireelliset 4 kk.</p> <p>Panostetaan kasvatuskumppanuuteen, yhteisöllisyyteen ja lasten liikuntaan.</p>	<p>Lasten lukumäärä varhaiskasvatuspalveluissa ja suhteellinen osuus alle kouluikäisistä Muuramessa</p> <p>Laatukysely vanhemmille ja henkilökunnalle joka 2. vuosi</p> <p>Kasvatuskumppanuuskoulutuksen ryhmien ja niihin osallistuneen henkilökunnan määrä (vähintään 2 ryhmää vuodessa)</p>	<p>Lapsia oli palveluiden piirissä ennakoitusti.</p> <p>Tehtiin lapsiryhmäkohtaiset asiakastytytyväisyyskyselyt.</p> <p>Kasvatuskumppanuuskoulutuksia kaksi ryhmää. Liittyttiin Liikkuva Muurame – hankkeeseen, kaksi koulutusryhmää.</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Kunnan talous on tasapainossa.</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Kinkomaan koulun laajennukseen tilat esiopetusikäluokalle ja varhaiskasvatuksen kerhotoiminnalle</p> <p>Vuoropäiväkodille korvaavat tilat</p> <p>Hoitopaikkojen ja yksiköiden käyttöä tehostetaan</p>	<p>Kunnallisten ja yksityisten päivähoitopalveluiden suhde (kunnallisia yli 50 %)</p> <p>Käyttötalousmenojen kasvu ei ylitä elinkustannusindeksiä.</p> <p>Henkilökunnan ja yksiköiden määrä sekä yksiköiden täyttöaste</p>	<p>Toteutui.</p> <p>Kinkomaan koulun laajennus valmistui vuoden lopussa.</p> <p>Vuoropäiväkoti Aurinkolahti siirtyi uusiin tiloihin heinäkuussa. Niittyahon ryhmäperhepäiväkoti ja esiopetusryhmä yhdistettiin päiväkodiksi Niittyahon koululle elokuussa.</p> <p>Kunnallisia palveluita 62 %, yksityisiä 38 %.</p> <p>Henkilöstömenot alittivat, täyttöasteet vaihtelivat 90104 % vuoden mittaan.</p>

Tunnusluvut

Varhaiskasvatuspalvelut 31.12.	TP 14	TA 15	TP 15
Päivähoidossa lapsia, yhteensä	561	570	595
- oma palvelutuotanto ja ostopalvelu muilta kunnilta (pl. myydyt)	333	340	338
- yksityinen päivähoito (palveluseteli ja ostot)	228	230	257
Esiopetusoppilaiden määrä, yhteensä	158	150	151
- pelkkä esiopetus, 3h 45min/pv	30	20	28
- esiopetus + päivähoito (ph lapsitilastossa)	128	130	123
Kerhoissa lapsia, yht.	32	40	27
- kunnallisissa kerhoissa	32	40	27
- yksityisissä kerhoissa	-	-	-
Lapsia palvelujen piirissä, yhteensä	623	630	650
Päivähoidon täyttöaste (omat palvelut) keskiarvo	98	100	98
Kotihoidon tuella lapsia, ka. / kk	195	200	191
1-6 v lasten määrä, yht. (päivähoitoikäiset)	856	881	ei vahvistettua tietoa

Päivähoitopaikan hinta, € / kk (laskennallinen paikka, brutto)	TP 14	TA 15	TP 15
Itse tuotetut palvelut			
Perhepäivähoito	828	920	897
Ryhmäperhepäivähoito	967	1060	1064
Päiväkoti, yli ja alle 3 v	723/1265	850/1220	885/1320
Yksityiset palvelut			
Palveluseteli, kattohinta ** (yli/alle 3v):			
Perhepäivähoito	731/804	750/825	731/804
Ryhmäperhepäivähoito	731/804	750/825	731/804
Päiväkoti	731/1170	750/1200	731/1170
iltahoito (1.8.14-)	822/1316	845/1352	822/1316
vuorohoito (1.8.14-)	1243/1989	1260/2016	1243/1989
Ostopalveluna:			
vuoro- ja iltahoito (yli/alle 3v, 31.7.14 saakka)	902/1579	-	-
esiopetus	439	450	439

*kattohinta = laskennallinen kunnallinen hoitomaksu + yksityiselle maksettava palveluseteli

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui hyvin, kate 6 115 564 euroa (97,7 %), n. 140 000 euroa alle suunnitelman. Päivähoidon maksutuotoissa ei päästy tavoitteeseen, mutta vastaavasti menoissa säästettiin.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
22	VARHAISKASVATUSPALVELUT				
***	Toimintatulot	660.600	16.660	654.295,23	22.964,77
***	Toimintamenot	6.633.940-	36.200-	6.501.665,66-	168.474,34-
****	Toimintakate (Netto)	5.973.340-	19.540-	5.847.370,43-	145.509,57-
***	Suunnitelmapoistot	5.580-	0	3.434,75-	2.145,25-
***	Laskennalliset menot	107.220-	0	444.478,00-	337.258,00

3.4.4 LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Lapsiperheiden sosiaalityön tehtävänä on osaltaan edistää perheiden toimintakykyä, toimeentulon edellytyksiä ja sosiaalista kasvua sekä ylläpitää sosiaalista turvallisuutta ja parantaa elämisen laatua.

Lastensuojelu ja ennalta ehkäisevä työ

Palvelusuunnitelma

Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunnan alaiset eri tehtäväalueet tuottavat lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen palveluja, joilla turvataan lasten ja nuorten hyvinvointi sekä tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä omaehtoista toimintaa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Lasten ja perheiden palveluissa toimitaan lastensuojelulain periaatteiden mukaisesti ennalta ehkäisevästi ja varhaista puuttumista painottaen.			
Valtuustoon nähdn sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointisuunnitelma ohjaa kunnan hyvinvointityötä.	Hyvinvointisuunnitelma valtuustolle 4 v välein, arviointi 2 v välein	Uusi hyvinvointisuunnitelma voimaan vuosille 2015 - 2018
Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu	Asiakaskysely tehdään säännöllisesti joka 2. vuosi.	Asiakaskyselyn ka. yli 8.4 kouluarvosanoin	Asiakaspalautekyselyä ei tehty 2015, seuraava 11/2016
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu	Organisaatorakenteen uudistuksella tuetaan ennalta ehkäisevän lapsiperhetyön tekemistä.	25 % lapsiperhetyön määrärahoista kohdistuu ennalta ehkäisevään työhön.	Perhetyön kustannukset ovat 26 % lapsiperhetyön määrärahoista
	Ennalta ehkäisevä ja oikea-aikainen puuttuminen yksilöiden syrjäytymiskiarteisiin	Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 v, % vastaavasta väestöstä	Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0,6 % vast. ikäisestä väestöstä
	Lasten sijaishuollossa lisätään perhehoidon osuutta, 40 % lapsista on perhehoiossa.	Lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä 0-17 v lapsia, % vastaavasta väestöstä	Selvitetään kaikki mahdollisuudet sijoittaa lapsi perhehoitoon.
	Lastensuojelutyötä tehdään laadukkaasti lastensuojelulain ja laatusuosituksen mukaisesti.	Sijoitetut lapset, % laitoshoido, % perhehoito	Avohuollon tukitoimien piirissä 7,4 % vast. ikäisestä 0-17 v väestöstä
	Kehitetään lapsiperheiden palvelusetelitoimintaa.	Lastensuojeluilmoitukset käsitellään 7 arkipäivässä ja lastensuojelutarpeen selvitykset tehdään 3 kk aikana	Sijoitetuista lapsista (16) 44 % perhehoito, 56 % laitoshoido
	Lapsiperheiden toimeentulotukiasioiden käsittelyyn varataan etuussihteerin työaika.	Lasten määrä/työntekijä	Lastensuojeluasioiden käsittelyajat olleet lain mukaiset
		Palvelusetelitä saaneiden lapsiperheiden määrä	40-50 lasta/työntekijä Sosiaaliryhtymätyöntekijöiden virat olleet täytettyinä.
		Toimeentulotukipäätökset lkm/v	Palvelusetelitä myönnetty 32 perheeseen. Lapsiperheiden palvelusetelimäärärahat ylittyneet.
		- perustoimeentulotuki	Perustoimeentulotukihakemukset käsittelee etuussihteerin. Toimeentulotukipäätöksiä yhteensä 1684 /v
		- täydentävä toimeentulotuki	Lapsiperheiden vanhemmat ovat aktiivointi- ja työllistämistyössä etusijalla.
		- ehkäisevä toimeentulotuki	

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Sijoitetut lapset yhteensä	21	18	16
-joista huostaanotettuja lapsia vuoden aikana	4	4	4
- joista uusia huostaanottoja	1	1	0
- avohuollon sijoituksia	17	14	12
Sijoitetut lapset			
- perhehoito	6	8	4
- laitoshoido	15	10	12
Lastensuojeluilmoitukset	173	200	234
Avohuollon tukitoimet, lapsia	201	240	291
Palveluseteleitä saaneet lapsiperheet	16	40	32
Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet		330	271
- joista lapsiperheitä		70	62

Talousarvion toteutuminen

Uusi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2015–2018 hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa 2014 ja otettiin käyttöön vuoden 2015 alusta.

Lapsiperhetyössä toteutui avohuoltopainotteisuus. Lapsiperhetyön toimintamenojen kokonaisuus oli talousarviossa 912.110 euroa ja toimintakate 884.410 euroa (ilman henkilöstömenoja). Toimintamenojen kokonaisuuden toteutuma oli 61 %. Lastensuojelun asiakkuudessa olevista lapsista alle 10 % on sijaishuollon piirissä ja yli 90 % avohuollossa. Vuositasolla avohuollon tukitoimien piirissä oli 291 lasta ja nuorta. Avohuollon tukitoimien määrärahat toteutuivat 140 %:sti, syynä ylitykseen oli ostopalvelujen käyttö avohuollon tukihenkilö-, tukiperhe- ja perhetyöhön. Perhetyön piirissä oli 46 perhettä. Yhtään uutta huostaanottoa ei tehty vuoden aikana. Neljästä huostassa olevasta kaksi on täysi-ikäistynyt, ja kaksi lasta on edelleen perhehoidossa. Avohuollon sijoituksia tehtiin 12 vuoden aikana, lasten ikähaitari oli 0–17 vuotta. Neljä avohuollon sijoituksista toteutui perhehoitoon. Sijaishuollon määrärahojen toteutuma oli 39 %, joten kokonaisuutena lapsiperhetyön määrärahat toteutuivat arvioidun mukaisesti.

Sosiaalihuoltolain uudistus tuli voimaan 1.1.2015 ja lapsiperheille tuli oikeus laissa mainittujen kriteerien täytyessä saada kotipalvelua. Perheet saivat apua lasten- ja kodinhoidollisiin tehtäviin yhden lapsiperhehoitajan toimesta sekä palveluseteleillä. Palveluseteleihin varattu määräraha 10.000 euroa ylittyi. Palvelusetelimäärärahojen toteutuma oli 167 %. Yhteensä 55 perhettä sai kodin- ja lastenhoitopalveluja vuoden aikana.

Lapsiperheiden perustoimeentulotukipäätökset on tehty aikuistyön tiimissä ja sosiaalityöntekijät tekevät harkinnanvaraisen toimeentulotuen päätökset. Toimeentulotukea sai 62 lapsiperhettä, heistä 10 % pitkäaikaisesti. Lapsiperheiden toimeentulotuen menojen toteutuma oli 31 %.

**LASTEN JA PERHEIDEN TUEN PALVELUT: OPPILASHUOLTO, PERHETYÖ,
ETSIVÄ NUORISOTYÖ****Toiminta-ajatus**

Lasten, nuorten ja vanhempien hyvinvointia tuetaan tuottamalla psykologi- ja koulukuraattori- palveluita, perhetyötä sekä etsivää nuorisotyötä siten, että asiakkaat saavuttavat palvelut helposti, työ on ammatillisesti korkealaatuista, työmuodoiltaan monipuolista ja monialaisesti toteutettua. Työtä kehitetään aktiivisesti asiakkaiden muuttuvien tarpeiden mukaan. Perhe- neuvolapalvelut, jotka ostetaan Jyväskylän kaupungilta, tukevat lasten ja perheiden psykososiaalista hyvinvointia omien peruspalveluiden rinnalla.

Palvelusuunnitelma

Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunnan alaiset eri tehtäväalueet tuottavat lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen palveluja, joilla turvataan lasten ja nuorten hyvinvointi sekä tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä omaehtoista toimintaa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Lasten ja perheiden tuen palveluissa tuotetaan asiakkaille laadukkaita, monipuolisia ja helposti saavutettavia peruspalveluita siten, että lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi ja osallisuus yhteiskuntaan lisääntyy ja eriarvoisuus vähenee sekä erikoistason palveluiden käyttö tehostuu sekä asiakkaiden tarpeiden että taloudellisen tuloksen näkökulmasta.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Hyvät toimivat peruspalvelut</p> <p>Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Lasten ja nuorten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin turvaaminen sekä vanhemmuuden tukeminen tuottamalla peruspalveluita.</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet</p>	<p>Arviointikertomus valtuustolle</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin indikaattorien seuraaminen suhteessa vertailukuntien ja koko maan tilanteeseen</p>	<p>Opiskeluhuollon kokonaisu suunnitelma on kirjattu osaksi Lasten ja perheiden hyvinvointisuunnitelmaa 2015 - 2018.</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden psykososiaalinen hyvinvointi lisääntyy</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Lasten ja perheiden tuen yksikön palvelut vastaavat joustavasti ja oikea-aikaisesti lasten, nuorten ja perheiden tuen tarpeisiin.</p>	<p>Lapsiperhetyön, psykologi-, kuraattori- ja etsivän nuorisotyön määrällinen toteuma ja laadullinen kohdistuminen: kts. tunnusluvut.</p> <p>Opiskelijalle järjestyy mahdollisuus keskustella opiskeluhoillon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä.</p> <p>Perhetyöstä on 1/3 ennaltaehkäisevää työtä ja 2/3 kohdentuu lastensuojeluun.</p> <p>Yhteistyön määrä ja laatu eri toimijoiden kanssa</p>	<p>Oppilashuollon käsittelyajan seuranta on käytössä; kevätlukukauden aikana neljään (4) yhteydenottoon ei pystytty vastamaan määräajassa (1-7 vrk:ssa), syyslukukauden aikana kaikkiin yhteydenottoihin pystyttiin vastaamaan määräajassa.</p> <p>Oppilashuollon sähköinen asiakaspalautekysely on valmistunut ja se toteutetaan vuoden 2016 alussa.</p> <p>Perhetyössä on siirrytty uuden sosiaalihuoltolain mukaiseen toimintamalliin; työstä toteutuu 85 % yleisenä perhepalveluna.</p> <p>Etsivän nuorisotyön yhteistyö aikuissosiaalityön ja työpajan kanssa on tiivistynyt.</p> <p>Työntekijöiden koulutus ja työnohjaus on toteutunut.</p>

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Psykologityö			
- asiakkaiden määrä	213	300	237
- asiakassuoritteiden määrä	1172	1500	1318
- yhteistyö- ja ryhmätilaisuuksien määrä	89	250	40
Kuraattorityö			
- asiakkaiden määrä	350	450	227
- asiakassuoritteiden määrä	386	1500	814
- yhteistyö- ja ryhmätilaisuuksien määrä	286	170	352
Perhetyö ja kodinhoito perheet / lapsia	62	100	71 / 121
Perhetyö perhe/lapsia	32		45 / 41
- yleinen perhepalvelu (SHL)	5		37
- lastensuojelu	29		8
- asiakaskäyntien määrä	407		488
Kodinhuollollinen työ perhe/lapsia	28		26 / 80
- yleinen perhepalvelu (SHL)	20		23
- lastensuojelu	8		3
- asiakaskäyntien määrä	273		284
Etsivä nuorisotyö			
- asiakkaiden määrä	71		76
- asiakaskontaktien määrä	357		403
- yhteistyö- ja ryhmätilaisuudet	217		201
Perheneuvola			
- asiakassuoritteiden määrä	671		612

Talousarvion toteutuminen

Kokonaisuudessaan lasten ja perheiden tuen palveluiden talouden toteuma toteutui suunnitellusti talousarvion mukaan, kokonaiskustannukset olivat 429 849 euroa ja kokonaiskustannusprosentti oli 86,4 %. Tulos pitää sisällään vuodelle 2016 kohdentuvaa etsivän nuorisotyön avustusta.

Oppilashuollon uudet toimitilat otettiin käyttöön viikolla 42. Uudet yhteiset toimitilat koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa ovat parantaneet oppilaiden ja perheiden kannalta oppilashuollon selkeää ja matalan kynnyksen saavutettavuutta. Oppilas- ja opiskelijahuollon asiakasmäärät on saavutettu osittain, asiakassuoritteiden lisäys on odotetun kaltainen. Tietojärjestelmän uusiminen oppilashuoltolain mukaiseksi on tarkentanut kirjaamista ja tilastointia. Kuraattorityössä on siirrytty aikaperusteiseen laskentaan aikaisemmasta käyntimäärälaskennasta.

Perhetyössä on kuluneen vuoden aikana siirrytty uuden sosiaalihuoltolain mukaiseen työskentelyyn. Perheohjaajat ovat mukana monialaisessa perheen palvelutarpeen arviointityöskentelyssä. Talousarviota laadittaessa perhetyölle asetettiin tavoitteeksi tuottaa palvelusta 1/3 ennaltaehkäisevästi. Uuden sosiaalihuoltolain mukaan perhepalveluissa tavoitellaan 2/3 palvelujen toteutumista yleisinä perhepalveluina ja 1/3 lastensuojelun palveluina. Perhetyöstä ja lapsiperheiden kotipalvelusta 85 % kohdentuu yleisinä perhepalveluina lain hengen mukaisesti. Perhetyön asiakasmäärä on kasvanut odotetusti.

Etsivän nuorisotyön asiakaskunnan työllistyminen tai koulutukseen hakeutuminen on ollut aikaisempaa haasteellisempaa. Etsivä nuorisotyö, palveluohjaajat ja työpaja ovat yhteistyössä järjestäneet nuorten kuntouttavan työtoiminnan ryhmiä, mikä on madaltanut nuorten kynnystä osallistua toimintaan. Nuorisotakuun kuntakokeilun hyöty on jäänyt vähäiseksi.

Perheneuvolaan muuramelaiset perheet ovat hakeutuneet odotettua vähemmän. Perheneuvolasuoritteet ovat laskeneet kolmena vuotena peräkkäin. Asiakassuoritteiden laskua selittää osittain luonnollinen vaihtelu, mutta myös panostus ennaltaehkäiseviin oppilashuollon ja perhetyön palveluihin.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
23	LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT				
***	Toimintatulot	84.290	0	77.733,94	6.556,06
***	Toimintamenot	1.686.385-	0	1.295.865,31-	390.519,69-
****	Toimintakate (Netto)	1.602.095-	0	1.218.131,37-	383.963,63-
***	Laskennalliset menot	56.240-	0	64.491,00-	8.251,00
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
26	LP/MUU SOSIAALITOIMI				
***	Toimintatulot	84.000	0	40.788,33	43.211,67
***	Toimintamenot	196.500-	0	116.745,70-	79.754,30-
****	Toimintakate (Netto)	112.500-	0	75.957,37-	36.542,63-
***	Laskennalliset menot	0	0	1.177,00-	1.177,00

3.4.5 PERUSOPETUS

Kohderahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Perusopetusta kehitetään monipuolisia yleissivistäviä opintomahdollisuuksia tarjoavana oppivelvollisuuskouluna, johon jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus. Perusopetuksen tehtävänä on edistää oppilaittensa persoonallisuuden kehittymistä, tukea jatko-opintojen ja ammatinvalinnan kannalta tarpeellisten valmiuksien saavuttamista sekä luoda edellytykset suotuisalle sosiaaliselle kasvulle ja yhteistyössä toimimiselle.

Palvelusuunnitelma

Perusopetuksen yhteistyötä muiden ydinprosessien kanssa kehitetään ja lisätään palveluiden kustannusvaikuttavuuden parantamiseksi. Tavoitteena on lasten tasapainoisen kasvun turvaaminen. Oppilaiden osallisuutta tuetaan ja syrjäytymistä ehkäistään tarjoamalla iltapäivätoimintaa ja kehittämällä kerhotoimintaa yhteistyössä vapaa-aikapalvelujen kanssa. Oppilaille tarjotaan fyysisesti ja henkisesti turvallinen ympäristö. Avoimuutta ja luotettavuutta parannetaan tiedottamista ja viestintää kehittämällä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja omaehtoisen toiminnan tukeminen. Perheiden kasvatustyön tukeminen ja kasvuolosuhteiden kehittäminen. Kustannustehokkaat ja –vaikuttavat toimintaprosessit.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		Oikea-aikainen puuttuminen kiusaamiseen
Lasten ja nuorten tasapainoinen kasvu ja terveyden edistäminen	Syrjäytymisen ehkäiseminen Aktivoiminen harrastustoimintaan ja välitunti liikuntaan Omaehtoisen koulumatkaliikunnan lisääminen	Kouluterveyskyselyn avainindikaattorit Kuljetusoppilaiden määrä Saattoliikenteen määrä Koulukerhojen määrä Asiakaspalutteen indikaattorit	Kiusaamista ennalta ehkäisevät toimenpiteet esim. ryhmäytymistä edistävät harjoitteet Oppilaiden osallisuuden lisääminen esim. oppilaskuntatoimintaa kehittämällä. Liikkuva Muurame – toiminnan edelleen kehittäminen yhteistyössä muiden vastuualueiden ja kolmannen sektorin kanssa Kulttuurialta yhteistyön jatkaminen Kerhotoiminnan kehittäminen ja monipuolistaminen esim. kolmatta sektoria hyödyntämällä Wilman käytön tehostaminen Viestinnän lisääminen Vanhempainiltojen kehittäminen
Perheiden ja lasten kasvun tukeminen	Kasvatuskeskustelujen ja vuorovaikutuksen kehittäminen huoltajien kanssa		Palaute- ja arviointijärjestelmän kehittäminen Ryhmäkokotavoite 1–6 luokilla alle 25 oppilasta, 7–9 luokilla alle 20 oppilasta perusryhmässä Osa-aikainen ja tarkoituksenmukainen tuki- ja erityisopetus
Oppilaiden jatko-opintojen ja ammatinvalinnan kannalta tarpeellisten tavoitteiden saavuttaminen	Monipuolinen ja laadukas opetustoiminta Opetusmenetelmien kehittäminen Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen Viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittäminen Yhteisöllisyyden lisääminen Henkilöstön osallistaminen toiminnan suunnittelussa Esimiestoiminnan kehittäminen	Opetustunnit oppilasta kohti Koulupudokkaiden määrä Oppilaiden osaamisen arviointi Opetuskokeiluiden määrä Henkilöstön työhyvinvointikyselyn mittarit Sairaspoissaolojen määrä Palvelutoiminnan muutoksiin johtaneet henkilöstöaloitteet	Opetuskokeilujen ja monipuolisten opetusmenetelmien käyttämisen tukeminen (toiminnalliset ja ilmiökeskeiset menetelmät) OPS 2016-uudistuksen toteuttaminen Pedagogiset iltapäivät (opetuskokeiluiden tiedon jakaminen) Henkilöstön osallistaminen talousarviosuunnitteluun Esimieskoulutusten jatkaminen Kehityskeskustelujen ja palautteen antamisen lisääminen
Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö			OPS 2016-koulutus

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Tuottavuustavoitteet Kustannustehokas- ja vaikuttava palvelutoiminta talouden tasapainossa pitämiseksi	Tuottavuustavoitteet Tehtävien hoitaminen tehokkaasti ja taloudellisesti ydinprosessien yhteistyötä lisäämällä Sähköisten palveluiden kehittäminen	Sähköisten palveluiden käyttäjäprosentti/kokonaisasiakasmäärä	Suunnitelmallisuuden ja ydinprosessien yhteistyön lisääminen Sähköinen esiopetukseen ja kouluun ilmoittautuminen Pedanetin käytön tehostaminen

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Oppilasmäärä			
luokat 1-6	911	915	915
luokat 7-9	392	425	413
Yhteensä	1303	1340	1328
Opetustunnit/oppilas			
luokat 1-6	1,36	1,37	1,36
luokat 7-9	1,97	1,96	1,97
erityisopetus			
Kokonaiskustannukset euroa/oppilas	8 484	8 700	8 313

Talousarvion toteutuminen

Perusopetuksen kokonaiskustannukset alittuivat suunnitelmakaudelle arvioituun nähden, toteuma oli 94,7 prosenttia. Toteutuneet menot olivat 10 593 993 euroa.

Perusopetuksessa olevien lasten määrä poiketen etukäteen arvioidusta hieman väheni lukuvoonna 2015–2016. Toimintamenot toteutuivat perusopetuksen tulosalueen osalta 597 297 euroa alhaisempina vuoden 2014 tilinpäätökseen verrattuna. Oppilasmäärän kasvua tapahtui alakouluista erityisesti Kinkomaan alueella. Nisulanmäen koulun piha-alueen kehittäminen harrastustoimintaa tukeväksi on ollut oppilaiden hyvinvoinnin kannalta tärkeää. Uuden vuodesta 2016 asteittain voimaan tulevan opetussuunnitelman valmistelu vaati kohtuullista taloudellista resursointia.

Opetuksen tukitoimien tarpeiden heikko ennustettavuus ja oppilas- sekä opiskelijahuollon lainsäädäntöön liittyvät muutokset ovat talousarvion keskeisiä epävarmuustekijöitä. Oppilas- ja opiskelijahuollon uudet tilat madalsivat kynnystä palveluiden piiriin pääsyyn. Perusopetuksen erityisenä kehittämiskohteena olivat yhteistyön tiivistäminen ydinprosessin sisällä ja muiden vastuualueiden kanssa. Sisällöllisesti kiinnitettiin huomiota oppilaiden terveyttä edistävän liikunnan tukemiseen Liikkuva Muurame –hankkeessa sekä opetusmenetelmien kehittämiseen opetuksessa.

PERUSOPETUKSEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa lapselle kodin ja koulun kasvatustyötä tukevat monipuoliset mahdollisuudet ohjattuun, virkistävään ja turvalliseen toimintaan ennen ja jälkeen koulupäivän. Palvelut järjestetään ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstön valvonnassa. Tavoitteena on tukea kouluikäisten kasvua ja kehitystä sekä mahdollistaa hyvien vapaa-ajanviettotapojen löytäminen. Lisäksi toiminta tukee vanhempien työssäkäyntiä.

Mikäli kunta järjestää perusopetuslain mukaista toimintaa, se vastaa hankkimansa tai järjestämänsä aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä valtakunnallisten perusteiden mukaisesti. Tällöin toimintaan voi hakea valtionosuutta.

Palvelusuunnitelma

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kunnan päättämässä laajuudessa ensimmäisen ja toisen vuosiluokkien oppilaille sekä oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta. Toiminnan tavoitteena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä yhteistyössä kodin, koulun ja muun monialaisen verkoston kanssa.

Toimintaa pyritään järjestämään pääsääntöisesti koulujen tiloissa. Toiminta on perheille maksullista. Kehitysvammalain mukainen kehitysvammaisten lasten iltapäivähoito järjestetään muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Aamutoimintaa ei lähtökohtaisesti järjestetä Muuramessa, mutta sen tarve kartoitetaan vuosittain tarvittaessa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Perusopetuksen iltapäivätoiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä luoda pohja lapsen hyvälle kasvulle yhdessä kodin ja koulun kanssa. Tavoitteena on perheiden ja lasten tasapainoisen kasvun tukeminen osana monialaista palveluverkostoa, syrjäytymisen ehkäiseminen ja osallisuuden edistäminen.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Lasten kasvun ja kehityksen tukeminen</p> <p>Kodin ja koulun kasvatus-työn tukeminen</p> <p>Liikunnan lisääminen osana hyvinvoinnin tukemista</p>		<p>Ohjaajat ovat osallistuneet koulun vanhempainiltoihin</p> <p>Oppilashuollon kanssa tehty yhteistyö on edistänyt varhaista puuttamista</p> <p>Lapsilta on kysytty mielipidettä toiminnan sisältöjen suunnittelussa sekä hankittavan materiaalin osalta</p> <p>Ohjaajia on koulutettu aktiivisesti tuen tarpeiden ilmetessä</p> <p>Iltapäivätoiminta on kirjattu osaksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa</p> <p>Toiminnan liikunnallisia sisältöjä on järjestetty monipuolisesti ja kehitetty arkiliikuntaa tukeviksi leikin ja erilaisten tehtävien keinoin</p> <p>Iltapäivätoiminta on mukana Liikkuva Muurame - hankkeessa</p>
<p>Laadun ja laadun arvioinnin kehittäminen</p>	<p>Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan laatu-kriteerien hyödyntäminen</p>	<p>Huoltajien ja lasten palaute toiminnasta</p> <p>Palautekyselyt</p> <p>Yhteistyötahojen / yhteistyömuotojen määrä</p>	<p>Lasten yksilöllisyyden ja kiinnostusten kohteet on huomioitu toiminnan suunnittelussa</p> <p>Yhteistyömuotoja on kehitetty uusien yhteistyökumppaneiden kanssa (Koko Suomi Leikkii-hanke, JKL:n yliopiston kielten laitos)</p>

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Osallistujien määrä (keskimäärin/kk)		160	161
- kokoaikaiset		90	88
- osa-aikaiset		57	60
- YPR		13	13
Nettokustannukset (euroa / osallistuja)		1 651	1 542

Talousarvion toteutuminen

Perusopetuksen iltapäivätoimintaa järjestettiin Mäkelänmäen, Leikarin, Kinkomaan ja Niittyahon kouluissa. Kehitysvammalain mukainen kehitysvammaisten lasten iltapäivähoito järjestettiin muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä Mäkelänmäen kouluilla. Isolahden koulussa ei ole järjestetty toimintaa vähäisen kysynnän vuoksi. Kesätoimintaa järjestettiin kokopäivätoimintana kesäkuun neljän ensimmäisen viikon ajan.

Kinkomaalla iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden määrä kasvoi huomattavasti, joka aiheutti haastetta henkilöstön mitoittamiseen ja tilojen riittävyyteen. Lisäksi käynnissä ollut koulun peruskorjaus ja laajennus asetti rajoituksia toiminnan järjestämiseen.

Sijaiskulut ylittyivät runsaiden sairauspoissaolojen vuoksi. Huoltajilta perittävien toimintamaksujen määrä puolestaan ylitti arvion. Talousarviotavoite toteutui kokonaisuutena hyvin ja kokonaiskustannukset olivat talousarviotavoitteiden mukaiset.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
32	PERUSOPETUS				
***	Toimintatulot	296.400	0	492.670,43	196.270,43-
***	Toimintamenot	11.411.930-	0	11.039.763,69-	372.166,31-
****	Toimintakate (Netto)	11.115.530-	0	10.547.093,26-	568.436,74-
***	Suunnitelmapoistot	75.760-	0	46.812,52-	28.947,48-
***	Laskennalliset menot	283.470-	0	407.107,00-	123.637,00

3.4.6 TOISEN ASTEEN KOULUTUS

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Muuramen lukio on oppimiskeskus, joka antaa nuorelle hyvän yleissivistyksen sekä tukee oman persoonallisuuden ja elämänhallinnan taitojen kehittymistä. Lisäksi se innostaa jatko-opintoihin ja luo niiden edellyttämät opiskeluvalmiudet.

Lukio-opetuksessa korostetaan aktiivisen nuoren ja kansalaisen kehittymistä. Tätä tuetaan parhaiten ottamalla opiskelijoita laajasti mukaan lukion toimintaan aina suunnittelusta (opettajainkokoukset, kehitysaloitteet, vanhempainkerho) toteutukseen (oppilaskunta, tutortoiminta, lukion juhlien järjestämisvastuu). Tätä ajattelumallia kutsutaan opiskelijalähtöisyydeksi (asiakaskeskeisyys), jonka tarkoituksena on kehittää opiskelijajohtajuutta ja sitoutuneisuutta oppilaitokseen. Konseptia tuetaan runsaalla positiivisella viestinnällä sidosryhmiin ja yhteisön jäseniin.

Palvelusuunnitelma

Lukio-opetuksen yhteistyötä muiden ydinprosessien kanssa kehitetään ja lisätään palveluiden kustannusvaikuttavuuden parantamiseksi. Tavoitteena on nuorten tasapainoisen kasvun turvaaminen. Opiskelijoiden osallisuutta tuetaan ja syrjäytymistä ehkäistään tiiviillä yhteistyöllä (opiskelijahuoltoryhmä) sosiaalitoimen, kouluterveydenhoidon ja koulupsykologin avulla. Opiskelijoille tarjotaan fyysisesti ja henkisesti turvallinen ympäristö. Avoimuutta ja luotettavuutta parannetaan tiedottamista ja viestintää kehittämällä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja omaehtoisen toiminnan tukeminen. Perheiden kasvatustyön tukeminen ja kasvuolosuhteiden kehittäminen. Kustannustehokkaat ja –vaikuttavat toimintaprosessit.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Yrittäjähenkisyys ja yrittäjyyskasvatus	Yrittäjyysopintojen järjestäminen ja kummiyritys-toiminta	Yrittäjyysopiskelijat Kummiyritysvierailujen määrät	Yrittäjyyskurssit pidetty ja kummiyritysvierailut toteutettu
Kehittyminen jatkuvan oppimisprosessin kautta	Kestävän kehityksen sertifi-kaatin uusi kehittämistä-voite vuodelle 2017	Monikulttuurisuus (lokaalista-globaaliin)	Tiimien kehitystyö monikulttuuri- suus teemassa
Fyysinen ja henkisesti turvallinen ympäristö	Lukion turvallisuusajattelu	Onnettomuustilastot kuten läheltä piti ja tapaturma- ilmoitukset	Turvallisuuskansio päivitetty. Opiskelijoiden turvakävely ja kysely
Nollatoleranssi koulukiusaami- seen/syrjäytymisen estäminen	Kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisy	Kiusaamiskysely	Viihtymiskysely/ hyvinvointikysely opiskelijoille kevät 2015
Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu	Aktiivinen ja osallistuva kansalainen	Koulupudokkaiden määrä	Kouluterveyskyselyyn ei osallistuttu, koska kyselyn systeemi petti.
Osallisuuden edistäminen	Avoin, moderni ja positiivinen viestiminen lukion asioista	Opiskelijoiden tekemät kehitysaloitteet	Opiskelijat opettajainkokouksissa, vanhempainkerhossa, tiimeissä, yrittäjyysryhmissä, kekkettäjät, tutorit, opk
Nopea tiedonkulku	Henkilöstön ja opiskelijoiden osaamisen ja työhyvinvoinnin turvaaminen	Opiskelijapalaute Wilmassa ja Facebookissa	Runas Wilman, Instagramin, Twitterin ja Facebookin käyttö viestinnässä
Oppiva organisaatio	Henkilöstön työmäärän ja toiminnallisten tavoitteiden tasapaino	Henkilöstön ja opiskelijoiden osaamisvajeen kartoittaminen	Opintojaksokysely opiskelijoille 4. jaksossa
Johtaminen		Työtyytyväisyyskyselyt	Koulutukseen kannustaminen Henkilökohtaiset kehityskeskustelut syksyllä 2015
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Koulujen opetusvälineiden käytökelpoisuuden varmistaminen	Kenno tiimiluokan, mobiiliteknologian ja iPadien hyödyntäminen.	Tiimien palaverit kennossa 2 kpl/jakso, iPadit opetuksessa/jakso	Tiimit hyödyntävät Kennoa ja uutta teknologiaa
Sähköisten viestintävälineiden hyödyntäminen	Sosiaalisen median ja Wilman hyödyntäminen yhteydenpidossa	Monipuolinen yhteydenpito opiskelijoihin ja vanhempiin	Aktiivinen lukion Facebookin, sometyökalujen ja Wilman käytön kehittäminen ja tehostaminen
Taloudelliset ja tehokkaat rakenteet ja toimintamallit	Uusien TVT-taitojen opettelu ja kokeilut	Lukion päivitetty TVT-strategia ja siihen liittyvät kyselyt opettajille	iPadejä ja mobiiliopetusteknologiaan käytetään kursseilla, uusia ohjelmistoja (appsit) hyödynnetään. Virtuaalitodellisuuden testaaminen opetuksessa.

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Opiskelijamäärä	207	207	200
Tuntikehys	290	300	310

Talousarvion toteutuminen

Lukion toimintamenot ylittyivät hieman talousarvioon nähden, toteuma oli 102,7 %. Kokonaismenot olivat suunnitelmakaudella 1 416 420 euroa.

Lukio-opetuksessa olevien nuorten määrä on vakiintunut 200 opiskelijan paikoille. Uusien ykkösten sisäänottomäärä oli 55, joka jäi muutamalla tavoitteestamme 60 opiskelijasta. Elokuussa 2015 hyväksyttiin uusi Virtuaalitodellisuus ja elämyksellisyys -hanke, joka tuo kaivat-
tuja lisäresursseja kehittämiseen.

Lähitulevaisuudessa lukiot kokevat suurimman muutoksen 150 vuoteen, kun yo-koe tehdään sähköisesti syksystä 2016 lähtien. Tämä vaatii hyvää suunnittelua, testausta ja resurssien kohdentamista tietoteknisiin valmiuksiin kuten infrastruktuurin rakentamiseen, konekantaan sekä yo-tilan sähköistämiseen. Rakensimme tiloja kielistudioon sähköisiä kurssikokeita varten ja varustimme varsinaisen yo-salin sähköistä koetta varten. Syksyllä 2015 hankimme 20 kannettavaa tietokonetta sähköistä kirjoittamista varten ja lisää on tulossa keväällä 2016.

Lukion uusi opetussuunnitelma astuu voimaan 1.8.2016, joten muutama lukion lisäkurssi tarvitaan, jotta pystymme täyttämään uudet valtakunnalliset velvollisuutemme.

Henkilöstömenoihin tuli kasvua, koska useampi lukionopettaja sai vuoden 2015 aikana viimeisen palvelulisan.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
33	TOISEN ASTEEN KOULUTUS				
***	Toimintatulot	2.000	0	24.940,67	22.940,67-
***	Toimintamenot	1.373.530-	0	1.433.182,68-	59.652,68
****	Toimintakate (Netto)	1.371.530-	0	1.408.242,01-	36.712,01
***	Suunnitelmapoistot	8.170-	0	8.167,88-	2,12-
***	Laskennalliset menot	68.050-	0	84.623,00-	16.573,00

3.4.7 TAITEEN PERUSOPETUS

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Taiteen perusopetuslain mukaisen musiikin, tanssin ja kuvataiteen perusopetuksen järjestäminen ensisijaisesti lapsille ja nuorille.

Jyväskylän ammattiopiston musiikin ja tanssin perusopetus antaa taiteen perusopetuksen laajan opetussuunnitelman mukaista opetusta, Muuramen kuvataidekoulu yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta.

Palvelusuunnitelma

Tanssin ja musiikin perusopetus ja musiikin varhaiskasvatus musiikkileikkikoulua lukuun ottamatta ostetaan Jyväskylän koulutuskuntayhtymältä (Jyväskylän ammattiopisto, Hyvinvointi ja kulttuuri/taiteen perusopetus). Musiikkileikkikoulu ja kuvataiteen perusopetus toteutetaan omassa musiikkileikkikoulussa ja kuvataidekoulussa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu	Luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokemiselle	Opiskelijamäärät	Musiikkikasvatuksessa oppilasmäärät ovat säilyneet ennallaan.
Syrjäytymisen estäminen	Pitkäjänteisen ja tavoitteellisen harrastamisen mahdollistaminen	Näyttelyt, konsertit, tapahtumat	
Osallisuuden edistäminen	Kokemuksien ja elämyksien tarjoaminen niin yksilönä kuin yhteisön jäsenenä		
Sosiaalisten verkostojen rakentaminen, ylläpitäminen ja vahvistaminen	Luoda perustaa emotionaalisiselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle		
Asuinympäristön viihtyvyys	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen ja ennaltaehkäisevä työ		
Kulttuuripalvelujen saataavuus			
Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet			
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

KUVATAIDEKOULU

Toiminta-ajatus

Kuvataidekoulu järjestää taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta. Opetus perustuu opetussuunnitelmaan ja on tarkoitettu ensisijaisesti 7–17-vuotiaille lapsille ja nuorille. Koulu järjestää myös varhais- ja aikuisopetusta.

Kuvataiteen perusopetus etenee tavoitteellisesti tasolta toiselle ja antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään, ymmärtää visuaalista kulttuuria ja hakeutua alan ammatilliseen ja korkeasteen koulutukseen.

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Kuvataidekouluu kehitetään koko Muuramen aluetta paremmin palvelevaksi ja monipuolista yhteistyötä tekeväksi kouluksi, joka tukee lasten ja nuorten virikkeellistä ja tasapainoista kasvua.

Palvelusuunnitelma

Palvelun alueellisen saatavuuden parantaminen:

Kuvataidekoulu järjestää opetusta Muuramen keskustassa Nisulanmäen ja Mäkelänmäen kouluilla (6-vuotiaiden valmentava opetus, syksy 2014 lähtien). Kinkomaan koululla opetusta on järjestetty syksystä 2012 lähtien. Kokemukset ovat olleet positiivisia ja hakijamäärä sekä yleinen kiinnostus kuvataidekouluu kohtaan ovat nousseet. Näiden taustatietojen varassa opetuksen jatkaminen Kinkomaalla on hyvin perusteltua.

Kunnassa on yhä kuvataideopetuksen ”katvealueita”, joten keskustelua palvelun alueellisesta saatavuudesta on syytä jatkaa.

Kuvataidekoulu osallistuu myös palvelun alueellisesta kattavuudesta käytävään keskusteluun ja suunnitteluun (Korpilahden alue – Muurame – Jyväskylä).

Koulun oppilasmaikkojen määrä vakiinnutetaan vuosina 2014–2016 sataan (100).

Sähköisten palveluiden kehittäminen:

Tavoitteena on koulun nettisivujen kehittäminen ja sähköisen oppilastyöportfolio -hankkeen aloittaminen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja kasvatustyön tukeminen. Monipuolisen ja ajanmukaisen kuvataideopetuksen tarjoaminen kuntalaisille.			
Valtuuston nähdn sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähdn sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Lasten ja nuorten tasapainoinen kasvu ja omaehtoisen toiminnan tukeminen	Lasten ja nuorten aktivoiminen kuvataideopintojen pariin	Hakija- ja oppilasmäärä	Oppilasmäärät ovat pysyneet ennallaan Kuvataidekoulu on järjestänyt kuvataidekerhon syksyllä 2015 Niittyahon ja Isolahden kouluilla. Uuden tiedotuskäytännön aloittaminen: Kaikki koulunsa aloittavat lapset saavat kuvataidekoulun tiedotteen postitse.
Osallisuuden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen	Yhteisöllisyyden ja vuorovaikutuksen korostaminen ja kehittäminen Edellytyksien luominen tavoitteelliselle kuvataideharrastukselle Visuaalisten alojen jatko-opintoihin hakeutumisen edesauttaminen	Sosiaalisin perustein (syrjäytymisvaara) koulun aloittaneiden määrä	Erytishuomion kiinnittäminen syrjäytymisvaarassa oleviin lapsiin. Koulussa on järjestetty kaveri-iltoja ja oppilaaksi on otettu 2 erityistä tukea tarvitsevaa lasta.
Perheiden hyvä elämä	Kuvataidekoulun toiminta Muuramen viihtyvyys- ja hyvinvointiteijänä	Asiakaspalautteen indikaattorit	Koulu seuraa asiakastytyvääsyyttä teemällä vuosittain oppilasta ja/tai huoltajakyselyjä.
Monipuoliset harrastusmahdollisuudet, kulttuuripalvelujen saatavuus ja asuinympäristön viihtyisyys	Viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittäminen		Kirjastossa järjestetty oppilastöiden näyttely on tuonut koululle näkyvyyttä ja saanut kuntalaisilta positiivista palautetta.
Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Yhteisöllisyyden lisääminen ja opettajien osallistaminen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Esimiestoiminnan kehittäminen	Työhyvinvointikyselyn mittarit	Koulun opettajat eivät ole raportoineet merkittävistä kuormitustekijöistä. Henkilöstövaihdosten vuoksi esimiestyö on keskittynyt tuntiopettajien perehdyttämiseen ja opetuksen suunnittelun tukemiseen. Edellä mainitusta syystä tuntiopettajien sitouttaminen TA- ja muuhun suunnitteluun ei ole toteutunut toivotussa määrin. Johtava opettaja on osallistunut kunnan järjestämään esimieskoulutukseen.

<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Kustannustehokas ja vaikuttava palvelutoiminta talouden tasapainossa pitämiseksi</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Tehtävien hoitaminen tehokkaasti ja taloudellisesti ydinprosessien yhteistyötä lisäämällä</p> <p>Asiakaslähtöisyyden korostaminen sähköisten palveluiden kehittämisessä</p>	<p>Tehokkuutta ja taloudellisuutta korostavien toimintamallien määrä</p>	<p>Kuvataidekoulun opettaja on työskennellyt alakouluilla kerho-ohjaajana > synergiaetu.</p> <p>Koulun nettisivuille on lisätty oppilaan opas ja työjärjestys.</p> <p>Koululle on perustettu Facebook -sivusto.</p> <p>Koululle on hankittu oppilastyöportfolioita varten kalustoa (iPadiit) ja kuvaustyö pilottiryhmien kanssa on aloitettu.</p>
---	--	--	--

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Oppilasmäärä	105	100	102
Tuntikehys	25	25	25
Päätoimisten opettajien lkm. (johtava opettaja)	1	1	1
Tuntiopettajien lukumäärä	2	2	2

Talousarvion toteutuminen

Kokonaisuudessaan kuvataidekoulun talousarvio ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti.

Kalusto- ja materiaalihankinnat jäivät hieman ennakoitua alhaisemmiksi.

Tuntiopettajan vaihdoksesta johtuen opettajien osallistuminen yhteiseen suunnitteluun ei ole toteutunut toivotussa määrin.

MUSIIKKILEIKKIKOULU

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Musiikkileikkikoulussa lapset tutustuvat musiikin maailmaan elämyksellisen ja kokonaisvaltaisen kokemisen kautta. Tunneilla lauletaan, leikitään, soitetaan ja liikutaan musiikin mukaan sekä kuunnellaan musiikkia. Samalla tuetaan lapsen luovaa ilmaisua sekä sosiaalista ja emotionaalista kehitystä. Musiikkileikkikoulussa luodaan pohjaa myös musiikin harrastamisen jatkamiselle.

Palvelusuunnitelma

Musiikkileikkikoulutoimintaa tarjotaan alle kouluikäisille lapsille viidessä ikäkehityksen mukaisessa ryhmässä. Perheryhmissä (vauva- ja taaperoryhmissä) lasten ja vanhempien vuorovai-
kutuksella on tärkeä rooli.

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Oppilasmäärä	42	45	45
Tuntikehys/vh	5	5	5
Nettokustannukset euroa/oppilas	62	63	39
Nettokustannukset euroa/asukas	0,3	0,3	0,3

Talousarvion toteutuminen

Musiikkileikkikoulu on toteutunut suunnitellusti. Oppilaspaikan hinta on laskettu ilman sisäisiä laskennallisia eriä.

MUSIIKIN JA TANSSIN PERUSOPETUS

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Musiikin perusopinnoissa tarjolla on klassisen ja pop/jazz-musiikin opintoja.

Tanssin opinnot antavat oppilaalle monipuoliset perustaidot sekä yleiskuvan tanssista taide-
muotona ja ilmaisun välineenä.

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa lapset voivat osallistua kaksivuotiseen musa- tai rokkikou-
luun. Musiikin perusopetuksen oppilaat valitaan pääsykokeen perusteella, muihin ilmoittau-
tumalla.

Palvelusuunnitelma

Musiikin perustason instrumenttiopinnot koostuvat kolmesta osaamisen tasosta ja musiikin
perusteet 1.–6. -kurseista. Yhteismusisointi sisältyy opintoihin eri muodoissaan. Oppilaalla
on käytettävissään enintään kymmenen vuotta opintojen suorittamiseen.

Tanssin opetus rakentuu kolmesta taitotasosta. Kiinteä yhteistyö musiikinopetuksen kanssa
rikastuttaa erilaisten esitysten ja näytösten toteuttamista monipuolisessa oppimisympäristös-
sä.

Opetus järjestetään pääsääntöisesti Jyväskylän ammattiopiston tiloissa, mutta musiikkiope-
tuksen nuorimmille oppilaille järjestetään opetusta tietyissä instrumenteissa myös Muurames-
sa.

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Oppilasmäärä	60	65	60
Varhaisiän musiikki- kasvatus	4	*	6
Musiikin perusopetus	46	*	48
Tanssin perusopetus	9	*	6
Euroa/asukas	4,5	4,5	4

Talousarvion toteutuminen

Musiikin perusopetuksen osalta oppilasmäärä on säilynyt ennallaan.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
35	TAITEEN PERUSOPETUS				
***	Toimintatulot	27.800	0	28.108,45	308,45-
***	Toimintamenot	127.130-	0	123.763,86-	3.366,14-
****	Toimintakate (Netto)	99.330-	0	95.655,41-	3.674,59-
***	Laskennalliset menot	6.120-	0	12.218,00-	6.098,00

3.4.8 NUORISOPALVELUT

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Kunnallisen nuorisotyön tarkoituksena on edistää ja tukea nuoren tasapainoista kasvua sekä tarjota virikkeitä ja vaihtoehtoja päihteettömään vapaa-aikaan. Nuorisotyö tukee vanhempien ja koulujen kasvatustyötä moniammatillisen yhteistyön kautta painopistealueina lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen. Tavoitteena on aktiivinen ja vastuullinen nuori, jonka kautta turvataan kunnan tulevaisuus ja jatkuvuus. Nuorisotyötä toteutetaan Nuorisolain mukaisesti pääkohderyhmänä 13–17-vuotiaat nuoret.

Palvelusuunnitelma

Nuorisotyön perustana on kasvatuksellisuuden huomiointi kaikessa toiminnassa. Nuorisopalvelut järjestävät avointa tilatoimintaa 13–17-vuotiaille nuorille, monipuolista pienryhmätoimintaa nuorten erityistarpeet huomioiden sekä laajalle kohderyhmälle suunnattuja tapahtumia, leiriä ja retkiä.

Lisätään nuorten harrastemahdollisuuksia ja edistetään nuorisokulttuurin toteutumista sekä tuetaan nuorten omaehtoisia harrastusmahdollisuuksia yhteistyössä nuorten ja kunnan eri hallinnonalojen kanssa. Lisäksi tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat vanhemmat, järjestöt ja erilaiset toimijatahot.

Lisätään nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä työllistetään nuoria kesätyöhön. Edistetään ennaltaehkäisevää päihdetyötä. Toteutetaan ja kehitetään nuorisotiedotusta.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Sosiaalisten verkostojen rakentaminen, ylläpitäminen ja vahvistaminen</p> <p>Osallisuuden edistäminen</p> <p>Syrjäytymisen estäminen</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Edistää ja tukea nuoren tasa-painoista kasvua sekä tarjota virikkeitä ja vaihtoehtoja omaehtoiseen toimintaan ja osallisuuteen</p> <p>Tuottaa nuorille palveluja, joilla turvataan kunnan tulevaisuus ja jatkuvuus painopistealueina lasten ja nuorten hyvinvointi, omaehtoisen toiminnan edistäminen ja kasvuolosuhteiden parantaminen</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämien</p>	<p>Osanottajat järjestetyssä toiminnassa, toiminnan määrä</p> <p>Pienryhmien tarve ja siihen osallistuvien nuorten määrä</p> <p>kunnallisaloitteiden määrä, nuorten äänestysaktiivisuus, nuorisojärjestöjen toiminta</p> <p>Kunnan nuorisokysely, tyytyväisyyskysely nuorisotilalla, kävijämäärät toiminnassa</p>	<p>Järjestettiin monipuolista, nuoria aktiivoivaa ja kiinnostavaa toimintaa</p> <p>Nuorten osallisuuden edistäminen. Nuorisovaltuusto, nuorisofoorumit</p> <p>Nuorisojärjestöjen taloudellinen tukeminen</p> <p>Aktiivinen tiedotustoiminta</p> <p>Laaja yhteistyö eri toimijoiden kanssa</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet</p> <p>Asuinympäristön viihtyvyys</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Vapaa-ajanvietto-olosuhteiden rakentaminen ja ylläpito</p>		<p>Nuorisotilan, bändikämpän ja skeittiparkin toiminta, viihtyvyys ja kehittäminen</p> <p>Lähiliikuntapaikkojen hyödyntäminen</p>

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Nuorisotilatoiminta, aukiolopäivät vuodessa	116	100	97
Nuorisotilan ja pienryhmien kävijämäärä/vuosi	4333	5000	5962
Nuorisotilojen muu käyttö		2100	692
Yksilöohjaukset ja katupartiossa kohdatut		300	373
Leireille, retkille ja tapahtumiin osallistuneet, lkm	4456	3000	2385
Kesätöihin hakeneiden nuorten määrä/työllistetyt	83/70	80/80	83/77
Tiedotus/lehtiartikkelit ja ilmoitukset			32
Avustusta saaneiden järjestöjen nuorten jäsenmäärä, alle 29 -v.	185	130	157
Vakinainen henkilökunta	2,5	2,5	2,5

Talousarvion toteutuminen

Nuorisopalveluiden toiminnot järjestettiin talousarviota pienemmillä kustannuksilla, toteuma oli 76,0 % ja kokonaismenot 138 572 euroa.

Toimintaa jatkettiin kahdella nuoriso-ohjaajalla, joka mahdollistaa toiminnan kehittämisen toiminnallisempaan ja nuoria osallistavampaan suuntaan. Nuorisotila on avoinna kolmena iltana viikossa, jolloin pienryhmätoiminnan ja yksilöohjauksen määrä pystytään varmistamaan. Syksyllä 2014 nuorisotilalla aloitettua kerran viikossa kokoontuvaa ”Mininuokkaria” 5.-6.-luokkalaisille jatkettiin. Mininuokkarin ajatuksena on järjestää varhaisnuorille lisää ilta-päiväohjelmaa ja mahdollisuus tutustua paremmin nuorisopalveluiden toimintaan. Toiminta on osoittautunut tarpeelliseksi työmuodoksi.

Nuorisotilan kävijämäärät ovat nousseet huomattavasti ja kävijäprofiili on laajentunut, mistä johtuen uusien toimintamuotojen kehittäminen on koettu tärkeäksi ja tarpeelliseksi. Tilakortin avulla saadaan yhteys nuoriso-ohjaajien ja vanhempien välille ja kasvatetaan nuorisotilan turvallisuutta. Tilatoimintaa kehitetään edelleen vuosittain syksyllä toteutettavan tilatoimintakyselyn avulla.

Kokoukset tarjotaan maksutta nuorten omille ryhmille sekä nuorisojärjestöille harrastamiseen ja kokoontumiseen.

Eritysisnuorisotyötä (Joustava perusopetus ja Yksilöllisen opetuksen pienryhmät) jatkettiin kouluyhteistyössä. Kouluissa tehtävää nuorisotyötä jatketaan muutoinkin, koska yhteistyölle on selkeä tarve. Nuoriso-ohjaajien ja koulun välinen vuoropuhelu koetaan tarpeelliseksi nuorten kokonaisvaltaisen tukemisen näkökulmasta. Lisäksi yhteistyötä on tehty sosiaalipalveluiden, vanhempien ja nuorisojärjestöjen kanssa.

Nuorten kuulemista, osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuutta tuetaan nuorisovaltuuston ja tilatoimikunnan avulla. Nuorisovaltuuston ohjaukseen ja toimintaan käytettiin 5 140 euroa. Nuorisovaltuustotoiminnasta on ostopalvelusopimus Innola ry:n kanssa.

Nuorisotiedotusta toteutettiin Innola ry:n kanssa yhteistyössä OKM:n avustaman nuorisotiedotuspisteen kautta. Nuorten kanssa suunnitellaan ja kehitetään nuorisotiedottamista sekä nuorten paikallistoimituksen toimintaa jatkettiin. Nuorten toimintakulttuurin suunta on edelleen sosiaaliseen mediaan päin, joten on tärkeää olla mukana sosiaalisessa mediassa.

Nuorisotyön kansainvälistä toimintaa jatkettiin EVS-hankkeena Makedonian kanssa tehdyn kansainvälisen vaihdon muodossa loppuvuoden 2014 ja kesän 2015 välisenä aikana. Hanke toteutettiin EU:n ERASMUS+ -rahoituksen turvin.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
39	NUORISOPALVELUT				
***	Toimintatulot	12.100	0	25.451,57	13.351,57-
***	Toimintamenot	194.390-	0	164.023,34-	30.366,66-
****	Toimintakate (Netto)	182.290-	0	138.571,77-	43.718,23-
***	Laskennalliset menot	7.830-	0	24.404,66-	16.574,66

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
20	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
***	Toimintatulot	1.169.590	16.660	1.346.317,33	160.067,33-
***	Toimintamenot	22.095.715-	36.200-	21.144.589,26-	987.325,74-
****	Toimintakate (Netto)	20.926.125-	19.540-	19.798.271,93-	1.147.393,07-
***	Suunnitelmapoistot	91.940-	0	60.850,18-	31.089,82-
***	Laskennalliset tulot	0	0	506.449,91	506.449,91-
***	Laskennalliset menot	566.220-	0	1.075.245,66-	509.025,66

3.5 ASUKASPALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Budjettirahoitteinen

Asukaspalveluiden lautakunnan palvelualue sisältää seuraavat vastualueet:

- asukaspalveluiden hallinto
- vapaa-aikapalvelut
- sosiaalipalvelut
- vanhus- ja vammaispalvelut
- terveydenhuollon palvelut

Toiminta-ajatus

Asukaspalveluiden lautakunnan alaiset tehtäväalueet tuottavat palveluita kunnan asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja perustoimeentulon turvaamiseksi kuntalaisten omia voimavaroja tukien. Kuntalaisten hyvinvointia, aktiivisuutta ja osallisuutta tuetaan lisäksi tarjoamalla monipuolisia vapaa-aikapalveluja.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
40	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
***	Toimintamenot	21.330-	0	17.421,17-	3.908,83-
****	Toimintakate (Netto)	21.330-	0	17.421,17-	3.908,83-
***	Laskennalliset tulot	0	0	17.421,17	17.421,17-

3.5.1 ASUKASPALVELUIDEN LAUTAKUNNAN HALLINTO

Toiminta-ajatus

Palvelualueen hallinto huolehtii hallinnon, suunnittelun ja talouden koordinoimisesta ja ohjaamisesta ydinprosessialueella. Hallinto osallistuu kunnan kokonaisvaltaiseen kehittämiseen yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa.

Asukaspalveluiden lautakunnan hallinto suunnittelee ja ohjaa palvelualueen kokonaisuuden toimintaa ja kehittämistä. Hallinto koordinoi ydinprosessien välistä yhteistyötä ja kehittämistä sekä lautakunnan ja operatiivisen toiminnan yhteistyötä. Lisäksi hallinto vastaa terveydenhuollon palveluista.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuuston nähdn sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähdn sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet Vastuualueiden yhteistyön kehittäminen Viestinnän tehostaminen		Yhteiset koulutus- ja työhyvinvointipäivät Johtotiimityöskentelyn kehittäminen Työpaikkakokouskäytänteiden kehittäminen
Tuottavuustavoitteet Taloudelliset ja tehokkaat rakenteet sekä toimintamallit.	Tuottavuustavoitteet Tehtävien hoitaminen tehokkaasti ja taloudellisesti ydinprosessien yhteistyötä lisäämällä Sähköisten palvelujen kehittäminen	Sähköisten palveluiden käyttäjäprosentti / kokonaisasiakasmäärä Sähköiset kokoukset	Suunnitelmallisuuden ja ydinprosessien yhteistyön lisääminen Siirrytään sähköisiin kokouskäytänteisiin seuraavan hallintosäätöuudistuksen yhteydessä

Talousarvion toteutuminen

Asukaspalvelujen lautakunnan hallinnon toimintamenot ylittyivät vähäisesti taloussuunnitelmassa arvioidusta. Toimintamenojen toteuma suhteessa talousarvioon oli 102,3 %, menojen kokonaismäärä 107 873 euroa.

Suunnitelmakaudella kunnan väkiluku kasvaa ja samalla hallinnon tarjoamien palvelujen määrän tarve lisääntyy. Valtakunnalliset sosiaali- ja terveystalouden lainsäädännön muutokset kuormittavat palvelualueiden toimintaa ja aiheuttavat epävarmuutta henkilöstössä. Viestinnän rooli korostuu nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Hallinnon palvelutaso säilytetään. Kustannustehokkuus ja -vaikuttavuus paranevat.

Tunnusluvut

Hallinto	TP 14	TA 15	TP 15
Henkilöstö	1,1	1,1	1,1

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
41	HALLINTO (ASUKASPALV. LTK)				
***	Toimintatulot	0	13.660	10.581,50	3.078,50
***	Toimintamenot	62.710-	29.670-	77.589,70-	14.790,30-
****	Toimintakate (Netto)	62.710-	16.010-	67.008,20-	11.711,80-
***	Laskennalliset tulot	0	0	77.739,20	77.739,20-
***	Laskennalliset menot	10.830-	0	10.731,00-	99,00-

3.5.2 VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT

KOTIHOITO

Toiminta-ajatus

Kotihoito järjestää kotihoito- ja tukipalveluita niille kotona asuville asiakkaille, joiden toimintakyky ja itsestään huolehtiminen on alentunut ikääntymisen, sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi. Kotihoidon tavoitteena on tukea ikäihmisiä, pitkäaikaissairaita sekä vammaisia henkilöitä selviytymään kotona mahdollisimman pitkään järjestämällä kotona selviytymistä tukevia palveluita.

Palvelusuunnitelma

Kotihoidon palveluita ovat kotisaira- ja kotihoito. Tukipalveluita ovat ateria-, turvapuhelin-, pyykkihuolto-, kylvetys- ja päiväkeskuspalvelut. Kotihoito järjestää ikäihmisten neuvonta- ja palveluohjausta sekä ennaltaehkäisevänä palveluna hyvinvointia tukevia kotikäyntejä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Hoitotyön kehittämisen ja laadun takaaaminen	Laadukkaat ja riittävät kotihoito- sekä tukipalvelut	Asiakastyytyväisyyskysely > 4,2	Asiakastyytyväisyyskysely tehty marraskuussa 2015. Keskiarvo 4,5.
Ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitäminen ja kotona selviytyminen	Ennaltaehkäisevät ja hyvinvointia tukevat ohjauspalvelut	Hyvinvointia tukevat kotikäynnit ja palveluohjauksen asiakasmäärä	Kotihoidon omavalvontasuunnitelma päivitetty 10/2015. Palveluohjaaja aloittanut v. 2015 alussa osaaikaisena. Hyvinvointia tukevia kotikäyntejä tehty 80-v. täytäneille 28 käyntiä.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Henkilöstö vakanssit	Hyvät ja toimivat kotihoidtopalvelut	Henkilömäärä: 11 hoitajaa, 1 palveluohjaaja	Kotihoidon henkilöstöstä nimetty 1 hoitaja Ikäihmisten palvelu- ohjaajaksi 1.1.15 alkaen.

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Suoritetavoitteet			
- kotihoidon käynnit	21 606	23 800	29 543
Toiminnan laajuustiedot			
- ruokakuntia	295	350	254
- siitä yli 65 v täyttäneitä	233	290	211
- tukipalveluasiakkaat	108	130	124

Talousarvion toteutuminen

Talouden näkökulmasta kotihoidon toiminta toteutui taloussuunnitelman puitteissa. Kotihoidon toimintakate oli 97,3 % eli alitusta noin 13 900 euroa. Tukipalveluiden ja apuvälineiden tarve on kasvanut. Kustannuspaikan sisällä tukipalveluista eniten kasvua oli ateriat- ja päiväkeskuspalveluissa. Kustannuspaikan (kotihoito, tukipalvelut, Nilatupa) taloussuunnitelman toteuma 94,4 %.

Kotihoito on osa ikäihmisten palveluja, jossa huomioidaan asiakaslähtöisyys, ennaltaehkäisy ja taloudellisuuseikat. Kotihoidon toimesta on v. 2015 alusta lähtien järjestetty ikäihmisten palveluohjausta ja yksi (1) hoitajan toimi muutettiin palveluohjaajan toimeksi. Palveluohjaus on ikäihmisten ohjausta palvelujen ja etuuksien yhteensovittamisessa. Kotihoidon palveluohjausta ja ikäihmisten palveluiden laaja-alaista kartoitusta ovat toteuttaneet kotihoidon päällikkö ja ikäihmisten palveluohjaaja.

Kotisairaanhoidon ja kotihoidon palveluprosesseja on tehostettu niin, että asiakas saisi tarvitsemansa palvelut joustavasti ja palvelut vastaisivat asiakkaan tarpeita. Tiimissä kotihoidon asiakkaat on edelleen jaettu alueittain niin, että välimatkoihin ja paikasta toiseen siirtymiseen kuluu vähemmän aikaa. Kotihoidon asiakaskäynnit ovat lisääntyneet v. 2015 n. 30 % (7 937 käyntiä).

Hoitohenkilöstö on osallistunut koulutuksiin oman koulutustarpeensa mukaan talousresurssien puitteissa mm. näyttökoulutus, vanhustyön messut. Kotihoidossa on yhteiskoulutusta järjestetty mm. turvallinen kotikäynti- ja haavanhoito aiheista.

Asiakkaiden palveluiden tarvetta on arvioitu vähintään kerran vuodessa. Kotihoidon asiakas-tyytyväisyyskysely tehtiin marraskuussa 2015, keskiarvo oli 4,5/5. Asiakaspalautetta kerättiin myös jatkuvasti suullisesti sekä kirjallisesti asiakaspalautelomakkeella. Kotihoidon omavaltavontasuunnitelma on käytössä ja se on päivitetty lokakuussa 2015.

Tukipalveluiden asiakkaita oli toimintavuonna 124 henkilöä. Palveluohjauksen avulla asiak- kaille tiedotettiin eri palveluista ja ohjattiin käyttämään eri palveluita monipuolisesti, esimerkiksi tukipalvelut sekä yksityisten palveluiden käyttö.

Työllistämistuen kautta on kotihoidossa työskennellyt yksi (1) henkilö, joka on pienimuotoi- sesti pystynyt toimimaan ikäihmisten ulkoilutus- ja asiointiapuna.

KYLÄNKARTANO/NILATUPA

Toiminta-ajatus

Muuramen Kylänkartanossa toiminut kunnan ylläpitämä asumisyksikkö on lopettanut toimintansa 30.9.2015. Asumisyksikköön kuuluivat pienryhmäkoti Suvanto (5 palveluasuntoa vanhuksille) ja Kylänkartanon tukiasunnot (13 tukiasuntoa). Pienryhmäkoti Suvannon toiminta on päättynyt jo v. 2014 lopussa. Kylänkartanon asukkaat muuttivat Nilatien ja Muuramen keskustan vuokra-asuntoihin 1.10.2015 alkaen. Toimintayksikkö nimettiin Nilatuvaksi.

Palvelusuunnitelma

Nilatuvan asumisyksikön palveluiden piirissä olevat asukkaat saavat hoito- ja ohjauspalveluja; kotisairaanhoidon-, lääkahoito-, perushoito-, aterian-, pyykki- ja siivouspalvelut. Lisäksi yksikössä on järjestetty ohjattuja ryhmätuokioita. Nilatupa tarjoaa tuetun ja turvallisen asumismuodon asukkaille, jotka eivät selviydy kotona, mutta eivät tarvitse vielä laitoshoidon. Kaikille asiakkaille on laadittu hoito- ja palvelusuunnitelma. Asukkaille järjestetään myös ulkoilu- ja virkistystoimintaa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Turvallinen ja laadukas elämä ja asuminen kodinomaisessa ympäristössä.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Hoitotyön kehittäminen ja laadun takaaminen	Laadukkaat ja riittävät kotihoito- sekä tukipalvelut	Asiakastyytyväisyyskysely > 4,2	Asiakastyytyväisyyskysely tehty marraskuussa 2015. Keskiarvo 4,5.
Turvallinen asumisyhteisö ja ympäristö	Toiminta- ja turvallisuussuunnitelmat asiakaslähettäisiä		Nilatuvan omavalvontasuunnitelma päivitetty lokakuu 2015.
Tarkoituksen mukainen asumismuoto	Asukasvalintaryhmään (HOPO) osallistuminen	Toimintaryhmät Toimintakyky mittarit (RAVA, RAI, MMSE, Cerad)	Turvallisuussuunnitelma päivitetty marraskuu 2015. Henkilökunta osallistunut asukasvalintaan. Henkilökohtaiset tavoitteellisesti laaditut palvelusuunnitelmat.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Henkilöstö vakanssit	Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Henkilömäärä 4	Henkilöstömitoitus riittävä

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Toiminnan laajuustiedot			
Asiakasryhmät:			
- vanhukset	3	6	-
- mielenterveys- kuntoutujat	9	8	8
- muut	4	4	4
- käyttöpäivät	5 440	6 570	3 980

Talousarvion toteutuminen

Nilatuvan talousarvio on osa kotihoidon kustannuksia talousarviossa. Nilatuvan yksikön toiminnan uudelleenjärjestelystä ja muutoksesta johtuen arvioidut sisäiset myyntitulot alittuivat arvioidusta noin 28 000 euroa. Nilatuvan talousarvio toteutui talousraamin puitteissa, toimintamenot 76 % eli alitusta noin 65 000 euroa.

Nilatuvan toimintaa on muutettu toiminnalliseksi ohjatun asumisen yksiköksi, jolle on laadittu oma talousarvio ja toimintasuunnitelma. Nilatuvan asumisyksikön palveluiden piirissä oli 12 ohjatun asumisen asiakasta, jotka asuvat vuokra-asunnoissa Nilatien ja Muuramen keskustan alueella. Nilatuvan asiakkaina oli mielenterveyskuntoutujia ja kehitysvammaisia asukkaita.

Toiminnassa ja ohjauksessa korostui yhteisökasvatuksen toiminta-ajatus, yksilölliset ja yhteisölliset kuntoutumista edistävät toimintatavoitteet sekä yhteiset asukasvalintaperusteet. Nilatuvan ohjaus-, toiminta-, lääkkeenjako- ja säilytystilana toimi yksi asuinhuoneisto. Toimintatilassa on järjestetty ryhmänohjausta 3 x viikossa. Toimintaryhmät kokoontuivat 1.10.2015 alkaen 29 kertaa ja 140 osallistujakäyntiä.

Nilatuvan käytännön toimintaa on ohjannut yksikölle nimetty tiimin vastaava/hoitaja. Henkilöstön koulutusta on järjestetty osaamiskartoituksen ja taloudellisten resurssien mukaisesti. Nilatuvan edustaja osallistui tarvittaessa asukassijoittelu ja -valintaryhmän (HOPO) toimintaan. Asiakastytyväisyyskysely tehtiin marraskuussa 2015 ja tulosten keskiarvo oli 4,5/5.

Asukkaiden toimintakyky on kartoitettu vähintään kerran vuodessa ja aina tarvittaessa. Kotona tapahtuva asiakkaanohjaus on perustunut yksilöllisiin tavoitteisiin ja asiakkaan ohjaus oli henkilön kuntoutumista tukevaa. Arvioinnissa ja seurannassa käytettiin valtakunnallisesti hyväksytyjä ja paikallisesti sovittuja mittareita (RAVA tai RAI, MMSE, GDS). Asiakkaiden kuntoutustavoitteina olivat mm. päihitteettömyys, yhteisöllisyys, toimintakyvyn saavuttaminen/säilyttäminen, elämänhallinta. Tavoitteena on ollut auttaa asiakkaita toimimaan normaalielämässä mahdollisimman itsenäisesti. Jokaisella asiakkaalla oli suunniteltu kotipäivä.

VANHUSPALVELUT

Toiminta-ajatus

Vanhus- ja vammaispalveluiden tarkoituksena on iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden hyvän elämänlaadun ja toimivan arjen turvaaminen.

Palvelusuunnitelma

Vanhusten palveluiden tarkoituksena on tukea kaikkien ikääntyneiden hyvää elämänlaatua, itsemääräämisoikeutta ja itsenäistä suoriutumista riippumatta heidän toimintakyvystään yhteistyössä omaisten, läheisten ja eri toimijoiden kanssa. Kunnan painopiste on kotihoidossa ja kun kotihoito ei ole enää mahdollista, tulevat ajankohtaiseksi muut palvelumuodot yhteisesti sovittujen kriteereiden perusteella.

Tavoitteet

Vanhuspalveluiden tavoitteena on mahdollistaa ikäihmisen kotona selviytymisen mahdollisuus niin kauan kuin se on ihmisarvoa kunnioittaen tarkoituksenmukaista.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
<i>"Hyvää elämää omassa kodissa – ikääntyneenäkin"</i>			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vanhuspalveluiden pääpaino avohoidossa	Kotihoidon käyntejä lisätään tarvittaessa ympärivuorokautiseksi	Työntekijän asiakastyö-aika <900h/vuosi	Ei vielä toteutunut. Kotihoidon optimointi ja mobiililaitteiden hankinta siirtynyt keväälle 2016.
Iäkkään henkilön kotona asumisen tukeminen	Oikea palvelu oikeaan aikaan	Palvelutarpeen arviointi Toimintakykymittaus	Ikäihmisten palveluohjaaja nimetty 1.1.2015 alkaen.
Asiakastyytyväisyys	Asiakkaalla on tietoa ja osaavat hakeutua oikeiden palveluiden piiriin ja hakea oikeita palveluita	Asiakastyytyväisyys >4 Omaisetsely	Asuntojen esteettömyyttä ja turvallisuutta on parannettu myöntämällä asunnon muutostyönä ulko-ovelle luiska ja erinäisiä tukihakvoja wc-tiloihin.
Hyvinvoiva henkilöstö	Riittävän henkilöstömäärän turvaaminen	Sairauspoissaolojen vähäisyys Asiakasmäärä suhteessa työaikaan	Palveluasuntojen asukkaille ja heidän läheisilleen on tehty marras-kuussa 2015 tyytyväisyyskyselyt. Henkilöstöpalaverit pidetty joka toinen viikko, kehityskeskustelut 1 x vuosi, Työnohjauksen tarvetta ei ilmennyt.

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Palveluasumispaikkoja	62	72	63
-tehostettua palveluasumista		-	34
Omaishoidon tuella hoidettavia	31	40	36
siitä yli 65 v.	18	35	22
yli 75 v.	11	25	13

Talousarvion toteutuminen

Muuramen kunnan valtuuston vuoteen 2020 hyväksymän vanhuspalveluiden strategian painopisteenä on ikäihmisten kotona selviytymisen mahdollisuus niin kauan kuin se on ihmisarvoa kunnioittaen tarkoituksenmukaista. Vanhuspalveluiden pääpaino on hyvin toimivassa kotihoidossa ja sen riittävässä tukipalveluissa. Ikäihmisten palveluohjaaja/vastuutyöntekijä on nimetty 1.1.2015 alkaen 1.7.2013 voimaantulleen ns. vanhuspalvelulain mukaisesti. Vastuutyöntekijän toiminnan painopistealueita ovat palveluohjaus, neuvonta, hyvinvointia edistävät kotikäynnit, riskiryhmien tunnistaminen sekä kotona asumisen tukeminen.

Vanhusten palveluasuminen on toteutettu ostopalveluna Muuramessa toimivista kolmesta asumisyksiköstä. Palveluasumispaikkoja ostettiin yhteensä 84:lle asiakkaalle vuoden aikana. Vakituisen palveluasumisen lisäksi ostettiin asumispalveluyksiköistä eripituisia intervallijaksoja kotihoidon asiakkaille heidän kotona selviytymisensä tueksi, sekä omaishoitajien vapaapäivien ajaksi yhteensä 379 vrk. Ikäihmisten perhehoidossa oli kolme henkilöä, yhteensä 64 hoitopäivää. Vanhusten palvelukotien toimintakatteen toteutumisprosentti oli 92,6 %. Perhehoidon toimintakate oli 62,6 %.

Omaishoidon tuen määräraha jaettiin vammais- ja vanhuspalveluiden kesken eri menoeriksi. Tukea nostettiin edellisestä vuodesta yhteensä 20 000 euroa eli 14,3 %. Omaishoidon tuen myöntämisperusteet tarkistettiin 1.1.2015 alkaen, jonka mukaisesti tukea myönnettiin 36 henkilölle. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 8 henkilölle, jotka eivät täyttäneet vahvistettuja myöntämisperusteita. Omaishoidon tuen määrärahojen yhteenlasketun toimintakatteen toteutumisprosentti oli 86,2 %.

Kunta järjesti omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset kunnan kanssa omaishoitosopimuksen tehneille omaishoitajille, jotka ovat toimineet vähintään 3 vuotta omaishoitajina. Tarkastukset olivat omaishoitajille vapaaehtoisia ja maksuttomia.

Yhteistyössä eri järjestöjen ja yhteistyökumppaneiden kanssa järjestettiin erilaisia tapahtumia ja ryhmiä, joilla tuettiin ikääntyneen väestön terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista. Esimerkiksi Keski-Suomen Muistiyhdistyksen kanssa muistisairauteen sairastuneille ja heidän läheisilleen järjestettiin muistiryhmä, joka kokoontui 8 kertaa syksyn 2015 aikana.

Vanhusneuvosto järjesti yhteistyössä vammaisneuvoston kanssa liikunnallisen tapahtuman esteettömällä luontopolulla. Tempauksen tavoitteena oli innostaa tavalliset ikäihmiset kokeilemaan kuntoilua ulkona.

Vanhuspalveluita koskevia muutoksia ovat palveluiden myöntämistä ja odotusaikojen julkaisemista koskevat säädökset. Vanhuspalvelulain mukaan palvelut tulee myöntää kolmen kuukauden määräajassa ja odotusajat julkaista vähintään puolivuositain. Tavoitteena on, että kriteerit täyttävät palvelut myönnetään kolmen kuukauden määräajassa. Muuramen vanhuspalveluissa tehostetun palveluasumisen jonotusaika oli 0 - 4 vrk ja palveluasumisen jonotusaika oli 0 - 25 vrk.

Sotaveteraanien avo- ja laitostuntoutukseen sekä hammashuoltoon varattujen määrärahojen (5 000 €) toteuma oli 66,9 %.

VAMMAISPALVELUT

Toiminta-ajatus

Vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla pyritään edistämään asiakkaan ja hänen läheistensä elämänlaatua turvaamalla asiakkaan tarvitsema hoito ja huolenpito, sekä tukemaan asiakkaan kuntoutumista, omatoimista selviytymistä ja itsenäisyyttä. Palveluja kehitetään seutukunnallisen yhteistyön vahvistamisella ja seuraamalla valtakunnallista vammaispoliittista ohjeistusta.

Palvelusuunnitelma

Palvelusuunnitelmaan sisältyy Vammaispalvelulain mukaisten palveluhakemusten käsitteleminen, kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisten palvelujen varmistaminen, palvelusuunnitelmatyö, yhteistyö eri toimijoiden kanssa, sekä verkostoituminen alueellisesti tasavertaisen palvelun takaamiseksi yli kuntarajojen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Turvallisuus, esteettömyys, tasavertaisuus, perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu, syrjäytymisen estäminen, osallisuuden edistäminen, nopea päätöksenteko, sisäiset toimintaprosessit			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Palveluihin tyytyväiset asiakkaat	Asiakkaiden tiedotus ja ennaltaehkäisevä palveluohjaus toimii	Asiakastyytyväisyys >4	Asiakastyytyväisyyskysely tehty elokuussa 2015. Kokonaistyytyväisyys asteikolla 1-5 oli 3,57.
Nopea päätöksenteko	Asiakkaat osaavat hakea oikeaa palvelua Asiakkaan hakemus käsitellään huomioiden yksilöllinen kokonaistilanne	Oikaisuvaatimusten määrä <5 % päätöksistä Hylkäävien päätösten määrä <30 % Hakemusten käsittelyaika <3 kk	WWW-sivujen päivitys ei toteutunut. Lisätään netissä täytettäviä lomakkeita, ei toteutunut. Vammaispalvelun kaikki asiakkaat tavattu henkilökohtaisesti. Päätökset tehty kaikki 3 kk sisällä, yhteensä 96, joista hylkääviä päätöksiä 10 eli 10,4 %.
Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen	Määrärahoja varataan tarvetta vastaiseksi Erityislusten perheiden erilaiset tukimuodot resurssoitu	Tilapäishoidon käyttöpäivämäärä Kustannus/vrk/asiakas	Palvelusetelin käyttöä lapsiperheiden tukemiseksi vammaispalveluissa ei koettu ajankohtaiseksi. Muuramen kunta ei osallistunut maakunnalliseen vammaisten ja ikäihmisten perhehoidon koordinointipilottiin.
Strategiaan nähden riittävät taloudelliset resurssit	Resursoinnissa huomioidaan ennaltaehkäisevän päätöksenteon pitkäaikaisvaikutukset kunnan taloudelle	Kokonaiskustannusten hallinta/asiakas Määrärahojen riittävyys TA/TP 100 %	Päätöksen teossa on huomioitu asiakkaan kokonaistilanne. Vammaispalveluiden kokonaiskate oli 116,4 %

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Kehitysvammaisten palvelut			
Asiakkaat	40	40	41
- joista palveluasuminen	11	14	13
Vaikeavammaisten palvelut			
Asiakkaat	130	130	135
- joista palveluasuminen	9	7	10

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2015 talousarvioon on tehty muutoksia, lisätty kustannuspaikkoja tilastoinnin selkeyttämiseksi. Omaksi kustannuspaikakseen jaettiin vammaisten työllistämistoimet: kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta, vammaisten päivä- ja työtoiminta, vammaisten työllistämisen tuki. Muutoksista huolimatta tiliöinnit ovat kirjautuneet myös entisille kustannuspaikoille.

Talousarvioon lisättiin määrärahoja henkilökohtaisen avun kustannuspaikkaan, koska nämä kustannukset kasvavat henkilökohtaisten avustajien työehtosopimuksen tuomien palkankorotusten sekä myöntämisperusteiden laajenemisen vuoksi. Henkilökohtaisella avulla tuetaan myös vanhusväestöä, joilla on pitkäaikaisia sairauksia tai vammoja, jotka aiheuttavat päivittäisen tuen tarpeen. Myös etenevien sairauksien myötä avustajatuntimäärät kasvavat ja itsenäisesti selvinneet tarvitsevat lisää apua ja tukea päivittäiseen arkeen. Henkilökohtaisten avustajien poissaolojen ajaksi sekä vakituisen avustajan puuttuessa on jouduttu käyttämään yksityisiä palveluntuottajia kotihoidon käyntien ohella.

Henkilökohtaisen avun toimintakatteen toteuma oli 121,5 % eli ylitystä noin 82 700 euroa.

Kylänkartanossa/Nilatuvalla asuu vakituisesti 4 kehitysvammaista asukasta, joiden ohjauksesta vastaa kotihoito. Kehitysvammapalveluista maksettiin kotihoidolle sisäistä laskua asuimispalveluiden tuottamisesta n. 24 400 euroa.

Kuljetuspalveluissa hyödynnettiin entisestään monipalveluliikenne Monarin käyttöä kuljetuspalveluasiakkaiden keskuudessa. Kuljetuspalveluiden toimintakate oli 74,3 % eli alitusta noin 33 000 euroa.

Vammaispalveluiden toimintakate kokonaisuutena oli 116,4 % eli ylitystä yhteensä 238 800 euroa. Ylityksen pääasiallisena syynä oli alaikäisen henkilön kuntoutusjakso Vaalijalan kuntoutuskeskuksessa, jota ei ollut talousarviossa, sekä henkilökohtaisen avun menojen ylittyminen.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
46	VANHUSTEN JA VAMMAISTEN PALV.				
***	Toimintatulot	1.274.970	17.070	1.289.309,08	2.730,92
***	Toimintamenot	5.364.200-	37.090-	5.456.753,70-	55.463,70
****	Toimintakate (Netto)	4.089.230-	20.020-	4.167.444,62-	58.194,62
***	Laskennalliset menot	72.480-	0	87.925,00-	15.445,00

3.5.3 SOSIAALITYÖN PALVELUT

MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIIEN PALVELUT

Toiminta-ajatus

Mielenterveyspalveluilla pyritään edistämään asiakkaan ja hänen läheistensä elämänlaatua turvaamalla asiakkaan tarvitsema hoito ja huolenpito sekä tukemaan asiakkaan kuntoutumista, omatoimista selviytymistä ja itsenäisyyttä.

Palvelusuunnitelma

Mielenterveyskuntoutujien työtoiminta ja asumispalvelut järjestetään tarvetta vastaavasti. Mielenterveyspalvelut ostetaan kunnan omilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Mielenterveyspalvelut järjestetään avohuoltopainotteisesti ja ostopalveluina lähiseudun palveluntuottajilta.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Syrjäytymisen estäminen	Mielenterveyskuntoutujien työtoiminta ja asumispalvelut järjestetään tarvetta vastaavasti	Mielenterveyspalvelujen asiakasmäärä	Tuettu asuminen 14
Hyvät ja toimivat peruspalvelut			Palveluasuminen 7
			Työtoiminta 8
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Syrjäytymisen estäminen	Mielenterveyspalvelut ostetaan kunnan omilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta	Asiakkaat - asumispalvelut - työtoiminta	Tuettu asuminen tuotettu edullisesti oman kunnan kotihoidon avulla
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Kehitetään tuettua asumista kunnan omana toimintana	Tukiasuminen vähentää sairaalakustannuksia	Kotiin annettavaa tukea lisätty, mikä vähentää sairaalakustannuksia

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Mielenterveyspalvelut, asiakkaat, joista	21	25	29
- tuettu asuminen	8	10	14
- palveluasuminen	5	5	7
- työtoiminta	8	11	8

Talousarvion toteutuminen

Mielenterveyspalveluiden asumispalveluiden toimintamenot ovat talousarviossa 357 040 euroa ja kate 261 540 . Mielenterveyspalvelut toteutuivat siten, että asumispalveluiden menojen toteuma oli 112 %. Ylitys aiheutui kotiin annettavan tuetun asumispalvelun määrän arvioidua suuremmasta kasvusta. Asiakaskunta on pääosin nuoria psyykkisesti sairastuneita henkilöitä. Lisäksi palveluasumisessa oli kaksi uutta asiakasta. Kylänkartanossa järjestettiin syksyyn asti tuettua asumista 8 henkilölle, kiinteistön huonon kunnan vuoksi asukkaat siirtyivät lokakuussa 2015 omiin vuokra-asuntoihin Hautalanmäelle. Kotihoito antaa asiakkaiden tarvitseman tuen ja lasku maksetaan sisäisenä laskuna. Palveluasumista on järjestetty 5 - 7 asiakkaalle lähiseudun palvelukodeissa. Työ- ja päivätoimintaa tuotti yksityinen palveluntuottaja omassa kunnassa 8 mielenterveyskuntoutujalle. Työtoiminnan menojen toteutuma oli 65 %. Asiakkaiden hoidosta vastasivat Keski-Suomen sairaanhoitopiirin psykiatrian poliklinikka Muuramessa ja päihdehoitaja sekä terveyskeskuksen omalääkärit ja masennushoitaja.

Psykiatrisen palveluasumisen hinnat ovat sairaanhoitopiirin kilpailutuksen pohjalta olleet voimassa 1.5.2013 alkaen. Palvelujen uusi kilpailutus tehdään vuoden 2016 aikana. Mielenterveyspalveluiden asiakkaiden tilannetta seurataan säännöllisesti ja terveydentilan salliessa pyritään palvelurakennetta keventämään avohuoltopainotteiseksi.

Asumispalveluiden asiakasmaksuja on peritty 1.3.2014 alkaen, asiakasmaksutuloja kertyi 25 500 euroa.

PÄIHDEHUOLLON PALVELUT

Toiminta-ajatus

Päihdepalveluiden tarkoituksena on ehkäistä ja vähentää päihde- ja muita riippuvuusongelmia sekä niihin liittyvää syrjäytymistä tarjoamalla tarkoituksenmukaisia ja laadukkaita päihdehuollon avo- ja laitospalveluja.

Palvelusuunnitelma

Päihdepalvelut tuotetaan yhteistyössä terveydenhuollon/erikoissairaanhoidon kanssa, ostamalla palveluja Sovatek-säätiöltä sekä muilta lähiseudun palveluntuottajilta.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Päihdehuollossa toimitaan ennalta ehkäisevästi ja avohuoltopainotteisesti.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Syrjäytymisen estäminen	Päihdepalvelut ostetaan tarvitta vastaavasti lähiseudun palveluntuottajilta	Päihdehuollon asiakasmäärä	Avohuoltopainotteisuus toteutui.
Hyvät ja toimivat peruspalvelut			
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Syrjäytymisen estäminen	Päihdehuoltopalvelut tuotetaan avohuolto-painotteisesti, 75 % asiakkaista on avohuollossa	Asiakasmäärä - avopalvelut - katkaisuhuito - kuntoutuslaitohoito	Avopalvelut - Katkaisuhuito 21 Laitoskuntoutus 2
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Ennalta ehkäisevä ja oikea-aikainen puuttuminen yksilöiden syrjäytymiskierteisiin, päihdehoitajan päivistys vastaanotto	Päihdehoitajan asiakasmäärä	Päihdehoitajan asiakkaita -
	Päihdehuollon asiakasprosessien laatiminen	Asiakasprosessit	Asiakasprosessit kuvattu

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Päihdehuolto, asiakkaat			
- laitoskuntoutus	4	4	2
- katkaisuhuito	23	25	21
- avohoito	39	75	-

Talousarvion toteutuminen

Muuramessa päihdehuollon palvelut toteutuivat avohuoltopainotteisesti. Päihdehuollon toimitamenot ovat kokonaisuutena talousarviossa 83 000 euroa ja kate 78 500 euroa. Päihdehuollon menot toteutuivat kokonaisuutena 123 %:sti. Menojen kasvun syynä olivat polikliinisten ja asumispalvelumenojen kasvu. Polikliinisiä käyntejä lisää mm. asiakasmäärän kasvu ja huumehoitoasiakkaan korvaushoito. Asumispalveluissa asiakas jouduttiin siirtämään voinnin heikentyessä kevyestä tuesta tehostetumpaan asumisyksikköön.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päihdesairaanhoitajan vastaanotto terveyskeskuksessa toteutui kahtena päivänä viikossa. Poliklinikkapalveluja, vieroitushoitoa ja kuntoutuskursseja ostettiin Sovatek-säätiöltä Jyväskylästä. Kuntouttavassa laitoshoidossa oli 2 henkilöä. Katkaisuhoitoa järjestettiin Sovatekilla ja Muuramen terveyskeskuksen vuodeosastolla, josta ei ole tilastotietoja käytettävissä. Päihdehuollon asumispalveluja käytti 2 henkilöä. Päihdehoitajan asiakasmääristä ei saatu tietoja.

AIKUISVÄESTÖN TOIMEENTULOTUKI

Toiminta-ajatus

Toimeentulotukea myönnetään toimeentulotukilain mukaisesti taloudellisissa vaikeuksissa oleville yksinasuville henkilöille ja lapsiperheille heidän itsenäisen selviytymisensä tukemiseksi.

Palvelusuunnitelma

Toimeentulotukea myönnetään toimeentulotukilain ja kunnan soveltamisohjeiden mukaisesti aikuistalouksille ja hakemukset käsitellään lain säättämässä aikarajoissa

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Toimeentulotukiasiat hoidetaan lain säättämässä aikarajoissa ja asiakkuuden keston vaikutetaan yksilölliset tarpeet huomioivalla työotteella.			
Valtuuston nähtävät tavoitteet	Lautakuntaan nähtävät tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Syrjäytymisen estäminen</p> <p>Hyvät ja toimivat peruspalvelut</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Toimeentulotukilain soveltamisohjeet kunnassa päivitetään</p> <p>Toimeentulotukihakemukset käsitellään lain säättämässä määräajoissa</p>	<p>Kunnan toimeentulotukiohje päivitetään</p> <p>Toimeentulotukihakemuksen käsittely 7 arkipäivän aikana</p>	<p>Toimeentulotukiohje käytössä 1.4.14 alkaen, ohjetta päivitetään tarvittaessa</p> <p>Toimeentulotukihakemusten käsittelyajat lain mukaiset</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Syrjäytymisen estäminen</p> <p>Hyvät ja toimivat peruspalvelut</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Toimeentulotukea myönnetään tarvetta vastaavasti</p> <p>Työllistämisen ja aktivointityöllä vähennetään toimeentulotuen tarvetta</p> <p>Työllistämisen ja aktivointitoiminnan resurssin lisäys kohdistuu myös syrjäytyneisiin nuoriin</p>	<p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet % vastaavanikäisestä väestöstä</p> <p>Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet lkm</p> <p>Asiakasmäärä/nuoret, asiakkaiden aktivointiaste %</p>	<p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden määrä laski.</p> <p>Toimeentulotukea sai 271 kotitaloutta, 62 lapsiperhettä.</p> <p>Nuoret, pitkäaikaisesti työttömät, lapsiperheet priorisoitu työllistämistoiminnassa.</p> <p>Nuorten osuus toimeentulotuen hakijoina aikuisia suurempi</p> <p>Palveluohjaajan virka 1.4. alkaen, työtä kohdistettu nuorten aktivointiin</p>

Tunnusluvut

Toimeentulotuki	TP 14	TA 15	TP 15
- tukea saan kotitaloudet yht.	286	330	271
- siitä aikuistaloudet	230	250	209
- lapsiperhetaloudet	56	70	62

Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa vuodelle 2015 olivat aikuisväestön toimeentulotuen menot 506 000 euroa ja kate 238 500 euroa. Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrän lasku jatkui Muuramessa edellisvuoden 286 kotitaloudesta 271 kotitalouteen. Toimeentulotukimäärärahojen toteuma perustoimeentulotuen osalta oli 94 % ja harkinnanvaraisen tuen osalta 75 prosenttia. Työttömyys pysyi ennallaan. Toimeentulotukimenojen alenemisen syynä voidaan pitää myös tehokasta aktivointi- ja työllistämistyötä, jonka avulla asiakkaat saavat ensisijaisia tuloja ja tuen tarve vähenee.

Toimeentulotukihakemukset käsiteltiin lain säätämässä aikarajoissa. Asiakkaan toivoma henkilökohtainen asiointiaika pystyttiin järjestämään 7 arkipäivän kuluessa. Yksilöllinen asiakastyö suunnattiin etenkin nuorille, syrjäytymisvaarassa oleville ja pitkäaikaistyöttömille asiakkaille.

Perustoimeentulotukipäätökset kaikille muuramelaisille perheille on tehty aikuistyön tiimissä. Lapsiperheiden harkinnanvaraiset päätökset ovat tehneet lapsiperheiden sosiaalityöntekijät. Kunnan toimeentulotukiohjetta on päivitetty joidenkin palveluostojen osalta.

Toimeentulotukimenot ovat Muuramessa valtakunnallisesti vertailtuna pienet. SOTKANetin tietojen (2014) mukaan toimeentulotukea sai 3,8 % muuramelaisista 25–64-vuotiaista vastaavaan väestöön verrattuna, heistä pitkäaikaisesti 2,3 %. Nuorista 18–24-vuotiaista toimeentulotukea sai 13,5 % suhteessa vastaavaan väestöön, pitkäaikaisesti 4,2 %. Työttömyys pysyi Muuramessa vuoden aikana ennallaan (609 työtöntä 31.12.2015, 12,8 %).

Toimeentulotuki siirtyy Kelan hoitamaksi 1.1.2017 alkaen. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen myöntäminen jää edelleen kunnan työntekijöiden tehtäväksi. Perustoimeentulotuen kustannukset maksetaan edelleen kunnasta ja kunta saa niihin 50 % valtionosuutta.

AKTIVOINTI, TYÖLLISTÄMINEN JA KUNTOUTTAVA TYÖTOIMINTA

Toiminta-ajatus

Pitkäaikaistyöttömiä aktivoidaan ja tuetaan heidän työllistymistään kunnan omien työllistymistä edistävien toimenpiteiden, kuntouttavan työtoiminnan ja työvoiman palvelukeskuksen kanssa tehtävän yhteistyön avulla.

Palvelusuunnitelma

Pitkäaikaistyöttömyyttä ja sen haittavaikutuksia vähennetään tehokkaalla aktivointi- ja työllistämistyöllä kunnan omien työntekijöiden, yhteistyökumppaneiden ja hanketyöntekijöiden eri toimenpiteiden avulla.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Kunnan eri toimenpiteillä vähennetään pitkäaikaistyöttömyyttä ja sen haittavaikutuksia. Työllistämistrategiassa määritellään kunnan työllisyyden hoidon tavoitteet, toimenpiteet ja resurssit.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Korkea työllisyys	Kuntaan laaditaan työllistämistrategia	Työllistämistrategia v. 2014 -	Työllistämishjelma hyväksytty 1/2015, ohjelman arviointi tehty elo- ja joulukuussa -15
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Syrjäytymisen estäminen	Kunnan eri toimenpitein vähennetään pitkäaikaistyöttömyyttä ja sen haittavaikutuksia	Palkkatuella työllistetään 20 henkilöä eri hallintokuntiin	Palkkatukityössä 34 henkilöä eri hallintokunnissa
Hyvät ja toimivat peruspalvelut		Kuntalisä myönnetään 30 henkilön työllistämiseen	Kuntalisä myönnettiin 25 henkilölle
Korkea työllisyys		Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään 70 asiakkaalle, ryhmiä 5 - 6/ v.	Kuntouttavaa työtoimintaa järjestettiin 75 henkilölle, ryhmiä toteutui 6.
		Työmarkkinatuen kuntaosuus on enintään 500 000 €	Työmarkkinatuen kuntaosuus 563 000 €
		Työvoiman palvelukeskuksen palveluja ostetaan 30 - 40 asiakkaalle/v.	Työvoiman palvelukeskuksen palveluja ostettiin n. 30 henkilölle.
		Kuntakokeilussa n. 3 työntekijää	Työntekijöitä 2,5
		Kuntarahaosuus enintään 45 000 €	Kuntarahaosuus 42 942 €
		Asiakasmäärä 100 - 150 vuodessa	Asiakasmäärä 100
	Kunta osallistuu työllisyyden kuntakokeiluun 2012 - 2015 Muuramelle asetettujen tavoitteiden mukaisesti	Asiakkaiden aktiivointiaste 50 %	Asiakkaiden aktiivointiaste yli 50 %
		Yrityskumpp. 100	Työnantaja-asiakkaita 100

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Kuntouttava työtoiminta			
- asiakasmäärä	41	70	75
- työtoimintapäivät	2 545	3 500	4 070
Työmarkkinatukea			
500 pv. saaneet			
- henkilöt /kk	87	130	119
- tmt 300 pv. saaneet +	-	-	75
yli 1 000 pv. saaneet	-	-	43
- työmarkkinatukimenot	377 000	500 000	563 000
Kuntalisä			
- asiakasmäärä	-	30	25
Palkkatukityöllistäminen			
- asiakasmäärä	-	30	34

Talousarvion toteutuminen

Aktivointi- ja työllistämistoiminnan kokonaisuuteen kuuluvien toimintamenojen määrä oli talousarviossa 1 176 130 euroa ja kate 836 710 euroa (ilman henkilöstömenoja). Työttömyys pysyi Muuramessa ennallaan vuoteen 2014 verrattuna, työttömänä 31.12.2015 oli 609 henkilöä, työttömyysprosentti 12,8 %. Aktivointi- ja työllistämistoiminnan sekä kuntouttavan työtoiminnan tavoitteet toteutuivat suunnitelman mukaisesti. Toimintaa johdettiin kunnan tammiukuussa 2015 hyväksymän työllistämishjelman strategisten linjausten mukaisesti. Ohjelman tavoitteiden toteutumista seurattiin johtoryhmän palaverissa elo- ja joulukuussa 2015.

Palkkatukityöhön osallistui 34 henkilöä ja järjestöille sekä yrityksille maksettiin 25 pitkäaikaistyöttömän työllistämistä kuntalisää. Palkkatuen määrärahat toteutuivat 134 %:sti ja kuntalisien 70 %:sti. Kuntouttavan työtoiminnan kasvu oli lähes kaksinkertainen edelliseen vuoteen verrattuna. Osallistuvia henkilöitä oli 75 ja ryhmiä järjestettiin 6, kaksi ryhmää ostopalveluna hankevaroin. Kuntouttavan työtoiminnan menojen toteutuma oli 50 %. Elykeskukselta saatavat tulot kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä olivat 41 600 euroa.

Kuntien rahoitusosuus työmarkkinatuesta laajeni 1.1.2015 alkaen siten, että kunta rahoittaa 50 prosenttia 300–999 päivää työmarkkinatukea saaneiden osuudesta ja 70 % työmarkkinatukea yli 1 000 päivää saaneiden osalta. Työmarkkinatukea saaneita oli keskimäärin vuoden aikana 119 henkilöä kuukaudessa, eli ennakoitua vähemmän. Työmarkkinatukimenot olivat 563 000 euroa. Myönteiseen kehitykseen oli syynä etenkin kunnan palveluohjaajien tekemä tehokas aktivointityö ja työllisyyden kuntakokeiluhankkeen kautta saatu työpanos pitkäaikaistyöttömien ohjaamiseen ja työllistämiseen. Palveluohjaajien työn piirissä olleiden työttömien aktivointiprosentti oli 22 %.

Työllisyyden kuntakokeiluhanke päättyi 31.12.2015. Hanke saavutti hyvin tavoitteensa työttömien aktivoinnin suhteen. Yli 50 % hankkeen asiakkaista ohjautui työkokeiluihin, opiskelemaan tai työhön. Hankkeessa oli 2,5 työntekijää ja n. 100 asiakasta ja n. 100 työnantaja-asiakasta. Kuntakokeilun kuntarahaosuus oli 42 942 euroa.

Vuoden 2015 alusta voimaan tuli uusi laki "Työllistymistä edistävästä moniammatillisesta yhteispalvelusta", jota toimintamallia Keski-Suomen maakunnassa organisoitiin vuoden 2015 aikana. Muurame sijoittui yhteispalvelutoiminnassa Keski-Suomen maakunnan eteläiseen verkostoon yhdessä 15 muun kunnan kanssa.

TYÖPAJATOIMINTA

Toiminta-ajatus

Muuramen työpaja toimii muuramelaisten työllistämisen- ja työssäoppimiskeskuksena. Työpaja tarjoaa työllistymistä edistävää toimintaa eli harjaannuttaa asiakkaita työelämään, antaa työkokemusta ja toimii työmarkkinoille aktivoijana. Työpaja on mukana tukemassa asiakkaita arjenhallinnassa ja terveellisissä elämäntavoissa sekä sosiaalisessa kuntoutuksessa.

Palvelusuunnitelma

Työpajan tarjoamien tukityöllistämisen-, työkokeilu- ja kuntouttavan työtoiminnan paikkojen avulla valmennetaan nuoria ja pitkäaikaistyöttömiä työelämään, annetaan työelämäkokemusta ja suunnitellaan yksilöllisiä opinto- ja työpolkuja yksilövalmentajan tuella. Lisäksi tuetaan nuoria ja pitkäaikaistyöttömiä tarvittaessa arjenhallinnassa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Työpaja tarjoaa nuorille ja pitkäaikaistyöttömille tukityöllistämisen-, työkokeilu- ja kuntouttavan työtoiminnan paikkoja sekä edistää pajalla olevien henkilökohtaisten työ- ja koulutuspolkujen syntymistä yksilövalmentajan tuen avulla. Pajatoiminnassa huomioidaan elämänhallinnan, liikunnan ja terveyden edistämisen taitojen ohjaus.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Syrjäytymisen estäminen	Työpajatoiminta parantaa nuorten ja työttömien työelämätaitoja ja työhön sijoitumisedellytyksiä	Pajajakson jälkeen aktiivitoiminnan piiriin siirtyneet, tavoite 60 %	Aktiivitoimintaan siirtyi 53 %, emme päässeet aivan tavoitteeseen
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Syrjäytymisen estäminen	Työpajatoimintaan osallistuneiden määrä	Asiakkaat/v 60	71 asiakasta, tavoite ylitettiin
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Kuntoutus-, työkokeilu- ja henkilötyöpäiviä lisätään	Vuoden aikana 3 600 työpäivää, pajajakson ka 6 kk	3 700 valmennuspäivää ka 4,4 kk
Korkea työllisyys	Pajalaisten osallistuminen työpajan liikunnan ja terveyden edistämisen ohjelmaan	90 % pajan asiakkaista osallistuu	Ohjelmaan osallistui 77 %, osallistumista vaikeuttivat lyhyet pajajaksot sekä motivaation puute
	Sairauspoissaolojen vähentäminen	Poissaolot alle 7 % pajapäivistä	7,4 %
	Työpajaohjaajan työsuhteen vakinaistaminen vakiinnuttaa toimintaa	Pajajakson keskeyttäneet alle 4 %	3 %

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Pajan nettomenot/osallistuja€	909	1 330	1 467
Kunnan rahoitusosuus % bruttomenoista	16	28	27
Pajajakson jälkeen aktiivitoimintaan siirtyneet	25	36	17
Pajatoimintaan osallistuvat	53	60	71
- joista kuntouttavassa työtoiminnassa	25	24	41
- joista alle 25- v.	21	28	18

Talousarvion toteutuminen

Työpajatoimintaan talousarvion mukaiset menot toteutuivat 76,3 %:esti, kokonaismenot olivat 128 394 euroa.

Työpajatoiminnassa oli vuonna 2015 mukana yhteensä 71 valmentautujaa, työpajapäällikkö, työpajaohjaaja, yksilövalmentaja sekä ruokapalveluvastaava. Työntekijöistä palkkatuella työllistettyjä oli yhteensä 13, joista 3 toimi osastonvastaavina. Vakinaisen työpajaohjaajan saaminen 1.4.2015 alkaen mahdollisti ryhmätoimintojen laajemman käynnistämisen sekä valmentautujien määrän kasvattamisen.

Työpajajakson jälkeen työelämään, koulutukseen, armeijaan tai muuhun aktiiviseen toimintaan siirtyi 17 asiakasta. Työttömäksi jääneitä sekä keskeyttäneitä valmentautujia oli yhteensä 15 henkilöä. Kuudesta valmentautujasta emme ole saaneet tietoa. Valmennusta jatkaa 33 henkilöä.

Työpajatoiminnan päätyöalat olivat edelleen kokoonpano- ja puutyöt, sekä kunnan sisäiset työtehtävät. Kirppari-kahviossa valmistetaan lounas työttömille ja vähävaraisille sekä tilauksesta kahvilatuotteita. Kirppari-kahviossa valmentautujille kyettiin räätälöimään entistä yksilöllisempiä työtehtäviä, kuten esimerkiksi keittiö-, siivous-, toimisto- sekä käsityöteollisuuden työtaitoja.

Työpaja tekee Jyväskylän aikuisopiston kanssa yhteistyötä opiskelijoiden työssäoppimisjaksojen järjestämiseksi. Yhteistyötä Jyväskylän aikuisopiston kanssa tehdään myös aikuisopiskelijoiden työpajalla pitämien elämänhallintaan liittyvien luentojen muodossa.

Työpaja tukee ja mahdollistaa erilaisten korttikoulutusten suorittamista esim. hygieniapassi-, tieturva- ja direktiivikoulutuksia, jotka parantavat valmentautujan kilpailukykyä työmarkkinoilla ja edistävät työllistymistä.

PAIKKO – hanke on työpajatoiminnan kehittämisprojekti. Yhtenä osa-alueena oli työpajan oppimisympäristöjen tunnistaminen sekä osaamisen tunnistaminen. Muuramen Työpaja on tunnistettu oppimisympäristöksi uuden 1.8.2015 voimaan tulleen ammatillisten perustutkintojen opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti.

ELY –keskus myönsi vuodelle 2015 työpaja-avustukset yksilövalmentajan sekä ruokahuollon ohjaajan palkkaukseen.

Työpaja teki yhteistyötä Jyväskylän, Muuramen ja Jämsän Kuntakokeiluhankkeen kanssa, joka päättyi 31.12.2015.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
47	SOSIAALITYÖN PALVELUT				
***	Toimintatulot	638.420	69.750-	526.141,82	42.528,18
***	Toimintamenot	2.386.265-	151.550	2.157.468,10-	77.246,90-
****	Toimintakate (Netto)	1.747.845-	81.800	1.631.326,28-	34.718,72-
***	Suunnitelmapoistot	3.010-	0	3.008,13-	1,87-
***	Laskennalliset menot	43.150-	0	57.858,00-	14.708,00

3.5.4 PERUSTERVEYDENHUOLTO

Toiminta-ajatus

Jyväskylän terveydenhuollon palvelujen yhteistoiminta-alue vastaa Hankasalmen, Jyväskylän, Muuramen ja Uuraisten kuntien perusterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä. Vastuualueen palveluyksiköitä ovat avosairaanhoido, keskitetyt palvelut, neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, suun terveydenhuolto ja terveyskeskussairaala.

Palvelusuunnitelma

Terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kansanterveyttä ja pyrkiä vähentämään väestöryhmien välisiä terveyseroja terveyspalvelutarpeiden mukaisesti terveyttä edistämällä, sairauksia ehkäisemällä, niitä hoitamalla ja kuntouttamalla. Terveyspalvelujen tavoitteena on terveyshyödyn tuottaminen kaikille palvelukontakteissa. Potilaan omaa osallistumista aktivoidaan.

Talousarvion toteutuminen

Perusterveydenhuollon palvelut järjestettiin suunnitelmakaudella arvioitua pienemmillä kustannuksilla. Menojen toteuma suhteessa taloussuunnitelmaan oli 95,8 %, kokonaiskustannukset 5 477 179 euroa.

Hoidon tarve kasvaa 1 - 2 % vuosittain väestön ikääntymisen, vaatimusten ja lääketieteen nopean kehittymisen seurauksena. Kustannusten nousun hillitseminen edellyttää tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamista.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
50	PERUSTERVEYDENHUOLTO				
***	Toimintamenot	5.719.020-	0	5.477.179,03-	241.840,97-
****	Toimintakate (Netto)	5.719.020-	0	5.477.179,03-	241.840,97-
***	Laskennalliset menot	0	0	1.883,00-	1.883,00

3.5.5 ERIKOISSAIRAANHOITO

Toiminta-ajatus

Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskus hankkii erikoissairaanhoidon palvelunsa suurimmalta osin Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Sairaanhoitopiiri tuottaa palvelut itse tai hankkii ne ostopalveluna.

Palvelusuunnitelma

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallitus antoi toukokuussa suunnitteluohjeen, jonka mukaan jäsenkunnilta arvioitujen hoitopalvelujen tulojen muutos voi olla enintään + 2 % vuoden 2015 talousarvioon verrattuna. Suunnitteluohjeen lähtökohtana on sairaanhoitopiirin strategia ja siinä hyväksytyt tavoitteet. Suunnitteluohjeen mukaisesti palvelutarvearvion lähtökohtana ovat erikoisalojen tämän hetkiset resurssit ja nykyinen palvelujen volyyymi.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoidon kustannukset ylittyivät taloussuunnitelmaan arvioituista, ja toteuma oli 110,2 %. Kokonaiskustannukset erikoissairaanhoidon palveluista olivat 9 316 528 euroa.

Hoidon tarve kasvaa 1 - 2 % vuosittain väestön ikääntymisen, vaatimusten ja lääketieteen nopean kehittymisen seurauksena. Kustannusten nousun hillitseminen edellyttää tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamista. Talousarvioesitys ei sisällä olennaisia muutoksia palvelujen saatavuudessa tai viiveissä.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
51	ERIKOISSAIRAANHOITO				
***	Toimintamenot	8.456.140-	0	9.316.527,99-	860.387,99
****	Toimintakate (Netto)	8.456.140-	0	9.316.527,99-	860.387,99
***	Laskennalliset menot	0	0	365,00-	365,00

3.5.6 VAPAA-AIKAPALVELUT

AIKUISOPETUS (Kansalaisopisto)

Toiminta-ajatus

Kansalaisopisto tarjoaa monipuolista koulutusta ja laaja-alaisia harrastusmahdollisuuksia. Opiskelu ja harrastaminen mahdollistavat itsensä kehittämisen, lisää henkistä hyvinvointia ja hyvää elämänlaatua sekä tarjoaa onnistumisen ja omaehtoisen oppimisen elämyksiä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Palvelusuunnitelma

Aikuisopetuspalvelut ostetaan Jyväskylän kansalaisopistolta.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Syrjäytymisen estäminen	Elinikäinen oppiminen	Kurssien määrä	Koulutus-, kulttuuri- ja harrastustoiminnan järjestäminen erikikäisille
Osallisuuden edistäminen	Itsensä kehittäminen omien tavoitteiden mukaisesti	Kurssilaisten määrä	
Sosiaalisten verkostojen rakentaminen, ylläpitäminen ja vahvistaminen	Kansalaisvalmiuksien kehittäminen	Opetustuntien määrä	Monipuolinen, mielenkiintoinen ja ajassa oleva kurssitarjonta
Asuinympäristön viihtyvyys	Henkinen ja fyysinen hyvinvointi		Yleisluennot
Kulttuuripalvelujen saataavuus			
Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet			
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

Aikuisopetus (kansalaisopisto)	TP 14	TA 15	TP 15
Opiskelijamäärä	1 186	1 250	1 172
Opintopiirit	76	75	77
Opetustunnit	2 125	2 175	2 023
Opetustunnin hinta € (ennakko/toteutunut)	30	30	30
€/opiskelija	57	56	56
€/asukas	7	7	7

Talousarvion toteutuminen

Talouden näkökulmasta toiminta toteutui suunnitellusti. Talousarvioon varatusta 69 670 eurosta käytettiin 65 464 euroa, jolloin toteutumaprosentti oli 94,0.

Jyväskylän kansalaisopistolta ostettavien valtionosuustuntien määrä on maksimissaan 2 200, joten toiminnan laajentaminen nykyisestä ei ole mahdollista. Kunnan oma talousarvio ei mahdollista 2 200 tunnin ostamista, jolloin toteutunut tuntimäärä on pienempi. Kansalaisopiston tuntihintaan vaikuttavat kunnan sisäiset vuokrat (kudontapiirit). Tuntimäärästä ja kurssien sisällöstä käydään keskustelu palveluntuottajan kanssa vuosittain.

Kansalaisopiston toiminta toteutui vuonna 2015 pääsääntöisesti suunnitellusti opetustuntien tuntimäärää lukuun ottamatta. Opetustuntien toteutumaan vaikutti se, että kaikki suunnitellut kurssit eivät käynnistyneet.

KIRJASTOPALVELUT

Toiminta-ajatus

Kirjastotoimen tarkoituksena on osana kunnan tietoverkkoa ja alueellista ja valtakunnallista kirjastoverkkoa luoda edellytyksiä kuntalaisten rikkaaseen ja virikkeiseen elämään tiedon ja elämysten kautta koulutuksessa, työssä ja vapaa-aikana.

Palvelusuunnitelma

Kirjasto tarjoaa monipuolisen, ajan tasalla pysyvän ja asiakaskunnan muuttuvia tarpeita vastaavan aineistokokoelman, ammattitaitoisen henkilökunnan, sekä tehokkaat tiedonhakujärjestelmät ja laajan kirjastoverkon.

Kirjastonkäytön opetuksen järjestämisen pohjana ovat Kulttuurikelloon kirjatut sopimukset opetuksen järjestämisestä tietyille luokka-asteille. Kirjastonkäytön opetusta sekä kirjaston ja kirjallisuuden esittelyjä järjestetään myös muille ryhmille toiveiden ja resurssien mukaan.

Huolehditaan aineistokokoelmien ajantasaisuudesta. Uutuushankinnassa tavoitteena on edelleen Keski-Suomen kirjastojen keskiarvo. Hankinnoissa painotetaan lasten ja nuorten kirjallisuutta.

Yhteistyön tiivistäminen muiden Keski-kirjastojen kanssa edesauttaa toiminnan ja palvelujen kehittämistä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Hyvät ja toimivat peruspalvelut</p> <p>Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu</p> <p>Syrjäytymisen estäminen</p> <p>Asuinympäristön viihtyisyys</p> <p>Kulttuuripalvelujen saatavuus</p> <p>Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Tiedon ja elämyksien tarjoaminen kirjastotoimen avulla: riittävä kirjaston palveluverkosto ja laajat aukioloajat, sekä ammattitaitoinen henkilöstö ja ajanmukaiset kokoelmat.</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja ennaltaehkäisevä työ</p>	<p>Asiakaspalaute</p>	<p>Asiakaskyselyt, muu asiakaspalaute, nettipalaute (esim. hankintatoiveet yms.)</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Tiedon ja elämyksien tarjoaminen kuntalaisille tuottamalla laadukkaita kirjastopalveluja.</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Kirjastopalvelujen ja kirjastoverkon saavutettavuus; riittävä kirjaston palveluverkosto ja laajat, käyttäjäystävälliset aukioloajat</p> <p>Ammattitaitoinen ja asiakaspalveluhenkinen henkilöstö</p> <p>Laadukkaat ja ajantasaiset kirjastojärjestelmät ja vuorovaikutteiset verkkopalvelut asiakkaille</p> <p>Monipuolinen ja ajantasainen kirjastoaineisto. Kirjojen uutuushankinnassa tavoitteena on Keski-Suomen kirjastojen keskiarvo.</p> <p>Kulttuurikelloon kirjatut suunnitelmat koulun ja kirjaston yhteistyöstä</p>	<p>Suoritetavoitteet</p> <p>Lainauksen määrä Asiakkaat (kirjastokäynnit ja verkkokäynnit)</p> <p>Taloudellisuus: Menot euro/asukas Menot euroa/laina</p> <p>Tehokkuus: Lainat/asukas Käynnit/asukas</p> <p>Vaikuttavuus Opastetut luokkakäynnit (osallistujat) Muut ohjatut käynnit (osallistujat)</p> <p>Voimavarat</p> <p>Vakinainen henkilökunta</p> <p>Työllistetyt</p>	<p>Aukiolotunnit ja toimipisteet ovat säilyneet ennallaan. Keski-kirjastojen ohjausryhmä kokoontui 2 kertaa.</p> <p>Lainaukset kokonaisuudessaan lievässä laskussa. Myös fyysiset käynnit vähenivät, verkkokäynnit sen sijaan kasvoivat.</p> <p>Aineistohankintojen määrä nousi edellisvuoden notkahduksen jälkeen. Lisäkappaleita hankittiin kaikkein kysytyimmistä lasten aineistosta.</p> <p>Kirjastonkäytön ope- tusta annettiin erityisesti 1. ja 4. luokkien oppilaille. Kirjavinkkausta annettiin 20 kertaa.</p> <p>Vakinaisen henkilöstön määrä ennallaan, työkokeilu 7 kk ja palkkatuella työllistetty 12 kk.</p>

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Suoritettavoitteet:			
Lainausten määrä	187 513	195 000	179 240
Asiakkaat (kirjasto- käynnit ja verkko- käynnit)	111 106	260 000	108 385
Taloudellisuus:			
Menot euroa / asukas	46,21	51,47	51,45
Menot euroa/laina	2,36	2,52	2,81
Tehokkuus:			
Lainat/asukas	19,59	20,35	18,32
Käynnit/asukas	11,61	27,14	11,08
Vaikuttavuus:			
Opastetut luokka- käynnit (osallistujat)	468	450	578
Muut ohjatut käynnit (osallistujat)	419	180	584
Voimavarat:			
Vakinainen henkilö- kunta	5	5	5
Työllistetyt	0,58	1	1

Talousarvion toteutuminen

Tunnuslukujen valossa toimintavuosi sujui suunnitellusti, toimintamenojen toteuma suhteessa talousarvioon oli 95,9 %. Kirjaston toimintakate oli 453 989 euroa. Muuramen lainausluvut ovat edelleen valtakunnallisten keskiarvojen yläpuolella, vaikka suoritetaivoite ei täyttynyt-kään. Fyysisten käyntien määrä laski, mutta verkkokäyntien määrä nousi edellisvuodesta.

Vuoden 2014 talousarvion laadintaohjeiden mukainen 0-budjetti aiheutti käytännössä kirjaston aineistohankintojen määrärahan supistumisen, mikä johti aineistohankintojen määrän putoamiseen. Vuonna 2015 tilannetta saatiin korjattua. Aineistohankintoja tehtiin 2 908 kpl, mikä oli 13,5 % enemmän kuin vuonna 2014. Kirjoja hankittiin 15,4 % edellisvuotta enemmän.

Kirjastonkäytön opetukseen ja kirjavinkkauksiin osallistui vuoden aikana 815 henkilöä. Kirjastossa järjestettiin vuoden aikana kirjavinkkausten ja käyttäjäkoulutusten lisäksi kaikkiaan 16 tapahtumaa, mm. satutunteja ja teatteriesityksiä. Tapahtumiin osallistui yhteensä 359 henkilöä.

Vuonna 2015 Keski-kirjastojen toiminta vakiintui. Asiakkaat ovat oppineet hyödyntämään kirjastokimpan yhteisiä kokoelmia: aineistot liikkuvat tehokkaasti kirjastojen välillä ja esimerkiksi Muuramen asiakkaille toimitettiin muiden Keski-kirjastojen aineistoja yhteensä 4 183 kappaletta ja vastaavasti Muuramen aineistoja lähetettiin muihin kirjastoihin kaikkiaan 4 545 kappaletta.

KULTTUURIPALVELUT

Toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelut ovat osa kuntalaisten jokapäiväistä elämää. Kulttuuripalvelut parantavat ihmisten elämänlaatua, tukevat alueen luovuutta, edistävät myönteistä sosiaalista ilmapiiriä ja rakentavat yhteenkuuluvuutta ja paikallista identiteettiä.

Palveluja tuotetaan itse tai yhteistoiminnassa muiden toimijoiden kanssa ja palveluvalikoimaa täydennetään ulkopuolisilta hankituilla kulttuuripalveluilla. Kulttuuripalvelut ovat myös osa kunnan eri palveluprosesseja ja niitä tuotetaan yhteistoiminnassa. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, ikäihmisten ja vammaisten palvelut, taiteen perusopetus, kirjasto, kansalaisopisto sekä liikunta- ja nuorisopalvelut.

Palvelusuunnitelma

Opetus- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä toteutettava Kulttuurikello -perusopetuksen taide- ja kulttuurikasvatusohjelma tavoittaa kaikki peruskoululaiset (noin 1 300 oppilasta). Kulttuurikello pitää sisällään vuosittaiset koululaiskonsertit, elokuvafestivaalin, museoretket ja luokkakokohtaiset taidetyöpajat.

Yhdessä varhaiskasvatuspalveluiden kanssa toteutettava Kulttuurikaruselli pitää sisällään henkilökunnan koulutuksen lisäksi päivähoitolaisten taidetyöpajatoimintaa vuosittain sovittavan painotuksen mukaisesti. Kulttuurikarusellin ohjelmopalvelut ovat tarjolla kaikille alle kouluikäisille.

Ikäihmisten hyvinvointia ja viihtymistä tuetaan mm. järjestämällä Koskikodilla säännöllisiä, kaikille avoimia tilaisuuksia kuten yleislauluhetkiä, veteraanitapahtumia, Kevätpolska-tapahtuma keväällä ja yhdessä vanhuspalveluiden kanssa vanhusten viikko syksyisin.

Kuntalaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa tuetaan avustuksilla, tiloilla, tiedottamisella ja yhteisiä tapahtumia järjestämällä. Kotiseututyössä keskitytään paikallisten järjestöjen ja seurakunnan kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi kuntajuhliin.

Muuramesalin ohjelmisto tarjoaa laadukkaita teatteri-, tanssi- ja elokuvaesityksiä sekä konsertteja kaiken ikäisille. Ohjelmatarjontaa täydentävät paikallisten kulttuurijärjestöjen ja harrastajien omaehtoiset ohjelmatuotannot. Tarjontaa lisäävät myös ammattitaiteilijoiden, ohjelmatoimistojen ja taiteen oppilaitosten kanssa toteutettavat yhteistuotannot.

Kulttuuripalveluiden vuosittaisiin perustoimintoihin kuuluvat myös monipuolinen lastenkulttuuritarjonta ja Muurame-päivät.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Kulttuuripalvelujen saatavuus	Luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kokemiselle Muurames- sa	Lastenkulttuuri- tapahtumien määrä, Kulttuurikello-, Kulttuurikaruselli- ja Kulttuuriaitta- hankkeiden toteutumisen	Kulttuurikarusellin sisällä toteutettiin 13 kulttuuritilaisuutta. Taidetyöpajatunteja lapsille toteutui 92 h ja henkilöstön Karusellikoulutusta oli 18 h. Kulttuurikellossa toteutettiin museoretken lisäksi 18 konserttia/elokuvaesitystä. Taide-työpajatunteja oli 230 h. Lisäksi toteutettiin Kirjavinkkauskoulu- tusta opettajille ja vanhemmille ja Kaverikirjavinkkaus-pajoja kolmelle luokalle.
Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet			
Perheiden hyvä elämä ja lasten tasapainoinen kasvu	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen ja ennaltaehkäisevä työ	Tapahtumien, ryhmien, kulttuurijärjestöjen määrä	
Syrjäytymisen estäminen	Vetovoimainen kunta		
Osallisuuden edistäminen	Hyvinvointipalvelujen kehittäminen eri hallintokuntien ja toimijoiden yhteistyönä.	Kävijämäärät	
Sosiaalisten verkostojen rakentaminen, ylläpitäminen ja vahvistaminen		Tapahtumien määrä ja monipuolisuus	Kaikille avoimia julkisia tapahtumia järjestettiin vuoden aikana kaikkiaan 71 ja näihin osallistui noin 5 600 henkilöä.
Asuinympäristön viihtyvyys		Kulttuuritilat	Avustushakemuksia tuli 9, avustuksia jaettiin yhteensä 9 350 euroa.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		

Tunnusluvut

Kulttuuripalvelut	TP 14	TA 15	TP 15
Nettokustannukset €/asukas	24,5	26	23,5
Tilaisuudet/vuosi	101	70	102
Kävijämäärät/vuosi	9 400	9 000	9 000

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalvelujen palvelusuunnitelma menojen ja tapahtumien osalta toteutui suunnitelmien mukaisesti. Tulokertymää kasvatti lisääntynyt Muuramesalin ulosvuokraus.

LIIKUNTAPALVELUT

Toiminta-ajatus

Kunnallisen liikuntatoimen tehtävänä on luoda edellytykset seuratoiminnalle, järjestää liikunta-toimintaa sellaisille ryhmille, jotka jäävät seuratoiminnan ulkopuolelle sekä aktivoida kuntalaiset liikuntaharrastusten pariin. Painopistealueena on lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on luoda olosuhteet ja aktivoida kuntalaiset harrastamaan liikuntaa vähintään terveysliikunnan tasolla, edistäen terveyttä ja hyvinvointia, ennaltaehkäisten sairauksia ja näin saada taloudellisia säästöjä terveys- ja sosiaalisektorilla. Tärkeimmät kohde-ryhmät ovat lapset, nuoret ja lapsiperheet ja ne kuntalaiset, jotka jäävät seuratoiminnassa vähemmälle tai kokonaan ulkopuolelle.

Seuratyötä tuetaan avustuksin ja yhteistyöprojektein sekä tarjoamalla liikuntapaikat maksutta urheilujärjestöjen junioreiden ja avustuksella tuettuna aikuisryhmien käyttöön. Liikuntapaikat tarjotaan ilmaiseksi kaikille alle 18 -vuotiaille muuramelaisille (pl. uimahalli ja kuntosali) lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman mukaan.

Uimahallin peruskorjauksen vuoksi lasten uimakoulut, alaluokkien oppilaiden ja esikoululais-ten uimaopetus sekä aikuisten vesiliikunta on mahdollista lokakuusta 2015 alkaen. Näin ollen myöskään kesän uimakouluja ei järjestetä vuonna 2015.

Eri liikuntatilojen kalusteita ja välineitä uusitaan siten, että varmistetaan turvallinen harrastaminen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin ja tasapainoisen kasvun ja kehityksen turvaaminen</p> <p>Hyvinvointipalveluiden tuotannon ja kokonaisuuden suunnitelmallinen kehittäminen eri hallintokuntien ja toimijoiden välisenä yhteistyönä</p> <p>Turvallinen ja viihtyisä kunta asua ja elää</p> <p>Elämäntapasairauksien ennaltaehkäisy</p>	<p>Vaikuttavuustavoitteet</p> <p>Edellytysten luominen urheiluseuratoiminnalle</p> <p>Liikuntatoiminnan järjestäminen sellaisille ryhmille, jotka jäävät seuratoiminnan ulkopuolelle</p> <p>Kuntalaisten aktivointi liikuntaharrastusten piiriin</p> <p>Omaehtoiseen liikuntaan kannustaminen</p>	<p>Liikuntapalvelun järjestämien erityis- ja terveysliikunta-ryhmien määrä, osanottajamäärä</p> <p>Uimahallin ja kuntosalin kävijät</p> <p>Avustusta saaneiden seurojen jäsenmäärä</p> <p>Seurojen liikunta-avust./asukas</p>	<p>Liikuntajärjestöjen taloudellinen tukeminen toteutui</p> <p>Liikkuva koulu – toimintaa jatkettiin. Toiminta toteutettiin täydellisesti suunnitelman mukaan</p> <p>Liikunnan ohjauspalveluja toteutettiin alkuvuonna kuntosalin väistötiloissa ja lokakuusta alkaen uudessa kuntosalissa</p> <p>Käynnistettiin järjestyhteistyöllä seniori- miesten kuntoryhmä</p> <p>Käynnistettiin vertaisohjaajatoiminnan avulla miesten kuntopalloiluryhmä</p> <p>Tiedotus toteutettiin aktiivisesti pääosin Muuramelaisen ja kunnan nettisivujen välityksellä</p>
<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet</p>	<p>Tuottavuustavoitteet</p> <p>Riittävät ja monipuoliset liikuntatilat ja liikuntaharrastusmahdollisuudet, mukaan lukien ulkoilu- ja retkireitistöt sekä kevyenliikenteen väylät, liikuntaesteettömyys huomioiden</p>		<p>Liikuntapaikkojen rakentaminen ja ylläpito - uimahallin ja kuntosalin peruskorjaus - Nisulanmäen lähiliikuntapaikan 1-vaiheen rakentaminen</p>

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Henkilöstömäärä	3,10	4,75	1,86 (htv.)
Uimahallikävijät	21 693	11 000	9 840
Uimahallin nettomenot €/kävijä	6,79	12,30	4,29
Kuntosalikävijät			24 578
Aikuisten ohjatut tilaisuudet	290	200	145
Aikuisten ohjatut tilaisuudet/osall.			1 034
Avustusta saaneiden seurojen jäsenmäärä	3 402	3 800	3 659
Alle 18-v. lisenssiurheilijat	686	1 000	1 458
Seurojen liikunta-avustukset €/asukas	5,51	7,90	5,51
Liikuntatoimen käyttömenot €/asukas	71,16	79,00	54,51

Talousarvion toteutuminen

Toimintaympäristön muutos

Uimahallin peruskorjauksen aikana kesän uimaopetusta ja vesiliikuntaryhmien ohjaustoimintaa ei järjestetty toimintavuoden aikana.

Muiden liikuntaryhmien järjestämistä jatkettiin olosuhteet huomioiden supistetusti. Kuntosalin väistötiloissa järjestettiin ohjaustoimintaa aikuisille ja ikäihmisille. Yhteistyötä terveyskeskuksen ja sosiaalitoimen ohjausryhmien osalta toteutettiin myös kuntosalin väistötiloissa. Monitoimitalon liikuntasalin ollessa suljettuna Kansalaisopiston toiminta järjestettiin väistötilassa (parakkirakennuksessa).

Kuntosalin väistötila-ratkaisu oli sekä toiminnallisesti että taloudellisesti onnistunut.

Uimahalli-kuntosali avattiin yleisölle 26.10.2015, viralliset kutsuvierasavajaiset ja Perheiden vesirieha järjestettiin 21.11.2015. Avajaisissa juhlapuhujana oli Opetus- ja kulttuuriministeriön ylitarkastaja Sari Virta.

Asiakkaat ottivat uudistetut uimahalli-kuntosalitilat aktiivisesti käyttöön. Kuntosalilla järjestettiin 3 päivänä ilmainen tutustumismahdollisuus asiakkaille. Kassa- ja kulunvalvonnan tekniikan ongelmien vuoksi kävijämäärätiedot ovat suuntaa antavia, mutta hyvät asiakasmäärät ovat pääteltävissä tulokertymästä.

Järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä lisättiin ikäihmisten ohjattujen kuntovoimistelujen osalta aloittamalla uusi seniorimpiesten ryhmä. Vertaisohjaajatoiminnassa otettiin ensiaskeleet yhden miesten kuntopalloilyryhmän muodossa.

Opetus- ja liikuntapalveluiden yhteistyönä toteutettiin toimintasuunnitelman mukaisesti kaikkia perusopetusikäisiä aktivoivaa Liikkuva koulu – Liikkuva Muurame -toimintaa. Syksyllä 2015 toiminta laajennettiin varhaiskasvatustiloihin.

Liikuntapalveluiden palvelusuunnitelma toteutui uimahallin-kuntosalin peruskorjausvuotena kustannustehokkaasti käyttömenojen ollessa vain 54,51 euroa/asukas.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
53	VAPAA-AIKAPALVELUT				
***	Toimintatulot	164.890	15.130	269.241,41	89.221,41-
***	Toimintamenot	1.651.010-	32.880-	1.505.791,26-	178.098,74-
****	Toimintakate (Netto)	1.486.120-	17.750-	1.236.549,85-	267.320,15-
***	Suunnitelmapoistot	3.520-	0	3.517,68-	2,32-
***	Laskennalliset menot	53.180-	0	101.723,37-	48.543,37
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
30	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
***	Toimintatulot	2.078.280	23.890-	2.095.273,81	40.883,81-
***	Toimintamenot	23.660.675-	51.910	24.008.730,95-	399.965,95
****	Toimintakate (Netto)	21.582.395-	28.020	21.913.457,14-	359.082,14
***	Suunnitelmapoistot	6.530-	0	6.525,81-	4,19-
***	Laskennalliset tulot	0	0	95.160,37	95.160,37-
***	Laskennalliset menot	179.640-	0	260.485,37-	80.845,37

3.6 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden lautakunta vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta, rakentamisen suunnittelusta, rakentamisesta/rakennuttamisesta, mittaustoimesta, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta, palo- ja pelastustoimesta, kaduista, yksityisteistä, puistoista, ulkoilu- ja urheilualueista, kiinteistöistä, ruokahuollosta, siivouksesta, vesihuollosta ja jätehuollosta.

Lautakunnan kokoonpano on yhdeksän jäsentä.

Palvelusuunnitelma

Lautakunta huolehtii sille kuuluvat tehtävät tehokkaasti ja taloudellisesti.

Lautakunta kokoontuu vuoden aikana 11 kertaa.

Lautakunnan alaisten henkilökunnan määrä on noin 85 henkeä.

Talousarvion toteutuminen

Lautakunta kokoontui vuoden 2015 aikana 13 kertaa. Käsiteltävien asioiden määrä oli normaalia suurempia johtuen vireillä olevista suurista hankkeista (kauppakeskus, uimahalli ja Kinkomaan koulu). Lautakunta teki tutustumismatkan Laukaan ja Äänekosken keskustasuunnittelukohteisiin.

Lautakunnan talousarvion toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitelmien mukaisesti. Käyttötaloustulot olivat noin 10,9 miljoonaa euroa (105,4 TA-tot%), käyttötalousmenot noin 7,9 miljoonaa euroa (95,3 TA-tot%), toimintakate noin 2,9 miljoonaa euroa (147,9 TA-tot%) ja investointimenot 9,3 miljoonaa euroa (96,0 TA-tot%).

Lautakunnan talousarvion poikkeama johtuu taloushallinnon tekemistä muutoksista. Taloustalaston vuoksi siirrettiin teknisen johtajan kustannukset lautakunnan kustannuspaikalle, koska lautakunnan kustannukset vyörytetään tilinpäätöksessä teknisen toimen eri kustannuspaikoille. Näin kaikki kustannuspaikat saavat osansa lautakuntatason hallintoa ja teknisen johtajan kuluja.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
60	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
***	Toimintamenot	20.570-	0	112.207,07-	91.637,07
****	Toimintakate (Netto)	20.570-	0	112.207,07-	91.637,07
***	Laskennalliset tulot	0	0	112.207,07	112.207,07-

3.6.1 YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Budjettirahoitteinen

TEKNINEN HALLINTO

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden hallinnosta, suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta huolehtiminen sekä osallistuminen kunnan kehittämiseen

Palvelusuunnitelma

Teknisen hallinnon suurimmat tehtäväkokonaisuudet:

- Maankäytön suunnittelutehtävät
- Mittaus- ja kartoitustyöt
- Kiinteistöjen suunnittelu, rakentaminen/rakennuttaminen ja kunnossapito
- Katujen kunnossapito ja rakentaminen
- Kunnan toimesta tapahtuva liikenneturvallisuustyö ja liikenteenhoidon suunnittelu
- Kunnan maa- ja metsätilojen hoito
- Jätehuollon järjestäminen
- Vesihuollon rakentaminen ja kunnossapito
- Ruokapalvelut
- Yksityistielain mukaiset kunnan tehtävät

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Luodaan asumiselle, elämiselle ja yrittämiselle turvallinen ja viihtyisä ympäristö. Edistetään taloudellisia ja tehokkaita rakenteita ja toimintatapoja.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Tekninen osasto hoitaa sille kuuluvat tehtävät tehokkaasti, joustavasti ja taloudellisesti	Vaikuttavuustavoitteet Viihtyisän ja turvallisen kunnan kehittäminen	Palautteen määrä ja laatu	Lisätään suunnitelmallisuutta
Tuottavuustavoitteet Taloudellinen ja tehokas yhdyskunta Työpaikka-alueiden ja palveluiden sekä liikenne-yhteyksien kehittäminen Viihtyisien ja turvallisten asuin ympäristöjen kehittäminen Väestön kasvu	Tuottavuustavoitteet Uusien alueiden kehittäminen ja rakentaminen Vanhojen alueiden kehittäminen Sujuva lupakäsittely, nopea päätöksenteko Sähköisten palveluiden kehittäminen	Vuosittain rakennettavat uudet alueet Vanhojen alueiden kunnostamistoimet Lupien ja hakemusten käsittelyajat Väestön määrä	Kaavoituksella turvataan yhdyskuntarakenteen kasvaminen ja kehittäminen Eri vastuualueiden tiivis yhteistyö Resurssien varaaminen Osa tehtävistä tehdään omana työnä ja osa ostopalveluina. Henkilöresursseista ja koulutuksesta huolehtiminen

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Henkilöstö	13	14	14

*) luku sisältää teknisen osaston eri laitosten työnjohdon ja hallinnon työntekijät.

Talousarvion toteutuminen

Teknisten palveluiden lautakunnan alaiset tehtävät on hoidettu taloudellisesti ja talousarvion mukaisesti. Suunnitelmallisuutta on kehitetty.

Isot hankkeet (kauppakeskus, uimahalli, Kinkomaan koulu) työllistivät normaalia enemmän koko teknisen puolen toimialaa, samoin kuin poikkeuksellisen suuri myytyjen tonttien määrä (omakotitalotontteja 37 kpl).

Uusi lupainsinööri aloitti keväällä rakennusvalvonnan ja kiinteistötoimen tehtävissä.

Vuoden aikana laadittiin teknisen toimen operatiivinen valmiussuunnitelma ja vesihuoltolaitoksen valmiussuunnitelma sekä osallistuttiin KESKI-15 valmiusharjoitukseen.

KAAVOITUS

Toiminta-ajatus

Vastata kunnan kaavoituksesta ja kehittämisestä kestävästä kehitystä tukevalla tavalla. Kunnan tulee huolehtia riittävien raakamaareservien hankinnasta sekä tonttien markkinoinnista.

Palvelusuunnitelma

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että taaja-asutusta ja muuta sellaista aluetta varten, jonka rakentamisen ja muun maankäytön yksityiskohtainen järjestäminen on tarpeellista, on kunnan toimesta, sitä mukaa kuin kehitys vaatii, laadittava asemakaava. Kunnan tulee myös ylläpitää ajantasakaavoja sekä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Kunnan tulee huolehtia lain mukaisesti myös tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla.

Kaavoituksesta ja tonttien markkinoinnista vastaa kunnan kaavoittaja. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, tiesuunnitelmat).

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Luodaan asumiselle, elämiselle ja yrittämiselle turvallinen ja viihtyisä ympäristö.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Suunnitelmallinen kunnan kehittäminen	Kunta on aktiivinen maankäytön kehittämisessä ja suunnittelussa	Kaavoitusreservi (vapaat tontit)	Yleiskaavoitus ja ajantasaiset asema-kaavat
Tonttien riittävyys (kaava-varanto)			Vuosittain päivitettävä kaavoituskatsaus
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Taloudellinen ja tehokas yhdyskuntarakenne	Kaavoituskatsauksen mukaisten kaavahankkeiden toteuttaminen	Hyväksytyt ja vireillä olevat kaavat (ha)	Kaavahankkeiden eteenpäin vieminen ja resurssien varaa-minen
Työpaikka-alueiden ja palveluiden sekä liikenne-yhteyksien kehittäminen		Vuosittain uusia omakotitalotontteja tarjolle 20–30 kpl	Kaavoitus ja tonttimyynti samalla vastualueella > tukee vuorovaikutusta
Viihtyisien asuinympäristöjen kehittäminen		Vapaiden tonttien reservi asumiseen ja yrittämiseen	
Väestön kasvu		Myytyjen tonttien määrä	

Tunnusluvut

Kaavoitus	TP 14	TA 15	TP 15
Ulkopuolisten palveluiden osto €	77 557	69 000	41 340

ASEMAKAAVAT	TP 2014 Hyväksytyt	TP 2015 Hyväksytyt	TP 2016 Vireillä
Seunavuoren asemakaavan laajennus	38 ha		
Liisalan asemakaava (Ahvenlampi)	13 ha		
Kauppakeskuksen asemakaavan muutos		4,5 ha	
Mikkolan asemakaavan muutos		0,2 ha	
Kirkonmäen asemakaavan muutos			1,5 ha
Vanhan Kievarin asemakaavan muutos		1,2 ha	
Vuorenlahden asemakaavan muutos ja laajennus			1,7 ha
Hautalahden asemakaava			50 ha
YLEISKAAVAT			
Keskustaajaman osayleiskaava pohjoisosa I-vaihe		1800 ha	
Keskustaajaman osayleiskaava eteläosa II-vaihe			1 255 ha

Talousarvion toteutuminen

Suunnitelmakaudella kaavoitettiin asemakaavoja asumisen ja kaupallisten palveluiden tarpeisiin. Valtuusto hyväksyi 2.2.2015 kokouksessaan kolme asemakaavamuutosta: Mikkolan, Vanhan Kievarin ja Kauppakeskuksen asemakaavan muutokset. Mikkolan asemakaavan muutoksella nostettiin korttelin kerroskorkeutta ja lisättiin rakennusoikeutta. Vanhan Kievarin alueella muutettiin liikerakennuskortteli pientaloalueeksi. Muuramen keskustan pohjoisosassa valtatie 9 ja Muuramentien risteyksessä kauppakeskuksen kaavamuutoksen tavoitteena oli alueen kaupallisten palvelujen kehittäminen.

Kaavamuutosten tultua voimaan, Mikkolan tontti varattiin rakennusliikkeelle kerrostalonrakentamista varten ja kunnan omistama Vanhan Kievarin päärakennus tontteineen myytiin yksityiselle, samoin asemakaavamuutoksessa olevat kaksi muuta rakentamatonta tonttia myytiin. Kauppakeskuksen kaavamuutosalueen tontit myytiin ja liikerakentaminen alueella alkoi välittömästi.

Kirkonmäen asemakaavan muutos aloitettiin kesällä 2014 ja sen tavoitteena on kehittää kirkonmäen aluetta, tarkastella alueen liikenneyhteystarpeet ja mahdollistaa pysäköintialueiden laajentaminen. Tavoitteena on jatkaa asemakaavoitusta alueen piha- ja liikennejärjestelyiden tarpeiden selvittyä.

Vuorenlahden asemakaavan muutos ja laajennus aloitettiin kesällä 2015. Tämän mahdollisti kunnan ostettua yksityiseltä maanomistajalta omakotitalotonteiksi soveltuvaa maata. Asemakaavan tarkoituksena on saada alueelle yhteensä 4 uutta tonttia. Asemakaavaluonnos oli nähtävillä marraskuussa 2015 ja kaavoitus jatkuu vuonna 2016.

Muuramen taajaman eteläpuolelle sijoittuva Hautalahden alueen asemakaavoitus aloitettiin kesällä 2015. Mitoituksellisesti kyse on noin 60–70 pientalotontin suuruisesta asuntoalueesta. Alustavaan kaava-alerajaukseen on otettu mukaan myös yksityisten maanomistajien omistamia kiinteistöjä. Asemakaavan tavoitteena on kaavoittaa Päijänteen rantamaisemiin monipuolista asumista, josta on mm. hyvät kevyen liikenteen yhteydet keskustaan ja Niittyahon koulun suuntaan sekä Muuratharjulle. Alueen ideasuunnittelu toteutettiin vuonna 2015 ja kaavoitus jatkuu 2016.

Suurena kaavoitushankkeena jatkettiin Keskustaajaman osayleiskaavan pohjoisosan kaavoittamista. Osayleiskaavan kaava-alue käsittää ensimmäisessä vaiheessa taajaman alueen valtatie 9 molemmin puolin rajoittuen etelässä Muuramenjokeen ja pohjoisessa Jyväskylän kaupungin rajaan. Valtuusto hyväksyi kaavan 19.10.2015.

Osayleiskaavan II-vaihe käsittää Muuramen kunnan keskustaajaman eteläosan Muuramenjoesta Niittyahon eritasoliittymään. Työssä laaditaan aluevarausosayleiskaava, joka ohjaa alueen asemakaavoitusta ja asemakaavamuutoksia. Yleiskaavatyössä pohditaan suunnittelualueen maankäyttöä yleispiirteisellä tasolla seuraavan noin 20 vuoden aikana tapahtuvalle kunnan kehitykselle, tavoitevuotena 2035. Kaavoitus aloitettiin syksyllä 2015 ja se jatkuu aikataulun mukaan vuoteen 2018.

Vuoden 2016 rakentamiseen uusia tontteja tuli hakuun marraskuussa 2015 Kinkomaan Liisalan alueelta sekä Seunavuoresta yhteensä 20 kpl. Rakentamiskelpoisia tontteja vuodelle 2016 oli haettavissa yhteensä 35 kpl.

Raakamaareserviä kaavoitusta varten kunnalla on Kinkomaalla Ahvenlammen alueella sekä Pyyppöläntien varteen sijoittuvalla ns. Hirviviidan alueella.

Muuramen kunta osallistui Rakentaminen & Talotekniikka messuille Jyväskylän Paviljongissa 6.- 8.3.2015 Jyväskylän seudun yhteisellä osastolla.

MITTAUS

Toiminta-ajatus

Mittaustoimi vastaa ja valvoo kunnan ja muiden toimijoiden kartoitus- ja mittaustöitä Maankäyttö- ja Rakennuslaissa sekä JHS 185:ssä säädetyllä tavalla kunnan alueella.

Palvelusuunnitelma

Tavoitteina ovat edellytysten luominen asemakaavan toteuttamiselle ja maankäytön suunnittelulle merkitsemällä asemakaavan mukaiset rakennuspaikat maastoon ja tekemällä asema-kaavoitusta varten Maankäyttö- ja Rakennuslain sekä JHS 185:n vaatimukset täyttävät pohjakartat ja kartta-aineistot.

Tehtäväkenttään kuuluvat myös rakennusvalvonnan avustaminen merkitsemällä uusien rakennusten sijainti ja korkeusasema rakennuspaikoille sekä asemakaava-, että haja-asutusalueilla, kunnallisteknisen suunnittelun ja rakentamisen mittaus- ja dokumentointityöt, osoitejärjestelmä- ja opaskartta-aineistojen ylläpito sekä mittaustoimessa tarvittavan atk-ohjelmiston ja kaluston ylläpito. Tehtäviin kuuluu myös kaikkien kaavoitusmittausten valvonta kunnan alueella.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Teknisen osaston suunnittelu- ja rakentamishankkeiden edistäminen	MRL:n ja JHS 185:n mukaiset pohjakartat ja maastoon merkinnät	Yhdyskuntarakenteen toteutuminen	Yhteistyö kaavoituksen, rakennusvalvonnan, kunnallistekniikan sekä muun maankäytön suunnittelun kanssa
Tuottavuustavoitteet	Tonttien saatavuus		
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Teknisen osaston suunnittelu- ja rakentamishankkeiden toteutuminen	Mittaus- ja kartoitustyöt kaavoitusta ja muuta maankäytön suunnittelua sekä rakentamista varten	Pohjakarttojen kartoitus (ha)	Oikea-aikainen ja joustava oma palvelutuotanto
Kunnan opaskartat ja osoitejärjestelmä	Mittaus- ja dokumentointityöt kunnallistekniikan suunnittelua ja rakentamista varten	Uusien lohkottavien tonttien määrä (kpl) ja muut toimitukset	
		Uudisrakennusten ja sijaintikatselmusten mittaukset (kpl)	
		Rakennettavan kunnallistekniikan määrä	

Tunnusluvut

Mittaus	TP 14	TP 15
Asemakaavan pohjakartan ajantasaistamiseen liittyvät mittaukset	n. 25 ha	n. 20
Kaavalaskenta ja maastoon merkitseminen, kohteita	n. 40 kpl	n. 60 kpl
Lohkomiset ja muut toimitukset (maastotyöt ja kartat, laskenta)	n. 45 kpl	n. 50 kpl
Rakennusvalvonnan uudisrakentamisen mittaukset	104 kpl	81 kpl
Sijaintikatselmuksien mittauksia	36 kpl	56 kpl
Kunnallistekniikan ja teiden rakentamiseen liittyvät mittauskohteet	n. 90 kpl	n. 100 kpl
Henkilöstöä	3	3

Mittaustoimen tehtävät ovat suhteessa kaikkeen teknisen toimen suunnitteluun ja rakentamiseen. Mittauksen tunnuslukuina voidaan pitää siten kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja kunnallistekniikan määrien tunnuslukuja.

Talousarvion toteutuminen

Asemakaavoitusta, rakennusvalvontaa ja kunnallistekniikkaa varten on tehty mittauksia ja kartoituksia etenkin Seunavuoren, Kinkomaan ja keskustan alueilla. Uutena suunnittelualuekohteena on aloitettu Hautalahden alueen pohjakartan täydennysmittaukset.

Vesihuollon johtokarttojen laatimista numeeriseen muotoon on jatkettu tekemällä dokumentointimittauksia sekä uusista että vanhoista johtolinjoista.

Vuoden 2016 rakentamiseen tulevien tonttien lohkomisten laskenta- ja maastotyöt tehtiin pääasiassa Seunavuoren ja Kinkomaan alueilla. Poikkeuksellisen suuri myytyjen tonttien määrä (omakotitalotontteja 37 kpl) ja useat kunnallistekniikan rakentamisen kohteet sekä nopealla aikataululla aloitetut hankkeet (mm. uusi liikekeskus, Kinkomaan kaupparakennus) ovat aiheuttaneet normaalia enemmän työtä.

Vuonna 2015 päivitettiin opaskartta-aineistoa ja tehtiin myös ortoilmakuvaus pääasiassa valvontatehtäviä ja maankäytön suunnittelua varten. Kalustosta uusittiin GPS:n antennijärjestelmä (investointipuolen kalustohankinta). Kalustoa uusitaan vuosittain osissa.

KUNNALLISTEKNIIKAN SUUNNITTELU

Toiminta-ajatus

Kunnallistekniikan tehtäviin kuuluu (katu, vesi- ja viemärijohtojen, puistojen, sataman ym. yleisten alueiden) yleis- ja rakennussuunnittelu rakentamishjelmien toteuttamiseksi ja rakentamisvalmiuksien ylläpitämiseksi.

Palvelusuunnitelma

Kaavoitukseen liittyvän kunnallistekniikan ja liikenteen suunnittelu.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Taloudellinen ja tehokas yhdyskunta	Vaikuttavuustavoitteet Kunnallistekniikan toimivuus	Palautteen määrä ja laatu	Eri vastualueiden tiivis yhteistyö
Tuottavuustavoitteet Rakentamishjelma Asemakaavoituksen toteuttaminen	Tuottavuustavoitteet Uusien alueiden toteuttaminen Vanhojen alueiden kehittäminen	Vuosittain rakennettavat uudet alueet Vanhojen alueiden kunnostamistoimet	Resurssien varaa- minen Osa tehtävistä tehdään omana työnä ja osa ostopalveluina

Tunnusluvut

Kunnallistekniikan suunnittelu	TP 14	TA 15	TP 15
Ulkopuolisten palvelujen osto €	39 000	60 000	56 324

Talousarvion toteutuminen

Uusien laajennusalueiden; Seunavuoren, Ahvenlammen ja Liisalan asemakaava-alueiden kunnallistekniikan rakennussuunnittelu. Aloitettiin kaavoitettavan Hautalahden alueen vesihuollon lähtöaineiston hankkiminen vesihuollon yleissuunnitelman laatimista varten.

Lisäksi yhteistyössä Jykes Kiinteistöt Oy:n kanssa suunnittelutettiin Kinkomaan liiketontin viereen tuleva kaavan mukainen Liikekuja.

KESKUSTAN KEHITTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on Muuramen keskustan vetovoimaisuuden lisääminen, alueen viihtyvyys ja toimivuus sekä palvelujen säilyminen. Keskustan kehittämisestä laaditaan suunnitelma syksyn 2014 aikana, joka antaa suuntaviivoja tuleville hankkeille.

Palvelusuunnitelma

Merkittävimmät uudistus- ja kehittämiskohteet:

- Vanha ja uusi liikekeskus: näiden välinen yhteys, pääpaino vanhan liikekeskuksen alueen kehittämisessä
- Asumisen tehostaminen/tiivistäminen
- Tiejärjestelyt ja kevyenliikenteenväylät
- Muuramejoki ja kylänlahti, rannan hyödyntämismahdollisuudet
- Vihersuunnittelu ja valaistus.

Talousarvion toteutuminen

Keskustan kehittämissuunnitelma valmistui vuodenvaihteessa 2014/2015. Uuden kauppakeskushankkeen johdosta käynnistettiin suunnittelu Setäläntien ja Muuramentien risteyksen liikennöitävyyden parantamiseksi yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa, käännyksikaistojen rakentaminen käynnistyi joulukuussa.

Syksyllä 2015 aloitettiin kevytliikenneverkoston kehittämistyö, suunnittelu jakaantuu kahdelle vuodelle.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
61	YHDYSKUNTASUUNNITTELU				
***	Toimintatulot	16.300	1.460	5.148,85	12.611,15
***	Toimintamenot	570.150-	3.170-	454.652,44-	118.667,56-
****	Toimintakate (Netto)	553.850-	1.710-	449.503,59-	106.056,41-
***	Suunnitelmapoistot	3.000-	0	2.800,00-	200,00-
***	Laskennalliset menot	20.140-	0	26.697,00-	6.557,00

3.6.2 RAKENNUSVALVONTA

Budjettirahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa siten, kuin siitä laissa säädetään.

Valtion lainoittaman/avustaman maatalous- ja asuntorakentamisen suunnitelmien, sekä korjaustoimenpiteiden tekninen valvonta.

Rakennusrekisterin pitäminen ja tietojen toimittaminen muille viranomaisille.

Palvelusuunnitelma

Rakennusvalvonta edesauttaa hyvän, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän ympäristön aikaansaamista sekä rakennetun ympäristön ja rakennuskannan suunnitelmallista hoitoa ja kunnossapitoa.

Pyritään nopeaan ja oikeudenmukaiseen päätöksentekoon lupa-asioissa, asiakasläheiseen palveluun sekä joustavaan rakennusaikaiseen valvontaan ja ohjaukseen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Luodaan asumiselle, elämiselle ja yrittämiselle turvallinen ja viihtyisä ympäristö.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Palvelukyky, tehokkuus, osaaminen	Vaikuttavuustavoitteet Nopea, joustava päätöksenteko	Hakemusten käsitte-lyajat tekla < 6 vk raktark < 4 vk	Hyvät ohjeet, asiakaspapereiden ennakkokäsittely
Tuottavuustavoitteet Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä ympäristö	Tuottavuustavoitteet Sujuva lupakäsittely ja rakennusaikainen valvonta	Myönnettyjen lupien ja ilmoitusten määrä Katselmusten saata- vuus < 5 vrk	Henkilöresursseista ja koulutuksesta huolehtiminen
Tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus	Oikeudenmukaiset päätökset	Valitukset ja oikeusvaatimukset < 5 kpl/a	Toimiva yhteistyö, ennakoiva valvonta

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Myönnettyt luvat yhteensä	293	220	283
Rakennus- ja toimenpideluvat	207	170	192
Toimenpideilmoitukset	65	50	66
Rakennuslupakatselmukset	620	600	667
Valmistuneet uudet asunnot	89	50	43

Asiakastyytyväisyyskysely suoritettiin 28.9 - 16.10.2015. Kysely lähetettiin sähköisesti 136 hakijalle/rakennushankkeeseen ryhtyvälle ja 45 hankkeen pääsuunnittelijalle (yhteensä 181 hengelle). Vastausprosentti oli 35 % (64 henkeä). Kyselyssä sai antaa palvelun laadusta arvostuksen 1-5 (1=huono, 2=tyydyttävä, 3=en osaa sanoa, 4=hyvä ja 5=kiitettävä) sekä avoimen palautteen.

Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset (vastausten keskiarvo)

	Hakijat (48)	Suunnittelijät (16)	Yhteensä (64)
Rakennusvalvontaviranomaisen ammattitaito	4,1	4,44	4,19
Rakennusvalvonnan asiakaspalvelun laatu	4,5	3,94	3,36
Rakennusvalvonnan henkilöstön tavoitettavuus	3,88	3,25	3,72
Asian käsittelyaika	4,27	4,13	4,23

Talousarvion toteutuminen

Keväällä aloitti uusi lupainsinööri työnsä rakennusvalvonnassa (yhdistelmävirka kiinteistöpuolen kanssa, kustannukset 40/60).

Kauden tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitelmien mukaisesti. Valmistuneiden asuntojen määrä jää alle arvioidun (50/43). Suurempi poikkeama on lupamäärissä ja lupatuloissa, jotka ovat suuremmat kuin arvioitiin. Lupatulojen ylitys tulee arvioidun lupamäärän ylityksestä ja muutamista poikkeuksellisen suurista kohteista (liikekeskus). Edelliseen vuoteen verrattuna muutosta oli lupamäärissä noin -3 % (-10 kpl) ja lupatuloissa noin +31 % (+37 089 €).

Poikkeuksellisen suuri myytyjen tonttien määrä (omakotitalotontteja 37 kpl) on aiheuttanut normaalia enemmän työtä.

Lupien, niihin liittyvien katselmusten, rakentamisen ohjauksen ja neuvonnan määrä on suoraan riippuvainen suhdanteista, asukasmäärän kasvusta, kaavoituksesta ja kunnan tonttivarannosta.

Loppuvuonna hankittiin suurkuvaskanneri sähköistä arkistointia varten.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
62	RAKENNUSVALVONTA				
***	Toimintatulot	90.000	0	156.063,03	66.063,03-
***	Toimintamenot	167.720-	0	152.720,17-	14.999,83-
****	Toimintakate (Netto)	77.720-	0	3.342,86	81.062,86-
***	Laskennalliset menot	10.760-	0	12.769,00-	2.009,00

3.6.3 YMPÄRISTÖNHUOLTO

Budjettirahoitteinen

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Toiminta-ajatus

Toimialan tehtävä on ympäristölainsäädännön alainen neuvonta ja valvonta, vesihuoltolain ja jätevesiasetuksen edellyttämät tehtävät, maa-ainelupien valvonta, ympäristön tilan seuranta, luonnon virkistyskäytön edistäminen sekä lupaviranomaisena toimiminen.

Palvelusuunnitelma

Ympäristönsuojelu edesauttaa terveellisen, turvallisen ja viihtyisän ympäristön aikaansaamista. Ympäristöhaittojen ennakoiva ehkäiseminen.

Pyritään sujuvaan ja nopeaan lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyyn.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Hyvä ympäristön tila ja ekologisesti kestävä kehitys			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Palvelualttius, tehokkuus, osaaminen	Sujuva lupakäsittely, nopea päätöksenteko	Lupahakemusten käsittely 4 kk:ssa, ilmoitusten 2 kk:ssa.	Toimiva yhteistyö, joustavat työtavat, asiakkaiden neuvonta
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä ympäristö	Ympäristöhaittojen ennakoiva ehkäiseminen. Luonnon virkistyskäytön edistäminen.	Jätelain alaisia jätehuoltotarkastuksia tehdään vuosittain 25 ja ympäristölupien tarkastuksia 5. Luontopolut ym. alueet pidetään kunnossa.	Toimintojen säännöllinen valvonta Kunnostetaan vuosittain polkuja ja alueita.

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Ympäristölupapäätökset ja rekisteröinnit	4	2	3
Lannan patterointi-ilmoitukset	1	6	3
Muut päätökset ja ilmoitukset	3	12	8
Romuaajoneuvojen siirtopäätökset	6	10	4
Jätehuolto- ja lupa-tarkastukset	15	20	21

Talousarvion toteutuminen

Lupahakemukset ja ilmoitukset käsiteltiin tavoiteajassa.

Ympäristölupa- ja maa-aineslupatarkastuksia tehtiin vuoden aikana 13 ja jätehuoltotarkastuksia 8. Keski-Suomen yhteisen biojätteen lajittelukampanjan valmistelu aloitettiin loppuvuodesta. Jätevesiprojekti kohdisti kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien neuvontaa kunnan eteläosan asuinkiinteistöille. Luontopolun kunnostus valmistui. Ympäristölupien ja erilaisten ilmoitusten lupamaksutulot ylittyivät. Lupa- ja ilmoitusmaksutulot ja valvontamaksutulot ylittyivät.

AJONEUVOJEN SIIRTÄMINEN JA HÄVITTÄMINEN

Toiminta-ajatus

Ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaiset toimenpiteet.

Palvelusuunnitelma

Hylätyt tai tien kunnossapitoa haittaavat ajoneuvot ja romuajoneuvot siirretään kunnan romuajoneuvoille varattuun varastoon, josta ne edelleen toimitetaan purettaviksi.

Talousarvion toteutuminen

Siirtopäätöksiä tehtiin neljä kpl.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Toiminta-ajatus

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on vähentää ja ennaltaehkäistä ihmisten terveyttä uhkaavia tekijöitä ja terveyshaittoja, jotka voivat aiheutua mm. elintarvikkeista, talousvedestä, uimavedestä, sisäilmasta, tupakasta tai kemikaaleista. Eläinlääkintähuolto huolehtii hyöty- ja pieneläinten terveydestä sekä eläinsuojelu- ja eläintautilain mukaisista viranomaistehtävistä. Myös pieneläinpäivystyksen ja löytöeläinten hoitopalveluiden hankinnan menot sisältyvät tähän kohtaan.

Vuodesta 2005 alkaen tehtävät on siirretty Jyväskylän kaupungin ympäristöterveydenhuollon palveluyksikölle.

Palvelusuunnitelma

Kuluttajien turvallisuudesta huolehditaan valvomalla ja tarkastamalla kuluttajapalveluita ja -tavaroita. Tarkastuksilla arvioidaan yritysten elintarviketurvallisuutta, kuten hygieniaa ja tuoteturvallisuutta. Vesilaitoksen talousveden laatua valvotaan, samoin uimapaikkojen veden laatua.

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Ympäristöterveydenhuolto		149 000 €	80 802
Eläinlääkintähuolto			58 359

Talousarvion toteutuminen

Terveys- ja elintarvikevalvonnan sekä hallinnon kustannukset jaetaan sopijakuntien asukasluvun suhteessa. Eläinlääkintähuollon kustannukset jaetaan 75 % hyötyeläintilojen ja 25 % asukasluvun mukaisesti, paitsi pieneläinpäivystyksen kustannukset, jotka jaetaan sopijakuntien asukasluvun suhteessa.

Ympäristöterveydenhuollon kustannuspaikka siirrettiin vuonna 2015 tekniselle puolelle ympäristöpäällikön alaisuuteen perusterveydenhuollon kustannuspaikalta.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
63	YMPÄRISTÖNHUOLTO				
***	Toimintatulot	6.850	0	9.925,00	3.075,00-
***	Toimintamenot	211.100-	0	181.151,32-	29.948,68-
****	Toimintakate (Netto)	204.250-	0	171.226,32-	33.023,68-
***	Laskennalliset menot	3.830-	0	4.498,07-	668,07

3.6.4 LIIKUNTAPAIKAT

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävä on järjestää mahdollisimman hyvät edellytykset urheilun ja liikunnan harjoittamiseen sekä kilpaurheilijoille että muille liikunnan harrastajille. Toiminnan tuloksena ihmisten terveys ja työkyky säilyy ja kohenee.

Palvelusuunnitelma

Toiminta keskittyy suuren yleisön, koululaisten ja aktiivisten urheilijoiden liikuntamahdollisuuksien ylläpitoon ja liikuntapaikkojen hoitoon.

- Urheilukenttien ja muiden liikuntapaikkojen hoito ja kunnossapito.
- Uimarantojen pitäminen viihtyisinä ja puhtaina.
- Uimarantojen tason tulee täyttää terveysviranomaisten vaatimukset.
- Muuramessa ei ole EU-uimarantoja.
- Kesäaikana ulkoilureitit palvelevat lenkkeilijöitä ja talvisin suurin osa reiteistä toimii latu-pohjina. Keskeisimmät reitit on valaistu.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Muuramessa on monipuoliset ja korkeatasoiset liikuntapaikat kaikenikäisille

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Muuramessa on hyvä asua ja harrastaa.	Edellytysten luominen erilaisille liikunnan harrastajille	Erialaisten liikunta- ja harrastuspaikkojen määrä	Eri harrastajien omaa panostusta lisätään.
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Monipuoliset liikuntapaikat	Liikuntapaikkojen hoitotason säilyttäminen hyvänä.	Liikuntapaikkojen käyttöaste ja hoitotaso	Yhteistyö koulujen, seurojen ja liikunta-palveluiden kanssa

Tunnusluvut

Liikuntapaikat	TP 14	TA 15	TP 15
Kentät			
Urheilukenttä	2	2	2
Jalkapallokenttä (tekonurmi)	1	1	1
Jääkiekkokaukalo	5	5	5
Tenniskenttä	1	1	1
Luistelukenttä	5	5	5
Koripallokenttä (ulkona)	1	1	1
Salibandykenttä (ulkona)	1	1	1
Monitoimikenttä		1	1
Pieni palloiluala		1	1
Urheilu- ja retkeilyalueet			
Valaistua latureittiä km	7	7	7
Muuta latua km	65	65	65
Yleinen uimaranta kpl	12	12	12
Venelaituri kpl	3	3	3
Venepaikka kpl	71	71	71
Latukone kpl	2	2	2

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2015 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Liikuntapaikkoja hoide-
taan pääsääntöisesti vain normaalityöaikana ja viikonloppuisin vain erityisistä syistä. Leuto
talvi toi säästöä etenkin latujen ja kenttien kunnossapidon osalta.

Koulunmäen aluetta kehitetään monipuolisena liikunta- ja harrastepaikkana alueelle laaditun
käyttösuunnitelman mukaisesti. Vuonna 2015 toteutettiin uuden peliareenan ja pelikentän
rakentaminen (kustannukset investointipuolella). Isolahden uimarannalla tehtiin kunnostus-
toimia.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
65	LIIKUNTAPAIKAT				
***	Toimintatulot	15.000	0	14.612,40	387,60
***	Toimintamenot	229.600-	0	176.900,27-	52.699,73-
****	Toimintakate (Netto)	214.600-	0	162.287,87-	52.312,13-
***	Suunnitelmapoistot	47.330-	0	47.074,88-	255,12-
***	Laskennalliset menot	3.560-	0	6.210,00-	2.650,00

3.6.5 MATKAILUKOhteet

Budjettirahoitteinen

SAUNAKYLÄ

Toiminta-ajatus

Saunakylän toimintaa ollaan lopettamassa ja Saunakylä siirtyy Jämsään.

Palvelusuunnitelma

Saunakylän museosaunojen siirto Jämsään tapahtuu vuoden 2015 aikana.
Saunakylään jää pari saunottavaa savusaunaa.

Talousarvion toteutuminen

Saunakylä on pääosin siirretty Jämsään. Virpiön sauna on nimetty Muuramen kummisaunaksi
ja se siirretään alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen myös Jämsään, kunnalle jää siihen
käyttöoikeus. Kinkomaan sauna jää Muurameen ja se siirretään alustavien suunnitelmien mu-
kaan Kinkomaan koulun alueelle.

3.6.6 LIIKENNEVÄYLÄT JA YLEISET ALUEET

Budjettirahoitteinen

LIIKENNEVÄYLÄT

Toiminta-ajatus

Katujen, kevytväylien ja valaistuksen hoito ja kunnossapito.
Kunnan yksityistieavustusten jakaminen.

Palvelusuunnitelma

Liikenneväylien hoitokilometrit lisääntyvät vuosittain uudisrakentamisen vaikutuksesta. Liikenneväylien, katujen ja kevytliikenneväylien hoitotaso pyritään pitämään kohtuullisena. Katujen päällystäminen alentaa hoito- ja kunnossapitokustannuksia, mutta katujen määrän kasvu lisää hoitokustannuksia. Asfaltoinnit ja talvikunnossapito tehdään ostopalveluina.

Vuosittain pyritään parantamaan ja päällystämään vanhempien asuinalueiden katuja. Tekninen lautakunta päättää erikseen vanhojen alueiden perusparannettavat kadut ja asfaltoinnit. Katujen peruskorjaus ja päällystys sekä katuvalaistus toteutetaan investointimäärärahalla.

Avustusta annetaan niille yksityisteiden kunnossapidolle, joiden varrella on ympärivuotista, pysyvää asutusta ja joiden tiekunnat on perustettu toimituksessa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Viihtyisien ja turvallisten asuin ympäristöjen kehittäminen	Vaikuttavuustavoitteet	Myönteinen kuntalaispalaute	
Tuottavuustavoitteet Kohtuullinen katujen kunnossapitotaso	Tuottavuustavoitteet Perusparannetaan vuosittain vanhojen asuntoalueiden katuja.	Asfaltoimattomien katujen määrä	Pääosa tehdään ostopalveluina.

Tunnusluvut

Liikenneväylät	TP 14	TA 15	TP 15
katuja (km)	65,5	65,9	66,5
kevyen liikenteen väyliä (km)	20,7	20,1	23,0
avustettavia yks.teitä (kpl)	48	48	49
avustettavia yks.teitä (km)	104,15	104,15	102,41
avustuksia yks.teille (euroina)	56 200	53 350	53 350

Talousarvion toteutuminen

Katuverkoston kasvaessa kunnossapitoalueet ovat laajentuneet Seunavuoren ja Kinkomaan Ahvenlammen alueella. Kevyen liikenteen väyliä rakennettiin Seunavuoreen, Manttaalintielle ja Saarenkyläntien varteen ja osa Korvenkyläntietä muuttui kevyen liikenteen väyläksi. Vähälumisen talven johdosta kunnossapidon kustannuksissa säästettiin.

Teiden ja pihojen auraus ja osa hiekoituksesta teetettiin ulkopuolisilla urakoitsijoilla. Samoin teiden päällysteiden paikkaukset teki ulkopuolinen urakoitsija. Omalla kalustolla poistettiin teiden polanteita ja hiekoitettiin liikenneväyliä sekä parannettiin risteyksien näkyvyyksiä. Kesäkunnossapito, pölynsidonta ja teiden lanaus tehtiin kunnan omalla kalustolla. Hiekoitushiekan poisto, tienvarsien ja liikennevihreiden niitot tapahtuivat ulkopuolisen urakoitsijan toimesta.

Katuvalaistuskustannukset nousevat tievalaistuksen lisääntymisen ja ilkvallan myötä. Katuvalaistusta rakennetaan/uusitaan investointimäärärahalla. Uusia valaistuskohdeita vuonna 2015 oli: Saarikonlenkki, Haravatie, Kankaanperäntie, Vipusentie/Ahvenahontie. Valaistuksen määräaikaista yö- ja kesäkatkaisua jatkettiin. Pääsääntöisesti valaistus on katkaistuna kello 24.00–05.30. Asemakaava-alueen ulkopuoliset valaistukset ovat katkaistuina kello 23.00–06.00. Muuramen ydinkeskustan valot palavat koko yön.

Yksityisteitä avustettiin yhteensä 53 350 eurolla vuonna 2015. Summa sisältää Pyyppöläntien perusparannusavustuksen 3 350 euroa (20 % kustannuksista). Yksityisteiden peruskorjausavustukset käsitellään vuosittain erillisinä asioina.

Muuramentien linja-autokatokset kunnostettiin.

PUISTOT

Toiminta-ajatus

Rakennetun ja luonnontilaisen ympäristön viihtyisyyden ja maisemakuvan ylläpitäminen.

Palvelusuunnitelma

Puistojen, puistometsien, kaduilla olevien kunnan omien bussipysäkkien, katujen liikennevihreän ja muiden yleisten alueiden ylläpitäminen ja kunnostaminen sekä hoitotason säilyttäminen kohtuullisella tasolla. Osa viheralueista niitetään kerran tai kahdesti kesässä ostopalveluna.

Kunnan leikkipuistojen ja välineistön ylläpitäminen vaatimusten edellyttämällä tasolla. Vesa-koitumisen estäminen.

Muuramenjoen virkistyspolun ylläpitäminen. Matonpesupaikkojen ylläpitäminen ja kunnostaminen.

Keskustan merkittävät puistot pyritään hoitamaan hyvin. Keskustan merkittävimpien paikkojen viihtyisyyttä ja kauneutta lisätään kukka-asetelmilla, jotka istutetaan keväisin ja poistetaan talven ajaksi.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Viihtyisä ympäristö	Vaikuttavuustavoitteet Viihtyisä keskusta-alue	Myönteinen kuntalaispalaute	Resurssien suunnittaminen puistoihin.
Tuottavuustavoitteet Kohtuullinen viheralueiden hoitotaso	Tuottavuustavoitteet Pienten lasten leikkipaikkojen kehittäminen Keskusta-alueen kehittäminen	Leikkikenttien määrä Hoidettavien puistoalueiden määrä (ha)	Resurssien lisääminen.

Tunnusluvut

Puistot	TP 14	TA 15	TP 15
Puistoina hoidettavia alueita (ha), joista	189,6	190,4	190,4
- hoidettavaa tiealuetta	2,6	2,7	2,7
- leikattavaa nurmea	11,6	11,8	11,8
- niittoalueita	34,3	34,4	34,4
- puistometsää	141,1	141,5	141,5
Leikkikenttiä (kpl)	20	20	20

Talousarvion toteutuminen

Vuonna 2015 ei rakennettu uusia puistoalueita/leikkikenttiä. Leikkikenttien kalusteita uudistettiin ja korjattiin. Muuramenjoen silta peruskorjattiin (investointimääräraha).

Olemassa olevia puistoalueita hoidettiin niittotyönä, siimaamalla ja leikkaamalla ruohoa tiealueilta ja nurmialueilta. Puistometsiä kunnostettiin poistamalla vesakkoa.

Puistotoimeen ja kunnossapitoon työllistettiin 4 henkilöä liittyen osittain kunnan työllistämistrategiaan. Nurmialueiden ruohonleikkuutyöt hoidettiin omana työnä. Kerran tai kahdesti kesässä niitettävien alueiden hoito ja liikennevihreiden nurmikoiden leikkuu ostettiin urakoitsijalta.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
67	LIIKENNEVÄYLÄT JA YLEISET ALUE				
***	Toimintatulot	3.000	0	9.949,96	6.949,96-
***	Valmistus omaan käyttöön	153.520	0	165.492,69	11.972,69-
***	Toimintamenot	815.100-	0	775.352,89-	39.747,11-
****	Toimintakate (Netto)	658.580-	0	599.910,24-	58.669,76-
***	Suunnitelmapoistot	1.064.350-	0	1.189.145,20-	124.795,20
***	Laskennalliset menot	5.030-	0	17.582,00-	12.552,00

3.6.7 PALO- JA PELASTUSTOIMI

Budjettirahoitteinen

Toiminta-ajatus

Vuoden 2004 alusta alkaen kuntien hoitama pelastustoimi siirtyi alueellisesti järjestettäväksi. Tätä toimintaa hoitamaan on perustettu Keski-Suomen pelastuslaitos, josta vastaa Jyväskylän kaupunki isäntäkuntaperiaatteella. Muuramen kunta ostaa pelastustoimen palvelut alueelliselta pelastuslaitokselta. Asiasta on tehty sopimus kuntien kesken.

Palvelusuunnitelma

Pelastuslaitos toimii vuokrakiinteistöissä ja kalusto on pelastuslaitoksen omaa. Ensihoitopalveluihin kuuluvan ambulanssin tilat on vuokrattu Punasillan alueelta.

Pelastuslaitos suunnittelee uuden paloaseman rakentamista Muurameen. Asemalle on löydetty uusi sijoituspaikka läheltä Muuramen keskustaa, kaavoitus on tarkoitus käynnistää vuoden 2014/15 aikana. Uuden aseman koko tulee olemaan noin 1100–1200 huoneistoneeliötä. Rakentamisesta vastaa Muuramen kunta ja pelastuslaitos vuokraa kiinteistön.

Talousarvion toteutuminen

Pelastustoimen kustannukset toteutuivat suunnitellun mukaisesti, nousua edellisestä vuodesta oli 1 %. Kustannukset jaetaan asukasluvun suhteessa.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
68	PALO- JA PELASTUSTOIMI				
***	Toimintamenot	766.140-	0	773.972,16-	7.832,16
****	Toimintakate (Netto)	766.140-	0	773.972,16-	7.832,16
***	Laskennalliset menot	0	0	238,00-	238,00

3.6.8 KIINTEISTÖTOIMI

Budjettirahoitteinen

SIIVOUSTOIMI

Toiminta-ajatus

Siivoustoimen tehtävä on huolehtia kunnan kiinteistöjen siivouksesta tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti. Hyvällä siivoustoiminnalla pystytään ylläpitämään rakennusten kuntoa, välttämään tarpeetonta korjausta ja säilyttämään tilojen viihtyisyys.

Palvelusuunnitelma

Tarkoituksenmukaisen ja kohtuuhintaisen siivoustason säilyttäminen. Tulevien vuosien haaste siivousalalla on uusien työntekijöiden rekrytointi suurien ikäluokkien eläköityessä. Osa siivoustyöstä hankitaan ostopalveluna.

Tunnusluvut

Siivoustoimi	TP 14	TA 15	TP15
Henkilöstöä	Siivouspäällikkö + 11 kokoaikaista + 6 osa-aikaista	1+16+4	Siivouspäällikkö +9 kokoaikaista +6 osa-aikaista
Siivottavat pinta- alat m ²	29 155,5	26 806	29 954
euroa/m ² /vuosi	22,50	25,60	21,85

Siivottavat tilat jakaantuvat seuraavasti:

Paloasema/kunnanvarasto	1188 m ²
Franssila	380 m ² *)
Virastotalo	2478 m ² + Ovenia 98 m ²
Pääkirjasto	783,5 m ²
Nisulanmäen koulu	8685 m ²
Lukio	1307 m ²
Mäkelänm. liikuntatilat	713,5m ² 1.11.2015 alk.
Mäkelänmäen koulu	4134 m ²
Isolahden koulu	1170 m ²
Kinkomaan koulu	991 m ²
Niittyahon koulu	1275 m ²
Leikari päiväkot	1273 m ²
Leikari koulu	875 m ²
Rajalan päiväkot	2219 m ²
Rajala seurakunnan tila	68 m ²
Kukkaniemi	121 m ² *)
Urheilukentän huoltorakennus	153 m ² *)
Kinkomaan huoltorakennus	30 m ² *)
Nuorisotoimi	250 m ² *)
Hammashoitola/ Kouluterveydenhuolto	197 m ² 31.10.2015 asti
Kuntosali	250 m ² 31.10.2015 asti
Uimahalli	1098,2 m ² 1.11.2015 alk.
Hammashuolto	113,2 m ² 1.11.2015 alk.
Kouluterv.huolto	120,6 m ² 1.11.2015 alk.
Koulupsykologin tilat	83,2 m ² 1.11.2015 alk.

*) Siivous ei ole päivittäistä. Siivottavat neliöt on tarkistettu mitoituksessa.

Talousarvion toteutuminen

Siivottavat pinta-alat ovat lisääntyneet uudisrakentamisen myötä vuosittain. Syksyllä 2015 valmistui uimahalli, hammashoitola, kouluterveydenhoito- ja koulupsykologien tilat. Näiden sekä Mäkelänmäen koulun liikuntatilojen (yhteensä 2129 m²) ylläpito- ja perussiivouspalvelut kilpailutettiin ajalle 19.10.2015 – 31.12.2018 (optio 1.1.2019 – 31.12.2020).

Siivoustoimi on toteutunut suunnittelun mukaisesti. Siivoustyötä on kehitetty ammattitaidon ylläpitämisellä ja koneellistamalla mahdollisuuksien mukaan. Koneita päivitetään, vuonna 2015 hankittiin yhdistelmäkone.

Laadunvalvonta otettiin käyttöön. Viralliset SFS 5994-INSTA 800:2010 siivouksen laatumittaukset tehtiin Niittyahon koulussa ja Virastotalossa. Siivoustyön mitoitukset päivitettiin Niittyahon ja Kinkomaan kouluissa sekä Virastotalossa. Siivoustyöhön on yhdessä työterveyshuollon kanssa tehty työtoimintalähtöinen työpaikkaselvitys, minkä seuranta on 3/2016. Yksi työntekijä on siirtynyt osa-työkyvyttömyyseläkkeelle ja yksi vanhuuseläkkeelle.

TOIMITILAPALVELUT

Toiminta-ajatus

Kiinteistöhallinto on keskitetty teknisten palveluiden lautakunnalle.

Vuoden 2010 alusta tuli käyttöön kiinteistökustannusten jako sisäisen vuokran mukaan käyttäjille. Vuokra jakaantuu pääomavuokraan ja ylläpitovuokraan. Ylläpitovuokran tulee kattaa kiinteistöjen ylläpidosta aiheutuvat kustannukset. Pääomavuokrassa on korko ja korjausvastike.

Sisäinen vuokra

- auttaa kokonaisvaltaiseen ajatteluun palvelutuotannon todellisten kustannusten hahmottamisessa/mittaamisessa
- kannustaa tilaomaisuuden tehokkaampaan käyttöön
- helpottaa kunnan yksiköiden toiminnan taloudellista arviointia ja vertailua
- antaa paremman mahdollisuuden vertailla myös muita vaihtoehtoisia tapoja hankkia tiloja
- selkeyttää budjetointia ja rahoitussuunnittelua
- tuottaa toimivat ja tarkoituksenmukaiset tilaresurssit ydintoiminnalle pitkällä aikavälillä

Palvelusuunnitelma

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävänä on kunnan omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja huoneistojen hoito ja kunnossapito sekä edellytysten luominen niiden tehokkaalle käytölle.

Kiinteistöjen käytön edellytyksenä on kiinteistöjen hyvä kunto. Kuntoa mitataan nykyään useimmiten sisäilma-asioilla. Kunnassa toimii sisäilmatyöryhmä, johon kuuluvat työterveyden, terveystarkastuksen, työsuojelun ja kiinteistöjen edustajat. Työryhmä kokoontuu useita kertoja vuodessa. Kiinteistöissä teetetään kunto- ja sisäilmatutkimuksia ja selvityksiä ulkopuolisilla konsulteilla. Tutkimuksiin ja selvityksiin käytetään kymmeniä tuhansia euroja vuosittain.

Kiinteistöjä peruskorjataan vuosittain. Pienemmät peruskorjaukset tehdään omana työnä. Suuremmat peruskorjaustöiden määrärahat ovat investointipuolella ja ne ovat usein ostopalveluna.

Terveyskeskuksen kiinteistö siirtyi vuoden 2011 alusta kuntayhtymältä Muuramen kunnalle. Kiinteistöissä toimii Jyväskylän terveyskeskuksen Muuramen toimipiste ja kiinteistö on vuokrattu Jyväskylän kaupungin tilapalvelulle. Kunta järjestää terveyskeskustoiminnassa tarvittavat tilat. Mielenterveystoimi siirtyi Franssilan kiinteistöön vuonna 2014.

Terveyskeskuksen sisäpuolinen hoito ostetaan kiinteistössä työskenteleviltä Tilapalvelun laitosmiehiltä, muutoin kunnan kiinteistöjä hoitavat omat kiinteistöhoitajat. Kiinteistöhoitajia on vakituisesti 5 henkeä. Kaikki merkittävimmät kiinteistöt ovat keskitetyn kiinteistövalvonnan ohjauksessa. Lisääntyneen ilkvallan takia kiinteistöjen kameravalvontaa on lisätty vuosittain.

Tunnusluvut (Käyttömenot euroa/vuosi)

Rakennukset ja huoneistot	TP 14	TA 15	TP 15
Kulttuurikeskus	419 611	436 200	433 732
Monitoimitalo	301 901	342 710	265 490
Hallinto	35 291	48 420	58 262
Virastotalo	137 616	170 770	150 690
Koskenranta	53 423	79 980	111 160
Kukkaniemi	9 022	13 600	13 009
Urheilukentän huoltorakennus	12 425	8 990	6 990
Kinkomaan huoltorakennus	1 586	2 950	879
Franssila	13 281	18 630	13 014
Rantala	4 206	3 000	2 510
Varasto	6 854	7 600	12 825
Leikari	86 968	90 360	89 221
Kylänlahden päiväkotikoti / Nuuttila	49 537	40 240	39 789
Rajalan päiväkotikoti	82 701	94 220	83 221
Isolahden koulu	44 599	60 450	49 702
Kinkomaan koulu	201 783	240 180	221 940
Niittyahon koulu	56 272	65 110	50 524
Terveyskeskus	208 758	241 070	240 628

Talousarvion toteutuminen

Kiinteistötoimi on toteutunut suunnittelun mukaisesti. Uimahallin peruskorjaus valmistui syyskuun lopussa ja Kinkomaan koulun laajennus joulukuun lopussa. Väistöiloista luovutaan kokonaan. Kylänlahden päiväkodin toiminta siirtyi elokuussa uuteen ns. Manttaalintien päiväkotiin.

Vuonna 2015 sisäisiä vuokria korotettiin käyttökustannusten nousujen johdosta ylläpitovuokran osalta 2 %, pääomaosuuden vuokraa ei nostettu. Korotus johtui yleisestä palvelujen ostojen ja energian hintojen noususta. Vuonna 2014 korotuksia ei tehty lainkaan.

HUONEISTOJEN JA RAKENNUSTEN VUOKRAUS

Toiminta-ajatus

Kunnan omistamien huoneistojen ja rakennusten asianmukainen hoito ja kunnossapito.

Palvelusuunnitelma

Säilyttää kunnan huoneistot ja kiinteistöt kohtuullisessa kunnossa.

Kustannustason pitäminen kohtuullisena.

Huoneistojen ja kiinteistöjen arvon säilyttäminen.

Tunnusluvut

Nettomenot euroa/vuosi

Vuokrahuoneistot m²/m³ / euroa (netto)	TP 14	TA 15	TP 15
Muiden tilojen vuokraus	23 386	33 110	7 591

Talousarvion toteutuminen

Aittosaaren kiinteistö on tällä hetkellä tyhjänä. Kiinteistö on inventoitu kohde ja siten säilytettävä. Vanha Kievari on myyty vuonna 2014.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
69	KIINTEISTÖTOIMI				
***	Toimintatulot	5.502.320	0	5.446.221,41	56.098,59
***	Valmistus omaan käyttöön	71.720	0	70.741,28	978,72
***	Toimintamenot	2.771.040-	0	2.609.310,89-	161.729,11-
****	Toimintakate (Netto)	2.803.000	0	2.907.651,80	104.651,80-
***	Suunnitelmapoistot	1.564.240-	0	1.746.189,04-	181.949,04
***	Laskennalliset tulot	698.690	0	650.173,55	48.516,45
***	Laskennalliset menot	737.320-	0	719.550,80-	17.769,20-

3.6.9 SISÄISET PALVELUT

Kohderahoitteinen

KONEKESKUS

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Konekeskus myy palveluja omakustannushintaan lähinnä tekniselle osastolle. Konekeskuksen tarkoitus on tukea kunnan omia toimintoja.

Palvelusuunnitelma

Konekeskus toiminta perustuu omakustannusperiaatteeseen. Ylläpidetään töiden sujumisen kannalta välttämätöntä konekanta. Vanhentunutta kalustoa uusitaan, v. 2014 uusittiin traktori.

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Kalustoa (kpl)			
Traktorit	4	4	4
Kuorma-auto	1	1	1
Henkilöstö	2	2	2

Talousarvion toteutuminen

Konekeskus on toiminut pääosin talousarvion mukaisesti.

RUOKAPALVELU

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Ruokapalvelun toiminta jakautuu keskuskeittiölle sekä Leikarin, Rajalan, Kinkomaan, Niittyahon, Isolahden ja Monitoimitalon palvelukeittiöihin sekä Kinkomaan tarjoilukeittiöön. Vuoden 2016 alkupuolella Kinkomaan tarjoilukeittiö muuttuu myös palvelukeittiöksi.

Keskuskeittiö valmistaa aterioita peruskouluille, lukiolle, päivähoidolle ja työpaikkaruokailulle sekä osan kunnan sisäisistä tarjoiluista. Ruokapalvelu tuottaa ravintosuosittelun mukaisia, maittavia aterioita kokonaistaloudellisesti, tehokkaasti ja työhyvinvoinnista huolehtien.

Palvelusuunnitelma

Nisulanmäki:

Keskuskeittiö valmistaa aterioita noin 2000 henkilölle ja aterioita tarjoillaan 12 eri kohteessa (Aamupaloja 7 kohteessa, lounaita 12 kohteessa ja välipaloja 11 kohteessa). Koululaisten maksullisen välipalan tarjoaminen jatkuu kouluruokailusuositusten mukaisesti Nisulanmäen ja Mäkelänmäen ruokasaleissa. Tarkastelemme maksullisen välipalan tarjoamista myös muissa kouluissa vuoden 2016 aikana.

Ruokapalvelun kustannukset jaetaan suoritteiden määrän mukaisesti käyttäjille.

Tunnusluvut

Toiminnan laajuuden mittarit (Nisulanmäki)

Ruokapalvelut	TP 14	TA 15	TP 15
Ateriasuoritteiden määrä	431 068	460 000	433 334
Kuljetettavien aterioiden määrä ja osuus kokonaismäärästä	317 968 74 %	331 200 noin 72 %	319 360 74 %
Erytysruokavalioiden osuus	20 %	14 %	24 %
Henkilöstö	24, joista 6 osa- aikaista	24, joista 6 osa- aikaista	24, joista 6 osa- aikaista

Yksikkökustannusmittarit

Ruokapalvelut	TP 14	TA 15	TP 15
Kokonaiskustannukset/euroa (ilman sisäisiä tilityseriä)	1 137 558	1 197 770	1 116 888
Kokonaiskustannukset keskimäärin/suorite/euroa	2,63	2,62	2,58

Talousarvion toteutuminen

Ruokapalvelu on toteutunut lähes suunnittelun mukaisesti. Ateriasuoritteet ovat hiukan kasvaneet vuodesta 2014, kuitenkin jääden selvästi arvioidusta. Kokonaiskustannukset ovat laskeneet vuodesta 2014, johtuen lähinnä erittäin maltillisesta kustannusten kehittymisestä. Joidenkin elintarvikkeiden osalta hinnat ovat jopa laskeneet. Lisäksi olemme siirtäneet joitain hankintoja tulevaisuuteen. Näistä seikoista johtuen myös keskimääräinen suoritteiden euro-määrä on laskenut selvästi. Uusi hankintasopimus vuosille 2016 – 2020 myös näyttää tukevan maltillista hintakehitystä.

Kinkomaan koulun remontin ajan tarjoilukeittiönä toimii erillinen parakki. Astiahuolto tapahtuu keskuskeittiöllä sekä kaikki ruoat tulevat Kinkomaalle tarjoiluvalmiina. Vuoden 2016 alku-puolella Kinkomaan keittiö valmistuu ja muuttuu palvelukeittiöksi. Muutoksen jälkeen astiahuolto ja osa ruoan valmistuksesta siirretään Kinkomaan uuteen palvelukeittiöön. Muissa toimipisteissä toiminta on pysynyt pääosin samanlaisena.

Ruokapalvelun menoihin ovat vaikuttaneet henkilöstön sijaisjärjestelyt, laitteiden ja astioiden uusiminen, johtuen rikkoutumisista sekä kulumisesta ja koneiden ja laitteiden korjaustarpeista (osa hankittu 1990). Kesällä 2015 investoitiin uuteen uuniin (Metos SelfCooking center) noin 16 000 euroa (investointimääräraha).

Erytysruokavalioiden osuus kokonaismäärästä on tällä hetkellä noin 25 %, mikä lisää merkittävästi työmäärää ja kustannuksia. Erikseen valmistettavien erityisruokavalioiden yksittäismäärät ovat lisääntyneet kaikilla osa-alueilla (koulu, lukio, päivähoito).

Työhyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpitämiseksi on järjestetty erilaisia koulutustilaisuuksia (mm. luomukoulutus), hyvinvointi-iltapäiviä sekä tutustumiskäyntejä lähiseutujen ruokapalveluihin. Lisäksi 2 henkilöä on aloittanut oppisopimuskoulutuksen syventääkseen ammattitaitoaan. Syksyllä 2015 on suoritettu työpaikkakäynnit toimipisteissä työterveyshuollon johdolla.

Henkilöstön osalta vuoden 2015 aikana on tapahtunut paljon muutoksia. Yksi henkilö on jäänyt eläkkeelle, uusi ravitsemispäällikkö on aloittanut tehtävässään elokuussa 2015. Lisäksi on tehty sisäisiä toimipaikan vaihtoja muutamia ja uimahallin työntekijät ovat palanneet takaisin omaan toimipisteeseensä työhön. Kolme henkilöä on palkattu vuoden 2016 loppuun saakka ulottuvilla sopimuksilla.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
71	SISÄISET PALVELUT				
	Tulosbudjetti				
	Toimintatulot				
*	Myyntitulot	1.163.040	0	1.156.905,61	6.134,39
*	Valmistus omaan käyttöön	15.000	0	13.472,10	1.527,90
*	Tuet ja avustukset	0	0	390,00	390,00-
	Toimintamenot				
	Materiaalit ja palvelut				
*	Aineet, tarvikkeet, tavarat	399.610-	0	338.479,49-	61.130,51-
*	Palvelujen ostot	104.120-	0	101.056,74-	3.063,26-
*	Henkilöstömenot	794.790-	0	762.218,12-	32.571,88-
*	Muut menot	81.950-	0	81.705,14-	244,86-
**	TOIMINTAKATE	202.430-	0	112.691,78-	89.738,22-
	Rahoitustulot ja -menot				
***	VUOSIKATE	202.430-	0	112.691,78-	89.738,22-
	Poistot ja arvonalentumiset				
*	Suunnitelman mukaiset poisto	25.320-	0	25.196,23-	123,77-
****	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	227.750-	0	137.888,01-	89.861,99-

3.6.10 JÄTEHUOLTO

Kohderahoitteinen

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Kunnan jätehuoltotehtävien hoitaminen kestävästä kehitystä tukevalla tavalla. Muuramessa toimii kunnan kilpailuttama jätteenkuljetus. Uusi viisivuotinen sopimuskausi alkoi 1.4.2014. Jätteen kuljetusurakoitsijana jatkaa Sihvari Oy. Muurame on osakkaana alueellisessa jätteenkäsittely-yhtiö Mustankorkea Oy:ssä. Muuramen kunnalla on jätteenkäsittely-yhtiön hallituksessa vuorovuosin jäsen/varajäsen, vuorottelu tapahtuu Laukaan kunnan kanssa.

Palvelusuunnitelma

Jätelain mukaisista kunnalle kuuluvista tehtävistä huolehtiminen ja varautuminen tuleviin lainsäädäntömuutoksiin.

Jätehuollon kehittäminen ja yhteistyö Jyväskylän seudulla.

Jätehuoltoneuvonnan hoitaminen ja jätteiden hyötykäytön edistäminen.

Jätetaksoja korotetaan vuosittain kustannusten nousua vastaavalla summalla.

Ylläpidetään vaarallisten jätteiden keräyspisteitä ja hyötyjätteen keräyspisteitä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet	Vaikuttavuustavoitteet		
Noudatetaan kestävästä kehitystä ja huolehditaan ympäristöstä.			
Tuottavuustavoitteet	Tuottavuustavoitteet		
Jätehuollon tulee toimia omakustanteisesti.		Tulo- ja menoarvio	Taksapolitiikka ja hyvä asioiden hoito

Tunnusluvut

Jätehuolto	TP 14	TA 15	TP 15
Jätehuoltomenot	461 387	468 650	480 179
Jätehuoltotulot	601 203	622 500	619 147
Vaarallisten jätteiden menot	9 000	8 000	11 700
Kuntaurakan asiakasrivimäärä	4 390	4450	4470
Hyötykeräyspisteet	9	9	9
Kuntaurakan jätemäärät (tonnia):			
- kuivajäte	1 268	1320	1821
- biojäte	438	420	446
- kartonki	128	110	114
Muut jätemäärät (tonnia):			
- vaaralliset jätteet	14	15	13

Talousarvion toteutuminen

Jätehuollon vuosi sujui melko odotetusti. Volyyymi ja menot kasvoi hieman. Valtion perimä jätevero oli 55 euroa/tonni. vuonna 2015. Jäteastioiden tyhjennyshintoja nostettiin vuodelle 2015 1,5-7 %. Uuden pakkausjätteen tuottajavastuun laajeneminen ja kunnan vastuun pieneneminen pakkauksista ei juurikaan edennyt vuonna 2015. Jätehuollossa valmistauduttiin tulevaan jäteyhtiömuutokseen.

Jätehuolto on vahvasti sidoksissa seudullisen yhteistyöhön. Jyväskylän seudun jätteiden käsittelystä huolehtii Mustankorkea Oy, jossa Muuramen kunta on osakkaana. Vapo Oy myi omistuksensa Mustankorkeasta Jyväskylän kaupungille joulukuussa 2014. Omistajakuntien kesken on 2012 sovittu, että Mustankorkean omistus siirtyy Laukaan ja Muuramen kunnille samassa suhteessa kuin kunnat omistavat tällä hetkellä yhtiötä. Muuramen kunnan osuudeksi yhtiöstä tulisi järjestelyn jälkeen 5,8 %.

Maatuvalle jätteelle tulee kaatopaikkakielto vuoden 2016 alusta alkaen. Tämän vuoksi Mustankorkea Oy teki päätöksen kuivajätteen (sekajätteen) ohjaamisesta energiatuotantoon Tammervoimalle vuoden 2016 alusta alkaen. Mustankorkea teki myös päätöksen biokaasulaitoksen rakentamisesta. Jätehuolto osallistui entistä paremman jätteen syntypaikkalajittelun tiedotuskampanjoihin.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
76	JÄTEHUOLTO				
	Tulosbudjetti				
	Toimintatulot				
*	Myyntitulot	622.000	0	617.132,24	4.867,76
*	Tuet ja avustukset	500	0	0,00	500,00
	Toimintamenot				
	Materiaalit ja palvelut				
*	Aineet, tarvikkeet, tavarat	3.360-	0	919,19-	2.440,81-
*	Palvelujen ostot	430.150-	0	460.950,32-	30.800,32
*	Henkilöstömenot	33.090-	0	25.713,25-	7.376,75-
*	Muut menot	5.000-	0	6.497,04-	1.497,04
**	TOIMINTAKATE	150.900	0	123.052,44	27.847,56
	Rahoitustulot ja -menot				
***	VUOSIKATE	150.900	0	123.052,44	27.847,56
	Poistot ja arvonalentumiset				
****	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	150.900	0	123.052,44	27.847,56

3.6.11 MUU TOIMINTA

Kohderahoitteinen

MAA- JA METSÄTILAT

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Kunnan metsien ja maiden hoito ja myynti metsänhoitosuunnitelman puitteissa sekä maiden mahdollinen vuokraus.

Muuramen kunnan metsistä osa on varsinaista talousmetsää, osa tulevaa rakennusmaata ja osa puistometsää. Rakennusmaiden metsiä hoidetaan niin, että kaavoitusvaiheessa metsä olisi sopivaa puistoksi ja kestävä luonnonoloja vastaan.

Palvelusuunnitelma

Kunta teetti vuonna 2014 metsänhoitoyhdistyksellä uuden metsätaloussuunnitelman talousmetsiinsä. Puistometsiä hoidetaan erillisen suunnitelman pohjalta. Raakamaata/metsää hankitaan kunnan omistukseen kaavoitusta varten aina, kun se on kohtuudella mahdollista. Kunnan metsien oikea-aikainen hoito.

Talousarvion toteutuminen

Vuonna 2015 ostettiin raakamaata 12,81 ha (määräalat Oksalan tilasta 7,9 ja Iso-Jaakkolan tilasta 4,91 ha). Kiinteistökauppojen määrärahat on osoitettu investointipuolella.

Metsänmyyntitulot ylittyivät, vaikka talvi 2015 oli metsätöille edellisen talven tapaan erittäin huono. Osa suunnitelluista harvennushakkuista jouduttiin siirtämään edelleen tulevaisuuteen. Myös suunnitellut menot ylittyivät.

Erilaisissa metsänkäsittelyissä oli vuoden aikana yhteensä 35,8 hehtaaria kunnan metsiä.

Vuoden kuluessa tehtiin

- talousmetsien päätehakkuita 0,6 ha
- talousmetsien harvennushakkuita 0,8 ha ja taimikonhoitoa 5,8 ha
- asuin- ja kauppatonttien sekä katualueiden päätehakkuita 10,8 ha
- puistometsien ja tonttien harvennushakkuut 13,8 ha
- ns. kunnan metsäryhmän toimesta tehtiin lisäksi talousmetsien taimikoiden perkauksia ja raivauksia yhteensä 9 ha ja puistometsien raivauksia 5,2 ha

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 15
Kunnan omistamat maa- ja metsätilat (ha)	250	240	253

TONTIT**Tehtäväkohtaiset tavoitteet**

Kunnan vuokraamien tonttien vuokratulot ja maanmyynnistä kirjanpitoon tulevat voitot. Kunta luovuttaa tontit yleensä valmiiksi muodostettuina tiloina.

Palvelusuunnitelma

Tonttien luovutus suunnitelman mukaisesti rakentamiseen.

Tonttien luovutustapa on käteismyynti.

Vuonna 2015 tulee rakennuskelpoisiksi ja samalla myyntiin 30 uutta omakotitonttia. Edellisiltä vuosilta on varaamatta (08/2014) 17 tonttia.

Tunnusluvut

	2011	2012	2013	2014	2015
Myydyt omakotitalotontit	23	26	23	28	37

Talousarvion toteutuminen

Omakotitalotontteja myytiin poikkeuksellisen paljon. Uutta kauppakeskusta varten myytiin noin 3 ha:n suuruinen liiketontti valtatievarrelta sekä liiketontti Kinkomaalta. Keskusta-alueelta myytiin kerrostalotontti. Teollisuustontteja myytiin 5 kpl.

Arvioidut tonttien myyntitulot ylittyivät noin 450 000 euroa. Kauppakeskushankkeeseen liittyi ennakoimattomia menoja johtuen alueella sijaitsevien rakennusten sekä infrastruktuurin siirtämisestä/purkamisesta.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
77	MUU TOIMINTA				
	Tulosbudjetti				
	Toimintatulot				
*	Myyntitulot	106.500	0	184.070,43	77.570,43-
*	Muut tulot	1.066.000	0	1.521.141,21	455.141,21-
*	Tuet ja avustukset	0	0	665,94	665,94-
	Toimintamenot				
	Materiaalit ja palvelut				
*	Aineet, tarvikkeet, tavarat	1.500-	0	1.732,09-	232,09
*	Palvelujen ostot	56.700-	0	160.693,66-	103.993,66
*	Henkilöstömenot	0	0	6.528,58-	6.528,58
*	Muut menot	1.100-	0	13.745,05-	12.645,05
**	TOIMINTAKATE	1.113.200	0	1.523.178,20	409.978,20-
	Rahoitustulot ja -menot				
***	VUOSIKATE	1.113.200	0	1.523.178,20	409.978,20-
	Poistot ja arvonalentumiset				
****	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1.113.200	0	1.523.178,20	409.978,20-

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
40	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
***	Toimintatulot	9.951.510	1.460	10.522.323,56	569.353,56-
***	Valmistus omaan käyttöön	348.920	0	349.971,12	1.051,12-
***	Toimintamenot	8.325.220-	3.170-	7.934.099,01-	394.290,99-
****	Toimintakate (Netto)	1.975.210	1.710-	2.938.195,67	964.695,67-
***	Suunnitelmapoistot	3.028.230-	0	3.283.032,00-	254.802,00
***	Laskennalliset tulot	698.690	0	762.380,62	63.690,62-
***	Laskennalliset menot	847.130-	0	893.587,87-	46.457,87
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S				
***	Toimintatulot	13.422.080	0	14.231.272,64	809.192,64-
***	Valmistus omaan käyttöön	348.920	0	349.971,12	1.051,12-
***	Toimintamenot	56.917.160-	3.280-	56.726.061,24-	194.378,76-
****	Toimintakate (Netto)	43.146.160-	3.280-	42.144.817,48-	1.004.622,52-
***	Suunnitelmapoistot	3.208.230-	0	3.426.543,54-	218.313,54
***	Laskennalliset tulot	1.655.850	0	2.289.695,37	633.845,37-
***	Laskennalliset menot	1.655.850-	0	2.289.695,37-	633.845,37

4 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

(Sisäisen tuloslaskelman mukaan)

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATULOT					
*	Myyntitulot	3.942.630	0	4.263.358,26	320.728,26-
*	Maksutulot	1.420.580	0	1.459.205,44	38.625,44-
*	Tuet ja avustukset	758.920	0	799.588,24	40.668,24-
*	Muut toimintatulot	7.299.950	0	7.709.120,70	409.170,70-
**	TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	13.422.080	0	14.231.272,64	809.192,64-
**	VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	348.920	0	349.971,12	1.051,12-
TOIMINTAMENOT					
*	Henkilöstömenot	18.657.190-	0	17.990.905,11-	666.284,89-
*	Palvelujen ostot	25.973.160-	3.280-	26.133.467,92-	157.027,92
*	Aineet, tarvikkeet ja tavara	2.445.830-	0	2.252.321,01-	193.508,99-
*	Avustukset	3.930.600-	0	3.996.686,01-	66.086,01
*	Muut toimintamenot	5.910.380-	0	6.352.681,19-	442.301,19
**	TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	56.917.160-	3.280-	56.726.061,24-	194.378,76-
TOIMINTAKATE					
		43.146.160-	3.280-	42.144.817,48-	1.004.622,52-
*	Verotulot	38.019.000	722.966	36.837.417,39	1.904.548,61
*	Valtionosuudet	8.255.190	0	8.415.601,00	160.411,00-
Rahoitustulot ja -menot					
*	Korkotulot	4.250	0	3.611,46	638,54
*	Muut rahoitustulot	196.400	0	234.968,79	38.568,79-
*	Korkomenot	180.400-	0	99.266,22-	81.133,78-
*	Muut rahoitusmenot	146.400-	0	47.451,16-	98.948,84-
VUOSIKATE					
		3.001.880	719.686	3.200.063,78	521.502,22
Poistot ja arvonalentumiset					
*	Suunn.mukaiset poistot	3.208.230-	0	3.426.543,54-	218.313,54
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS					
		206.350-	719.686	226.479,76-	739.815,76
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)					
		206.350-	719.686	226.479,76-	739.815,76

VEROTULOJEN ERITTELY

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	34 076 000	722 966	34 798 966	32 762 900,29	-2 036 065,71
Yhteisövero	2 045 000	-	2 045 000	2 121 687,25	76 687,25
Kiinteistövero	1 898 000	-	1 898 000	1 952 829,85	54 829,85

	Tuloveroprosentti	Maksettavaa kunnallisveroa vastaava verotettava tulo	Muutos %
Verovuosi 2002	18,5	96 710 036	+ 4,7
Verovuosi 2003	18,5	101 040 853	+ 4,5
Verovuosi 2004	18,5	105 195 483	+ 4,1
Verovuosi 2005	18,5	109 187 663	+ 3,8
Verovuosi 2006	18,5	115 664 216	+ 5,9
Verovuosi 2007	18,5	126 414 670	+ 9,3
Verovuosi 2008	18,5	136 237 040	+ 7,8
Verovuosi 2009	19,0	139 533 917	+ 2,4
Verovuosi 2010	19,5	142 583 772	+ 2,2
Verovuosi 2011	19,5	157 813 050	+ 5,6
Verovuosi 2012	19,5	157 815 000	+ 0,0
Verovuosi 2013	19,5	165 476 000	+ 4,9
Verovuosi 2014	19,5	166 626 000	+ 0,7

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen (ns.yhden putken) valtioosuus, ml.tasaukset				9 576 602	
Opetus- ja kulttuuri-toimen muut valtionosuudet				-1 161 001	
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus					
Yhteensä	8 255 190	0	8 255 190	8 415 601	160 411

5 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

5.1 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

5.1.1 ATK-OHJELMAT

5.1.1.1 Kunnanhallitus

Hanketavoitteet

ATK-ohjelmien kehittäminen.
 Hankintaan lisää virustorjuntalisensosejä.
 Hankintaan lisää virtualisointilisensosejä.
 Uusitaan UTM-järjestelmän ylläpitolisenssi.
 Päivitetään kunnan internet- ja intranetsivut.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Hankittiin UTM-järjestelmään uudet ylläpitolisenssit ja lisäksi hankittiin tarvittavat virustorjunta- ja virtualisointilisensose.

Kunnan internet- ja intranetsivut projekti siirtyi vuodelle 2016.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
75	KUNNANHALLITUS				
8140	ATK-ohjelmat				
670	ATK-OHJELMAT				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	63.000-	0	12.108,50-	50.891,50-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	63.000-	0	12.108,50-	50.891,50-

5.2 AINEELLISET HYÖDYKKEET

5.2.1 MAA- JA VESIALUEET

5.2.1.1 Kunnanhallitus

5.2.1.1.1 Maa-alueet

Hanketavoitteet

Raakamaan hankkiminen yhdyskuntarakenteen kehittämistä ja toteuttamista varten.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2016 aikana maanhankinta oli vilkasta. Tekopohjavesialueeksi hankittiin Iso-Jaakkola tilasta 3,91 ha kokoinen määräala. Samassa yhteydessä ostettiin Vuorenlahden asuma-alueen täydennysrakentamista varten 1 ha määräala.

Muuramekeskuksen maakaupassa keskeisimmän osan osto tehtiin jo 2015. Muu osa alueesta oli jo aikaisemmin hankittu kunnan omistukseen. Vuonna 2016 myytiin Muuramekeskuksen kehittämiseen 4,5 ha alue liikerakentamista varten.

Ahvenlammen omakotialueelta hankittiin kunnan omistukseen kolme rakentamatonta tonttia, joista kaksi myytiin uusille rakentajille jo saman vuoden aikana.

Oksalan tilasta ostettiin 7,9 ha määräala tulevaisuuden työpaikkarakentamista varten.

Hanketavoitteiden toiminnallisen vaikuttavuuden analysointi

Muuramen kunnalla on raakamaareserviä asuntoalueiden kaavoitusta varten yli 10 vuoden ajaksi. Kinkomaalla saadaan kehitettyä virkistyspalveluita asukkaille, Kinkomaan taajama on kasvanut edelleen voimakkaasti (vuosittainen kasvu 3–6 %).

Olemassa olevien asuma-alueiden lähellä olevien maiden hankinnalla on pystytty laajentamaan tehokkaasti ko. alueiden tonttitarjontaa ja pystytty pitämään yhdyskuntarakenne tiiviinä.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
88	KUNNANHALLITUS				
8110	Maa-alueet				
0					
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	730.000-	151.120-	845.128,86-	35.991,14-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
*	Omaisuuksien myynti yht.	690.000	151.120	853.054,52	11.934,52-
	Investoinnit netto	40.000-	0	7.925,66	47.925,66-

5.2.2 MUUT OSAKKEET JA OSUUDET

88	KUNNANHALLITUS				
8135	Muut osakkeet ja osuudet				
0					
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	0	0	122.000,00-	122.000,00
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	0	0	122.000,00-	122.000,00

5.2.3 RAKENNUKSET

5.2.3.1 Teknisten palveluiden lautakunta

5.2.3.1.1 Virastotalo

Hanketavoitteet

Virastotalo peruskorjattiin 2001–2002 ja kiinteistöön siirrettiin myös kirjasto. Virastotalon teknisen/sosiaalitoimen siipi on valmistunut vuonna 1982. Näitä tiloja ei tuolloin peruskorjattu vaan ainoastaan ilmastointia tehostettiin. Kunta pitää kiinteistön toiminnan vaatimassa ja tarvitsemassa kunnossa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Teknisen/sosiaalitoimen siivessä on aloitettu peruskorjausluonteiset korjaukset. Vesikatto on uusittu ja ikkunat vaihdettu. Lattiapinnoitteiden ja sisäpintojen uusimiset ovat valmistuneet teknisen osaston osalta. Vuonna 2014 on uusittu sosiaaliosaston työhuoneiden lattiat ja sisäpinnat. Sos.osaston käytävän lattian uusiminen siirretään vuodelle 2016.

Vuonna 2015 ei ollut peruskorjaustoimenpiteitä.

5.2.3.1.2 Mäkelänmäen koulun korjaaminen

Hanketavoitteet

Mäkelänmäen koulu on valmistunut vuonna 1976. Vuonna 2014 on valmistunut noin 1100 m²:n laajennusosa. Kunta pitää kiinteistön toiminnan vaatimassa ja tarvitsemassa kunnossa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Rakennuksessa on tehty peruskorjausluonteisia korjauksia vuosittain.

Kaikkien luokkien lattiapinnoitteet on uusittu aikaisempina vuosina. Uusimatta on opettajien huoneen käytävät ja varastotilat. Tämä työ siirretään vuodelle 2016.

Vuonna 2015 ei ollut peruskorjaustoimenpiteitä.

5.2.3.1.3 Uimahallin peruskorjaus

Hanketavoitteet

Vuonna 1976 rakennettua Monitoimitaloa ei ole uimahallin osalta peruskorjattu. Sekä vedenkäsittelylaitteisto että rakenteet ovat peruskorjauksen tarpeessa.

Suunnitelmassa on nykyisen uimahallin sekä kouluterveydenhuollon, hammashoidon ja kuntosalin tilojen peruskorjaus, kokonaiskustannusarvio on 4 800 000 euroa.

Hankkeeseen saadaan valtiolta avustusta 800 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Investoinnilla säilytetään uimahallitoiminnat kunnassa, hanke valmistui syksyllä 2015.

Peruskorjaushankkeessa oli kyse koko kaksikerroksisen rakennuksen lähes täydellisestä purkamisesta ja sen jälkeen uudelleen rakentamisesta. I- kerros sisältää uimahallin pesu-, puku-, saunatiloineen sekä pienen kahvion. Toinen kerros sisältää kuntosalin sekä kouluterveyden- ja hammashuollon tilat.

Valtion avustushakemuksessa avustettavaa osaa on 1 315 m² (78,5 %), joka sisältää uimahallin ja kahvion lisäksi kuntosalin, tekniset tilat sekä katolle sijoitetun ilmanvaihtokonehuoneen. Hankkeen valtionavustuksen oleellisia kriteerejä ovat liikuntaesteettömyys ja erityisryhmien huomiointi (hissi ja inva-wc:t molemmissa kerroksissa). Rakennuksen laajenuksena on suunniteltu ainoastaan uimahallin uinninvalvojien työtila 14,5 m² altaiden läheisyyteen, välinevarasto 10,5 m² sekä katolle rakennettava iv-konehuone 169 m².

Kustannusten jako arvioitiin kahdelle vuodelle: vuodelle 2014 syntyisi kustannuksia 2 300 000 euroa ja vuodelle 2015 jäisi 2 500 000 euroa. Vuoden 2014 toteutunut kustannus oli 1 959 980 euroa ja tästä johtuen vuodelle 2015 siirtyi kustannuksia 340 020 euroa. Kokonaiskustannukset arvioitiin ylittävän 282 909 eurolla, joten lisämäärärahan tarve vuodelle 2015 oli siten 622 929 euroa ja se käsiteltiin joulukuun valtuustossa.

Hankkeen lopulliset kokonaiskustannukset olivat 5 094 404 euroa, koska ylitystä tuli 294 404 euroa.

Hanke valmistui aikataulun mukaisesti syyskuun lopussa ja aukesi yleisölle lokakuun lopussa.

Hanketavoitteiden toiminnallisen vaikuttavuuden analysointi

- Kaikkien kuntalaisten terveyden edistäminen
- Nykyisen uimahallin toiminnan tehostuminen mukaan lukien kahvila ja kuntosali
- Kaikkien ikäluokkien sekä erityisryhmien huomioiminen
- Opetussuunnitelman mukaisen uimataidon opettaminen kunnassa (kustannusvaikutus 50 000 euroa)

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
100	YLEISHALLINTO				
109	UIMAHALLIN PERUSKORJAUS				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	2.500.000-	622.929-	3.134.421,60-	11.492,60
	Rahoitusosuudet				
*	Rahoitusosuudet yht.	560.000	0	473.600,00	86.400,00
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	1.940.000-	622.929-	2.660.821,60-	97.892,60

5.2.3.1.4 Nisulanmäen koulun korjaaminen

Hanketavoitteet

Nisulanmäen koulu on valmistunut vuonna 1990 ja laajennus vuonna 2004. Kunta pitää kiinteistön toiminnan vaatimassa ja tarvitsemassa kunnossa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Rakennuksessa on tehty peruskorjausluonteisia korjauksia vuosittain. Muuramesalin tuolit ja verhot on uusittu vuonna 2013–2014.

Vuonna 2015 uusittiin 2. krs. luokkasiiven käytävän alakatto ja valaistus suunnitelmien mukaisesti.

Lisäksi tehtiin sähköistystöitä johtuen Suomen lukioiden siirtymisestä sähköiseen ylioppilaskokeeseen syksystä 2016 alkaen. Talousarviossa oli varauduttu laitteistohankintoihin, mutta siihen liittyviä sähköistystöitä ei oltu huomioitu. Lisämääräraha käsiteltiin joulukuun valtuustossa.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
100	YLEISHALLINTO				
115	KULTTUURIKESKUKSEN MUUTOSTYÖT				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	35.000-	5.487-	40.474,70-	12,30-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	35.000-	5.487-	40.474,70-	12,30-

5.2.3.1.5 Kinkomaan koulun laajennus

Hanketavoitteet

Kinkomaan koulu on rakennettu kolmessa vaiheessa. Vanhin osa on valmistunut v. 1936, keskiosan laajennus v. 1959 ja liikuntatilat v. 1998. Rakennuksen vanhimmassa ja keskiosassa on tehty joitakin muutos- ja peruskorjaustöitä vuonna 1985. Koulussa on todettu huhtikuussa 2011 sellaisia sisäilmaongelmia, että koulu on muuttanut elokuussa 2011 siirtotiloihin. Varsinaisessa koulurakennuksessa toimii ainoastaan liikuntasali, liikuntasalin aula on ruokailutilana ja yksi vanha luokkahuone on puutyötilana.

Siirtotilat on vuokrattu vuoteen 2016 asti. Kesällä 2013 hankittiin lisää väistötiloja kasvaviin tarpeisiin. Vanhaan kouluun ei tulla sijoittamaan enää koulutiloja ja sen kunnostaminen toteutetaan eri hankkeena.

Kouluun tulee normaalien koulutilojen lisäksi tilat päivähoitoryhmälle, esikoululle ja iltapäivätoiminnalle. Hankkeen tämänhetkinen kustannusarvio on 3 989 000 euroa. Hankkeelle on haettu valtion avustusta, jota voi saada enintään 25 %.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Kinkomaan koulun rakentaminen alkoi loppuvuonna 2014. Suunnittelun edetessä hanke kasvoi alustavien suunnitelmien 2190 brm²:stä 2681 brm²:öön. Tästä syystä myös kustannusarvio päivittyi 3 989 000 eurosta nykyiseen 4 739 000 euroon. Suunnitelmia tarkennettiin mm. siten, että luokkatiloja lisättiin huomioiden Kinkomaan alueen väestökasvu sekä seurakunnalle rakennettiin vuokrattavat kerhotilat. Pohjatutkimuksessa paljastunut erittäin löyhä maaperä vaati uudisrakennuksen siirtämisen ja liikuntasalin aulatilaa purkamisen ja uudistamisen.

Hanke aloitettiin joulukuussa 2014 ja toteutunut kustannus vuonna 2014 oli 485 312 euroa. Vuoden 2015 toteutunut kustannus oli 4 072 341 euroa, kustannusarvio alittui 396 657 eurola vuonna 2015.

Hankkeen kokonaiskustannuksiksi muodostui 4 557 653 euroa ja kokonaiskustannusarvio alittui 181 347 euroa. Hankkeelle saatiin valtion avustusta 440 000 euroa.

Koulu valmistui joulukuun lopussa 2015.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
300	LAPSI- JA PERHEPALVELUT				
305	KINKOMAAN KOULU/PERUSKORJAUS				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	4.469.000-	0	4.076.659,90-	392.340,10-
	Rahoitusosuudet				
*	Rahoitusosuudet yht.	440.000	0	395.240,00	44.760,00
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	4.029.000-	0	3.681.419,90-	347.580,10-

5.2.3.1.6 Terveyskeskus

Hanketavoitteet

Terveyskeskuksen kiinteistö siirtyi Muuramen kunnan omistukseen vuoden 2011 alussa ja kiinteistössä jatkuu nykyinen toiminta. Kunta pitää kiinteistön toiminnan vaatimassa ja tarvitsemassa kunnossa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Rakennuksessa on tehty peruskorjausluonteisia korjauksia vuosittain. Vuonna 2013 peruskorjausta on tehty neuvolan ja hammashoitolan sisäovien vaihdolla äänieristetyiksi sekä pohjakerroksen sos.tilojen kosteiden tilojen peruskorjauksella. Vuonna 2014 peruskorjattiin hammashoitotilojen ilmastointi ja uusittiin keittiön jakelulinja. Mielenterveystoimi muutti terveyskeskuksesta pois vuonna 2014 Franssilaan ja työterveys laajensi toimintaansa vapautuneihin tiloihin.

Vuonna 2015 uusittiin suunnitelmien mukaisesti keskikerroksen ikkunat itäisivulta sekä tiivistettiin huoneiden ulkoseinät. Ikkunoiden määrä lisääntyi suunnitellusta, koska rakennuksen päässä olevan neuvolan tiloissa koettiin sisäilmaongelmia. Nämä huoneet päätettiin ottaa peruskorjaukseen mukaan. Korjaustöitä päästiin tekemään vain yksi työhuone kerrallaan, mikä lisäsi arvioituja kustannuksia. Ulkoseinien vanhojen ikkunoiden purkutyön yhteydessä ilmeni myös ennakoitua suurempia vaurioita puuosissa ja niitä jouduttiin vaihtamaan. Osassa huoneissa uusittiin myös IV-kanavia ja tehtiin ilmastoinnin säätötöitä. Lisämääräraha käsiteltiin joulukuun valtuustossa.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
250	TERVEYSTOIMI				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	34.000-	11.270-	52.208,14-	6.938,14
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	34.000-	11.270-	52.208,14-	6.938,14

5.2.3.1.7 Paloaseman rakentaminen

Hanketavoitteet

Pelastuslaitos toimii vuokrakiinteistöissä ja kalusto on pelastuslaitoksen omaa. Ensihoitopalveluihin kuuluvan ambulanssin tilat on vuokrattu Punasillan alueelta.

Pelastuslaitos suunnittelee uuden paloaseman rakentamista Muurameen. Asemalle on löydetty uusi sijoituspaikka läheltä Muuramen keskustaa, kaavoitus on tarkoitus käynnistää vuoden 2014/15 aikana. Uuden aseman koko tulee olemaan noin 1100–1200 huoneistoneliötä. Rakentamisesta vastaa Muuramen kunta ja pelastuslaitos vuokraa kiinteistön.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8410	Muut talorakennukset				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	7.038.000-	639.686-	7.398.264,34-	279.421,66-
	Rahoitusosuudet				
*	Rahoitusosuudet yht.	1.000.000	0	868.840,00	131.160,00
	Omaisuuksien myynti				
*	Omaisuuksien myynti yht.	0	0	94.500,00	94.500,00-
	Investoinnit netto	6.038.000-	639.686-	6.434.924,34-	242.761,66-

5.2.4 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

5.2.4.1 Teknisten palveluiden lautakunta

5.2.4.1.1 Liikenneväylät

SEUNAVUOREN ALUE

Hanketavoitteet

Seunavuoren laajennuksen (II-vaihe) aloittaminen, asemakaava valmistui kesällä 2014.

Hanketavoitteiden toteutuminen

I-vaiheen rakentaminen on aloitettu vuonna 2006 ja se valmistui katujen osalta kokonaisuudessaan vuonna 2014.

Vuoden 2015 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellun mukaisesti. Uudelle laajennusalueelle tuli 18 kpl uutta rakennuskelpoista tonttia Sudenkorennon, Keijukorennon ja Elokorennon varrelle (Rajalantien jatkeeksi).

TERVAMÄKI

Hanketavoitteet

Tervamäen alueen katujen rakentamisen jatkaminen. Asemakaavoitettu alue on laajentunut vuonna 2011.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Riekontietä on rakentamatta noin 150 metriä, sen varrella on kaavareserviä 7 tontille. Vuonna 2015 ei rakennettu uusia katuja eikä tarjottu uusia tontteja.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Tervamäen alueella pidetään kunnallisteknisen rakentamisen osalta taukoa, kaavareserviä on 7 tontille. Alueella on vielä viimeistelytyötä, asfaltointia ja valaistuksen rakentamista.

Alueella on kokonaisuudessaan melko rinteinen maasto, jonka johdosta tontteja on jäänyt rakentamattomiksi. Alueella on rakentamatta/varaamatta rakennuskelpoisia tontteja 9 kpl (31.12.2015).

KINKOMAAN AHVENLAMMEN JA LIISALAN ALUE

Hanketavoitteet

Kinkomaan Ahvenlammen asemakaava-alueen rakentaminen jatkuu ns. Liisalan alueena (III-vaihe). Liisalan asemakaava tuli lainvoimaiseksi osittain kesällä 2014.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2015 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellun mukaisesti. Liisalan alueelle tuli uusia rakennuskelpoisia omakotitontteja 6 kappaletta Kukonaskeleen ja 6 kappaletta Kananaskeleen varrelle.

ASUNTOALUEIDEN VIIMEISTELY

Hanketavoitteet

Asuntoalueiden tiestön ja ympäristön viimeistelytöiden tekeminen, kun suurin osa alueiden tonteista on rakennettu. Tämä määräraha ei ole tarkoitettu päällystämiseen.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Asuntoalueiden tiestöä on viimeistelyt asuntoalueilla ennen päällystämistä.

MUUT LIIKENNEVÄYLÄT

Hanketavoitteet

Kaavateiden rakentaminen, perusparantaminen ja päällystäminen ns. vanhoilla alueilla.

Vuonna 2015 rakennetaan Rajalan asuntoalueella Pappilanpolkua 85 metriä, 40 000 euroa. Manttaalintie peruskorjataan päiväkodin rakentamisen jälkeen, 230 metriä, 110 000 euroa. Vuonna 2015 käytetään lisäksi muihin kohteisiin yhteensä 350 000 euroa.

Teknisten palveluiden lautakunta päättää muista vuoden 2015 määrärahan käyttökohteista erikseen.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2015 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Teknisten palveluiden lautakunta päätti vuoden 2015 määrärahan käyttökohteista erikseen 28.1.2015 ja 10.3.2015. Suunnitelmien mukaisesti rakennettiin Rajalan alueella Pappilanpolku, peruskorjattiin Manttaalintie, Santalantien loppuosa sekä Rättälintie, Luhatie ja Puimapolku.

Asfaltointikohteita oli Seunavuoren ja Rajalan alueella Saarikontie, Peltomaantie ja Sointulantie. Verkkoniemen ja Velkapohjan alueella Ketotie, Niittutie sekä osa Verkkoniementietä ja kevytliikenneväylää. Niittyahon alueella osa Santalantietä. Pitkälän ja Riihiniemen alueella osa Saarenkyläntietä ja kevytliikenneväylää. Lisäksi muutamia paikkauskohteita.

SAARENKYLÄNTIEN KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLÄ

Hanketavoitteet

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen Saarenkyläntielle välille Muuramentie – Pitkäläntie. Hanke toteutetaan 2–3 vaiheessa, kustannusarvio 330 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2015 kevyen liikenteen väylä saatiin valmiiksi. Viimeistelytyöt jäävät vuodelle 2016.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Kevyenliikenteen väylä parantaa Pitkälän, Riihiniemen ja Saarenkylän liikenneturvallisuutta ja vähentää jossain määrin koulukuljetusten järjestämisen tarvetta.

SAARENKYLÄNTIE/RIIHINIEMI

Hanketavoitteet

Saarenkyläntien perusparannus välillä Riihiniemi ja Syväsalmentien risteys. Kustannusarvio 200 000 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2015 Saarenkyläntietä perusparannettiin Harjupitkäläntiestä eteenpäin Pitkäläntien risteykseen asti kevyenliikenteen väylän rakentamisen yhteydessä.

Saarenkylän loppupään perusparannus Riihiniementien risteyksestä Syväsalmentien risteykseen saakka siirretään vuoteen 2017.

Hanketavoitteiden toteutumisen analysointi

Saarenkyläntie on vanha rakentamaton yksityistie, jonka perusparannus on tarpeellinen alueen lisääntyneen liikenteen vuoksi.

Liikenneväylien yhteenveto:

Liikenneväylien talousarvio ylittyi suunniteltujen hankkeiden osalta johtuen muun muassa Seunavuoren sekä kallioisesta että märestä maaperästä. Peruskorjattavien kohteiden osalta Santalantie osoittautui arvioitua kalliimmaksi. Saarenkyläntien kevytliikenneväylän yhteydessä jouduttiin lisäksi haltuun ottamaan maata ja katsottiin järkeväksi toteuttaa myös kadun peruskorjaus. Lisäksi loppuvuonna oli tarkoituksenmukaista käynnistää Muuramentien ja Setäläntien käännyksien hanke sekä Kinkomaalla Liikekujan rakentaminen. Molemmat hankkeet on suunniteltu vuodelle 2016, mutta molempien liikerakentamiseen liittyvien aikataulujen syistä hankkeet tuli käynnistää vuoden 2015 puolella. Lisämäärä hankkeisiin käsiteltiin joulukuun valtuustossa.

Lisäksi liikenneväylien kustannuspaikalle siirrettiin hulevesiverkoston rakentamiskustannukset. Nämä verkostot ja kustannukset tulee eritellä uuden vesihuoltolain mukaan pois vesihuollon toiminnasta. Hulevesiverkoston osuus investoinneista oli noin 50 000 euroa.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8430	Kiinteät rakenteet ja laitteet				
540	LIIKENNEVÄYLÄT				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	1.052.000-	80.000-	1.163.484,50-	31.484,50
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	1.052.000-	80.000-	1.163.484,50-	31.484,50

5.2.4.1.2 Tievalaistus

Hanketavoitteet

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteena on kaikkien katujen ja kevyen liikenteen väylien valaiseminen. Tievalaistuksen tarkoituksena on parantaa ihmisten asuin- ja työympäristöä sekä edistää viihtyvyyttä ja turvallisuutta. Valaistuksen laajentaminen lisää käyttömenoja.

Eco-design-direktiivin (2005/32/EY) täytäntöönpanotoimenpiteiden myötä Euroopan Unionin alueelta myynnistä poistuvat elohopealamput. 245/2009 säädöksen vaatimukset purkauslampuille tulevat voimaan 13.4.2015. Elohopealamput ja niitä suoraan korvaavat suurpainenatriumlamput poistuvat markkinoilta. Katuvaloja on yhteensä 2300 kpl (tilanne 06/2013), joista 884 kpl (38 %) on elohopeapohjaista valaistusta.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2015 rakennettiin uusia valaistuspisteitä Haravatielle, Kankaanperäntielle, Saarikonlenkille, Ahvenahontielle sekä Vipusentielle.

Vanhojen elohopealamppujen vaihtoa jatkettiin 416 kpl valaisimella, muun muassa kuntoradalle tuli uusia led-valaisimia 69 kpl. Vaihtoa jatketaan vuonna 2016.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8430	Kiinteät rakenteet ja laitteet				
545	TIEVALAISTUS				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	100.000-	0	95.972,45-	4.027,55-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	100.000-	0	95.972,45-	4.027,55-

5.2.4.1.3 Puistot

Hanketavoitteet

Rakennetun ympäristön parantaminen. Hyvin rakennetut ja perustetut viheralueet vähentävät hoitotöitä. Puistot lisäävät ympäristön viihtyisyyttä ja antavat virikkeitä. Ympäristöhoito on noussut talouden parantamisen jälkeen yhdeksi kunnan tärkeimmistä kehittämiskohteista.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2015 ei rakennettu uusia puisto- eikä leikkipaikka-alueita.

5.2.4.1.4 Urheilu- ja ulkoilualueet

Hanketavoitteet

Urheilu- ja liikuntamahdollisuuksien sekä venepaikkojen ja uimarantojen kehittäminen.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2013 kehitettiin Kinkomaan urheilukentän ympäristöä ja rakennettiin uusi huoltorakennus. Vuonna 2014 on toteutettu Kylänlahden uimarannalle uusi laituri. Uusia uimapaikkoja tullaan toteuttamaan Seunavuoren alueelle aikaisintaan 2016. Kinkomaan laiturin uusiminen ja Niittyahon jääkiekkokaukalo siirretään vuodelle 2016.

Vuonna 2015 peruskorjattiin Muuramenjoen luontopolun puusilta.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8430	Kiinteät rakenteet ja laitteet				
560	URHEILU-JA RETKEILYALUEET				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	20.000-	0	0,00	20.000,00-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	20.000-	0	0,00	20.000,00-

5.2.4.1.5 Koulunmäen piha-alueet

Hanketavoitteet

Koulunmäen kehittämistä varten on laadittu vaiheittain toteutettava suunnitelma. Tavoitteena on muodostaa laadukas lähiliikuntaympäristö kouluikäisille ja sitä vanhemmille.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2014 on toteutettu Mäkelänmäen koulun piha-alueet, hankkeelle saatiin Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:lta valtion-avustusta 45 000 euroa. Vuonna 2014 uusittiin myös opettajien pysäköintipaikat ja pyörätelineet Nisulanmäen koulun puolelta.

Vuonna 2015 jatkettiin Nisulanmäen koulun piha-alueiden toteuttamista rakentamalla pe-
liareena ja pelikenttä. Hankkeelle saatiin Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:lta valtion-avustusta 29
000 euroa. Hankkeen yhteydessä jouduttiin tekemään meluvallia lisää ja suojaamaan uudet
kentät. Tätä tarvetta ei osattu ottaa huomioon suunnitteluvaiheessa. Meluvallin läpimenevä
täysin tukossa ollut sadevesiviemärinti jouduttiin samalla peruskorjaamaan.

Vuonna 2016 toteutettavaksi jää lukion piha-alue ja vuonna 2017 toteutetaan viimeiset suun-
nitelmat Mäkelänmäen yläpihalta.

Hanketavoitteiden toiminnallisen vaikuttavuuden analysointi

Koulunmäen alueen kehittäminen palvelee alueen yli 1300 oppilasta.

Koulunmäen piha-alueiden kehittäminen palvelee oleellisesti kasvavan kunnan hyvinvoinnin
edistämisen, viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden strategisia tavoitteita. Myös Muuramen kun-
nan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa tavoitteeksi on asetettu lasten, nuorten ja
perheiden ja välituntiliikunnan kehittäminen sekä koulujen piha-alueiden suunnittelu välitunti-
liikuntaa edistäviksi

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8430	Kiinteät rakenteet ja laitteet				
550	PUISTOT				
427	KOULUNMÄEN LÄHILIIKUNTAPAIKKA				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	80.000-	0	88.447,03-	8.447,03
	Rahoitusosuudet				
*	Rahoitusosuudet yht.	24.000	0	26.500,00	2.500,00-
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	56.000-	0	61.947,03-	5.947,03

5.2.5 KONEET JA KALUSTO

5.2.5.1 Kunnanhallitus

5.2.5.1.1 ATK-laitteet

Hanketavoitteet

Uusitaan langattoman verkon tukiasemia.

Uusitaan työasemia.

Uusitaan konesalin varavirtajärjestelmää.

Uusitaan lähiverkon aktiivilaitteita.

Hankitaan lisätään palvelinalustaan kapasiteettia.

Uusitaan Mäkelänmäen koulun atk-luokan laitteet.

Uusitaan ryhmäperhepäivähoidon toimipisteiden tietokoneet.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Langatonta tietoverkkoa laajennettiin uusilla tukiasemilla ja vanhempia korvattiin uusilla tehokkaammilla tukiasemilla.

Työasemia uusittiin tarpeen mukaan.

Konesalin toimintavarmuutta parannettiin laajentamalla varavirtajärjestelmää.

Uusittiin lähiverkon aktiivilaitteita, joilla saatiin lisäkapasiteettia ja varmuutta lähiverkkoon.

Mäkelänmäen atk-luokan laitteet uusittiin ja hankittiin tarvittavat ohjelmistot.

Ryhmäperhepäivähoidon toimipisteisiin hankittiin uudet kannettavat tietokoneet.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
82	KUNNANHALLITUS				
8450	Koneet ja kalusto				
590	ATK-LAITTEET				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	60.350-	55.000-	102.658,50-	12.691,50-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	60.350-	55.000-	102.658,50-	12.691,50-

5.2.5.2 Lapsi- ja perhepalveluiden lautakunta

5.2.5.2.1 Lasten ja perheiden tuen palveluiden kalusto- ja laitehankinnat

Hanketavoitteet

Syksyllä 2015 valmistuu oppilas- ja opiskelijahuollon toimintatilat uimahallin yläkertaan. Koulukuraattori ja koulupsykologi saavat yhteiset tilat koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon toimijoiden kanssa. Tiloihin tulee asianmukaiset asiakasvastaanottotilat. Yhteiset työtilat edistävät yhteistyötä ja luovat paremmat mahdollisuudet joustavaan ja tarpeenmukaiseen oppilashuollon ja kouluterveydenhuollon yhteistyöhön. Atk-laitteistot helpottavat oppilashuoltolain mukaisen kirjaamisvelvoitteiden toteuttamista.

Olemassa olevaa kalustoa hyödynnetään ja sitä täydennetään välttämättömin osin (työtilat, odotustila, yhteiset tilat kalusto, atk-hankinnat).

Hanketavoitteiden toteutuminen

Oppilas- ja opiskelijahuollon toimitilat valmistuivat syksyllä ja ne otettiin käyttöön viikolla 42. Avoimet ovet tiloissa pidettiin 17.11. Tiloihin on hankittu asiakasvastaanotto ja odotustiloihin sekä yhteisiin tiloihin tarvittavat kalusteet. Lisäksi on hankittu tarvittava atk-kalusto.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
83	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
8460	Koneet ja kalusto/lasten/perhe				
100	YLEISHALLINTO				
108	MONITOIMITALO/OPPILASHUOLTO				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	13.950-	0	14.239,40-	289,40
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	13.950-	0	14.239,40-	289,40

5.2.5.2.2 Perusopetuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteiset kalusto- ja laitehankinnat

Hanketavoitteet

Mäkelänmäen koulussa sijaitsevan luokkatilan varustaminen perusopetuksen ja iltapäivätoiminnan tarpeita vastaavaksi. Luokkatilan koko on noin 40 neliometriä ja sen kokoisena se soveltuu hyvin koulun erilaisten pienryhmien opetustilaksi (esim. ortodoksiuskonnon opetus, S2-kielen opetus sekä venäjää äidinkielenään käyttävien oppilaiden opetukseen) ja aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen.

Kyseinen tila peruskorjataan uimahallin peruskorjauksen yhteydessä ja se valmistunee syksyllä 2015. Investoinnista kaluston osuus on noin 11 480 euroa ja laitteiston osuus noin 2 800 euroa. Kustannukset yhteensä noin 14 280 euroa.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Hanketavoitteet ovat toteutuneet investointiohjelman mukaisesti.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
83	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
8460	Koneet ja kalusto/lasten/perhe				
602	KOULUJEN KALUSTO				
473	MÄKELÄNMÄEN KALUSTO- JA OP.VÄL				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	11.480-	0	12.883,00-	1.403,00
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	11.480-	0	12.883,00-	1.403,00

5.2.5.2.3 Lukion sähköiseen yo-kirjoitukseen varautuminen

Hanketavoitteet

Suomen lukiot siirtyvät sähköisen ylioppilaskokeeseen syksystä 2016 alkaen. Tätä ennen lukioiden on tehtävä perusteellinen suunnitelma ja valmistauduttava sähköisen yo-tilan ja laitteiden hankkimiseen. Laitteina on suunniteltu hankittavan varavirtalaitteita/akkuja ja tablet-/kannettavia tietokoneita.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Laitteistohankinnat ovat välttämättömiä Suomen lukioiden siirtyessä sähköisiin yo-kirjoituksiin syksystä 2016 alkaen.

Syksyllä 2015 rakennettiin liikuntasaliin yo-tila. Tilaan tehtiin sähkösuunnitelma, yo-tila johdotettiin (sähkötyöt), hommattiin kytkimet sekä vara-akku (ups) virransyöttöongelmia ja sähkökatkoksia varten. Lisäksi yo-kannettaviin hommattiin kuulokkeet ja adapterit. Kannettavia ostettiin ja niitä tullaan ostamaan lisää keväällä 2016.

(Atk-hankinnat kunnanhallituksen alla)

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
83	LAPSI- JA PERHEPALVELUIDEN LTK				
8460	Koneet ja kalusto/lasten/perhe Investointien talousarvio				
*	Investointimenot Investointimenot yht.	25.430-	0	27.122,41-	1.692,41
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti Investoinnit netto	25.430-	0	27.122,41-	1.692,41

5.2.5.3 Asukaspalveluiden lautakunta

5.2.5.3.1 Uimahallin ja kuntosalin peruskorjauksen kaluste- ja laitehankinnat

Hanketavoitteet

Uimahallin ja kuntosalin peruskorjaus valmistui lokakuussa 2015. Uusiin tiloihin hankittiin uudet kalusteet sekä kassa- ja kulunvalvontajärjestelmä. Kalustehankinnat sisältävät uimahallin, pukuhuoneiden, kuntosalin, kahvion, valvomon ja sosiaalitilojen kalusteet. Kassa- ja kulunvalvontajärjestelmä pukuhuoneiden kaapistoihin uudistettiin täysin sekä uimahallin että kuntosalin osalta. Tietotekniset kulut sisältävät info- ja näyttöjärjestelmät sekä äänentoiston.

Uimahallin kaluste- ja järjestelmähankinnan investointikustannukset alittivat talousarvion. Kokonaiskustannukset olivat 172 156 euroa ja toteuma talousarvioon nähden 76,2 %.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Uimahallin ja kuntosalin kalusto-, kassa- ja kulunvalvontajärjestelmä sekä näyttö- ja äänentoistolaitteisto mahdollistavat nykyaikaisen uimahallin ja kuntosalin käyttömahdollisuuden kaikille asiakasryhmille.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
84	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
8475	Koneet ja kalusto/asukaspalv.				
200	ASUKASPALVELUT				
488	UIMAHALLIN KALUSTAMINEN				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	89.500-	0	64.116,02-	25.383,98-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	89.500-	0	64.116,02-	25.383,98-
84	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
8475	Koneet ja kalusto/asukaspalv.				
200	ASUKASPALVELUT				
489	UIMAHALLIN MUUT LAITTEET				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	96.500-	0	86.590,50-	9.909,50-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	96.500-	0	86.590,50-	9.909,50-
84	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
8475	Koneet ja kalusto/asukaspalv.				
200	ASUKASPALVELUT				
490	KUNTOSALIN KALUSTAMINEN				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	33.500-	0	21.449,58-	12.050,42-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	33.500-	0	21.449,58-	12.050,42-

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
84	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
8475	Koneet ja kalusto/asukaspalv.				
200	ASUKASPALVELUT				
491	KUNTOSALIN MUUT LAITTEET				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	6.500-	0	0,00	6.500,00-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuu den myynti				
	Investoinnit netto	6.500-	0	0,00	6.500,00-
84	ASUKASPALVELUIDEN LTK				
8475	Koneet ja kalusto/asukaspalv.				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	226.000-	0	172.156,10-	53.843,90-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuu den myynti				
	Investoinnit netto	226.000-	0	172.156,10-	53.843,90-

5.2.5.4 Teknisten palveluiden lautakunta

5.2.5.4.1 Tekninen irtaimisto

Hanketavoitteet

Teknisen lautakunnan toimintaan tarvittavan kaluston hankinta.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2015 uusittiin mittaukselle uusi GPS:n antennijärjestelmä.

Vuonna 2015 hankittiin Keskuskeittiölle uusi yhdistelmäuuni. Toisen uunin uusiminen siirretään vuodelle 2016.

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
86	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8490	Koneet ja kalusto/tekn.palv.lt				
610	TEKNINEN IRTAIMISTO				
460	TEKNINEN IRTAIMISTO				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	18.000-	0	16.800,01-	1.199,99-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuu den myynti				
	Investoinnit netto	18.000-	0	16.800,01-	1.199,99-
86	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8490	Koneet ja kalusto/tekn.palv.lt				
602	KOULUJEN KALUSTO				
463	KESKUSKEITTIÖN LAITEHANKINNAT				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	17.000-	0	16.252,58-	747,42-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuu den myynti				
	Investoinnit netto	17.000-	0	16.252,58-	747,42-
86	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8490	Koneet ja kalusto/tekn.palv.lt				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	35.000-	0	33.052,59-	1.947,41-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuu den myynti				
	Investoinnit netto	35.000-	0	33.052,59-	1.947,41-

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
88	KUNNANHALLITUS				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	730.000-	151.120-	983.741,76-	102.621,76
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuu den myynti				
*	Omaisuu den myynti yht.	690.000	151.120	853.054,52	11.934,52-
	Investoinnit netto	40.000-	0	130.687,24-	90.687,24
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	10.059.780-	925.806-	10.607.219,98-	378.366,02-
	Rahoitusosuudet				
*	Rahoitusosuudet yht.	1.024.000	0	895.340,00	128.660,00
	Omaisuu den myynti				
*	Omaisuu den myynti yht.	690.000	151.120	947.554,52	106.434,52-
	Investoinnit netto	8.345.780-	774.686-	8.764.325,46-	356.140,54-

6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Kohde	Nimi	Talous- arvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
RAHOITUSLASKELMA					
	Toiminnan rahavirta				
**	Vuosikate	3.001.880	719.686	3.200.063,78	521.502,22
**	Tulorahoituksen korjauserät	1.000.000-	0	1.444.564,48-	444.564,48
	Investointien rahavirta				
*	Investointimenot	10.059.780-	925.806-	10.607.219,98-	378.366,02-
*	Rah.osuudet invest. menoihin	1.024.000	0	895.340,00	128.660,00
	Pysyvien vastaavien				
*	hyödykkeiden luovutustulot	1.690.000	151.120	2.392.119,00	550.999,00-
***	Toiminnan ja invest. rahavirta	5.343.900-	55.000-	5.564.261,68-	165.361,68
	Rahoituksen rahavirta				
	Antolainojen muutokset				
*	Antolainojen vähennykset	36.360	0	40.652,43	4.292,43-
	Lainakannan muutokset				
*	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7.811.130	55.000	0,00	7.866.130,00
*	Pitkäaikaisten lainojen vähenn	2.503.590-	0	2.503.593,09-	3,09
*	Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	5.900.000,00	5.900.000,00-
	Muut maksuvalmiuden muutokset				
*	Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	5.420,59	5.420,59-
*	Saamisten muutos	0	0	90.740,95-	90.740,95
*	Korottomien velkojen muutos	0	0	343.119,99	343.119,99-
***	Rahoituksen rahavirta	5.343.900	55.000	3.694.858,97	1.704.041,03
*****	RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	1.869.402,71-	1.869.402,71
*	RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	1.869.402,71	1.869.402,71-

7 YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTTAMISESTA

	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta										
Vaalit	14		14	17	3	13		13	15	-2
Keskusvaaliltk yht.	14	0	14	17	3	13	0	13	15	-2
Tarkastuslautakunta										0
Tarkastuslautakunta	22	3	25	25	0			0		0
Tarkastusltk yht.	22		25	25	0			0		0
Kunnanhallitus										
Yleishallinto	2106	13	2119	2825	707	173	6	179	249	-70
Sisäiset palvelut	108		108	96	-12	0		0	0	0
Elinkeinoelämä/oik.h.	280		280	316	36			0		0
Joukkoliikenne	280		280	331	51	36		36	3	33
Muu toiminta	25		25	28	3			0	0	0
Kunnanhallitus yht.	2799	13	2812	3596	784	209	6	215	252	-37
Lapsi- ja perhepalv. Itk										
Lapsi- ja perhep. Itk	19		19	15	-4			0		0
Hallinto	453		453	454	1	2		2	2	0
Varhaiskasvatus	6634	36	6670	6502	-168	660	17	677	654	23
Lasten/perh.palvelut	1686		1686	1296	-390	84		84	78	6
Muu sosiaalitoimi	197		197	117	-80	84		84	41	43
Perusopetus	11412		11412	11040	-372	296		296	493	-197
Lukiokoulutus	1374		1374	1433	59	2		2	25	-23
Taiteen perusopetus	127		127	124	-3	28		28	28	0
Nuorisotoimi	194		194	164	-30	12		12	25	-13
LP-Itk yhteensä	22096	36	22132	21145	-987	1168	17	1185	1346	-161
Asukaspalveluiden Itk										
Asukaspalv. Itk	21		21	17	-4			0		0
Hallinto	63	30	93	78	-15		14	14	11	3
Vanh. ja vamm.palv.	5364	37	5401	5457	55	1275	17	1292	1289	3
Sosiaalityön palv.	2386	-152	2234	2157	-77	638	-70	568	526	42
Perusterveydenhuolto	5719		5719	5477	-242			0		0
Erikoissairaanhoido	8456		8456	9317	861			0		0
Vapaa-aika palv.	1651	33	1684	1506	-178	165	15	180	269	-89
AP-Itk yhteensä	23660	-52	23608	24009	401	2078	-24	2054	2095	-41

	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Teknisten palv. ltk			0		0			0		0
Teknisten palv. ltk	21		21	112	91			0		0
Yhdyskuntasuunn.	570	3	573	455	-118	16	1	17	5	12
Rakennusvalvonta	168		168	153	-15	90		90	156	-66
Ympäristöhuolto	211		211	181	-30	7		7	10	-3
Liikuntapaikat	230		230	177	-53	15		15	15	0
Liikenneväylät ja yl. al.	662		662	610	-52	3		3	10	-7
Palo- ja pelastustoimi	766		766	774	8			0		0
Kiinteistötoimi	2700		2700	2539	-161	5502		5502	5446	56
Sisäiset palvelut	1320		1320	1207	-113	1163		1163	1157	6
Vesihuolto	802		802	714	-88	1360		1360	1400	-40
Jätehuolto	468		468	483	15	622		622	617	5
Muu toiminta	59		59	179	120	1173		1173	1706	-533
TP-ltk yhteensä	7977	3	7980	7584	-396	9951	1	9952	10522	-570
YHTEENSÄ	56568	3	56571	56376	-195	13422	0	13422	14231	-809
TULOSLASKELMAOSA					0					0
Verotulot			0		0	38019		38742	36837	1905
Valtionosuudet			0		0	8255		8255	8416	-161
Korkotulot			0		0	4		4	4	0
Muut rahoitustulot			0		0	197		197	235	-38
Korkomenot	180		180	99	-81			0		0
Muut rahoitusmenot	147		147	47	-100			0		0
Satunnaiset tuotot			0		0	0		0	0	0
Satunnaiset kulut			0		0					0
YHTEENSÄ	327		327	146	-181	46475	0	47198	45492	1706

	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINTIOSA										
Kunnanhallitus										
Atk-ohjelmat	63		63	12	-51			0		0
Uimahallin p.kor	2500	623	3123	3134	11	560		560	474	86
Kulttuurikeskus/muutos	35	5	40	40	0			0		0
Terveyskeskus	34	11	45	52	7					0
Kmaan koulu p.kor	4469		4469	4077	-392	440		440	395	45
Rehtipalsta	0		0	95	95	0		0	95	-95
Liikenneväylät	1052	80	1132	1163	31			0		0
Tievalaistus	100		100	96	-4					0
Urheilu- ja ulkoilual.	20		20	0	-20					0
Puistot	80		80	88	8	24		24	26	-2
Vesihuolto	630		630	530	-100			0		0
Kunnanhallitus					0					0
Koneet ja kalusto	60	55	115	103	-12			0		0
Lapsi- ja perhepalv. Itk					0					0
Koneet ja kalusto	25		25	27	2			0		0
Asukapalv. Itk					0					0
Koneet ja kalusto	226		226	172	-54					0
Teknisten palv. Itk					0					0
Koneet ja kalusto	35		35	33	-2			0		0
Kunnanhallitus					0					0
Maa- ja vesialueet	730	151	881	862	-19	690	151	841	853	-12
Muut osakkeet ja osuudet	0	0	0	122	122	0		0	0	0
YHTEENSÄ	10059	925	10984	10606	-378	1714	151	1865	1843	22
RAHOITUSOSA										
Antolain. muutokset										
Antol.saam. lis.			0	0	0					
Antol.saam.väh.			0		0	36		36	40	4
Lainakannan muutok.										
Pitkäaik.lain.lis.			0		0	7811		7811	0	-7811
Pitkäaik.lain.väh.	2504		2504	2504	0			0		0
Lyhytaik.lain.muut.			0		0			0	5900	5900
Vaikutus maksuvalm.							54		2126	
YHTEENSÄ	2504		2504	2504	0	7847		7847	8066	219
KAIKKI YHTEENSÄ	69458	928	70386	69632	754	69458	928	70386	69632	-754

*)Investointiosan tulojen toteuma yhteensä sarakkeessa on mukana investointeihin saatu valtionavustus 895340 euroa.

8 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1 TULOSLASKELMA

	v.2015	v.2014
TULOSLASKELMA		
TOIMINTATUOTOT		
* Myyntituotot	2.865.069,43	2.721.355,19
* Maksutuotot	1.459.205,44	1.516.088,20
* Tuet ja avustukset	799.588,24	724.402,51
* Muut toimintatuotot	3.189.370,54	2.689.340,73
** TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8.313.233,65	7.651.186,63
** VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	349.971,12	356.605,81
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
* Palkat ja palkkiot	13.860.061,78-	13.965.819,56-
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	3.368.944,46-	3.424.100,02-
* Muut henkilösivukulut	761.898,87-	753.084,64-
* Palvelujen ostot	24.810.429,77-	24.494.071,70-
* Aineet, tarvikkeet ja tavara	2.218.865,80-	2.145.248,12-
* Avustukset	3.996.686,01-	3.229.291,81-
* Muut toimintakulut	1.791.135,56-	1.233.292,58-
** TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	50.808.022,25-	49.244.908,43-
TOIMINTAKATE	42.144.817,48-	41.237.115,99-
* Verotulot	36.837.417,39	36.640.811,74
* Valtionosuudet	8.415.601,00	9.275.430,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
* Korkotuotot	3.611,46	4.910,37
* Muut rahoitustuotot	188.224,99	156.212,81
* Korkokulut	99.266,22-	98.048,46-
* Muut rahoituskulut	707,36-	1.388,85-
VUOSIKATE	3.200.063,78	4.740.811,62
Poistot ja arvonalentumiset		
* Suunn.mukaiset poistot	3.426.543,54-	3.101.959,13-
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	226.479,76-	1.638.852,49
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	226.479,76-	1.638.852,49

8.2 RAHOITUSLASKELMA

	V.2015	V.2014
Toiminnan rahavirta		
** Vuosikate	3.200.063,78	4.740.811,62
** Tulorahoituksen korjauserät	1.444.564,48-	964.112,87-
Investointien rahavirta		
* Investointimenot	10.607.219,98-	6.823.200,24-
* Rah.osuudet invest. menoihin	895.340,00	416.160,00
* Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2.392.119,00	1.065.191,17
*** Toiminnan ja invest. rahavirta	5.564.261,68-	1.565.150,32-
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
* Antolainojen lisäykset	0,00	0,00
* Antolainojen vähennykset	40.652,43	36.363,64
Lainakannan muutokset		
* Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	5.000.000,00
* Pitkäaikaisten lainojen vähenn	2.503.593,09-	2.327.353,64-
* Lyhytaikaisten lainojen muutos	5.900.000,00	500.000,00
* Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
* Toimeksiant.var.ja po:n muut.	5.420,59	20.330,53
* Saamisten muutos	90.740,95-	878.390,54-
* Korottomien velkojen muutos	343.119,99	928.130,86
*** Rahoituksen rahavirta	3.694.858,97	3.279.080,85
***** RAHAVAROJEN MUUTOS	1.869.402,71-	1.713.930,53
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 31.12.	219.739,41	2.089.142,12
Rahavarat 1.1.	2.089.142,12	375.211,59

8.3 TASE

	2015	2014	
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT			
I Aineettomat hyödykkeet			
*	1. Aineettomat oikeudet	36.450,12	52.411,07
**	Aineettomat hyödykkeet yht.	36.450,12	52.411,07
II Aineelliset hyödykkeet			
*	1. Maa- ja vesialueet	8.075.357,60	8.066.670,36
*	2. Rakennukset	34.217.603,93	27.367.396,41
*	3. Kiinteät rakenteet ja laitt	9.438.659,79	9.006.813,55
*	4. Koneet ja kalusto	566.313,30	391.995,90
*	6. Ennakkomaksut ja kesk.eräis	0,00	2.233.315,53
**	Aineelliset hyödykkeet yht	52.297.934,62	47.066.191,75
III Sijoitukset			
*	1. Osakkeet ja osuudet	3.956.480,64	3.834.480,64
*	3. Muut lainasaamiset	203.670,70	244.323,13
*	4. Muut saamiset	73.964,00	73.964,00
**	Sijoitukset yhteensä	4.234.115,34	4.152.767,77
****	PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	56.568.500,08	51.271.370,59
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
*	2. Lahj.rahastojen erityiskatt	2.072,41	970,70
****	TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT	2.072,41	970,70
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			
I Vaihto-omaisuus			
II Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
*	1. Myyntisaamiset	1.076.711,15	1.094.734,56
*	2. Lainasaamiset	163.146,00	174.897,79
*	3. Muut saamiset	749.527,22	703.131,82
*	4. Siirtosaamiset	1.419.745,85	1.345.625,10
**	Lyhytaikaiset saamiset yht.	3.409.130,22	3.318.389,27
***	Saamiset yhteensä	3.409.130,22	3.318.389,27
III Rahoitusarvopaperit			
*	1. Osakkeet ja osuudet	15.178,66	15.178,66
**	Rahoitusarvopaperit yht.	15.178,66	15.178,66
IV Rahat ja pankkisaamiset			
**	Rahat ja pankkisaamiset yht.	204.560,75	2.073.963,46
****	VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3.628.869,63	5.407.531,39
*****	VASTAAVAA YHTEENSÄ	60.199.442,12	56.679.872,68

	2015	2014
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
* I Peruspääoma	18.365.317,85-	18.365.317,85-
* II Arvonkorotusrahasto	25.046,55-	25.046,55-
* III Muut omat rahastot	1.011.664,00-	1.011.664,00-
* IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	8.499.911,70-	6.861.059,21-
* V Tilikauden yli/alijäämä	226.479,76	1.638.852,49-
*** OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	27.675.460,34-	27.901.940,10-
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
* 2. Lahjoitusrahastojen pääoma	2.072,41-	970,70-
* 3. Muut toimeksiantojen pääoma	106.836,82-	101.416,23-
*** TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	108.909,23-	102.386,93-
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
* 2. Lainat vakuutus- ja rah.lai	6.780.000,00-	8.921.271,20-
* 3. Lainat julkisyhteisöiltä	140.000,00-	280.000,00-
* 7. Muut velat	1.586.736,56-	1.454.323,49-
** Pitkäaikainen vieras po. yht.	8.506.736,56-	10.655.594,69-
II Lyhytaikainen		
* 2. Lainat rahoitus- ja vak.lai	16.665.000,00-	10.968.728,80-
* 3. Lainat julkisyhteisöiltä	140.000,00-	158.593,09-
* 5. Saadut ennakot	18.419,98-	25.257,07-
* 6. Ostovelat	3.293.623,90-	3.096.925,82-
* 7. Muut velat	787.638,67-	788.445,77-
* 8. Siirtovelat	3.003.653,44-	2.982.000,41-
** Lyhytaikainen vieras po. yht.	23.908.335,99-	18.019.950,96-
*** VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	32.415.072,55-	28.675.545,65-
***** VASTATTAVAA	60.199.442,12-	56.679.872,68-

8.4 KONSERNILASKELMAT

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	2015	2014
Toimintatuotot	22 326 706,84	21 431 689,36
Toimintakulut	- 64 986 054,74	- 63 465 611,71
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	17 097,52	39 498,10
TOIMINTAKATE	- 42 642 250,38	- 41 994 424,25
Verotulot	36 837 417,39	36 640 811,74
Valtionosuudet	11 615 194,19	12 638 640,26
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	7 601,24	10 707,62
Muut rahoitustuotot	194 918,70	157 121,90
Korkokulut	- 564 540,18	- 670 182,41
Muut rahoituskulut	- 22 580,65	- 20 396,72
VUOSIKATE	5 425 760,31	6 762 278,14
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 5 849 393,66	- 5 435 473,32
Omistuksen eliminointierot	- 911,86	
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät	-	43 322,53
TILIKAUDEN TULOS	- 424 545,21	1 370 127,35
Tilinpäätössiirrot	- 26 524,73	- 166 343,15
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	- 25 313,99	- 5 936,13
Vähemmistöosuudet	833,49	671,53
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	- 475 550,44	1 198 519,60

Vertailuvuoden 2014 poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on oikaistu vuoden 2015 konserniyleisohjeen mukaisesti.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 425 760,31	6 762 278,14
Satunnaiset erät	-	43 322,53
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	- 1 069 368,80	- 961 818,15
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 11 890 457,65	- 8 201 658,37
Rahoitusosuudet investointeihin	898 310,89	417 631,85
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 613 833,67	1 133 102,71
Toiminnan ja invest. rahavirta	- 4 021 921,58	- 807 141,29
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	4 288,79	2 350,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-	5 275 655,00
Pitkäaikaisten lainojen vähenn	- 4 030 327,89	- 4 047 395,39
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 090 353,96	671 364,61
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.var.ja po:n muutok	3 815,71	21 493,21
Vaihto-omaisuuden muutos	11 472,15	5 561,10
Saamisten muutos	758 850,42	- 1 246 877,53
Korottomien velkojen muutos	- 544 470,82	1 465 454,46
Rahoituksen rahavirta	2 293 982,32	2 147 605,46
RAHAVAROJEN MUUTOS	- 1 727 939,26	1 340 464,17
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	1 445 805,42	3 171 708,23
Rahavatat 1.1.	3 173 744,68	1 830 312,02
	- 1 727 939,26	1 341 396,21

Vuoden 2014 rahavarat 31.12. laskettiin Jyväskylän koulutuskuntayhtymän rahavaroista ja rahavarat 1.1 Jyväskylän koulutuskuntayhtymän konsernitaseen rahavaroista.

Vertailuvuoden 2014 poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on oikaistu vuoden 2015 konserniyleisohjeen mukaisesti.

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2015	2014
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	340 867,03	377 997,19
Muut pitkävaikutteiset menot	68 613,88	81 884,65
Ennakkomaksut		
Aineettomat hyödykkeet yht.	409 480,91	459 881,84
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	9 413 950,78	9 836 609,09
Rakennukset	54 068 362,51	48 699 011,30
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 285 850,97	11 038 526,24
Koneet ja kalusto	1 904 824,75	2 389 635,75
Muut aineelliset hyödykkeet	23 958,36	25 114,66
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	779 960,48	2 482 421,58
Aineelliset hyödykkeet yht.	77 476 907,85	74 471 318,62
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	447 179,78	429 938,36
Muut osakkeet ja osuudet	1 890 895,73	1 929 260,25
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	94 579,82	98 868,61
Muut saamiset	-	
Sijoitukset yht.	2 432 655,33	2 458 067,22
Pysyvät vastaavat yht.	80 319 044,09	77 389 267,68
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	52 696,99	215 429,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	154 137,12	165 609,26
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	-	
Lyhytaikaiset saamiset	4 967 398,42	5 925 575,66
Rahoitusarvopaperit	58 814,16	37 847,63
Rahat ja pankkisaamiset	1 436 991,26	3 133 860,60
Vaihtuvat vastaavat yht.	6 617 340,96	9 262 893,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	86 989 082,04	86 867 590,14

VASTATTAVAA	2015	2014
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 365 317,85	18 365 317,85
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		
Arvonkorotusrahasto	29 538,97	29 538,97
Muut omat rahastot	2 476 805,47	2 421 121,25
Ed.tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 991 919,51	2 029 786,17
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 475 550,44	1 198 519,60
Oma pääoma yhteensä	23 388 031,36	24 044 283,84
VÄHEMMISTÖOSUUDET	5 338,08	2 192,29
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevakuutukset		
Muut pakolliset varaukset	336 942,81	343 046,09
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	177 140,21	336 056,82
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaik.korollinen vieras pääoma	27 547 154,31	34 659 239,67
Pitkäaik.koroton vieras pääoma	2 197 393,68	2 565 563,74
Lyhytaik.korollinen vieras pääoma	23 338 835,08	14 089 941,10
Lyhytaik.koroton vieras pääoma	9 998 246,51	10 827 266,59
Vieras pääoma yhteensä	63 081 629,58	62 142 011,10
VASTATTAVAA	86 989 082,04	86 867 590,14

Vertailuvuoden 2014 poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on oikaisut vuoden 2015 konserniyleisohjeen mukaisesti.

9 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

9.1 KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Jaksotus

Tulot ja menot jaksotetaan eri tilikausille suoriteperusteen mukaan, poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan tilitysten mukaan.

Vyörytys

Kustannuspaikoille vyörytetään laskennallisina erinä siivoustoimi, työterveyshuolto, atk, taloustoimisto, kopiointi, postitus, puhelinkeskus ja toimistotarvikkeet. Vuodesta 2015 alkaen vyörytetään tehtäväalueille myös niitä koskeva hallinto.

Sisäiset erät

Sisäisesti laskutetaan tilojen vuokrat, ateriasuoritteet, vesi- ja jätevesilaskut, jätehuoltolaskut, konekeskuksen palvelut ja muut sisäiset laskut esim. työpaja.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2015 alusta otettiin käyttöön uusi nimistö, jolloin avattiin uusia kustannuspaikkoja ja vanhojen kustannuspaikkojen sijainti tehtäväalueilla saattoi muuttua. Eniten muutokset vaikuttivat Lapsi- ja perhepalveluiden sekä Asukaspalveluiden kustannuspaikkojen tehtäväkonnaisuuksiin. Näiltä osin kaikki tiedot eivät ole vertailukelpoisia.

Muuramen kunnan tilinpäätökseen sisältyvä vesihuollon tehtäväalue on aikaisemmin ollut laskennallisesti eriytetty taseyksikkö. Vuonna 2015 vesihuolto on kirjanpidollisesti eriytetty kunnan tilinpäätöksestä.

9.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhteisöt, joissa kunnalla on määräamisvalta ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Muuramen Hyvinvointi Oy on perustettu vuonna 2015, yhteisöllä ei ole ollut vielä toimintaa. Keskinäinen omistus on kuitenkin eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistus on eliminoitu, myös perustetun Muuramen Hyvinvointi Oy:n omistus.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserni-yhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Liittymismaksuista (vesihuolto, kaukolämpö) on eliminoitu sisäiset tapahtumat, jotka on pystytty selvittämään. Kiinteistöveroja ei ole vähennetty.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen investointien poistot ja Muuramen Lämpö Oy:n kaukolämpökanavien poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Uuden konsernitilinpäätöstä koskevan yleisohjeen mukaan poistoeron ja vapaaehtoisten vaarausten käsittely konsernitilinpäätöksessä muuttuu. Vertailuvuoteen 2014 on myös tehty uuden yleisohjeen mukaiset muutokset.

9.3 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Yleishallinto	394 325	504 859	247 358	344 254
Sosiaali- ja terveystuotot	11 014 377	10 778 177	2 486 882	2 496 524
Opetus- ja kulttuurituotot	1 530 096	1 372 952	788 035	593 907
Muut palvelut	9 367 908	8 775 701	4 770 959	4 216 501
Toimintatuotot yhteensä	22 306 706	21 431 689	8 293 234	7 651 186

Verotulojen erittely		
	Kunta	
	2015	2014
Kunnan tulovero	32 762 900	32 748 993
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 952 830	2 011 565
Kiinteistövero	2 121 687	1 880 254
Yhteensä	36 837 417	36 640 812

Valtionosuuksien erittely				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasausta)	9 717 718	11 787 823	9 717 718	11 787 823
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	- 77 588	- 879 623	- 77 588	- 879 623
Järjestelmämuutoksen tasaus	- 63 528	- 63 533	- 63 528	- 63 533
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	- 1 161 001	- 1 569 237	- 1 161 001	- 1 569 237
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				
Yksikköhintarahoituksen mukainen valtionosuus	3 199 593	3 363 210		
Yhteensä	11 615 194	12 638 640	8 415 601	9 275 430

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Investointimenojen poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu investointien hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Muuramen kunnan poistosuunnitelmaa on tarkastettu (KV 25.6.2012 § 40 ja Kh 6.8.2012 § 108) uuden poistoyleisohjeen mukaiseksi 1.1.2013 alkaen.

Poistosuunnitelman aloittaminen:

hankinta 1.1.-30.6.	-poistot 1.7. alkaen
hankinta 1.7.-31.12.	-poistot seuraavan vuoden alusta
kiinteät rakenteet ja laitteet	-poistot seuraavan vuoden alusta

Investointivaraus käsitellään suosituksen mukaisesti.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

ATK-ohjelmistot	3 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	30-50 vuotta	- " -
Asuinrakennukset	- " -	- " -
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-50 vuotta	- " -
Vapaa-ajan rakennukset	- " -	- " -
Muut rakennukset	- " -	- " -
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10-25 %	menojäännöspoisto
Vesilaitoksen laitoskoneet	25 %	- " -
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi. (€)	v.2014	v.2013
	168 580	224 211

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä

Vuosina 2014 – 2018:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	3 223 766
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	5 505 776
Ero (€)	-2 282 010
Ero %	- 41,4

Selvitys poikkeaman syistä:

Seurantajaksolle kohdistuu normaalitasoa suurempia investointeja, kuten Mäkelänmäen koulun laajennus, uimahallin peruskorjaus, Kinkomaan koulun peruskorjaus sekä paloaseman rakentaminen.

Satunnaiset erät: - ei ilmoitettavaa

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	1 457 164	945 435	1 457 164	945 435
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot		68 769		18 677
Myyntivoitot yhteensä	1 457 164	1 014 204	1 457 164	964 112
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	12 600		12 600	
Muut myyntitappiot	374 604	12 148		
Myyntitappiot yhteensä	387 204	12 148	12 600	

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	Kunta	
	2015	2014
Osinkotuotot muista yhteisöistä	134 566	120 087
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	14 434	14 434
Yhteensä	149 000	134 521

Tilintarkastajan palkkiot		
	Kunta	
	2015	2014
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	10 035	5 440
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät		
Tarkastuslautakunnan avustaminen	7 371	4 595
Muut palkkiot		
Yhteensä	17 406	10 035

9.4 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	29 538	29 538	25 046	25 046
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.	29 538	29 538	25 046	25 046

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäaikaiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	52 411,07		52 411,07
Lisäykset tilikauden aikana	12 108,50		12 108,50
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana	-		
Siirrot erien välillä			
Tilikauden poistot	28 069,45		28 069,45
Arvonlennukset ja niiden pal.			
Poistamaton hankintameno 31.12.	36 450,12		36 450,12
KIRJANPITOARVO 31.12.	36 450,12		36 450,12

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset						
AINEELLISET HYÖDYKKEET						
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	8 036 623,81	27 367 396,41	9 006 813,55	391 995,90	2 233 315,53	47 036 145,20
Lisäykset tilikauden aikana	845 128,86	8 662 279,59	1 952 076,06	334 989,60		11 794 474,11
Rahoitusosuudet tilikaudella						-
Vähennykset tilikauden aikana	853 054,52	94 500,00			2 233 315,53	3 180 870,05
Siirrot erien välillä						-
Tilikauden poistot		1 717 572,07	1 520 229,82	160 672,20		3 398 474,09
Arvonlennukset ja niiden pal.						-
Poistamaton hankintameno 31.12	8 028 698,15	34 217 603,93	9 438 659,79	566 313,30	-	52 251 275,17
Liittymismaksut	21 612,90					21 612,90
Vähennykset tilikauden aikana						
Siirrot erien välillä						
Arvonlennukset ja niiden pal.						
Arvonkorotukset	25 046,55					25 046,55
Arvonkorotuksen purku						
KIRJANPITOARVO 31.12.	8 075 357,60	34 217 603,93	9 438 659,79	566 313,30	-	52 297 934,62

Pysyvien vastaavien sijoitukset									
OSAKKEET JA OSUUDET						JKV-, MUUT LAINA- JA MUUT SAAMISET			
	Osakkeet	Kunta- yhtymä- osakkeet	Osakkeet osakkuus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Muut lainasaamiset Konserni- yhtiöt	Muut saamiset ja liitt.maksut		Yhteensä
Hankintameno 1.1	233856,72	1646295,13	200000,00	1754328,79	3834480,64	145454,52	98868,61	73964,00	318287,13
Lisäykset	122000,00				122000,00				0
Vähennykset						36363,64	4288,79		40652,43
Siirrot erien välillä									
Hankintameno 31.12.	355856,72	1646295,13	200000,00	1754328,79	3956480,6	109090,88	94579,82	73964,00	277634,70
Arvonlennukset ja niiden palautus									
Arvonkorotukset									
KIRJANPITOARVO 31.12	355856,7	1646295,13	200000,00	1754328,79	3956480,6	109090,88	94579,82	73964,00	277634,70

OMISTUKSET MUISSA YHTIÖISSÄ					
	Kotipaikka	Kunnan			1 000 €
		omistus- osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt					
Muuramen Lämpö Oy	Muurame	87,9	178	3121	-267
Muuramen Vuokra-asunnot Oy	Muurame	100	73	21477	0
KOY Muuramen Kettula	Muurame	100	15	516	-2
KOY Hakamuurame	Muurame	94,7	31	90	0
KOY Muuramen Elämänkaari	Muurame	76	139	919	8
	Yhteensä		434	26123	-260
Kuntayhtymät					
Jkl:n koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	3,5192	3793	983	88
K-S Liitto	Jyväskylä	3,9	87	55	0
K-S sairaanhoitopiirin ky	Jyväskylä	2,35	1061	3572	260
	Yhteensä		4941	4610	348
Osakkuusyhteisöt					
KOY Kinkomaan Vitapolis	Muurame	20,94	339	778	5
	Yhteensä		339	778	5
Muuramen Hyvinvointi Oy ei ole taulukossa, koska toiminta ei ole vielä alkanut tilikaudella 2015.					
x) K-S Sairaanhoitopiirin ky omistaa lisäksi KOY Kinkomaan Vitapoliksesta 40 %					

Saamisten erittely

	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		46 399		90 934
Lainasaamiset	109090	75 000	145454	75 000
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		70		641
Siirtosaamiset		218 054		84 672
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
		5 377		2 221
Saamiset yhteensä	109090	344 900	145454	253 468

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Viranhaltijoiden tammikuun palkat	357 614	369 521	357 614	369 521
Siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä	218 054	84 372	218 054	84 372
Muut menoennakot	24 069	42 442	10 388	28 544
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	176	1 468	176	1 409
Kelan korvaus työterveyshuollosta	94 024	90 620	72 000	70 000
Tuet ja avustukset	216 006	254 543	211 748	240 282
Muut tulojäämät	598 900	1 651 300	549 765	551 497
Elatustuen takautumissaatava				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yh				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yh	1 508 843	2 494 266	1 419 745	1 345 625

Rahoitusarvopaperit		
	Kunta	
	2015	2014
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	185 422	120 507
Kirjanpitoarvo	15 179	15 179
Erotus	170 243	105 328

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	18 365 318	18 365 318	18 365 318	18 365 318
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	18 365 318	18 365 318	18 365 318	18 365 318
Arvonkorotusrahasto 1.1	29 539	29 539	25 047	25 047
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	29 539	29 539	25 047	25 047
Muut omat rahastot 1.1.	2 421 134	2 254 488	1 011 664	1 011 664
Lisäykset	57 103	176 618		
Vähennykset	1 432	10 116		
Muut omat rahastot 31.12.	2 476 805	2 420 990	1 011 664	1 011 664
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	3 228 306	2 029 786	8 499 911	6 861 059
Siirrot rahastoon				
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	2 991 920	2 029 786	8 499 911	6 861 059
Tilikauden yli-/alijäämä	-475 550	1 198 520	-226 480	1 638 852
Oma pääoma yhteensä	23 388 032	24 044 153	27 675 460	27 901 940

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	Kunta	
	2015	2014
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 000 000	2 500 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 000 000	2 500 000

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut pakolliset varaukset				
Avustusvaraus				
Potilasvakuutusmaksuvastuu	336 943	313 887		
Muut pakolliset varaukset		29 159		
Muut pakolliset varaukset yht.	336 943	343 046		

Vieras pääoma				
	2015		2014	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		66 390		97 602
Yhteensä		66 390		97 602
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		862 569		965 278
Siirtovelat		457 633		409 637
Yhteenä		1 320 202		1 374 915
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat		0		0
Yhteensä		0		0
Vieras pääoma yhteensä				
		1 386 592		1 472 517

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut velat, pitkäaikaiset				
Liittymismaksut	2 673 282	2 510 406	1 586 737	1 454 323
Muut velat	184 000	256 818		
Muut velat pitkäaikaiset yht.				
	2 857 282	2 767 224	1 586 737	1 454 323

Laskennallista verovelkaa konsernituloslaskelmassa 25 314 €.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	344 440	300 896	194 323	212 842
Menojäämät				
Palkkakulujen jaksotukset	3 232 126	3 296 092	2 197 265	2 276 867
Korkojaksotukset	122 428	154 924	9 503	20 646
Siirtovelat jäsenkuntayhtymille	734 513	659 375	457 633	409 637
Muut menojäämät	252 820	250 003	112 613	58 230
Lyhytaikaiset siirtovelat yht.	4 686 327	4 661 290	2 971 337	2 978 222

9.5 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Leasingvastuiden yhteismäärä arvonlisäveroineen				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Seuraavalla tilikaudella maksettavat			42 763	33 664
Myöhemmin maksettavat			64 369	42 771
Yhteensä	128 485	97 250	107 132	76 435

Vuonna 2015 toimintansa aloittaneesta Manttaalintien päiväkodista ei ole saatu vielä leasingvuokrasopimusta Kuntarahoitukselta.

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	12 694 893	12 307 919	12 694 893	12 284 120
Jäljellä oleva pääoma	9 762 980	9 311 400	9 658 946	9 311 400
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	11 502 514	13 195 828	11 502 514	13 195 828
Jäljellä oleva pääoma	7 926 407	8 900 119	7 926 407	8 900 119

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	Kunta	
	2015	2014
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	46 258 323	43 680 160
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	32 964	30 199

Muut taloudelliset vastuut				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Sopimusvastuut				
Vuokravastuu	65 749	47 958		
Velvoitevarasto	1 988	1 694		
Avustusvastuu	0	975		
Keräystilivastuut	25 738	16 114	25 738	16 114
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 227 748	2 895 561	4 730 152	2 450 623
Yhteistyö ja kumppanuussopimukset	130 190			
Sopimusvastuut yhteensä	5 451 413	3 255 424	4 755 890	2 810 486
Johdannaisopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 036 366			
Markkina-arvo 31.12.	- 100,65			
Uhkasakko	11 750			

10 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

10.1 ERIYTETTY VESIHUOLTO

Kohderahoitteinen

Vesihuoltolakia koskevat muutokset ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot.

Jos vesihuoltolaitos hoitaa vesihuollon lisäksi huleveden viemäroinnin, on kumpikin toiminto eriytettävä. Muuramen kunnassa vesihuoltolaitos ei hoida hulevesien viemärointiä vaan se kuuluu kunnan toimialaan. Eriyttämällä pyritään varmistamaan tasejatkuvuutta. Vesihuoltolaitosten laskelmien ja arvostus- ja jaksotusperiaatteet pohjautuisivat yhdenmukaisiin periaatteisiin ja kunnallisten laitosten tuloslaskelmasta ja taseesta tulisi vertailukelpoinen osakeyhtiön tilinpäätöksen kanssa.

Vesihuolto sisältyy Muuramen kunnan tilinpäätökseen. Vuoden 2014 tilinpäätökseen asti vesihuolto on ollut laskennallisesti eriytetty taseyksikkö. Tilikaudella 2015 eriyttäminen on tehty kirjanpidollisesti uuden ohjeistuksen mukaisesti.

Vesihuollolle on määritelty uusi aloittava tase vuoden 2014 tilinpäätöksen taseesta. Vuoden 2014 korjattu taseen loppusumma on 4.423.383,29 €. Aloittavan taseen peruspääomaa määriteltäessä huomioitiin hulevesiverkoston erottaminen kunnan toiminnaksi. Erottaminen tehtiin tilikauden 2015 aikana.

TOIMINTAKERTOMUS 2015

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on järjestetty Muuramen kunnan sisäisen valvonnan -ohjeen mukaisesti.

Vesihuollon talous ja talousarvion toteutuminen 2015

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Hyvälaatuisen talousveden tuottaminen ja jakelu Muuramen kirkonkylässä ja Kinkomaalla sekä tukkumyynti Jyväskylän Säynätsalon kaupunginosaan ja seitsemälle vesiosuuskunnalle. Vesilaitoksen toiminta-alueita laajennetaan kaavoituksen myötä.

Muuramen jätevedet johdetaan sekä kirkonkylästä että Kinkomaalta puhdistettaviksi Nenäinien keskuspuhdistamolle.

Vesi- ja viemärilaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena ja toiminta on kannattavaa.

Palvelusuunnitelma

Haja-alueiden vesihuolto on järjestetty joko kiinteistökohtaisilla laitteilla tai vesiosuuskuntien toimesta. Muuramessa toimii tällä hetkellä 8 vesiosuuskuntaa. Yhtä osuuskuntaa lukuun ottamatta kaikki muut toimivat yhteistyössä Muuramen kunnan vesilaitoksen kanssa sekä puhtaan veden hankinnassa että jäteveden toimittamisessa.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteuma
Vaikuttavuustavoitteet Vesilaitos tuottaa terveellistä vettä ja hoitaa jätevedet ympäristöystävällisesti.	Vaikuttavuustavoitteet	Tunnusluvut	Henkilöstön koulutus
Tuottavuustavoitteet Vesihuoltolaitoksen tulee toimia kannattavasti.	Tuottavuustavoitteet	Tulo- ja meno-arvio	Taksapolitiikka ja riittävät resurssit

Tunnusluvut

	TP 14	TA 15	TP 2015
Hallinto (euroa) br.menot	59 885	141 770	140 389
Vesi- ja jätevesimaksutulot	1 294 230	1 330 000	1 337 808
Veden hankintamenot	224 667	260 390	248 507
Viemäriverkostot meno	288 786	387 010	321 924
Avustukset vesiosuuskunnille	0	0	0
Tonttiliittymien rakentaminen (kate)	27 786	17 360	32 651
Veden myynti (m ³):			
– kuntalaiset	397 948	410 000	323 358
– Rannankylä-Isolahti vok	24 452	24 500	36 504
– Rajahonka-Valkolan vok	7 728	7 800	6 699
– Riihipelto vok	2 431	2 300	2 490
– Hautalanmäki vok	2 344	2 400	2 345
– Pyyppälä vok	4 358	4 400	4 028
– Saarenkylä vok	3 177	5 800	3 316
– Majala vok	855	1 000	664
– Jyväskylän kaupunki	146 106	155 000	131 073
Veden osto Jkylästä (m ³):			17 556
Asiakkaat			
– omakotitalot	1 683	1 730	1 702
– rivitalot	92	93	94
– kerrostalot	46	46	47
– muut kiinteistöt	186	195	188
Vesijohtoa (m)	81 279	82 000	82 779
Jätevesiviemäriä (m)	89 836	91 000	91241

Talousarvion toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitoksen toiminta jatkuu suunnitelmakaudella kunnan taseyksikkönä, joka itse kattaa menonsa. Kirjanpito on eriytetty muusta kunnan kirjanpidosta.

Suunnitelmakaudella toiminta painottuu vesi- ja viemärlaitoksen toimintavarmuuden kehittämiseen ja talousveden laadun varmistamiseen rakentamalla Suuruskankaan vesilaitoksen ja kirkonkylän verkoston välinen varavesilinja sekä laatimalla pohjavedenottamoiden toiminnan tehostamisen suunnitelmia. Lisäksi vesilaitoksilla, vedenottamoilla ja vesihuoltoverkostossa tehdään ylläpito ja saneeraustoimenpiteitä.

Vesihuoltoverkostoa ylläpidetään ja saneerataan hyvänlaatuisen talousveden jakelun sekä jäteveden asianmukaisen johtamisen turvaamiseksi.

Veden kulutuksen arvioidaan kasvavan hiukan vuosittain.

Jätevesien puhdistuksen arvioitu kuutiohinta oli vuonna 2015 noin 32,5 senttiä.

Vesihuoltolaitoksen taksoja korotettiin 6,0 %:lla. Taksat ovat edelleen seutukunnan edullisimpia.

Käyttötalouden toteutuminen

Kohde	Nimi	Talousarvio	Määrä- rahojen muutokset	Käyttö	Alitus/ ylitys	Tot-%
KÄYTTÖTALOUSOSA						
*	LIIKEVAIHTO	1.330.000	0	1.337.063,65	7.063,65-	100,5
*	Valmistus omaan käyttöön	108.680	0	100.265,05	8.414,95	92,3
*	Liiketoiminnan muut tuotot	30.000	0	63.033,83	33.033,83-	210,1
	Materiaalit ja palvelut					
	Aineet tarvikkeet ja tavarat					
*	Ostot tilikauden aikana	134.400-	0	175.658,29-	41.258,29	130,7
*	Palvelujen ostot	383.740-	0	283.709,94-	100.030,06-	73,9
	Henkilöstökulut					
*	Palkat ja palkkiot	317.780-	0	296.450,89-	21.329,11-	93,3
	Henkilösivukulut					
*	Eläkekulut	65.420-	0	61.188,88-	4.231,12-	93,5
*	Muut henkilösivukulut	18.180-	0	16.795,88-	1.384,12-	92,4
	Poistot ja arvonalentumiset					
*	Suunnitelman muk. poistot	323.990-	0	272.626,65-	51.363,35-	84,1
*	Liiketoiminnan muut kulut	9.400-	0	9.832,25-	432,25	104,6
**	LIIKELYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	215.770	0	384.099,75	68.329,75-	178,0
	Rahoitustuotot ja -kulut					
*	Korvaus peruspääomasta	0	0	46.743,80-	46.743,80	0,0
***	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	215.770	0	337.355,95	121.585,95-	156,3
	Satunnaiset tuotot ja -kulut					
****	YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	215.770	0	337.355,95	121.585,95-	156,3
*****	TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	215.770	0	337.355,95	121.585,95-	156,3

Investointien toteutuminen

TERVAMÄKI

Hanketavoitteet

Tervämäen alueen kunnallistekniikan rakentamisessa pidetään vuoden tauko. Asemakaavoitettu alue on laajentunut vuonna 2011.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Tervämäen alueella on 9 rakennuskelpoista varaamatonta omakotitalotonttia (31.12.2015). Riekontietä on rakentamatta noin 150 metriä, sen varrella on kaavareserviä 7 tontille.

Vuonna 2015 ei tarjottu uusia tontteja, ja Riekontien jatkamista siirretään.

Tervämäen asemakaava-alueen vesihuolto on Riekontien rakentamisen jälkeen rakennettu. Alueella on kokonaisuudessaan melko rinteinen maasto, jonka johdosta tontteja on jäänyt rakentamattomiksi.

SEUNAVUOREN ALUE

Hanketavoitteet

Seunavuoren laajennuksen (II-vaihe) aloittaminen, 195 000 euroa. Asemakaava valmistui kesällä 2014.

Hanketavoitteiden toteutuminen

I-vaiheen rakentaminen on aloitettu vuonna 2006 ja se valmistui vesihuollon osalta kokonaisuudessaan vuonna 2014. Alueella on yksi varaamaton rakennuskelpoinen omakotitalotontti (31.12.2015).

Vuonna 2015 uudelle laajennusalueelle tuli yhteensä uusia rakennuskelpoisia tontteja 18 kappaletta Sudenkorennon, Keijukorennon ja Elokorennon varrelle.

KINKOMAAN AHVENLAMMEN JA LIISALAN ALUE

Hanketavoitteet

Kinkomaan Ahvenlammen asemakaava-alueen rakentaminen jatkuu ns. Liisalan alueena, 120 000 euroa. Liisalan asemakaava tuli lainvoimaiseksi osittain kesällä 2014.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Ahvenlammen alueella on 2 rakennuskelpoista varaamatonta omakotitalotonttia (31.12.2015). Ahvenlammen alueen II-vaiheen vesihuolto valmistui vuonna 2014. Vuonna 2015 Liisalan alueelle tuli yhteensä 12 kappaletta uusia rakennuskelpoisia tontteja Kukonaskeleen ja Kananaskeleen varrella.

VESILAITOSTEN KEHITTÄMINEN

SUURUSKANGAS

Hanketavoitteet

Kapasiteettiä ja tuottovarmuutta Muuratharjulla sijaitsevalla Suuruskankaan vesilaitokselle on kohotettu ottamalla käyttöön vuonna 2011 kolmas siiviläkaivo nykyisten kaivojen läheisyyteen. Tällä uudella kaivolla päästään sellaiseen varmuuteen, että laitokselta pystytään pumpaamaan verkostoon tarvittava vesimäärä, vaikka ylävesisäiliö olisi pois käytöstä.

Suuruskankaan vesilaitoksen vedestä osa on Muuratjärvestä rantaimetyntyttä vettä, jonka johdosta pohjaveden happipitoisuus on laskenut. Tällöin riskinä on veden mangaani- ja rautapitoisuuden nousu. Laitoksen vedenlaatu tulisi varmistaa ennen kuin riskitekijät alkavat näkyä vedenlaadussa.

Tällä hetkellä Suuruskankaan vesilaitokselta on vain yksi syöttölinja keskustan verkostoon. Vedenjakelun turvaamiseksi syöttövesilinjoja pitäisi olla ainakin kaksi, jotka muodostavat rengasyhteyden.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Suuruskankaan vesilaitoksen vedenlaadun varmistamiseksi on aloitettu laitoksen toiminnan tehostamisen suunnitelman laatiminen vuonna 2014. Vuonna 2015 laitoksen toiminnan tehostamisen suunnitelman laatimista jatkettiin ympäristötutkimuksien sekä maanhankintojen osalta.

Vedenlaadun laadun varmistamisen toimenpiteiden rakentaminen alkaa lupien tultua voimaan.

Muuramen kunta yhdessä Jyväskylän Energian kanssa aloittaa vuonna 2014 yhdysvesijohdon rakentamisen Suuruskankaan pohjavedenottamolta Korpilahden taajaman vesijohtoverkoston valtion tukemana hankkeena. Yhdysvesijohtolinja tulee alkuosastaan toimimaan Suuruskankaan vesilaitoksen varavedenyhteytenä keskustan verkostoon Innanlahden kautta Niittyahon suunnasta. Näin yhdysvesijohtolinja muodostaa toisen syöttölinjan ja rengasyhteyden varmistaa vedenjakelun.

Vuonna 2014 valmistui varavedenyhteyden rakentaminen Suuruskankaan vesilaitos-Muuratharju. Vuonna 2015 valmistui varavedenyhteyden loppuosan Muuratharju-Niittyaho välin rakentaminen.

INNANLAHTI

Hanketavoitteet

Innanlahden vesilaitos on otettu käyttöön vuonna 1968, ja laitos on pitkälti tekniikaltaan alkuperäiskunnossa. Viime vuosikymmenten aikana laitokselle ei ole tehty suurempia investointeja. Laitos on toiminut pitkään varavesilaitoksena, mutta on nykyään jatkuvassa käytössä, vedentuottomäärän ollessa kuitenkin vähäinen (n. 120 m³/d).

Innanlahden vesilaitoksen asema kunnan vedentuotannossa on selvitettävä. Nykyiseltään pitkällä aikavälillä laitos ei tule täyttämään vedenlaadun vaatimuksia (hygieniasointi, rauta- ja mangaanipitoisuus).

Vuonna 2015 aloitettiin selvitys Innanlahden vesilaitoksen asemasta kunnan vedentuotannossa keräämällä ja selvittämällä lähtöaineistoa.

KINKOMAA

Hanketavoitteet

Kinkomaan vesilaitokselta johdetaan talousvettä Kinkomaan taajama-alueelle, joka on voimakkaassa kasvussa. Alueelle tullaan lähivuosina kaavoittamaan uusia asuinalueita sekä olemassa olevien kaava-alueiden rakentaminen jatkuu.

Tällä hetkellä Kinkomaan vesilaitoksella on käytössä yksi siiviläkaivo, jonka vedentuotokapasiteetti on jo maksimikäytössä. Vesilaitoksen kapasiteettiä ja tuottovarmuutta on kohotettava, jotta pystytään vastaamaan kasvavaan vedenkulutukseen.

Vuonna 2015 aloitettiin selvitys Kinkomaan vesilaitoksen kehittämiseksi keräämällä ja selvittämällä lähtöaineistoa.

VESIHUOLLON PERUSPARANNUS

Hanketavoitteet

Vanhojen alueiden vesihuoltoverkoston, pumppaamoiden yms. kunnostus ja peruskorjaus.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2015 tehtiin vesijohto- ja viemäriverkoston kunnostustöitä mm. Rättälin ja Kinkomaan alueella sekä jatkettiin vanhan vesijohto- ja viemäriverkoston kunnan selvitys- ja suunnittelutyötä. Selvityksen perusteella vuonna 2016 aloitetaan verkoston kunnostus- sekä peruskorjaustyö.

Lisäksi vuonna 2015 jatkettiin sähköisen (autocad) vesihuoltokartan täydennystyötä.

MUU VESIHUOLTOTYÖ

Hanketavoitteet

Pieneköjen vesihuoltohankkeiden toteutus.

Hanketavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2015 toteutettiin pieneköjä vesihuoltotöitä mm. putkirikkojen korjaamista, sadeviemäröintiä.

Lisäksi vuonna 2015 eriytettiin hulevedet vesilaitoksen taseesta.

Kohde	Nimi	Talousarvio	TA-muutokset	Toteutuma	Poikkeama
80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LTK				
8330	Kiinteät rak. ja lait./vesihu.				
580	VESIHUOLTO				
	Investointien talousarvio				
	Investointimenot				
*	Investointimenot yht.	0	630.000-	530.211,80-	99.788,20-
	Rahoitusosuudet				
	Omaisuuksien myynti				
	Investoinnit netto	0	630.000-	530.211,80-	99.788,20-

Rahoitusosan toteutuminen

	Talousarvio	Määrärahoje muutokset	Vuoden alusta	Erotus	Ero %	
RAHOITUSLASKELMA						
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
*	Liikelylijäämä (-aliij)	215.770	0	384.099,75	116.966,40-	121,7
	Poistot ja arvonalentumiset	323.990		272.626,65		
*	Rahoitustuotot ja -kulut	133.400-	0	46.743,80-	86.656,20-	35,0
**		406.360	0	609.982,60	203.622,60-	150,1
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
*	Investointimenot	0	630.000-	530.211,80-	99.788,20-	84,2
**	Pysyvien vastaavien	0	630.000-	530.211,80-	99.788,20-	84,2
***	TOIMIN. JA INVEST. RAHAVIRTA	406.360	630.000-	79.770,80	303.410,80-	35,7-
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainojen muutokset						
Lainakannan muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
*	Saamisten muutos muilta	0	0	39.851,19-	39.851,19	0,0
*	Korott.velk. muutos muilta	0	0	81.867,14	81.867,14-	0,0
**		0	0	42.015,95	42.015,95-	0,0
***	Rahoituksen rahavirta	0	0	42.015,95	42.015,95-	0,0
****	RAHAVAROJEN MUUTOS	406.360	630.000-	121.786,75	345.426,75-	54,5-
*	RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	121.786,75-	121.786,75	0,0

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA

	V. 2015	V. 2014	
KÄYTTÖTALOUSOSA			
*	LIIKEVAIHTO	1.337.063,65	1.294.230,06
*	Valmistus omaan käyttöön	100.265,05	82.274,21
*	Liiketoiminnan muut tuotot	63.033,83	46.060,29
Materiaalit ja palvelut			
Aineet tarvikkeet ja tavarat			
*	Ostot tilikauden aikana	175.658,29-	112.091,43-
*	Palvelujen ostot	283.709,94-	261.837,63-
Henkilöstökulut			
*	Palkat ja palkkiot	296.450,89-	236.028,10-
Henkilösivukulut			
*	Eläkekulut	61.188,88-	52.695,36-
*	Muut henkilösivukulut	16.795,88-	12.406,15-
Poistot ja arvonalentumiset			
*	Suunnitelman muk. poistot	272.626,65-	331.473,19-
*	Liiketoiminnan muut kulut	9.832,25-	6.876,15-
**	LIIKELYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	384.099,75	409.156,55
Rahoitustuotot ja -kulut			
*	Korvaus peruspääomasta	46.743,80-	0,00
***	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	337.355,95	409.156,55
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
****	YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	337.355,95	409.156,55
*****	TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	337.355,95	409.156,55

Vertailuvuoden 2014 Korvaus jäännöspääomasta (149.256,26 €) puuttuu laskelmasta. Vuoden 2014 tilikauden ylijäämä oli 259.900,29 €

TASE

	V.2015	V.2014

T A S E		
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
II Aineelliset hyödykkeet		
*	3. Kiinteät rakenteet ja laitt	2.841.493,14 3.307.005,20
*	4. Koneet ja kalusto	0,00 6.836,79
**	Aineelliset hyödykkeet yht	2.841.493,14 3.313.841,99
III Sijoitukset		
*	1. Osakkeet ja osuudet	566.428,34 566.428,34
*	3. Muut lainasaamiset	94.579,82 94.579,82
**	Sijoitukset yhteensä	661.008,16 661.008,16
****	PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3.502.501,30 3.974.850,15
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
*	1. Myyntisaamiset	419.336,82 414.180,29
*	3. Muut saamiset	185.157,61 0,00
*	4. Siirtosaamiset	5.676,65 34.352,85
**	Lyhytaikaiset saamiset yht.	610.171,08 448.533,14
***	Saamiset yhteensä	610.171,08 448.533,14
III Rahoitusarvopaperit		
IV Rahat ja pankkisaamiset		
****	VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	610.171,08 448.533,14
*****	VASTAAVAA YHTEENSÄ	4.112.672,38 4.423.383,29

	V.2015	V.2014

VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
*	I Peruspääoma	779.063,35- 779.063,35-
*	IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	1.429.883,49- 1.429.883,49-
*	V Tilikauden yli/alijäämä	337.355,95- 0,00
***	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2.546.302,79- 2.208.946,84-
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
C PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
*	7. Muut velat	1.423.026,68- 1.454.323,49-
**	Pitkäaikainen vieras po. yht.	1.423.026,68- 1.454.323,49-
II Lyhytaikainen		
*	6. Ostovelat	46.258,53- 30.178,96-
*	7. Muut velat	97.084,38- 0,00
*	8. Siirtovelat	0,00 729.934,00-
**	Lyhytaikainen vieras po. yht.	143.342,91- 760.112,96-
***	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1.566.369,59- 2.214.436,45-
*****	VASTATTAVAA	4.112.672,38- 4.423.383,29-

RAHOITUSLASKELMA

v. 2015

RAHOITUSLASKELMA		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
*	Liikelylijäämä (-alij)	384.099,75
	Poistot ja arv.alentum.	272.626,65
*	Rahoitustuotot ja -kulut	46.743,80-
**		609.982,60
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
*	Investointimenot	530.211,80-
**	Pysyvien vastaavien	530.211,80-
***	TOIMIN. JA INVEST. RAHAVIRTA	79.770,80
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainojen muutokset		
Lainakannan muutokset		
**	Oman pääoman muutokset	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
*	Saamisten muutos muilta	39.851,19-
*	Korott.velk. muutos muilta	81.867,14
**		42.015,95
***	Rahoituksen rahavirta	42.015,95
****	RAHAVAROJEN MUUTOS	121.786,75
	Rahavarat 1.1.	0
	Rahavarat 31.12.	121.786,75

Vertailuvuosi 2014 on jätetty esittämättä, koska luvut eivät ole vertailukelpoisia.

ESITYS VESIHUOLLON TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Esitetään, että tilikauden ylijäämä 337.355,95 euroa jätetään taseeseen yli- ja alijäämien tilille.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Noudatetaan samoja arvostus- ja jaksotuseriaatteita kuin kunnan kirjanpidossa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Eriytettyyn tulos- ja rahoituslaskelmaan otetaan ulkoisten tulojen ja menojen lisäksi sisäinen tulo, meno tai rahoituserä, jossa vastapuolena on kunnan muu toiminta.
Eriytettyyn taseeseen otetaan sisäinen saatava ja velka sekä sisäinen kate, jossa vastapuolena on kunnan muu toiminta.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen vuoden luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot	2015	2014
Vesimaksut	511650	494368
Sis. Vesimaksut	24260	19208
Jättemaksut	625014	620425
Sis. Jättemaksut	31686	25134
Perusmaksut	144451	135021

Poistosuunnitelma

Käytetään Muuramen kunnan poistosuunnitelmaa

Tasetta koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
	Kiinteät rak.	Vesilaitos-	Kuljetusväline-	Yhteensä
	ja laitteet	koneet ja lait.	hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 298 024,37	8 980,83	6 836,79	3 313 841,99
Lisäykset tilikauden aikana				
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana	199 722,20			199 722,20
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poistot	256 809,03	8 980,83	6 836,79	272 626,65
Arvonalennukset ja niiden pal.				
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 841 493,14	0,00	0,00	2 841 493,14

11 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Muuramessa 29. päivänä maaliskuuta 2016

Pauliina Takala

Minna Häkkinen

Arto Liikanen

Ari Ranta-aho

Pentti Haukimäki

Tero Lakka

Arto Rajala

Anne Honkanen

Markus Leppiniemi

Eija Rantanen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Muuramessa . päivänä . kuuta 2016

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Jorma Kesä
tilintarkastaja, JHTT

12 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

1. Toimintakertomus
 - Tuloslaskelma
 - Rahoituslaskelma
 - Tase
 - Talousarviovertailu
 - Konsernituloslaskelma
 - Konsernin rahoituslaskelma
 - Konsernitase
2. Päiväkirja
3. Pääkirja
4. Tositteisto
 - Tositelajit
 - 1 Pankkitositteet
 - 4 Palkkatapahtumat
 - 10 KP Laskennalliset
 - 11 KP Automaattikirjaukset
 - 12 SL Laskennalliset
 - 13 SL Automaattikirjaukset
 - 15 Luottotappiot
 - 16 Alv-jako
 - 20 Ostolaskujen maksut
 - 21 Ostolaskut
 - 22 WF Ostolaskut
 - 23 Ostolaskut/vesihuolto
 - 30 Myyntireskontran suoritukset
 - 31 Myyntilaskut/taloustoimisto
 - 32 Myyntilaskut/asuntotoimisto
 - 33 Myyntilaskut/Effica-päivähoito
 - 34 Myyntilaskut/Effica-kotipalvelu
 - 35 Myyntilaskut/vesilaskut
 - 36 Myyntilaskut/tekninen toimisto
 - 37 Myyntilaskut/jätehuolto
 - 87 Korkolaskut
 - 89 Sisäinen laskutus
 - 90 Muistiot
 - 96 Kirjanpidon tulos
 - 97 Kirjanpidon tulos laskennallinen
 - 98 Sisäisen laskennan tulos
 - 99 Sisäisen laskennan tulos laskennallinen
5. Osakirjanpitojen tapahtumaluettelot
 - osto- ja myyntireskontra
 - palkkakirjanpito
6. Poistosuunnitelmat
7. Pysyvien vastaavien kirjanpito
8. Lainakirjanpito

13 SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ

Pysyvästi säilytettävät (kunnan päätearkisto):

- tasekirja

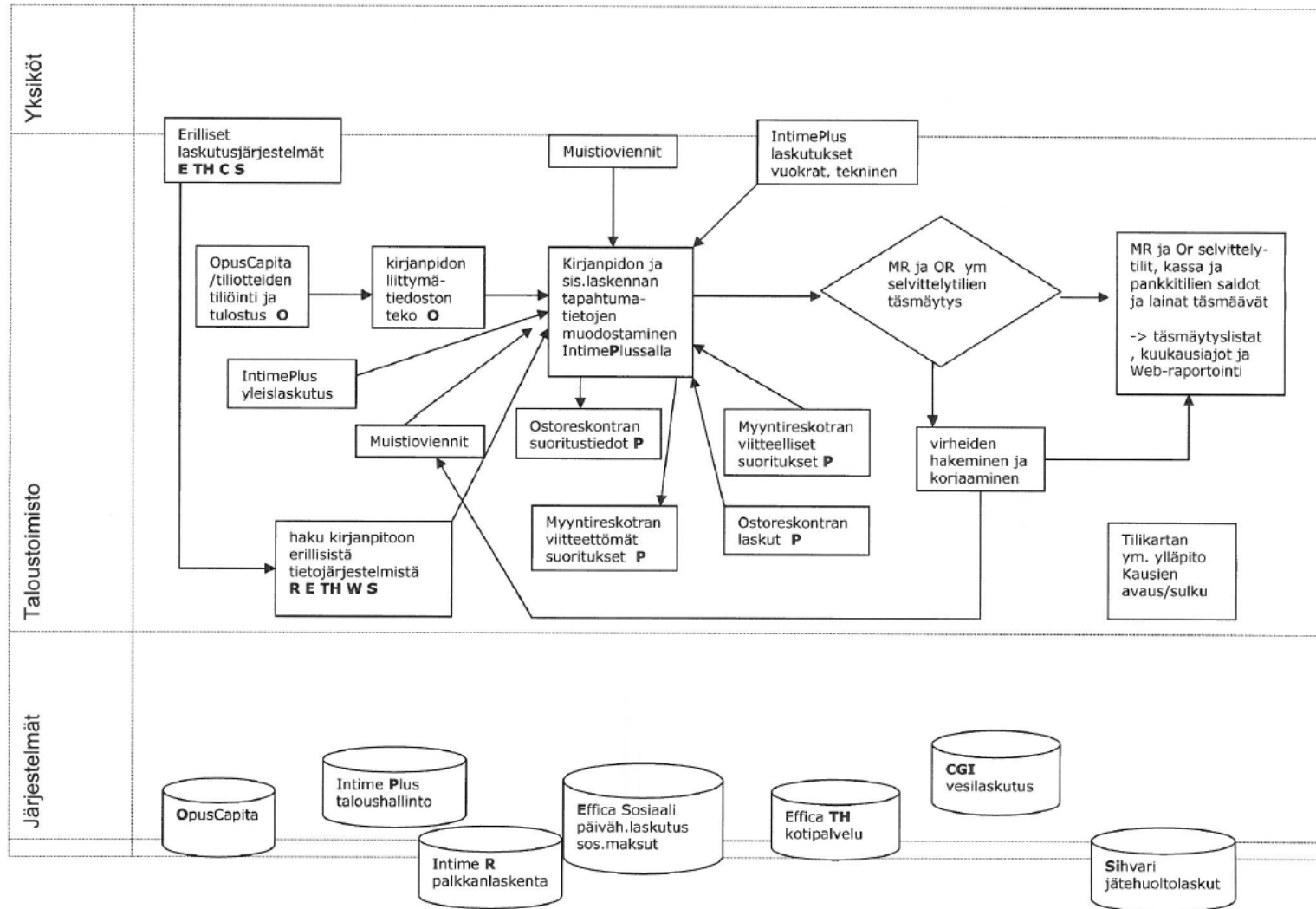
Sähköisessä arkistossa 10 vuotta:

- pääkirjat (kp/sl)
- päiväkirjat (kp/sl)
- reskontralistat (osto- ja myyntireskontra)
- saldolistat (osto- ja myyntireskontra)
- WF ostolaskut (tositelaji 22)
- talousarviovertailut (sl)
- taseet (sl)
- tuloslaskelmat (sl)
- rahoituslaskelmat (sl)

Muut tositteet ja raportit säilytetään kunnan päätearkistossa 10 vuotta tai ESR-hankkeen edellyttämän säilytysajan. Kiinteistöinvestointeihin liittyvät tositteet korvataan 10 vuoden jälkeen selvityksillä, joista käy ilmi Verohallituksen määräämät seikat (AVL 209 m §).

14 MENETELMÄKUVAUS

Kirjanpito prosessi, kuukausikirjanpito

Ostolaskujen sähköinen prosessi

